

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA KARLOVY VARY,
ŠMERALOVA 336/15, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

„ŠKOLA PLNÁ DĚTÍ OD RÁNA DO VEČERA“

Platnost od 1.9.2017

Čj.:

OBSAH

1.	Identifikační údaje	6
2.	Charakteristika školy	7
2.1.	Cílové skupiny žáků.....	8
2.2.	Statut tříd s rozšířenou výukou hudební, výtvarné a taneční výchovy	8
2.2.1.	Žáci s rozšířenou výukou musí splňovat tato kritéria:	8
2.2.2.	Povinnosti žáků v rozšířených výukách.....	9
2.2.3.	Zabezpečení rozšířené výuky	9
2.3.	Vybavení školy	9
2.4.	Charakteristika pedagogického sboru.....	10
2.5.	Spolupráce s dalšími subjekty	10
2.6.	Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce	11
2.7.	Spolupráce s rodiči a prezentace školy na veřejnosti	11
3.	Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	13
3.1.	Zaměření školy.....	13
3.2.	Výchovné a vzdělávací strategie	13
3.3.	Průřezová témata a jejich zastoupení v jednotlivých předmětech.....	16
3.4.	Zkratky předmětů používané v textu ŠVP	21
3.5.	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	21
3.5.1.	Poskytování poradenských služeb ve škole	21
3.5.2.	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	23
3.5.3.	Péče o nadané a mimořádně nadané žáky	24
4.	Učební plány	26
4.1.	Učební plán pro 1. stupeň.....	26
4.2.	Poznámky k učebnímu plánu – 1. stupeň.....	26
4.2.1.	Povinné předměty.....	26
4.2.2.	Volitelné předměty	27

4.2.3.	Nepovinné předměty	27
4.2.4.	Zájmové útvary.....	27
4.3.	Učební plán pro 2. stupeň.....	29
4.4.	Poznámky k učebnímu plánu – 2. stupeň ZŠ.....	30
4.4.1.	Povinné předměty.....	30
4.4.2.	Volitelné předměty	31
4.4.3.	Nepovinné předměty	32
4.4.4.	Zájmové kroužky	32
4.5.	Názvy předmětů pro tisk vysvědčení.....	32
4.5.1.	1. stupeň.....	32
4.5.2.	2. stupeň.....	32
5.	Učební osnovy.....	34
5.1.	Český jazyk a literární výchova	34
5.1.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literární výchova	34
5.1.2.	Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk.....	40
5.2.	Cizí jazyk	75
5.2.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Cizí jazyk a Další cizí jazyk.....	75
5.2.2.	Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk	78
5.2.3.	Vzdělávací obsah předmětu Německý jazyk	89
5.2.4.	Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk – další cizí jazyk.....	98
5.2.5.	Vzdělávací obsah předmětu Německý jazyk – další cizí jazyk.....	103
5.3.	Matematika	108
5.3.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika	108
5.3.2.	Vzdělávací obsah předmětu Matematika	114
5.4.	Informační výchova.....	136
5.4.1.	Charakteristika předmětu Informační výchova.....	136
5.4.2.	Vzdělávací obsah předmětu Informační výchova	138
5.5.	Člověk a jeho svět.....	142

5.5.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Člověk a jeho svět.....	142
5.5.2.	Vzdělávací obsah předmětu Člověk a jeho svět	147
5.6.	Dějepis	174
5.6.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Dějepis	174
5.6.2.	Vzdělávací obsah předmětu Dějepis.....	177
5.7.	Výchova k občanství.....	185
5.7.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Výchova k občanství.....	185
5.7.2.	Vzdělávací obsah předmětu Výchova k občanství	189
5.8.	Fyzika	201
5.8.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Fyzika	201
5.8.2.	Vzdělávací obsah předmětu Fyzika.....	203
5.9.	Chemie	213
5.9.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Chemie	213
5.9.2.	Vzdělávací obsah předmětu Chemie.....	218
5.10.	Přírodopis.....	231
5.10.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodopis.....	231
5.10.2.	Vzdělávací obsah předmětu Přírodopis	235
5.11.	Zeměpis	247
5.11.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Zeměpis	247
5.11.2.	Vzdělávací obsah předmětu Zeměpis.....	251
5.12.	Hudební výchova.....	263
5.12.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova	263
5.12.2.	Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova	266
5.12.3.	Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova rozšířená.....	280
5.13.	Výtvarná výchova.....	299
5.13.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova.....	299
5.13.2.	Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova	303
5.13.3.	Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova rozšířená	316

5.14.	Taneční výchova	323
5.14.1.	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Taneční výchova	323
5.14.2.	Vzdělávací obsah předmětu Taneční výchova	326
5.15.	Tělesná výchova.....	362
5.15.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova.....	362
5.15.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova	365
5.16.	Pracovní činnosti.....	397
5.16.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Pracovní činnosti	397
5.16.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti	400
5.17.	Člověk a svět práce	408
5.17.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu Člověk a svět práce	408
5.17.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Člověk a svět práce.....	411
5.18.	Učební osnovy volitelných předmětů	420
5.18.1.	Cvičení z matematiky	420
5.18.2.	Cvičení z českého jazyka.....	423
5.18.3.	Práce s textem.....	428
5.18.4.	Konverzace v anglickém jazyku.....	433
5.18.5.	Sportovní výchova	437
5.18.6.	Informatika	442
5.18.7.	Sborový zpěv	450
6.	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	452

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Předkladatel: Základní škola a Základní umělecká škola Karlovy Vary, Šmeralova 336/15,
příspěvková organizace, 36005 Karlovy Vary, ředitel školy Mgr. Břetislav
Svoboda

Zřizovatel: Město Karlovy Vary, Moskevská 21, 36001 Karlovy Vary

Kontaktní údaje:

Telefon	353 447 021
Fax	353 447 020
e-mail	sekretariat@zsazus.cz
www	www.zsazus.cz

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola a Základní umělecká škola – jak už sám název napovídá – je školou, sdružující v sobě dva úzce propojené subjekty. Tento vzdělávací program byl zpracováván podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP), tedy pro základní školu. Je však třeba říci, že zejména v oborech, v nichž základní vzdělávání prohlubujeme nad rámec RVP, vyžadujeme po našich žácích i aktivní práci v Základní umělecké škole (nejenom té „naší“).

Celkové směřování školy vyjadřuje její poslání:

Základní škola a Základní umělecká škola je škola poskytující kromě základního vzdělání rozšířené vzdělání v oblasti estetickovýchovné při respektování individuálních zájmů jednotlivých žáků.

ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary je příspěvkovou organizací, která byla zřízena Městem Karlovy Vary s účinností od data 1. 9. 1994¹. Základní škola má kapacitu 540 žáků, Základní umělecká škola 1380 žáků. Při škole je zřízena školní družina s kapacitou 200 žáků a školní jídelna s denní kapacitou 600 jídel.

Počet žáků základní školy je v posledních letech stabilizován a i když v posledních pěti letech vzrůstal, nelze další razantní nárůst očekávat. Tato situace nicméně svědčí o tom, že program školy nachází kladnou odezvu u žáků i jejich rodičů a naším cílem je rozvíjet jej i v dalších letech.

Struktura školy:

Základní umělecká škola	Hudební obor	Výtvarný obor	Taneční obor	Literárně-dramatický obor
Základní škola	Volitelné předměty			
	Bez zaměření	Rozšířená hudební výchova	Rozšířená výtvarná výchova	Taneční výchova
		Povinné předměty		

¹ Původně jako ZŠ Rybáře, teprve od počátku školního roku 1995/1996 jako ZŠ a ZUŠ Rybáře, později ještě ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary

Schema znázorňuje návaznost ZUŠ na ZŠ. Přesahuje literárně – dramatický obor ZUŠ, který je na ZŠ zastoupen pouze jako volitelný předmět literárně-dramatická výchova, otevřený všem žákům, a nikoli jako volitelné zaměření.

Vyučování v základní škole probíhá ve dvou budovách – Šmeralova 40 pro I. stupeň a Šmeralova 15 pro II. stupeň. Je organizováno ve dvou paralelních třídách v každém ročníku. Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura nabízíme žákům rozšířenou výuku výtvarné výchovy, hudební výchovy nebo taneční výchovy. Žáci, kteří se hlásí do rozšířené výuky, jsou přijímáni na základě talentové zkoušky do 1. ročníku, případně na základě rozdílové zkoušky do ročníku vyššího.

2.1. CÍLOVÉ SKUPINY ŽÁKŮ

- a) žáci z obvodu školy – část z nich si volí „estetické“ zaměření, menší část zůstává bez zaměření
- b) žáci z jiných obvodů – vyhledávají zaměření školy na estetické předměty; ve zvoleném předmětu vykonávají talentovou, případně rozdílovou, zkoušku
- c) děti z jiných škol, navštěvující pouze základní uměleckou školu

Cílem je, aby podíl žáků se zaměřením na estetické předměty dosáhl přibližně 70% - 80% všech žáků základní školy.

Kromě výše uvedeného zaměření školy se snažíme naše školní budovy „otevřít“ a zpřístupnit i pohybově handicapovaným žákům. Obě hlavní budovy školy jsou vybaveny výtahy, a jsou tedy bezbariérové.

2.2. STATUT TŘÍD S ROZŠÍŘENOU VÝUKOU HUDEBNÍ, VÝTVARNÉ A TANEČNÍ VÝCHOVY

Žáci se vyučují v běžných třídách, v nichž jsou zařazeni do výběrových skupin podle zaměření: Hv - hudebníci, Vv - výtvarníci, T – tanečníci. Do těchto skupin s rozšířenou výukou jsou přijímáni na základě výsledku talentové zkoušky a přijímacího řízení.

2.2.1. ŽÁCI S ROZŠÍŘENOU VÝUKOU MUSÍ SPLŇOVAT TATO KRITÉRIA:

- Musí mít velmi dobrý prospěch ve všeobecných předmětech odpovídající zvládnutí učiva, které je v rozšířených výukách navíc.
- Musí prokazovat ve zvoleném oboru vyhraněný zájem nebo talent, který je prokazatelný nejen v talentové zkoušce, ale je možné jej průběžně rozvíjet. Je nutno, aby žák prokázal i dostatek pílě k rozvíjení svého talentu.
- Musí se chovat tak, aby dělal čest výběrové třídě a škole, kterou navštěvuje.
- Pokud žák třídy s rozšířenou výukou nesplňuje tato kritéria, bude na návrh pedagogů posouzeno vedením školy jeho další setrvání ve výběrové skupině.

2.2.2. POVINNOSTI ŽÁKŮ V ROZŠÍŘENÝCH VÝUKÁCH

Hudebník

- Je žádoucí, aby mimo rozšířenou výuku v ZŠ navštěvoval některou ZUŠ a učil se hře alespoň na jeden hudební nástroj, či studoval sólový zpěv.
- Má za povinnost navštěvovat hodiny sborového zpěvu, tuto povinnost je možno na základě souhlasu vedení školy nahradit hrou na druhý hudební nástroj.
- Účastní se komorní hry nebo hry v orchestru, pro který bude vybrán.
- Účastní se všech soustředění, vystoupení a koncertů, na které bude vybrán, ať individuálních, sborových či orchestrálních, i v době mimo vyučování.

Výtvarník

- Je žádoucí, aby mimo rozšířenou výuku v ZŠ navštěvoval některou ZUŠ a rozvíjel své výtvarné vlohy a nadání i mimo povinnou výuku v ZŠ.
- Účastní se všech akcí výtvarníků, na něž bude vybrán (vernisáže, výstavy, výtvarná soustředění, exkurze, návštěvy galerií apod.), a to i v době mimo vyučování.

Tanečník

- Je žádoucí, aby mimo rozšířenou výuku v ZŠ navštěvoval některou ZUŠ nebo taneční školu a rozvíjel svoje taneční schopnosti a nadání i mimo povinnou výuku v ZŠ.
- Účastní se všech akcí tanečníků, na něž bude vybrán (taneční vystoupení, akademie, soutěže apod.), a to i v době mimo vyučování.

2.2.3. ZABEZPEČENÍ ROZŠÍŘENÉ VÝUKY

- Výuka probíhá podle učebních plánů, které jsou součástí školního vzdělávacího programu.
- Výuka je zajištěna v prostorách, které jsou přizpůsobeny zvolenému zaměření žáků.
- Pomůcky a nutné vybavení žáka pro rozšířené výuky hradí škola jen částečně.

2.3. VYBAVENÍ ŠKOLY

Základní škola se nachází ve dvou budovách – Šmeralova 15 (ředitelství a II. stupeň) a Šmeralova 40 (I. stupeň). Školní družina pracuje v budově Šmeralova 17 stejně jako školní jídelna.

Vybavení školy umožňuje zcela naplňovat její poslání.

Výtvarné výchově slouží 5 ateliérů, z nichž jeden je přednostně vyhrazen pro žáky I. stupně. Pro výtvarníky je k dispozici ještě modelovna s keramickou pecí a hrnčířským kruhem. Jde nám o to, aby výtvarníci mohli prezentovat své práce na veřejných výstavách. Za tím účelem

provozujeme na Sokolovské ulici v přízemí budovy Sokolovská 35 galerii Duhová paleta². Ročně se zde uspořádá 10 výstav, z nichž 2 až 3 připraví se svými učiteli žáci naší školy.

Pro hudební výchovu je k dispozici na I. stupni malá hudebna a koncertní sál Budka, který slouží rovněž jako učebna. Hudebníci z 1. až 3. třídy se vyučují v malé hudebně v podkroví budovy I. stupně. Na II. stupni se hudební výchova realizuje v hudebně, v sálu Kotelna a v malé počítačové pracovně.

Taneční výchova se realizuje v tanečním sálu se speciální úpravou podlahy.

Zejména pro hudební, ale i taneční představení jsou k dispozici tři koncertní sály – aula s kapacitou asi 110 diváků, Kotelna a Budka³, obě s kapacitou 40 diváků.

Všechny výše uvedené prostory jsou využívány jak základní školou, tak i základní uměleckou školou. Prostory pro výuku výtvarné výchovy a hudební výchovy využívají i děti bez tohoto zaměření.

I pro ostatní obory, vyučované v základní škole, je vybudované vhodné zázemí, případně se s jeho vybudováním počítá v brzké době. K dispozici je učebna fyziky a chemie, velká počítačová pracovna na II. stupni s kapacitou 28 počítačů a školní knihovna se studovnou. Pro výuku v oblasti Člověk a svět práce je k dispozici školní kuchyňka a školní dílny. Předměty z ostatních oblastí jsou vyučovány v kmenových učebnách, které jsou některým předmětům částečně přizpůsobeny (přírodopis a zeměpis, jazyky, matematika). Tělesné výchově slouží dvě tělocvičny, jedna na I. stupni a jedna na II. stupni, a areál školního hřiště.

2.4.CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor na škole je stabilizovaný, z velké části plně kvalifikovaný.

Ve škole pracuje výchovný poradce, který je současně poradcem pro volbu povolání a metodik prevence sociálně patologických jevů.

Odborná erudice našich pedagogů nám umožňuje stále rozvíjet zaměření školy, na které se specializujeme (estetické výchovy), ale současně zaručuje i to, že naši žáci nezaostávají za svými vrstevníky v jiných oblastech.

Řada pedagogů vyučuje souběžně na základní škole i na základní umělecké škole. To umožňuje větší provázanost obou typů škol a také intenzivnější práci s dětmi, které si zvolily estetické zaměření.

2.5.SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI SUBJEKTY

Škola je spoluorganizátorem každoroční soutěže Karlovarský skřivánek, určené malým zpěvákům ve věku od 6 do 15 let. Každý rok počátkem jara probíhá v aule školy závěrečné,

² Galerie Duhová paleta byla slavnostně otevřena při vernisáži prací žáků školy 1.11.1993

³ Sály Kotelna a Budka vznikly adaptací původně nevyužitelných prostor školy – Kotelna byla původně skutečně kotelnou a Budka vznikla po rekonstrukci původně půdních prostor.

celostátní finále. Soutěž je organizována ve spolupráci s Mezinárodním pěveckým centrem Antonína Dvořáka. Je vyhlášována ve Věstníku MŠMT v oddíle soutěží typu C.

Další pravidelně pořádanou soutěží je soutěž ve čtyřruční hře na klavír „Čtyři ruce na klávesách – Piano über Grenzen“, která jednou za tři roky dospěje až do mezinárodního finále. Soutěž je pořádána opět ve spolupráci s Mezinárodním pěveckým centrem Antonína Dvořáka, její mezinárodní část ještě s Musikschule der Hoferr Symphoniker z německého Hofu.

Obě soutěže jsou pořádány ve spolupráci a s podporou Města Karlovy Vary a krajského úřadu Karlovarského kraje.

Při pořádání koncertů, akademií a jiných kulturních podniků, při zajišťování vzdělávání dospělých a v činnosti nejrůznějších uměleckých seskupení (orchestr, big band, kapely apod.) škola úzce spolupracuje s Obecně prospěšnou společností Forte.

Sportovní soutěže jsou pořádány ve spolupráci s krajským úřadem Karlovarského kraje.

2.6. DLOUHODOBÉ PROJEKTY A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

K největším projektům, realizovaným na půdě školy, patří projekty „multioborové“, na nichž se účastní žáci a učitelé základní školy i základní umělecké školy. Jde o projekty skutečně dlouhodobé a velmi náročné na přípravu i realizaci. Je naším cílem přicházet s obdobnými projekty, jako byly například Víla Ohře nebo muzikál Mistr jazzu a prezentovat tak společnou práci všech uměleckých oborů na škole. Vzhledem k náročnosti je periodičita těchto projektů přibližně 2 – 3 roky.

Mezi velké, všeoborové, projekty patří rovněž školní akademie, konaná jednou za dva roky. Projekt je celoškolní, není vázán pouze na základní školu, a účinkuje v něm přibližně 150 žáků a učitelů. Výtvarníci připravují scénu, tanečníci a hudebníci svá vystoupení. Děti se účastní i práce v zákulisí, přípravě scény a dekorací a natáčení a zdokumentování celé akademie.

Snažíme se rozvíjet i různé mezinárodní projekty, jako byly výměnné výstavy našich žáků a žáků Musikschule der Hober Symphoniker, společné adventní koncerty se stejnou školou, výměnné pobyty našich žáků a dětí ze švédského Katrineholmu spojené se společným koncertováním nebo společné výtvarné kurzy a koncerty se žáky popradské Soukromé ZUŠ.

2.7. SPOLUPRÁCE S RODIČI A PREZENTACE ŠKOLY NA VEŘEJNOSTI

Při škole je zřízena šestičlenná Školská rada, v níž je po dvou zástupcích zřizovatele, rodičů a pedagogů.

Se zajištěním některých akcí a se zásobováním školní knihovny škole vydatně pomáhá Sdružení rodičů a přátel dětí a školy, zřízené jako občanské sdružení.

Informovat rodiče o dění ve škole se snažíme pomocí internetových stránek. Na počátku každého školního roku vydáváme kalendář školních akcí, který je plánem naší roční práce a každý rodič má možnost si jej zakoupit.

O dění ve škole informujeme především rodičovskou veřejnost v Novinkách ZŠ a ZUŠ, které vydáváme dvakrát ročně, vždy k termínu třídních schůzek. Celý náklad hradí Sdružení rodičů a každý rodič vždy obdrží jeden výtisk zdarma.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Jak již bylo výše uvedeno, zaměření školy je formulováno v jejím poslání. Specializujeme se na hudební, výtvarnou a taneční výchovu, a to vše propojeno s výukou v Základní umělecké škole. Toto zaměření se odráží i na veřejnosti, kde škola vystupuje jako svébytný karlovarský kulturní subjekt, pořádající výstavy, koncerty, taneční i jiná představení, literární večery a podobně. Naším cílem je dosáhnout co největší kompatibility školních vzdělávacích programů prozákladní vzdělávání i základní umělecké vzdělávání.

3.2. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělání.

Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

Zde uvádíme konkrétní postupy, formy práce, metody a aktivity, které podporují rozvoj jednotlivých kompetencí na naší škole. Jsou uplatňovány všemi pedagogy při výuce i mimo ni.

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	JAK JI NAPLŇUJEME NA NAŠÍ ŠKOLE
Kompetence k učení	- vedeme žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání informací - učíme žáky informace zpracovávat, používat i vyhledávat v odborné literatuře, na internetu - učíme žáky plánovat, vyvozovat, vyhodnocovat a porovnávat výsledky jejich činnosti, nalézat souvislosti mezi získanými poznatky a využít je v praxi - umožňujeme žákům pozorovat, experimentovat, kriticky posuzovat získané poznatky a zpracovávat je z hlediska důležitosti a objektivity - motivujeme žáky k učení, snažíme se o to, aby poznávali smysl a cíl učení a vytvářeli si vztah k celoživotnímu vzdělávání - vytváříme takové situace, v nichž má žák radost z učení - zajímáme se o zkušenosti, náměty a názory žáků, učíme je trpělivosti a povzbuzujeme je ve vlastní tvořivosti - umožňujeme jim realizovat vlastní nápady - dáváme žákům příležitost pracovat s chybou a posoudit svůj vlastní pokrok - vedeme žáky ve všech předmětech k používání odborné terminologie, cizího jazyka a výpočetní techniky - zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly a sledujeme jejich pokrok a neustálé zdokonalování s ohledem k jejich individuální úrovni
Kompetence k řešení problémů	- výuku vedeme tak, aby žáci hledali řešení problému, nebáli se problém řešit svůj závěr si dokázali obhájit - vytváříme praktické problémové situace a oceňujeme veškeré cesty a způsoby řešení - používáme netradiční úlohy a způsoby řešení problému, využíváme testy SCIO, matematické soutěže, zadání olympiád - při řešení problémů podporujeme tvořivost, samostatnost, logické myšlení

	- využíváme problémové úkoly z praktického života a vedeme žáky k uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problémů - klademe žákům otevřené otázky a podněcujeme žáka k argumentaci, k obhajobě svých výroků - podporujeme týmovou práci při řešení problémů, vedeme žáky k vyslechnutí názoru druhých, k vyjádření vlastního postoje, k rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti - učíme žáky řešit problémy s nadhledem, s rozumem, učíme je, jak lze problémům předcházet, jak pracovat s chybou vlastní i druhých - průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají - zařazujeme metody, při kterých sami žáci docházejí k objevům, řešení a závěrům - podporujeme využívání informačních zdrojů, moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů
Kompetence komunikativní	- klademe důraz na „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu - vedeme žáky k přiměřené a vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli, s dospělými ve škole i mimo školu - vytváříme denně příležitosti ke komunikaci, k vyjádření zkušeností, názorů, k výměně informací, k obhajobě a argumentaci vlastních názorů - dbáme na to, aby žáci své myšlenky formulovali výstižně, souvisle, v logickém sledu - vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě - učíme žáky naslouchat, vyjadřovat se, poslouchat názory jiných lidí, tím podporujeme přátelské vztahy ve třídách, mezi třídami i pozitivní atmosféru mezi žáky a dospělými - podporujeme kritiku i sebekritiku - využíváme informační a komunikační prostředky pro zlepšení a zkvalitnění komunikace - začleňujeme metody kooperativního učení a vedeme děti k přívětivé a vzájemné spolupráci při vyučování - vedeme žáky k vyjadřování se různými způsoby o hodnotách a krásách svého okolí - podněcujeme žáky k tvorbě jazykových cvičení, k přípravě referátů, zápisků, k tvorbě kulturních deníků - zařazujeme vhodně skupinové vyučování, které napomáhá k rozvoji a zlepšení komunikace mezi žáky, k vyjádření svých citů ve vztahu k druhému i k okolnímu prostředí - učíme žáky prezentovat svůj názor, kultivovaně ho přednést před kolektivem, vhodně reagovat na kritiku - vedeme žáky k užívání správné terminologie, symboliky a pozorované skutečnosti - rozšiřujeme žákům slovní zásobu o osvojených tématech a k prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů - předkládáme žákům dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci
Kompetence sociální a personální	- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, pomáhat svým vrstevníkům, učit se od nich a vyměňovat si s nimi pozitivní zkušenosti - učíme žáky respektovat práci vlastní a práci druhých, respektovat názory ostatních členů skupiny

	- vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí - vedeme žáky ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci, ke kolegiální radě a pomoci - využíváme práci ve dvojicích, malých i větších skupinách, využíváme vzájemnou pomoc i mezi dětmi různých tříd a různého věku - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role, usilujeme o střídání rolí žáka ve skupině - vedeme žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za své jednání - pěstujeme v dětech potřebu ohleduplnosti při práci v malém i větším kolektivu - učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, mezi učiteli a žáky - umožňujeme každému žákovi zažít úspěch, rozvíjíme u dětí pozitivní sebedůvěru - hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok - vytváříme dostatek situací, které vedou k pocitu spolupráce, sounáležitosti a vzájemného respektu jednotlivce ke skupině - upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle - podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů - průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě či skupině
Kompetence občanská	- stanovujeme v třídních kolektivech pravidla chování, na která navazuje školní řád - učíme žáky respektovat názory a chování druhých lidí - učíme žáky respektovat individuální rozdíly mezi žáky a lidmi (národnostní, kulturní, integrovaní žáci) - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy si žáci navzájem pomáhají - vedeme žáky k ohleduplnosti a taktu - vedeme žáky ke kritickému myšlení, učíme je hodnotit svou práci a práci ostatních - netolerujeme u žáků agresivní, hrubé a nesprávné projevy, nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci - vedeme žáky k uvědomování si svých povinností a práv ve škole, ve třídě, v kolektivu i mimo školu - vytváříme z žáků pozitivní vztah k práci, k lidem, ke svému okolí - zapojujeme žáky do evropských projektů, kde se seznamují s tradicemi a kulturním dědictvím jiných zemí a národů - učíme žáky využívat literatury, internetu k vytváření kladných postojů ke společnosti, k přírodě, k tradicím a učíme je kultivovaně se vyjadřovat k problémům z různých oblastí života - klademe důraz na chápání ekologických souvislostí a environmentálních problémů naší země i ostatních zemí - učíme žáky respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí - aktivně zapojujeme žáky do sportovního dění a pohybových aktivit - nabízíme žákům dostatek příležitostí zapojit se do kulturních akcí školy, města i mezinárodních přehlídek a soutěží - seznamujeme žáky se škodlivostí drog a jiných škodlivin - vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření a zneužívání léků - učíme žáky ovládat základní postupy první pomoci sobě i ostatním

	- učíme žáky, jak se zachovat v situacích ohrožení vlastního zdraví a zdraví druhých, jak zachovat bezpečnost v mimořádných situacích - svým chováním a vhodnými příklady formujeme kladné, volní a charakterové rysy žáků - chováme se k žákům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám
Kompetence pracovní	- učíme žáky využívat poznatky z jednotlivých vzdělávacích oblastí v praktických činnostech - vedeme žáky ke správným, uvědomělým a bezpečným způsobům užití techniky, vybavení, pomůcek a nástrojů - využíváme při práci moderní techniku, postupy a pomůcky, podporujeme využívání výpočetní techniky a internetu - výuku doplňujeme o praktické exkurze - zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů, využívají poznatků z různých předmětů - zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v pracovních činnostech pomáháme - vedeme žáky ke snaze o provedení co nejkvalitnější práce - učíme žáky práci plánovat, využívat efektivních postupů, experimentovat - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - vedeme žáky k vyhledávání možných rizik při různých činnostech a hledáme společně s žáky cestu k jejich minimalizaci - seznamujeme žáky s konkrétními podnikatelskými aktivitami od záměrů až po jejich realizaci - vytváříme prostor pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci - vedeme žáky k reálnému posouzení svých možností a připravujeme je k orientaci na budoucí povolání a další vzdělávání - vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny ve škole i v terénu

3.3. PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A JEJICH ZASTOUPENÍ V JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTECH

Průřezová témata jsou integrována do jednotlivých předmětů ke konkrétnímu obsahu učiva, není-li v charakteristice konkrétního předmětu uvedeno jinak. Vyučující je povinen splnit během školního roku průřezová témata uvedená u učiva, a to buď jako součást učiva, nebo jako samostatný projekt apod. Jednotlivá témata se prolínají učivem jednotlivých předmětů a v průběhu školní docházky se k nim žáci v různých obměnách vrací.

Přehled průřezových témat uvádí následující tabulka.

Průřezové téma	Tematický okruh	1. stupeň	2. stupeň
PT 1 - Osobnostní a sociální výchova			
<u>Osobnostní rozvoj</u>	Rozvoj schopností poznání	Čj/1-5, Vv/1-5, Vvr1-5, Iv/2, Iv/3, Hvr/1-5, Hv/1-5, Pč/1-5, Tav/1-5, Aj/3-4, Nj/3-4,	Čj/6-9, VV/6,7,8,Vvr/6-9, F/6-9 Př/6,7,9, Tv/6-9, Hvr/6-9, Vo/8

		Čjs/1,3-5, Tv/1-5, M/1-5,	Tav/7-9, M/6-9,
	Sebepoznání a sebepojetí	Čj/1-3,5, Vv/1-5, Vvr/1-5, Iv/2, Iv/3, Hvr/1-3, Tav/1-5, Nj/3, Čjs/2-5, Tv/1-5	Čj/7, Čsp/6-9, Vv/6,8, Vvr/6-9, Př/8, Tv/6-9, Vo/8 Tav/8 Nj2/7
	Seberegulace a sebeorganizace	Čj/1-4, Vv/1-5, Vvr/1-5, Tav/1-5, Čjs/1,4, Tv/1-5	Vvr/6-9, Čsp/6-9, Př/6,8, Tv/6-9, Hvr/6,7 Vo/8
	Psychohygiena	Čj/1-3, Hvr/1-3, Hv/1-5, Tav/1-5, Čjs/1-5, Tv/1-5	Čsp/6-9, Př/8, Tv/6-9, Hvr/6, Vo/8 Tav/6,8
	Kreativita	Čj/1-5, Vv/1-5, Vvr/1-5, Iv/2, Iv/3, Hvr/1-5, Hv/4-5, Pč/1-5, Tav/1-5, Aj/5, Nj/5, Čjs/4, Tv/1-5, M/1-5	Čj/6-9, Fy/6,7, Čsp/6-9, Vv/6, Vvr/6-9, Př/6, Tv/6-9, Hvr/6-8, Hv/6-9, Vo/8, Tav/6-9, M/9,
<u>Sociální rozvoj</u>	Poznávání lidí	Čj/1-5, Vv/1-5, Hv/4-5, Tav/1-5, Aj/3,5, Čjs/1,3-5, Tv/1-5	Čj/6,8,9, Př/8 Tv/6-9, Vo/8 Tav/6
	Mezilidské vztahy	Čj/1-3,5, Vv/1-5, Vvr/1-5, Hvr/1-3, Hv/1-5, Tav/1,2,4,5,	Vvr/6-9, Čsp/8,9, Tv/6-9, Vo/8,

		Aj/3,4,5, Čjs/1,3-5, Tv/1-5	Tav/6,
	Komunikace	Čj/1-5, Vv/1-5, Vvr/1-5, Iv/2, Iv3, Hvr/1-5, Hv/1-5, Pč/1-5, Tav/1-5, Aj/3,4,5, Nj/3,4,5, Čjs/1,3-4, Tv/1-5, M/1-5	Čj/6,7,8 Ch/9, Čsp/8,9, Vv/6,9, Vvr/6-9, Př/6, Iv/6, Tv/6-9, Vo/8, Tav/6,7 Nj2/7,8,9,
	Kooperace a kompetice	Čj/1-4, Vv/1-5, Vvr/1-5, Hv/4-5, Tav/1-5, Nj/3,4, Čjs/2, Tv/1-5, M/1-5	Fy/6-9, Čsp/8,9, Vv/8, Vvr/6-9, Př/7, Tv/6-9, Vo/8, Nj/9 M/6,7,8,9,
<u>Morální rozvoj</u>	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Čj/1,2,5, Vv/1-5, Vvr/1-5, Iv/2, Iv3, Pč/4,5, Tav/1,2,5, Aj/5, Nj/5, Čjs/1,2,4,5, M/1-5	Fy/6-8, Ch/9, Čsp/6-9, Vv/8, Vvr/6-9, Př/8,9, Z/6,8,9, Tv/6-9, Vo/6,8, Tav/6 M/6-8,
	Hodnoty, postoje, praktická etika	Čj/1-3,5, Vv/1-5, Vvr/1-5, Tav/3, Aj/4,5, Čjs/1-5	Čj/8,9, Vvr/6-9, Ch/9, Tv/6-9, Vo/7,8 Aj/7, D/6,9,
PT 2 - Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola	Čj/2,3,5, Nj/3,4, Čjs/2,4,5,	Vo/6, Nj2/9
	Občan, občanská společnost a stát	Hv/4-5, Nj/3,4, Čjs/2,4,5,	Hvr/6, Hv/6, Vo/7-9, Aj/6

		Tv/1-5	D/6,8,9, Ch/9
	Formy participace občanů v politickém životě	Čjs/4	Z/8,9, Vo/6,8,9, D/6,9,
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		Z/8, Vo/7,8,
PT 3 - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá	Čj/1-3, Hvr/1-3, Hv/1-5, Nj/5, Čjs/5,	Čj/9, Ch/9, Př/6,8,9, Z/6,8 Hvr/8, Hv/8,9, Vo/6, Aj/6, Nj2/8,
	Objevujeme Evropu a svět	Čj/5, Hv/4-5, Nj/5, Čjs/5	Čsp/7,8, Př/7, Z/6,7,9, Aj/7, Nj2/8,
	Jsme Evropané	Hvr/4-5, Čjs/5	Čj/8,9, Př/7, Z/9, Vo/8 D/6
PT 4 - Multikulturní výchova	Kulturní difference	Hv/1-5, Tav/4,5, Nj/3,4, Čjs/1,2,4	Z/6, Aj/6,7, Nj2/7, D/7
	Lidské vztahy	Čj/1,2,3,5, Hv/4-5,Hvr/1-5, Pč/4,5, Aj/3, Nj/3,4, Čjs/1,3-5	Ch/9, Vo/6,7, Nj2/7,
	Etnický původ	Hv/4-5, Pč/4,5, Čjs/1,2,4	Čj/7, Př/8, Hv/9, D/6,
	Multikulturalita	Hvr/1-5, Nj/3,4, Čjs/2,3,4	Čj/7, Vv/7, Hvr/6, Aj/6,

	Princip sociálního smíru a solidarity		Př/8,9, D/8,9
PT 5 - Environmentální výchova	Ekosystémy	Pč/1-5, Čjs/1,3-5	Ch/8,9, Př/6,7,9, Z/6,
	Základní podmínky života	Čj/3, Pč/1-5, Čjs/3,4,5	Ch/8,9, Př/6-9, Z/6, Aj/8,9 D/6
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Čj/5, Hv/4-5, Pč/1,4,5, Čjs/1-5	Fy/8,9, Ch/8,9, Iv/6, Čsp/6-9, Př/6-9, Z/6 Tv/6-9, Vo/9, Aj/8,
	Vztah člověka k prostředí	Čj/3, Hvr/1-5, Hv/1-5, Čjs/1,2,4,5, Tv/1-5	Fy/8,9, Ch/8,9, Iv/6, Čsp/9, Př/6-9, Z/9, Tv/6-9, Aj/8, Nj2/9,
PT 6 - Mediální výchova			
<u>Receptivní činnosti</u>	Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	Čj/5, Hv/4-5, Čjs/5	Čj/9, Ch/8,9, Iv/6, Př/7, Vo/9, Aj/9, M/9
	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Tav/5, Čjs/4	Čj/9, Čsp/8,9, Z/6, Vo/7,9,
	Stavba mediálních sdělení	Čj/5, Čjs/4	Čj/6,7, Vo/7

	Vnímání autora mediálních sdělení	Hvr/1-3, Hv/1-5, Čjs/4	Čj/8,9, Vo/7
	Fungování a vliv médií ve společnosti	Tav/5, Čjs/4	Čj/6-9, Ch/9, Čsp/6,8,9, Vv/8, Př/8,9, Iv/6, D/9
<u>Produktivní činnosti</u>	Tvorba mediálního sdělení	Čj/3,4,5, Iv/2, Iv/3, Hvr/1-3, Čjs/4	Čj/9, Čsp/9, Vv/6,7, Iv/6,
	Práce v realizačním týmu	Čj/3,5, Iv/2, Iv/3, Čjs/4	Čj/9, Fy/9, Ch/9, Vv/9, Př/8,9, Z/8,9, Iv/6,

3.4. ZKRATKY PŘEDMĚTŮ POUŽÍVANÉ V TEXTU ŠVP

Český jazyk	Čj	Anglický jazyk	Aj
Další cizí jazyk - Anglický jazyk	Aj2	Německý jazyk	Nj
Další cizí jazyk - Německý jazyk	Nj2	Konverzace v cizím jazyku	K
Matematika	M	Informační výchova	Iv
Informační výchova volitelná	Ivv	Člověk a jeho svět	Čjs
Dějepis	D	Výchova k občanství	Vo
Fyzika	Fy	Chemie	Ch
Přírodopis	Př	Zeměpis	Z
Hudební výchova	Hv	Hudební výchova rozšířená	Hvr
Výtvarná výchova	Vv	Výtvarná výchova rozšířená	Vvr
Tělesná výchova	Tv	Pracovní činnosti	Pč
Člověk a svět práce	Čsp	Taneční výchova	Tav
Práce s textem	Pt	Informatika	Inv

3.5. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

3.5.1. POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB VE ŠKOLE

Poradenské služby zajišťuje výchovný poradce, speciální pedagog školy a metodik prevence sociálně patologických jevů ve spolupráci s vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky.

3.5.1.1. Zaměření poradenských služeb:

- Poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání;
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu;
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci metodika prevence, výchovného poradce a pedagogických pracovníků;
- poradenství v obtížných životních situacích žáků, rodičům v souvislosti s výchovou dětí;
- kariérové poradenství, volba střední školy;
- poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků z odlišného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním;
- poradenství ke vzdělávání mimořádně nadaných žáků;
- metodická podpora učitelů v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech při pedagogické práci s žáky;
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi.

Výchovný poradce, speciální pedagog a metodik prevence realizují konzultační hodiny pro rodiče podle individuální potřeby žáků a rodičů.

3.5.1.2. Kariérové poradenství

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům a rodičům žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“ probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich profesnímu zaměření, sebepoznání, orientaci ve světě práce. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání, žákům jsou k dispozici informační materiály o středním školství a trhu práce.

3.5.1.3. Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok a koordinuje jeho realizaci. Poskytuje pedagogickým pracovníkům a rodičům odborné informace z oblasti prevence SPJ. Součástí prevence jsou metody výuky - otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí a také při realizaci průřezových témat.

Metodik prevence a výchovný poradce jsou v kontaktu s okresním metodikem preventivních aktivit PPP, s oddělením péče o dítě příslušných úřadů a s kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech metodik prevence koordinuje postup, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence sociálně patologických jevů, využívá vybrané programy.

3.5.1.4. Psychologická péče

Na třídní učitele, výchovného poradce a metodika prevence se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce a metodik prevence pomáhají s řešením konfliktů mezi žáky, podporují optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky (mediace). Podporují rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízejí rodičům individuální pohovory v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodičem a dítětem. Poskytují učitelům konzultace a podporu v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podávají informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči.

3.5.2. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Škola je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným, žákům s mimořádným nadáním. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření dle § 16 odst. 1 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016Sb. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Výchovný poradce a speciální pedagog ve spolupráci s třídním učitelem zjišťuje vzdělávací potřeby žáků a ve spolupráci s poradenským zařízením zajišťuje odbornou diagnostiku. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou integrováni v rámci běžných tříd, případně pro ně mohou být v případě potřeby speciální třídy zřízeny. Na základě odborného posudku poradenského pracoviště výchovný poradce, speciální pedagog, třídní učitel a další pedagogičtí pracovníci, ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, vytvářejí a realizují individuální vzdělávací plán (IVP). Struktura IVP vychází z platné právní úpravy, v případě potřeby je doplněna dohodou o formě podílu žáka a spolupráce se zákonnými zástupci.

U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) se upravují očekávané výstupy vzdělávání podle minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření, která je uvedena v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (upravit učební plán).

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická péče a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

3.5.2.1. Speciálně pedagogická péče

Speciálně pedagogickou péči zajišťuje speciální pedagog školy ve spolupráci s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. Speciálně pedagogická individuální a skupinová práce probíhá zpravidla v pracovních speciálního pedagoga mimo třídu. Rozsah péče vychází z doporučení odborného pracoviště, z koncepce a podmínek školy. Speciální pedagog podporuje rozvoj žáka, poskytuje poradenství rodičům a metodickou podporu učitelům.

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně musí být zpracován plán pedagogické podpory žáka (PLPP) (§10 vyhlášky č. 27/2016 Sb.). Potřebu tvorby a realizace PLPP vyhodnocují průběžně jednotliví pedagogové, případně bude zpracován na základě doporučení výchovného poradce. Pokud o jeho tvorbě rozhodne pedagog, vždy o tom neprodleně informuje výchovného poradce. PLPP je vždy vyhodnocen nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření. Pokud podpůrná opatření nevedou k nápravě, doporučí škola využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. V tom případě jsou žákovi poskytována podpůrná opatření podle PLPP až do doby zahájení poskytování podpůrných opatření vyššího stupně.

Na základě přiznaných podpůrných opatření 2. a vyššího stupně a doporučení školského poradenského zařízení škola zpracovává individuální vzdělávací plán. IVP zpracovává třídní učitel žáka ve spolupráci s jednotlivými vyučujícími, zákonným zástupcem žáka, případně speciálním pedagogem, a s metodickým vedením výchovného poradce. Je vždy zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce odedne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka. Školské poradenské zařízení nejméně jednou ročně naplňování IVP ve spolupráci se školou vyhodnocuje.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

Pro žáky s jiným než mentálním postižením uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona je možné upravit očekávané výstupy nebo nahradit vzdělávací obsah, jehož realizaci objektivně neumožňuje jejich znevýhodnění, jiným vzdělávacím obsahem, pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby žáků, a to pouze tehdy, pokud to vyplývá z doporučení školského poradenského zařízení.

3.5.3. PÉČE O NADANÉ A MIMOŘÁDNĚ NADANÉ ŽÁKY

Škola vyhledává a rozvíjí nadání a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP se strukturou dle právní úpravy. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

Struktura IVP je daná vyhláškou č. 27/2016 Sb. IVP zpracovává třídní učitel žáka ve spolupráci s jednotlivými vyučujícími, zákonným zástupcem žáka, případně speciálním pedagogem, a s metodickým vedením výchovného poradce. Je vždy zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce odedne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka. Školské poradenské zařízení nejméně jednou ročně naplňování IVP ve spolupráci se školou vyhodnocuje.

V rámci výuky je zařazována práce v diferencovaných skupinách podle nadání žáka. Pro nadaného žáka učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá úrovni jejich dovedností a rozvíjí jeho nadání.

4. UČEBNÍ PLÁNY

4.1. UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ

	Zaměření	Český jazyk	Cizí jazyk	Matematika	Informační výchova	Člověk a jeho svět	Tělesná výchova	Pracovní činnosti	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Taneční výchova	VP - Dramatická výchova	VP - Informatika	Celkem
1.	VV	7		5		2	2	1	1	3				21
	HV	7		5		2	2	1	3	1				21
	T	7		5		2	2	1	1	1	2			21
	N	8		5		2	3	1	1	1				21
2.	VV	7		5	1	2	2	1	1	3				22
	HV	7		5	1	2	2	1	3	1				22
	T	7		5	1	2	2	1	1	1	2			22
	N	8		5	1	2	3	1	1	1				22
3.	VV	7	3	5		2	2	1	1	3		1	1	25
	HV	7	3	5		2	2	1	3	1		1	1	25
	T	7	3	5		2	2	1	1	1	2	1	1	25
	N	8	3	5		2	3	1	1	1		1	1	25
4.	VV	7	3	5		3	2	1	1	3				25
	HV	7	3	5		3	2	1	3	1				25
	T	7	3	5		3	2	1	1	1	2			25
	N	7	3	5		3	3	1	1	2				25
5.	VV	7	3	5		3	2	1	1	3				25
	HV	7	3	5		3	2	1	3	1				25
	T	7	3	5		3	2	1	1	1	2			25
	N	7	3	5		3	3	1	1	2				25
Součty	VV	35	9	25	1	12	10	5	5	15	0		1	118
	HV	35	9	25	1	12	10	5	15	5	0		1	118
	T	35	9	25	1	12	10	5	5	5	10		1	118
	N	38	9	25	1	12	15	5	5	7	0		1	118

4.2. POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU – 1. STUPEŇ

4.2.1. POVINNÉ PŘEDMĚTY

Český jazyk

V 1. ročníku má komplexní charakter, od 2. ročníku je členěn na jazykovou výchovu, komunikační a slohovou výchovu a literární výchovu.

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek může vzájemně prolínat.

Psaní je součástí komunikační a slohové výchovy a realizuje se zpravidla v menších časových celcích, než je vyučovací hodina.

Literární výchova se realizuje zpravidla v menších časových úsecích, než je vyučovací hodina.

Slohová výchova může být realizována formou celé vyučovací hodiny nebo v kratších časových celcích.

Skupiny žáků paralelních tříd se mohou při vyučování v případě potřeby spojovat.

Navýšená hodinová dotace pro žáky bez zaměření je určena k prohloubení a procvičení učiva.

Cizí jazyk:

Při výuce cizího jazyka mohou být spojovány skupiny žáků z paralelních tříd, nejvýše však do počtu stanoveného příslušnými platnými předpisy.

Matematika:

Učivo geometrie může být vyučováno formou celé vyučovací hodiny nebo v kratších časových celcích.

Informační výchova:

Jako samostatný předmět je vyučována ve 2. ročníku. Od 3. ročníku je součástí výuky ostatních předmětů.

Při výuce mohou být spojovány skupiny žáků paralelních tříd v ročníku.

Umění a kultura:

Skupiny žáků se mohou spojovat podle potřeby nejen v rámci ročníku, ale i mezi sousedními ročníky.

Tělesná výchova:

Skupiny žáků se mohou spojovat podle potřeby nejen v rámci ročníku, ale i mezi sousedními ročníky.

4.2.2. VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Výuka kteréhokoli volitelného předmětu bude zahájena, pokud o něj projeví zájem alespoň 7 žáků a umožní-li to personální a organizační podmínky školy.

Na prvním stupni jsou volitelné předměty zařazeny pouze ve třetím ročníku.

4.2.3. NEPOVINNÉ PŘEDMĚTY

Nepovinným předmětům se vyučuje nad rámec týdenní hodinové dotace.

Jako nepovinný předmět může být nabídnut každý předmět uvedený v přehledu volitelných předmětů, případně nový předmět.

4.2.4. ZÁJMOVÉ ÚTVARY

Škola nabízí vzdělávací kroužky podle svých možností a podle zájmu dětí.

4.3. UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ

		Zaměření	Český jazyk	Cizí jazyk	Další cizí jazyk	Matematika	Informační výchova	Dějepis	Výchova k občanství	Fyzika	Chemie	Přírodopis	Zeměpis	Tělesná výchova	Člověk a svět práce	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Taneční výchova	Součty	VP – Práce s textem (Čj)	VP – Sportovní výchova	VP – Cvičení z matematiky	VP - Konverzace v cizím jazyku	VP – Sborový zpěv	Vp – Cvičení z českého jaz.	VP – Informatika	Celkem
6.	VV	5	3		4	1	1	2	1		2	2	3	1	1	3		29									29
	HV	5	3		4	1	1	2	1		2	2	3	1	3	1		29									29
	T	5	3		4	1	1	2	1		2	2	2	1	1	1	3	29									29
	N	5	3		4	1	1	2	1		2	2	3	1	1	2		28	1								29
7.	VV	5	3	2	4		2	1	2		2	1	3	1	1	3		30									30
	HV	5	3	2	4		2	1	2		2	1	3	1	3	1		30									30
	T	5	3	2	4		2	1	2		2	1	2	1	1	1	3	30									30
	N	5	3	2	4		2	1	2		2	1	3	1	1	2		29	1								30
8.	VV	4	3	3	4		2	1,5	2	2	1,5	1	2	1	1	3		31	1	1	1	1	1	1	1	1	32
	HV	4	3	3	4		2	1,5	2	2	1,5	1	3	1	2	1		31	1	1	1	1	1	1	1	1	32
	T	4	3	3	4		2	1,5	2	2	1,5	1	2	1	1	1	3	32									32
	N	4	3	3	4		2	1,5	2	2	1,5	1	3	1	1	1		30	1	1	1	1	1	1	1	1	32
9.	VV	4	3	3	4		1	2	1	2	1	2	2	1	1	3		30	1	1	1	1	1	1	1	1	31
	HV	4	3	3	4		1	2	1	2	1	2	2	1	3	1		30	1	1	1	1	1	1	1	1	31
	T	4	3	3	4		1	2	1	2	1	2	2	1	1	1	3	31									31
	N	4	3	3	4		1	2	1	2	1	2	3	1	1	1		29	1	1	1	1	1	1	1	1	31
Součty	VV	18	12	8	16	1	6	6,5	6	4	6,5	6	10	4	4	12	0	120	0	2	2	2	2	2	2	1	122
	HV	18	12	8	16	1	6	6,5	6	4	6,5	6	11	4	11	4	0	120	0	2	2	2	2	2	2	1	122
	T	18	12	8	16	1	6	6,5	6	4	6,5	6	8	4	4	4	12	122	0	0	0	0	0	0	0	0	122
	N	18	12	8	16	1	6	6,5	6	4	6,5	6	12	4	4	6	0	116	4	2	2	2	2	2	2	1	122

4.4. POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU – 2. STUPEŇ ZŠ

4.4.1. POVINNÉ PŘEDMĚTY

Český jazyk:

Předmět je členěn na jazykovou výchovu, komunikační a slohovou výchovu a literární výchovu. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek může vzájemně prolínat.

Cizí jazyk:

Při výuce cizího jazyka mohou být spojovány skupiny žáků z paralelních tříd, nejvýše však do počtu, který je stanoven platnými právními předpisy.

Přednostně je žákům nabízen anglický jazyk.

Další cizí jazyk:

Další cizí jazyk se vyučuje od 7. ročníku.

Při výuce cizího jazyka mohou být spojovány skupiny žáků z paralelních tříd, nejvýše však do počtu, který je stanoven platnými právními předpisy.

Jako další cizí jazyk se zpravidla vyučuje německý jazyk.

Matematika:

Učivo geometrie může být vyučováno formou celé vyučovací hodiny nebo v kratších časových celcích.

Informační výchova:

Při výuce mohou být spojovány skupiny žáků z paralelních tříd, nejvýše však do počtu, který je stanoven platnými právními předpisy.

Informační výchova je také součástí výuky ostatních předmětů.

Výchova k občanství

V předmětu se realizuje část obsahu vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví.

V předmětu se realizují témata z finanční gramotnosti, ochrany člověka za mimořádných událostí, korupce a obrany státu.

Přírodopis

V předmětu se realizuje část obsahu vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví.

Tělesná výchova:

Skupiny žáků se dělí na chlapce a dívky a mohou se spojovat v rámci ročníků, s nejbližšími ročníky a v případě organizačních důvodů i spojit dívky a chlapce do jedné skupiny, nejvýše však do počtu, který je stanoven platnými právními předpisy.

Člověk a svět práce:

V předmětu se realizují tematické okruhy Svět práce, Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů a Provoz a údržba domácnosti.

Ve vhodných případech se může výuka organizovat střídavě jako „dvouhodinovka“ jednou za 14 dnů.

V 6. a 7. ročníku po celý školní rok, v 1. pololetí 8. ročníku a ve 2. pololetí 9. ročníku je třída dělena na 2 (případně smíšené) skupiny.

Ve 2. pololetí 8. ročníku a v 1. pololetí 9. ročníku se třída nedělí.

V předmětu se realizují témata z finanční gramotnosti.

Hudební výchova:

Skupiny žáků se mohou spojovat nejen v rámci ročníků, ale i s nejbližšími ročníky.

Výtvarná výchova:

Skupiny žáků se mohou spojovat nejen v rámci ročníků, ale i s nejbližšími ročníky.

Ve vhodných případech se může výuka organizovat střídavě jako „dvouhodinovka“ jednou za 14 dnů.

Taneční výchova:

Skupiny žáků se mohou spojovat nejen v rámci ročníků, ale i s nejbližšími ročníky.

V předmětu Taneční výchova je částečně realizována vzdělávací oblast Výchova ke zdraví (pro žáky se zaměřením na tanec) – 1 hodina z tříhodinové dotace v 8. a 9. ročníku

V předmětu Taneční výchova je částečně realizována vzdělávací oblast Umění a kultura (pro žáky se zaměřením na tanec) – 1 hodina z tříhodinové dotace v 6. a 7. ročníku

4.4.2. VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Z nabídky volitelných předmětů si žáci povinně vybírají tak, aby absolvovali předepsaný počet hodin v ročníku, který je dán učebním plánem.

Výuka kteréhokoli volitelného předmětu bude zahájena, pokud o něj projeví zájem alespoň 7 žáků a dovolí-li to personální a organizační podmínky školy.

Práce s textem:

Tento předmět je povinný pro žáky bez zaměření. Pro ostatní žáky je volitelný v 8. a 9. ročníku.

Skupiny žáků se mohou spojovat nejen v rámci ročníků, ale i s nejbližšími ročníky.

Konverzace v anglickém jazyku

Při výuce konverzace mohou být spojovány skupiny žáků z paralelních tříd, nejvýše však do počtu, který je stanoven platnými právními předpisy.

Sportovní výchova:

Skupina žáků může být smíšená (chlapci a dívky), nejvýše však do počtu, který je stanoven platnými právními předpisy. Výuka se může organizovat střídavě jako „dvouhodinovka“ jednou za 14 dnů. Je možné spojovat skupiny žáků z 8. a 9. ročníku.

Cvičení z matematiky:

Při menším počtu žáků je možné spojit žáky z paralelních tříd, případně 8. a 9. ročník dohromady.

Sborový zpěv:

Při volbě tohoto předmětu je povinná ještě výuka sborového zpěvu v ZUŠ s minimálně hodinovou týdenní dotací.

Žáci jsou povinni účastnit se akcí pěveckého sboru.

Cvičení z českého jazyka:

Při menším počtu žáků je možné spojit žáky z paralelních tříd, případně 8. a 9. ročník dohromady.

Informatika:

Při menším počtu žáků je možné spojit žáky z paralelních tříd.

4.4.3. NEPOVINNÉ PŘEDMĚTY

Nepovinným předmětům se vyučuje nad rámec týdenní hodinové dotace.

Jako nepovinný předmět může být nabídnut každý předmět uvedený v přehledu volitelných předmětů, případně nový předmět.

4.4.4. ZÁJMOVÉ KROUŽKY

Škola nabízí vzdělávací kroužky podle svých možností a podle zájmu dětí.

4.5. NÁZVY PŘEDMĚTŮ PRO TISK VYSVĚDČENÍ

Pro tisk vysvědčení se názvy některých předmětů zkracují oproti názvům uvedeným ve školním vzdělávacím programu. Zásadně se vždy píše ve tvaru, který je uveden v této kapitole.

4.5.1. 1. STUPEŇ

Název předmětu v ŠVP	Název předmětu na vysvědčení
Český jazyk a literární výchova	Český jazyk
Cizí jazyk	Anglický jazyk
	Německý jazyk

Ostatní předměty se uvádějí pod názvy ze školního vzdělávacího programu.

4.5.2. 2. STUPEŇ

Název předmětu v ŠVP	Název předmětu na vysvědčení
Český jazyk a literární výchova	Český jazyk
Cizí jazyk	Anglický jazyk

	Německý jazyk
Konverzace v cizím jazyku	Konverzace v anglickém jazyku
	Konverzace v německém jazyku
Další cizí jazyk	Anglický jazyk – další cizí jazyk
	Německý jazyk – další cizí jazyk
Výtvarná výchova rozšířená	Výtvarná výchova
Hudební výchova rozšířená	Hudební výchova

Ostatní předměty se uvádějí pod názvy ze školního vzdělávacího programu.

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. ČESKÝ JAZYK A LITERÁRNÍ VÝCHOVA

5.1.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět **Český jazyk a literární výchova** je vyučován na 1. a 2. stupni jako samostatný předmět. Vzdělávací obsah předmětu má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: **Jazykové výchovy, Komunikační a slohové výchovy a Literární výchovy**. Ve výuce se však všechny složky navzájem prolínají.

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura umožňuje žákům:

- správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět těmto sdělením;
- vhodně se vyjadřovat;
- účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.

Dovednosti získané v předmětu využije žák i v jiných vzdělávacích oblastech a oborech. Žáci se učí:

- poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti;
- efektivní mezilidské komunikaci;
- interpretovat své reakce a pocity;
- pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích;
- orientovat se při vnímání okolního světa i sebe sama.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby jazyka.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá sdělení, kultivovaně mluvit a psát, analyzovat a kriticky posoudit text.

V Literární výchově se žáci učí vnímat specifické znaky umělecké literatury, rozlišovat fikci od skutečnosti, vnímat, interpretovat a produkovat literární text.

Časová dotace

V 1. – 3. ročníku mají žáci s rozšířenou výukou estetických předmětů rozsah 8 hodin týdně, žáci nezařazení 9 hodin týdně.

Ve 4. a 5. ročníku mají žáci s rozšířenou výukou estetických předmětů rozsah 7 hodin týdně, žáci nezařazení 8 hodin týdně.

V 6. a 7. ročníku je rozsah 5 hodin, v 8. a 9. ročníku 4 hodiny, a to vždy pro všechny žáky.

Formy práce jsou užívány v souladu s charakterem učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka
- skupinová práce (s využitím slovníků a příruček)
- krátkodobé projekty
- samostatná příprava žáků (referáty, domácí úkoly, vedení literárního deníku apod.)

Metody práce vycházejí z cíle a obsahu vyučování, učitelé přihlížejí k věku žáka, k jeho intelektuálnímu rozvoji a k jeho schopnostem:

- motivace, rozhovor, problémové otázky
- metody aplikační a procvičovací
- metoda studijní (samostatná práce s knihou, výkladové čtení apod.)
- metody opakovací spojené s hodnocením a klasifikací;

Předmět **Český jazyk a literatura** je realizován v učebnách, učitel však může spojit výuku s návštěvou knihovny, divadelního či filmového představení, s exkurzí do muzea apod. podle potřeb výchovného a vzdělávacího cíle.

Předmětem prolínají tato **průřezová témata**:

PT 1 - Osobnostní a sociální výchova (komunikační podstata jazyka, každodenní verbální i neverbální komunikace, jazyk a sociální dovednosti žáka)

Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání,
- Sebepoznání a sebepojetí,
- Seberegulace a sebeorganizace,
- Psychohygiena
- Kreativita;

Sociální rozvoj

- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice

Morální rozvoj

- Hodnoty a postoje
- Řešení problémů

PT 2 - Výchova demokratického občana (jazyk jako prostředek rozvoje kritického myšlení, pochopení psaných textů vyjadřujících pravidla, řády, zákony apod.)

- Občanská společnost a škola

PT 3 - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (jazyk jako nástroj učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, osvojování cizích jazyků na základě jazyka mateřského, dorozumění a poznávání kultury jiných národů)

- Evropa a svět nás zajímají
- Jsme Evropané

PT 4 - Multikulturní výchova (jazyk jako nástroj chápání a respektování jiných kultur)

- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita

PT 5 – Environmentální výchova (jazyk jako nástroj komunikace, prostředek vyjadřování se k problémům životního prostředí, jazyk jako prostředek zdůvodňování stanovisek a obhajoby názorů)

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

PT 6 - Mediální výchova (vnímání mluveného a psaného projevu, uplatňování výrazových prostředků, osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace)

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky individuálním způsobem a s ohledem k dané úrovni žáka ke stálému zdokonalování čtení;
- vhodnými prostředky, přístupy a formami podporuje tvořivost žáků při práci s textem, klade důraz na čtení s porozuměním;
- vytváří žákům podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci (internet, literatura, slovníky);
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle ve znalosti pravopisu, pokud to učivo umožňuje, poskytuje žákům Pravidla českého pravopisu;
- motivuje žáky k aktivnímu přístupu a zapojování se do vyučovacího procesu;

- učí žáky orientovat se v literárních ukázkách, hledat v nich základní myšlenky;
- zadává žákům přiměřené úkoly (domácí úkoly, referáty) pro domácí přípravu;

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává žákům problémové úkoly, vybírá texty, které žákům umožňují vnímat problémové situace a uvědomovat si podobné problémy v reálném životě;
- navrhuje různá řešení problému;
- vede žáky k předcházení problémovým situacím vhodně zvolenými literárními texty;
- hodnotí práci žáků tak, aby jim umožnil vnímat vlastní pokrok;
- povzbuzuje žáky při případném neúspěchu k další práci;
- umožňuje žákům obhajovat svá rozhodnutí jak písemnou, tak ústní formou;

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k výstižnému vyjadřování myšlenek a názorů;
- podněcuje žáky k tvorbě jazykových a slohových cvičení, k přípravě referátů, zápisků do literárního deníku;
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své tvořivé činnosti a své názory před ostatním kolektivem;
- vede žáky ke spolupráci při vyučování, k naslouchání promluv jiných žáků, k odpovídající reakci na tyto projevy;
- vede žáky ke vhodné reakci na případnou kritiku ostatních spolužáků;
- motivuje žáky ke čtení knih, zejména dětských, ale také beletrie a poezie přiměřené věku dětí, předkládá žákům různé typy textů a záznamů;
- vede žáky k aktivnímu využívání moderních komunikačních prostředků a technologií;

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- organizuje práci ve skupinách velkých i malých, tříděných podle různých kritérií (úroveň žáků apod.);
- klade důraz na vzájemnou spolupráci a pomoc žáků při ústním a písemném projevu;
- vytváří příležitost pro relevantní komunikaci mezi žáky;
- usiluje při literární činnosti o střídání rolí mezi žáky;
- učí žáky prostřednictvím ústních i písemných prací prezentovat své dovednosti;
- vede žáky ke spoluvytváření pravidel pro práci skupiny a ke zodpovědnosti za jejich plnění;

- motivuje žáky k vytváření příjemné atmosféry ve třídě nebo ve skupině;
- vede žáky ke vzájemnému respektování a ocenění;
- posiluje zdravé sebevědomí žáků pochvalou a povzbuzením;

Kompetence občanské

Učitel:

- využívá literatury (dětské i pro dospělé) k vytváření kladných postojů ke společnosti, přírodě a k životnímu prostředí;
- učí žáky prostřednictvím různých jazykových prostředků zvládnout komunikaci v různých životních situacích;
- stanovuje žákovi pravidla chování, vede žáky k jejich dodržování;
- umožňuje žákům zúčastnit se kulturního dění ve škole a tvořivě se podílet na organizaci tohoto dění;
- stanovuje žákům přiměřené povinnosti a vyžaduje jejich plnění;
- pro práci vybírá takové texty, které umožňují žákům poznávat problematiku z oblasti ekologie, kultury, historie a společenského života a vyjadřovat se k nim;

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k organizování a plánování učení;
- vymezuje pravidla pro vypracování zadané úlohy;
- vede žáky k používání pomůcek, tabulek a přehledů mluvnice, k práci se slovníky a Pravidly českého pravopisu;
- motivuje žáky k využití jejich poznatků k dalšímu vzdělávání a k rozvoji jejich osobnosti;

Hodnocení dovedností a znalostí žáků

Žáci budou hodnoceni průběžně během celého klasifikačního období prostřednictvím pravopisných cvičení, diktátů, kontrolních diktátů, desetiminutovek, testů, slohových prací, slohových cvičení, pololetních písemných prací.

Hodnocena bude také jejich samostatná příprava (domácí úkol, tvorba referátu, příprava mluvního cvičení apod.) a aktivita v hodinách jazykové výchovy, komunikační a slohové výchovy a literární výchovy.

Při hodnocení vyučující přihlédne k věku, individuálním vlastnostem a schopnostem žáka, k případným poruchám učení žáka.

Ve vhodných případech využije učitel slovního hodnocení.

Učitel vede žáky k sebehodnocení a ke vzájemnému hodnocení.

Známky, které žák v klasifikačním období získal, se týkají různých složek učiva, obtížnějšího i snazšího, oblasti rozsáhlejší i užší apod. Z toho vyplývá, že známky nelze sčítat a tvořit z nich prostě aritmetický průměr. Žák by však měl být seznámen s důvody udělení určité známky na pololetní a závěrečné vysvědčení.

Kulturní deník

Součástí hodnocení z literární výchovy na **druhém stupni** bude hodnocení **kulturního deníku** žáka. Kulturní deník by měl obsahovat nejen čtenářské zážitky žáka, ale měl by také dokládat jeho zážitky z divadelních a filmových představení, z výstav a koncertů. Měl by být žáku vodítkem a pomůckou při přípravě ústních nebo písemných referátů, vycházejících z jeho vlastních prožitků. Žáci odevzdávají deník ke kontrole čtyřikrát ročně, tj. jedenkrát za čtvrtletí.

Na začátku školního roku nabídne učitel žákům 10-12 knížek dle úrovně žáků a probíraného učiva a žáci si z nich vyberou nejméně 5 titulů, které přečtou a zapíší do kulturního deníku.

Na **prvním stupni** si žáci vedou kulturní deník jen nepovinně, pokud jim to umožňuje rozvoj jejich čtenářských dovedností.

5.1.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK

Český jazyk

1.ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– čte písmena, slabiky, slova s otevřenými i zavřenými slabikami, věty, texty ze slabikáře – čte individuálním tempem, ale bez nesprávných návyků	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	Čtení praktické – technika čtení	PT 1 - Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání – sebepoznání a sebezpojetí – seberegulace a sebeorganizace – psychohygiena – kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – poznávání lidí – mezilidské vztahy – komunikace – kooperace a kompetice
– porozumí přečtenému textu, spojí text s obrázkem, dokáže odpovídat na otázky, vyhledávat z textu informace		Práce s textem	
– pečlivě vyslovuje, dokáže opravit nedbalou výslovnost		Mluvený projev – výslovnost	
– dokáže se vhodně vyjádřit v běžných situacích, respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru		Komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz	
– ovládá základní hygienické návyky spojené se psaním		Písemný projev – správné sezení – držení psacího náčiní	
– píše správně tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky		Technika psaní – úhledný, čitelný a přehledný písemný projev	
– správně píše na začátku věty velké písmeno		Psaní vět	
– dokáže opsat i přepsat přiměřený text, kontroluje vlastní písemný projev		Opis, přepis	
– čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené věku – volně reprodukuje krátký literární	LITERÁRNÍ VÝCHOVA	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes krátké básně – přednes ukázky krátké pohádky	PT 3 - Evropa a svět nás zajímá

text		- dramatizace krátké pohádky Poslech literárních textů - vhodné ukázky poezie a prózy z čítanky či jiné dětské literatury	PT 1 - Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika PT4 - Lidské vztahy
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu - vyjadřuje kladný nebo záporný pocit po přečtení textu - snaží se změnit ošklivý děj ošklivého příběhu v hezký zážitek - zkusí rozpoznat ponaučení, pokud se v příběhu vyskytuje		Zážitkové čtení a naslouchání - rozlišení správného a nesprávného - líčení atmosféry příběhu	
- odlišuje pohádku od ostatních literárních útvarů		Základní literární pojmy - hádanka, rozpočítadlo, říkanka, báseň, pohádka, příběh o dětech - spisovatel, básník, ilustrátor, čtenář, kniha	
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - dotvoří jednoduchý příběh - odpovídá na otázky týkající se textu		Tvořivá činnost - dramatizace textu - volná reprodukce	

Český jazyk

2.ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– čte plynule a s přiměřenou intonací texty z čítanky i z knih odpovídajících věku	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	Čtení praktické – technika čtení	PT 1 - Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání – sebepoznání a sebepojetí – seberegulace a sebeorganizace – psychohygiena – kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – poznávání lidí – mezilidské vztahy – komunikace – kooperace a kompetice PT 1 - Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – hodnoty, postoje, praktická etika
– dokáže pracovat s přečteným textem, odpovídat na otázky k textu, vyhledávat z textu informace		Práce s textem	
– dokáže se orientovat v písemných zadáních úkolů, porozumí písemnému pokynu		Věcné čtení	
– seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh		Mluvený projev – vypravování	
– v mluveném projevu volí vhodné tempo řeči, pečlivě vyslovuje		Mluvený projev – technika mluveného projevu	
– dbá, aby písemný projev byl úhledný, čitelný a přehledný		Písemný projev – technika psaní	
– zvládne opis, přepis přiměřeného textu			
– zvládá tyto žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin		Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin	
– seznámí se s méně frekventovanými písmeny		Písmena W, w, Y, X, x, Q, q	
– dokáže rozčlenit slovo na hlásky, umí třídit hlásky, odliší krátké a dlouhé samohlásky	JAZYKOVÁ VÝCHOVA	Slovo, slabika, hláska, rozdělení hlásek	
– dokáže rozdělit slovo na slabiky, pozná slabikotvorné souhlásky, slovo neslabičné		Slabikotvorná souhláska, slovo neslabičné	

– porovnává a zařazuje slova: slova souřadná, nadřazená, podřazená – rozliší druhy vět, správně píše koncové znaménko – správně píše velká písmena na začátku věty, ve jménu a příjmení, v názvu obce, ve jménu zvířat – odůvodňuje a správně píše ú/ů (bez cizích slov a slov složených) – odůvodňuje a správně píše i/y po měkkých a tvrdých souhláskách – správně píše písmeno ě – slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, rozliší slyšené a psané – odůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slova – rozlišuje tyto slovní druhy: podstatná jména, slovesa, předložky, spojky		Význam slov: slova souřadná, nadřazená, podřazená Druhy vět Pravopis – vlastní jména Ú / ů Souhlásky tvrdé, měkké Slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Párové souhlásky Slovní druhy: podstatná jména, slovesa, předložky, spojky	
– čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu texty přiměřené věku – dle vlastního výběru pracuje s četbou a přednesem – vyjadřuje své pocity z přečteného textu – vytvoří vlastní závěry – rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších – při společném rozboru a při společné práci rozpozná druhy prózy – pozná a najde přirovnání – rozezná práci básníka, spisovatele a ilustrátora	LITERÁRNÍ VÝCHOVA	– Zážitkové čtení a naslouchání – pocity (kladné, záporné, smíšené) Základní literární pojmy – poezie: báseň, rým, verš, sloka – próza: pohádka, bajka, povídka	PT 2 - Občanská společnost a škola PT 3 - Evropa a svět nás zajímá PT 4 - Lidské vztahy

- odlišuje pohádku od ostatních vyprávění		Tvořivá činnost s literárním textem - kladné a záporné postavy - popis prostředí - reprodukce - dramatizace - moderní pohádka - znaky klasické pohádky	
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností		Práce s textem - odpovědi na otázky k textu - autor, ilustrátor - orientace v textu Tvořivá činnost - dotvoření textu - vlastní výtvarný doprovod - výtvarné vyjádření kladného i negativního zážitku	

Český jazyk

3.ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– čte plynule přiměřeně náročné texty, texty z čítanky – dokáže pracovat s přečteným textem, orientuje se v textu, vyhledává informace – dokáže převyprávět přečtený text – dokáže souvisle vyprávět na základě vlastních zážitků, popíše kamaráda, zvíře, předmět, vylíčí děj na obrázku – dokáže bez chyb a úpravně opsat přiměřený text, zvládne tyto žánry písemného projevu: blahopřání, pozvánka, dopis, popis	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	Čtení praktické – technika čtení	PT 1 - Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání – sebepoznání a sebepojetí – seberegulace a sebeorganizace – psychohygiena – kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – poznávání lidí – mezilidské vztahy – komunikace – kooperace, kompetice PT 1 - Morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika
		Práce s textem	
		Mluvený projev – vypravování – dýchání, výslovnost, vhodné tempo řeči	
		Písemný projev – technika psaní – blahopřání, pozvánka, dopis, popis	
– porovnává a zařazuje slova: slova protikladná, mnohoznačná, vyhledává slova příbuzná – orientuje se v abecední řadě – porovnává a třídí slova podle významu: děj, věc, okolnost, vlastnost – rozlišuje slovní druhy v základním tvaru – určuje u podstatných jmen rod, číslo, pád, užívá správné tvary v mluveném projevu – určuje u sloves osobu, číslo, čas, pozná infinitiv, užívá správné tvary v mluveném projevu	JAZYKOVÁ VÝCHOVA	Nauka o slově – slova jednoznačná, mnohoznačná – antonyma – slova příbuzná	
		Abeceda	
		Slovo a jeho význam	
		Slovní druhy	
		Podstatná jména – rod, číslo, pád	
		Slovesa – osoba, číslo, čas – infinitiv	

– rozliší větu jednoduchou a souvětí, spojí věty do souvětí vhodnými spojovacími výrazy		Skladba – věta jednoduchá, souvětí	
– odůvodňuje a správně píše velká písmena v případech vlastních jmen a místních pojmenování z blízkého okolí		Pravopis – vlastní jména – místní pojmenování	
– odůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slova		Pravopis – párové souhlásky	
– odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách		Vyjmenovaná slova	
– čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu	LITERÁRNÍ VÝCHOVA	Zážitkové čtení a naslouchání – důraz na verše a rýmy – důraz na přímou řeč – přednes s procítěním – vlastní výtvarný výtvar k projevu – vlastnosti postav – popis prostředí, atmosféry	PT 2 - Občanská společnost a škola PT 3 - Evropa a svět nás zajímá PT 4 - Lidské vztahy PT 5 - Základní podmínky života PT 5 - Vztah člověka k prostředí
– vyjadřuje své pocity z přečteného textu – vyjadřuje své vlastní názory a myšlenky na přečtený text		Základní literární pojmy – literární žánr, – pojmy: divadelní představení, herec, divák	
– rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších – na základě přečtené či odposlouchané ukázky rozliší rozpočítadlo, hádanku, říkanku, báseň a pohádku			
– dle svých schopností pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynu učitele, dramatizuje a reprodukuje text – orientuje se v textu, rozliší jeho části – vyhledá v textu odpovědi na zadané otázky – podle pokynů pozmění část textu – klade jednoduché otázky k textu – podle pokynů učitele pozmění text, změní postavy, prostředí		Tvořivé činnosti s literárním textem – dramatizace – reprodukce – vlastní divadelní představení – pojem režisér Práce s textem – odpovědi na otázky – přirovnání, část úvodní, hlavní, závěr	PT 6 - Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu – Tvorba mediálního sdělení

Český jazyk a literatura

4.ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	1. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	– uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů – tiché čtení s porozuměním	PT 1 - Osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání seberegulace a sebeorganizace kreativita PT 1 – Sociální rozvoj poznávání lidí komunikace kooperace a kompetice
– rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk – podstatné informace zaznamenává		– vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku – zaznamenávání, psaní poznámek a výpisků	
– posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení		– orientace v textu	
– vede správně dialog, umí výstižně a stručně telefonovat, umí zanechat vzkaz na záznamníku, ovládá základní zdvořilostní obraty a způsoby nekonfliktního jednání		– pravidla dialogu, pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, – zdvořilé chování – dramatizace krátkých rozhovorů v běžných situacích – formy společenského styku	
– rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace		– spisovná, hovorová a nespisovná mluva	
– volí náležitou intonaci, přízvuk, tempo podle svého komunikačního záměru		– členění vět, frázování, síla a barva hlasu	
– napíše jednoduchý komunikační žánr, dbá na stránku obsahovou i formální – vypravuje a reprodukuje krátký text – popíše zadaný předmět, oblíbenou hračku, děj, osobu a jednoduchý pracovní postup		– vzkaz, zpráva, oznámení, pozvánka, dopis, jednoduché tiskopisy – orientace ve stavbě textu – úvod, začátek, vyvrcholení děje, zakončení příběhu, – členění textu na odstavce	PT 6 – Produktivní činnosti tvorba mediálního sdělení

- sestaví osnovu vyprávění, na jejím základě vytváří krátký mluvený či písemný projev s dodržáním časové posloupnosti		- pravidla sestavování osnovy - stručnost a výstižnost - členění příběhu - nadpis	
- porovnává významy slov	2. JAZYKOVÁ VÝCHOVA	- slova jednoznačná a mnohoznačná, spisovná a nespisovná, slova citově zabarvená - synonyma, antonyma, homonyma - slova přejatá, odborná	
- rozlišuje ve slově kořen, příponu, předponu, koncovku - zvládá pravopis předpon roz-, vz-, bez-, pod-, nad-, od-		- najít kořen, rozlišování části předponové, příponové - rozlišení předpony a předložky od-, nad-, pod- a od, nad, pod - slova příbuzná x tvary slov	
- určuje <u>slovní druhy</u> plnovýznamových slov, využívá jich v gramaticky správných tvarech ve svém mluv.projevu - <u>podstatná jména</u> - určí rod, číslo, pád, vzor, zvládá pravopis koncovek podst. jmen - <u>slovesa</u> - určí osobu, číslo, čas, způsob, infinitiv, časuje slovesa v oznam. způsobu, určí slovesné tvary jednoduché a složené, tvary času minulého, přítomného, budoucího, - umí pravopis koncovek přítomného času sloves - určuje <u>přídavná jména</u> tvrdá a měkká		- slovní druhy a jejich třídění - tvary slov, užívání spisovných tvarů - mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen - správné psaní pádových koncovek - upevňování pravopisu v koncovkách přít. času sloves	
- vyhledává základní skladební dvojici, vymezí část podmětnou a přísudkovou - zvládá pravopis v jednoduchých případech shody podmětu s přísudkem		- člen řídící a závislý - rozlišení podmětu a přísudku holého, rozvitého, několikanásobného - podmět nevyjádřený, přísudek pouze slovesný - část podmětná a přísudková	

- odlišuje větu jednoduchou a souvětí - umí vhodně změnit větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodné spojovací výrazy, podle potřeby projevu je obměňuje - čárky mezi větami v jednoduchých případech - uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách		- psaní i/y v přičestí minulém - spojování vět do souvětí spojovacími výrazy, oddělení čárkami - postupné rozvíjení holé věty	
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je, vede si kulturní deník - nalézá příčiny věcí a snaží se jim porozumět - popíše vlastnosti osob - jednoduchou formou popíše prostředí a atmosféru	3. LITERÁRNÍ VÝCHOVA	- rozšiřovat znalost slov, která nepatří do vyjmenovaných slov s psaním y - zážitkové čtení a naslouchání	
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - pracuje tvořivě s textem - dokáže přijmout pravidla hry, role, pracovat ve skupině - projevuje somatické dovednosti pro vyjádření emocí svých či jiné osoby		- tvořivé činnosti s literárním textem: dramatizace příběhu, výtvarné zpracování, příprava scénáře - hra na divadlo, prezentace v rámci třídy - práce s dechem, intonace, síla hlasu, verbální a neverbální komunikace	
- rozlišuje různé typy uměleckých textů - zná nejznámější autory a ilustrátory dětské tvorby - chápe funkci divadla, filmu a televize - zná základní divadelní druhy: činohru, zpěvohru, loutkové divadlo, balet		- druhy a žánry dětské literatury: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, pověst, povídka - základní znaky žánru - pojmy: herec, režisér, scénář, druhy loutek	

- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy		- literární pojmy: - přirovnávání, básnické výrazy, přenesené a zastaralé výrazy	
---	--	--	--

Český jazyk

Ročník 5.

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas – reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení – zapamatuje si podstatná fakta sdělení – posuzuje úplnost či neúplnost sdělení – rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu – podstatné informace zaznamenává – vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku – umí užít přímou řeč ve vypravování – rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost, vhodně ji užívá podle komunikační situace – píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry – sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti – rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě – porovnává významy slov	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	– čtení pozorné, plynulé, vyhledávací – čtení jako zdroj informací – naslouchání pozorné, aktivní – zaznamenání slyšeného – pozorné vnímání – orientace v textu – poznámky a výpisky – mluvený projev: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování – přímá řeč – spisovná, hovorová a nespisovná řeč – písemný projev: adresa, blahopřání, pozdrav, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis – popis (předmětu, děje, pracovního postupu), jednoduché tiskopisy (příhláška, pošt. poukázka, průvodka, podací lístek, dotazník), vypravování – naslouchání kritické (objektivní a subjektivní sdělení, rozdíl mezi faktem a tvrzením)	PT 1 - Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání – sebepoznání a sebepojetí – kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – poznávání lidí – mezilidské vztahy – komunikace PT 1 - Morální rozvoj – hodnoty a postoje PT 6 – Receptivní činnosti – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – stavba mediálních sdělení PT 6 – Produktivní činnosti – tvorba mediálního sdělení – práce v realizačním týmu
– určuje slovní druhy plnovýznamových slov a užívá je v gramaticky správných tvarech – u podstatných jmen určuje pád, číslo, rod, vzor – skloňuje podstatná jména podle vzorů	JAZYKOVÁ VÝCHOVA	– slovní zásoba, význam slov – slova jednoznačná a mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma – stavba slova – vyjmenovaná slova a slova příbuzná – pravopis i/y po obojetných	

- u sloves určuje osobu, číslo, způsob, čas - časuje slovesa - pozná zvrtné, kladné a záporné sloveso, rozlišuje slovesné tvary jednoduché a složené - určí druh přídavných jmen - píše správně koncovky tvrdých a měkkých přídavných jmen - pozná základní druhy zájmen a číslovek - s pomocí přehledu vyhledává základní skladební dvojici, vymezí část podmětovou a přísudkovou - rozpozná podmět holý a rozvitý, vyjádřený i nevyjádřený, několikanásobný - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu - poznává slova významově k sobě patřící - obohacuje text o nové podrobnosti - odlišuje větu jednoduchou a souvětí - umí vhodně změnit větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách - píše správně názvy osob, zvířat, národností, obcí, států, hor, řek, planet		souhláskách uvnitř slova - odůvodňování pravopisu s přihlédnutím ke způsobu tvoření slov - význam předpon, používání předložek s, z - skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně - slovní druhy a jejich třídění - tvary slov - podstatná jména • mluvnické kategorie • psaní koncovek - slovesa • mluvnické kategorie • psaní koncovek sloves v přítomném čase • slovesné tvary - přídavná jména • rozlišování druhů přídavných jmen • pravopis - zájmena a číslovky • nahrazování podstatných a přídavných jmen zájmeny - základní skladební dvojice - část podmětová a přísudková - druhy podmětu - shoda přísudku s podmětem, psaní i/y v příčestí minulém - ostatní skladební dvojice, člen řídící a závislý - „nabalování“ základu věty - věta jednoduchá a souvětí - interpunkce (s pomocí Pravidel českého jazyka) - pravopis lexikální, morfologický a syntaktický (koncovky podstatných a přídavných jmen, shoda přísudku s podmětem) - jména obecná a vlastní, víceslovné	
---	--	---	--

		názvy (jen z nejbližšího okolí)	
– čte přiměřeně rychle, plynule, s porozuměním – přednáší z paměti literární texty přiměřené věku – tvoří vlastní literární text na dané téma – volně reprodukuje text dle svých schopností – umí užít přímou řeč ve vypravování – rozpozná řeč přímou a větu uvozovací – vyjadřuje své dojmy z četby – zaznamenává své dojmy z četby – rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých žánrů – při rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	LITERÁRNÍ VÝCHOVA	Tvořivé činnosti s literárním textem – čtení hlasité a tiché – přednes básně či jiných vhodných literárních textů – tvorba vlastních psaných textů, scénářů – volná reprodukce přečteného nebo slyšeného literárního textu – přímá řeč – dramatizace – vlastní výtvarný doprovod – fantazijní dotváření textu Poslech literárních textů – vhodné ukázky poezie a prózy z čítanky či z dětské literatury Zážitkové čtení a naslouchání – hodnocení činů a postojů postav – pochopení atmosféry příběhu – spoluprožívání čteného děje Základní literární pojmy – pohádka, pověst, povídka, bajka, žánry lidové slovesnosti – spisovatel, básník, ilustrátor – kniha, čtenář – divadelní představení, herec, režisér – próza, poezie (sloka, verš, rým), drama – přirovnání	PT1 – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání – kreativita PT1 – Sociální rozvoj – poznávání lidí – komunikace PT4 – lidské vztahy PT5 – lidské aktivity a problémy životního prostředí

Český jazyk a literatura

6. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodňuje jejich použití	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Poučení o jazycích	Národní jazyk, mateřský jazyk; Útvary národního jazyka; Jazykověda a její složky;	
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova;	Zvuková stránka jazyka	Rozdělení hlásek – samohlásky, dvojhhlásky, souhlásky – souhlásky znělé a neznělé, spodoba znělosti – spisovná výslovnost – zvuková stránka slova a věty	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny;	Grafická stránka jazyka	Abecední řazení – vztah hláska - písmeno – užívání Pravidel českého pravopisu, – užívání Slovníku spisovné češtiny	
- rozlišuje způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - v písemném projevu aplikuje zásady lexikálního a slovotvorného pravopisu	Nauka o slovní zásobě a stavbě pojmenování	Stavba slova a pravopis – slovotvorný základ, slovotvorný prostředek, přípona, předpona; – slova příbuzná, základové a odvozené slovo; – stavba slova, kořen, přípona, předpona, koncovka; – střídání hlásek při odvozování, skupiny hlásek při odvozování, zdvojené souhlásky a jejich čtení, skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně;	
- správně třídí slovní druhy - tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci - v písemném projevu zvládá pravopis morfologický;	Tvarosloví	Tvarosloví – slovní druhy – podstatná jména – druhy, tvary, vzory, koncovka, kmen, skloňování, některé odchylky; – přídavná jména – druhy,	

		skloňování tvrdých, měkkých a přivlastňovacích adjektiv, stupňování, jmenné tvary; – zájmena – druhy, skloňování zájmen (já, ty, my, vy, se, ten, náš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj); – číslovky – druhy, skloňování a užití; – slovesa, osoba, číslo, čas, způsob, tvary jednoduché a složené, určité a neurčité, koncovky i/y v přítčestí minulém a v rozkazovacím způsobu; Pravopis morfologický	
– rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě – v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický;	Skladba	Stavba věty – větné členy základní, podmět, přísudek, shoda přísudku s podmětem a několikanásobným podmětem; – větné členy rozvíjející, předmět, příslovečné určení místa, času, způsobu; přívlastek shodný a neshodný; Grafické znázornění věty Věta jednoduchá a souvětí – tvoření vět Pravopis syntaktický, spojovací výrazy, interpunkce v souvětí	
– v mluveném projevu vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči – dorozumívá se kultivovaně	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Mluvený projev Referát	Mluvní cvičení, referát o knize, filmu či zážitku z četby	PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace
– uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel – dodržuje pravidla mezivětného navazování – tvoří vlastní texty na základě svých	Psaný projev Vypravování	Vypravování, časová posloupnost, kompozice, členění na odstavce, jazykové prostředky	<i>Vv - Rozvíjení smyslové citlivosti</i>

- dispozic a zájmů – vhodně užívá jazykových prostředků vzhledem ke svému komunikačnímu záměru – dle svých možností odlišuje fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s jinými dostupnými informačními zdroji – využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, vytvoří stručné poznámky, výpisky z textu – rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v rozhovoru či psaném textu – napíše jednoduchou objednávku – rozliší dopis osobní a úřední – napíše osobní dopis – napíše úřední dopis			PT 1 - Sociální rozvoj – Poznávání lidí PT 6 - Receptivní činnosti – Stavba mediálních sdělení – Fungování a vliv médií ve společnosti
	Popis	Popis místnosti, bytu, domu Popis pracovního postupu, plánek, schéma Popis osoby	
	Zpráva, oznámení, inzerát	Zpráva a oznámení v novinách, rozhlase, sdělení pro školní časopis, inzerát	
	Výpisky a výtah	Práce s odborným textem, rychlé čtení Psaní výpisků, klíčové informace, hlavní myšlenky v textu, výpisky, výtah	
	Tiskopisy, dopis, vzkaz	Telefonní rozhovor, záznamník, telegram, tiskopisy, SMS zpráva, objednávka, pozvánka Dopis osobní, úřední	
– uceleně reprodukuje přečtený text – snaží se dle svých možností číst plynule – jednoduše popíše strukturu literárního díla a jeho jazyk – rozpozná základní rysy probíraných literárních druhů a žánrů, uvede jejich autory	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Literární text	Přednes, volná reprodukce čteného, slyšeného nebo předneseného textu	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <i>D - Literatura v kontextu dějin</i> <i>HV - Vokální a poslechové činnosti</i>
	Literární druhy a žánry	Lyrika (píseň, lyrická báseň, lidová lyrika), epika (pohádka, pověst, báj, mýtus, legenda, pověst, povídka, román), drama;	
– formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení	Interpretace literárního díla	Záznam a reprodukce vlastních myšlenek, interpretace literárního textu;	
– užívá základních pojmů o literárních druzích a žánrech	Základy literární teorie	Lyrika, epika, drama, báj, balada, pohádka, pověst, mýtus, legenda, povídka, román, děj, postava, hrdina, lidová slovesnost, lidová píseň, refrén, próza, poezie, verš, druhy verše, personifikace, přirovnání,	

		divadlo, komedie, tragédie, dialog, monolog, film	
– tvoří krátký literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí lit. teorie – dle svých schopností vytvoří výtvarný doprovod k literárnímu dílu – porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Tvořivé činnosti	Vytváření vlastních textů, výtvarný doprovod k literárním textům	<i>VV - Uplatňování subjektivity</i> PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita
– vyhledává informace v různých typech katalogů, slovníků, v knihovně, na internetu apod.			PT 6 - Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií

Český jazyk a literatura

7. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vyhledá význam slova ve výkladovém slovníku, pracuje s překladovými slovníky – rozumí nejběžnějším souslovím a rčením, uvede jejich příklady – užije slova v jejich různých významech – při tvoření textů vhodně vybere slova podle jejich příznaku – rozpozná přenesená pojmenování – rozumí odborným názvům užívaným v učebnicích ZŠ a běžným termínům	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Nauka o významu slov	– význam slova – slova jednoznačná a mnohознаčná – slovo a sousloví, rčení – synonyma a homonyma, antonyma – slova citově zabarvená – přenášení významu, obrazná pojmenování – odborné názvy, terminologie	<i>Aj, Nj – práce se slovníky dvojjazyčnými</i> <i>Z, Př – terminologie, sousloví</i>
– rozlišuje a příklady dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slov. zásoby – zná zásady tvoření českých slov; – zvládá pravopis při odvozování slov – samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a dalšími slovníky a příručkami;	Nauka o tvoření slov	– slovní zásoba a její obohacování – odvozování, skládání, zkracování – střídání hlásek při slovotvorbě (skupiny hlásek, zdvojené souhlásky), slovní čeleď, příbuzná slova, přípony, předpony – odvozování podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	
– správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá v komunikační situaci – dle svých schopností zvládá pravopis morfologický – nahradí vztažné zájmeno který vhodným tvarem zájmena jenž – užije správně tvar číslovky – použije správně tvar podmiňovacího a rozkazovacího způsobu slovesa	Tvarosloví	– podstatná jména, druhy skloňování a vzory, části těla – přídavná jména, pravopis tvrdých, měkkých a přivlastňovacích přídavných jmen, stupňování – zájmena, skloňování obtížnějších frekventovaných tvarů, skloňování vztažných zájmen – číslovky, druhy, užití v praktickém životě, číslice v textu – slovesa, slovesné tvary, způsob	

– utvoří správně tvary příslovčí a příslovečných spřežek – rozpozná neohebné slovní druhy		podmiňovací (aby, kdyby), kmen přítomný a minulý (tvary z nich tvořené), podstatná a přídavná jména slovesná, slovesný rod – příslovce, příslovečné spřežky, stupňování příslovčí – další neohebná slova – předložky, spojky, částice, citoslovce	
– správně doplní interpunkční znaménka za věty podle postoje mluvčího – rozliší druhy vět podle členitosti – rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek – dle svých schopností graficky znázorní stavbu věty jednoduché a vytvoří větu podle zadaného schématu – rozliší druhy vět vedlejších	Skladba	Větné členy – druhy vět podle postoje mluvčího – věty jednočlenné a dvojčlenné, větný ekvivalent – podmět vyjádřený, nevyjádřený a všeobecný – přísudek slovesný, jmenný se sponou a beze spony, slovesný složený, shoda podmětu s přísudkem – přívlastek shodný, neshodný, několikanásobný, postupně rozvíjející – přístavek – předmět, pádové otázky – příslovečné určení - všechny druhy – doplněk – druhy vedlejších vět Grafický záznam stavby věty, tvorba vět podle zadaných schémat	
– v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický – samostatně používá Pravidla a ověřuje si v nich pravopis v obtížnějších případech	Pravopis	– psaní velkých písmen ve vlastních jménech – procvičování i/y ve vyjmenovaných slovech a koncovkách jmen a sloves	
– rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich použití	Nauka o jazyce	Útvary národního jazyka – spisovný jazyk (zvuková stránka, gramatika, úloha jazyka ve společnosti)	

		– nespisovné útvary (obecná čeština, nářečí, situace v region) – jazyková norma a komunikace, kultivovaná mluva – základní jazykovědné disciplíny	PT4 - Etnický původ PT4 - Multikulturalita
– v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči – samostatně připraví a s oporou textu i bez opory (dle svých schopností) přednese referát – dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Mluvený projev, komunikace	Mluvní cvičení, připravený projev bez poznámek Referát o knize, filmu či zážitku z četby, připravený mluvní projev na základě poznámek Komunikace, základní mluvené žánry podle komunikační situace, nepřipravený projev	PT1 - Sociální rozvoj – Komunikace <i>Iv – dle schopností žáka možnost přípravy referátu na počítači</i>
– odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru – rozlišuje komunikační záměr autora – uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel – vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování – využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, vytvoří stručné poznámky, výtah z textu – napíše žádost – využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem – odlišuje spisovný a nespisovný jazyk	Psaný projev Vypravování	Vypravování, souvislý text mluvený i psaný na základě osobního prožitku, časová posloupnost, členění textu, dějové napětí, přímá řeč, ich-forma	PT1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita PT1 – Sociální rozvoj – Komunikace
	Popis	Popis uměleckého díla Popis pracovního postupu, odborné termíny v popisu, Subjektivně zabarvený popis – líčení Charakteristika	
	Životopis	Životopis, strukturovaný životopis	PT1 - Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
	Výtah	Výtah	
	Žádost	Žádost	
	Poučení o slohu	Vrstvy mateřského jazyka, jazyk spisovný, nespisovný, slova citově zabarvená, vulgarismy	
	LITERÁRNÍ VÝCHOVA		

– dle svých možností čte plynule a s porozuměním – uceleně reprodukuje přečtený text – jednoduše popíše strukturu literárního díla a jeho jazyk – vyhledává jazykové prostředky uměleckého textu – rozpozná rozdíl mezi poezií, prózou a dramatem – vymezí probrané žánry lyrické, epické a dramatické, uvede jejich autory	Literární text	Přednes, volná reprodukce čteného, slyšeného nebo předneseného textu	PT1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
	Literární druhy a žánry	Lyrika (druhy lyriky), epika (pohádka, pověst, báj, kronika, legenda, bajka, román, povídka, umělecká publicistika, literatura faktu), drama	<i>D - Literatura v kontextu dějin</i>
– formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního i filmového představení – vytvoří referát o knize, kterou přečetl	Interpretace literárního díla	Záznam a reprodukce vlastních myšlenek, interpretace literárního textu	
– užívá základních pojmů o literárních druzích a žánrech	Základy literární teorie	Báseň, metafora, metonymie, poezie, sonet, rým, verš, druhy rýmů, aliterace, alegorie, vyprávění v 1. a 3. osobě, popis, charakteristika postav, kronika, legenda, bajka, literatura faktu, literatura detektivní, dobrodružná literatura, sci-fi, dramatická pohádka, loutková hra,	
– tvoří krátký literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie – dle svých schopností vytvoří výtvarný doprovod k literár. dílu – porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Tvořivé činnosti	Vytváření vlastních textů, výtvarný doprovod k literárním textům	<i>Vv- Uplatňování subjektivity</i> PT1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita
– vyhledává informace v různých typech katalogů, slovníků, v knihovně, na internetu apod.			PT6 – Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií

Český jazyk a literatura

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby - spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova - samostatně pracuje se Slovníkem spisovné češtiny a Pravidly českého pravopisu	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Nauka o slovní zásobě	Slovní zásoba a tvoření slov Pravopis předpon a skupin bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně Slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis	PT 3 - Jsme Evropané
- správně třídí slovní druhy - umí určit mluvnické kategorie ohebných slov - umí zdůvodnit morfologický pravopis	Tvarosloví	- třídění slovních druhů, slova ohebná a neohebná - podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky – opakování skloňování - skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen, jejich užití v textu - slovesa, tvary, kmen přítomný a minulý, tvary, které se z nich tvoří - slovesný vid - pravopis koncovek jmen a sloves	
- rozezná základ věty, větu jednočlennou, dvojčlennou a větný ekvivalent - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě - znázorňuje stavbu věty graficky	Skladba	Věta jednoduchá - věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent - základní větné členy, podmět vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný, přísudek slovesný, složený slovesný, jmenný se sponou a beze spony - rozvíjející větné členy - přívlastek shodný a neshodný, těsný a volný, postupně rozvíjející	

		- a několikanásobný – přístavek – předmět, předmětová slovesa – příslovečné určení (všechny druhy) – doplněk	
– naučí se poznávat významové vztahy mezi několikanásobnými větnými členy		– několikanásobné větné členy, významové poměry mezi nimi; – grafické znázornění věty jednoduché	
– rozlišuje větu jednoduchou a souvětí; – naučí se rozeznávat druhy vět vedlejších podle jejich větněčlenské platnosti; – naučí se rozeznávat významové vztahy mezi souřadně spojenými větami vedlejšími; – graficky znázorní jednoduché souvětí podřadné; – naučí se rozeznávat souvětí souřadné a podřadné podle počtu hlavních vět; – naučí se rozeznávat významové vztahy mezi hlavními větami; – graficky znázorní jednoduché souvětí souřadné; – začne si osvojovat interpunkci v souvětí souřadném a podřadném		Souvětí – věta jednoduchá a souvětí – druhy vět vedlejších (podmětná, přísudková, předmětná, příslovečná, přívlastková, doplňková) – grafické znázornění souvětí podřadného – souřadně spojené věty vedlejší, významové poměry mezi nimi – souvětí souřadné, významové poměry mezi větami hlavními – spojovací výrazy v souvětí, interpunkce – složitější souvětí	
– najde rozdíly mezi spisovným a nespisovným jazykem – rozliší spisovný jazyk od nářečí a obecné češtiny – užívá vědomě jazykové příručky, s jejichž pomocí najde význam slova	Obecné výklady o jazyce	Útvary národního jazyka, jazyk a jazyková kultura	PT1 - Sociální rozvoj – Poznávání lidí
– pozná jiné slovanské jazyky, seznámí se s jejich odlišnostmi		Slovanské jazyky čeština a slovenština;	

– najde v textu odlišnosti mezi češtinou a slovenštinou			
– v projevu připraveném i improvizovaném vhodně používá spisovného jazyka, vyjadřuje se srozumitelně a přehledně – využívá jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci, užívá vhodně verbálních i nonverbálních prostředků řeči	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Mluvený projev	Mluvní cvičení, zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu, verbální a nonverbální projevy Připravený i nepřipravený projev	PT1 - Sociální rozvoj – Komunikace
– soustředěně naslouchá mluvnímu projevu ostatních, výstižně, otevřeně, ale taktně vyjádří své názory a hodnocení těchto projevů – rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru – odlišuje spisovný a nespisovný projev		Praktické, věcné a kritické naslouchání, komunikační záměr mluvčího, zvukové a mimojazykové prostředky souvislého projevu;	PT6 - Receptivní činnosti – Vnímání autora
– uspořádá text s ohledem na jeho účel, využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu – tvoří vlastní texty na základě svých dispozic – využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu – vyhledává informace v přečteném textu, vytvoří výtah z přečteného textu – snaží se shromážďovat fakta, různé názory na ně, snaží se dle svých možností vyjadřovat své postoje ke skutečnosti – využívá zásad komunikace a	Psaný projev		
	Popis	Charakteristika literární postavy Popis – subjektivně zabarvený popis	
	Výklad	Výklad, věcné čtení	
	Výtah	Výtah, čtení jako zdroj informací	
	Úvaha	Úvaha, kritické a zážitkové naslouchání, diskuse	
	Shrnutí o slohu	Funkce projevu, slohová platnost vyjádření, mluvený a psaný projev, mimojazykové prostředky, grafické prostředky v textu, technika mluveného projevu	PT 1 - Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

- pravidel dialogu v diskusi o daném problému – porovná rozdíly mezi projevem mluveným a psaným – převede mluvený projev do psané podoby – vhodně používá jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru – vhodně vyjádří postoj ke sdělovanému obsahu			
– dle svých možností čte plynule, snaží se o výrazné čtení – uceleně reprodukuje přečtený text – formuluje hlavní myšlenky textu – vlastními slovy interpretuje smysl díla – rozpozná základní rysy výrazného individuálního autorského stylu – rozlišuje základní literární druhy a žánry – porovná funkci žánrů, uvede výrazné představitele – uvede základní období literární historie a jejich významné představitele v české i světové literatuře	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Literární text	Přednes, volná reprodukce čteného, slyšeného nebo předneseného textu	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <i>D - Literatura v kontextu dějin</i> <i>Hv - Vokální a poslechové činnosti</i>
	Literární druhy a žánry	Lyrika (druhy lyriky), lyrickoepické žánry, epika (epos, rytířský román, pověst, kronika, legenda, autorská pohádka, fantasy literatura, povídka, román (biografický, historický), dobrodružná a sci-fi literatura, horor), drama	
– formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního i filmového představení – vytvoří referát o knize, kterou přečetl	Interpretace literárního díla	Záznam a reprodukce vlastních myšlenek, interpretace literárního textu	
– užívá základních pojmů o literárních druzích a žánrech, vysvětlí tyto pojmy svými slovy	Základy literární teorie	Epigram, lyrika a její druhy, lidová a ohlasová poezie, vizuální a nonsensová poezie, limerik, epos, balada, romance, básnická povídka, tragédie, komedie, adaptace, kronika,	

		legenda, pohádka, pověst, satira, parodie	
– tvoří krátký literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí lit. teorie – dle svých schopností vytvoří výtvarný doprovod k literárnímu dílu – porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování – vyjádří svůj názor na tato zpracování	Tvořivé činnosti	Vytváření vlastních textů, výtvarný doprovod k literárním textům	<i>Vv - Uplatňování subjektivity</i> PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita
– vyhledává informace v různých typech katalogů, slovníků, v knihovně, na internetu apod.			PT 6 - Fungování a vliv médií

Český jazyk a literatura

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– spisovně vyslovuje česká slova; – správně moduluje intonaci věty v závislosti na přízvuku větném a slovním; – používá intonaci v závislosti na druhu vět podle postoje mluvčího; – správně píše slova přejatá, pravopis méně častých slov si ověřuje v Pravidlech; – spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova; – samostatně pracuje s Pravidly č. p.;	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Zvuková stránka jazyka	Hláskosloví – znělé a neznělé souhlásky – spisovná výslovnost i/í,u/ů Spisovná výslovnost – spodoba znělosti – výslovnost souhláskových skupin – věty podle postoje mluvčího – slovní přízvuk Zvuková stránka věty – melodie, důraz, tempo a pauzy Psaní a výslovnost slov přejatých – práce s Pravidly	
– umí rozebrat stavbu slova; – rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacení slovní zásoby a zásady tvoření českých slov; – využívá poznatky z hláskosloví, stavby slova a tvoření slov v pravopise, zdůvodňuje pravopis i/y po obojetných souhláskách, pravopis souhláskových skupin; – v písemném projevu zvládá pravopis lexikální a slovotvorný;	Tvoření slov	Stavba slova – předpona, kořen, přípona, koncovka – slovo základové, odvozené – slovotvorný základ, slovotvorný prostředek – odvozování, skládání, zkracování – pravopis související se stavbou slova a s tvořením slov /bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně/	
– porovnává významy slov; – rozpoznává základní a přenesený význam slova; – samostatně pracuje se SSJČ; – rozpoznává přenesená pojmenování zvláště ve frazémeh; – uvádí synonyma, homonyma a	Význam slova	Význam slov – slovo a sousloví, věcné významy slova – rozvoj slovní zásoby, jádro slovní zásoby – slova nadřazená, podřazená, souřadná	

antonyma a vhodně je užívá v textu; – vyhledá v textu odborné názvy; – samostatně pracuje s dalšími slovníky a příručkami;		– slova jednoznačná, mnohoznačná – metafora, metonymie, rčení, přísloví, pořekadlo – synonyma, homonyma, antonyma lexikální i se zápornou ne- – odborné názvy jednoslovné, sousloví, český a cizí odb. termín	PT3 – Jsme Evropané
– jednoduše definuje jednotlivé slovní druhy; – správně třídí slovní druhy; – rozliší slovní druhy stejně znějících slov podle jejich užití ve větě; – tvoří spisovné tvary jmen a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci; – v písemném projevu zvládá pravopis morfologický; – zná základní zásady skloňování přejatých podstatných jmen obecných i vlastních; – utvoří požadovaný tvar přejatého substantiva, případně si jeho správnost ověří v Pravidlech; – tvoří spisovné tvary sloves; – odůvodňuje pravopis jmen a sloves, zejména v domácí přípravě využívá Pravidel; – odůvodňuje pravopis velkých písmen ve vl. jménech a názvech, ve složitějších případech užívá Pravidel; – správně užívá příslovce a předložky, zvládá syntaktický pravopis při použití různých spojek a spojovacích výrazů	Tvarosloví	– slovní druhy – ohebná a neohebná slova – podstatná jména, tvary, ml. kategorie, druhy, skloňování – přídavná jména, tvary, ml. kategorie, druhy, skloňování – stupňování adjektiv – druhy zájmen, tvary, ml. kategorie, skloňování – číslovky, tvary, ml. kategorie, druhy, skloňování – skloňování obecných jmen přejatých – skloňování vlastních jmen přejatých – mluvnické kategorie sloves, osoba, číslo, čas, způsob, sl. rod, vid, třída – užití činného a trpného rodu – vid dokonavý a nedokonavý, vidová dvojice – tvoření a užití přechodníku, jeho větněčlenská platnost – pravopis koncovek jmen a sloves – psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech – příslovce, předložky, spojky	
– rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché;	Skladba	Věta a větné členy – věty podle postoje mluvčího – věta jednočlenná a dvojčlenná	

- v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché;		- větný ekvivalent - větný člen řídicí a závislý - podmět vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný - přísudek slovesný, slovesný složený, jmenný se sponou a beze spony - shoda podmětu s přísudkem a s několikanásobným přísudkem - předmět, slovesa předmětová, pád předmětu - příslovečné určení (všechny druhy) - přívlástek - shodný, neshodný, postupně rozvíjející, několikanásobný, volný, těsný - přístavek - doplněk - grafický záznam stavby věty - větněčlenská platnost slovních druhů - několikanásobné větné členy a významové vztahy mezi nimi - nepravidelnosti ve větném členění - samostatný vět. člen, elipsa, citoslovce, oslovení, vsuvka	<i>Čj - Komunikační a slohová výchova</i>
- rozliší větu jednoduchou a souvětí; - rozlišuje významové vztahy v souvětí; - v písemném projevu zvládá syntaktický pravopis v souvětí; - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace;		Souvětí - souvětí podřadné - věty vedlejší a jejich druhy - souřadně spojené věty vedlejší a významové poměry mezi nimi - souvětí souřadné, významové poměry mezi větami hlavními - grafický záznam souvětí souřadného a podřadného - složité souvětí, grafický záznam složitého souvětí - řeč přímá a nepřímá - pořádek slov ve větě	

– uvědomuje si rozdíly v užívání slovní zásoby v projevu mluveném a psaném – uvědomuje si příbuznost češtiny s ostatními slovanskými jazyky;	Výklad o jazyce	Projev mluvený a psaný Slovanské jazyky, evropské jazyky	<i>Z - Evropa</i> PT 3 - Evropa a svět nás zajímá
– seznámí se s nejdůležitějšími etapami vývoje č. jazyka; – rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich použití; – užívá vědomě jazykové příručky, s jejichž pomocí najde význam slova		Vývoj českého jazyka Útvary českého jazyka Jazykověda a její disciplíny, jazyková kultura	<i>D – dějiny českého státu</i>
– odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru; – v mluveném projevu vhodně využívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči; – zná zásady kultivovaného projevu (techniku, prostředky), osvojuje si kultivované řečové chování; – dorozumívá se kultivovaně, výstižně, užívá jazykové prostředky vhodné vzhledem ke svému komunikačnímu záměru; – vytvoří připravený projev s poznámkami, uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel; – zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu;	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Mluvený projev	Mluvní cvičení, připravený i nepřipravený projev bez poznámek, zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – Poznávání lidí
	Proslov	Proslov, struktura projevu, vhodné jazykové prostředky	
	Diskuse	Diskuse, zahájení, vedení a ukončení diskuse, výrazové stránky diskuse	
– využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky správnému	Psaný projev Vypravování	Vypravování v běžné komunikaci Vypravování v umělecké oblasti	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita

písemnému projevu a tvořivé práci s textem; – tvoří vlastní texty na základě svých vlastních schopností a zájmů; – využívá jazykových prostředků, které oživují vyprávění; – vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování; – uspořádá informace v textu tak, jak jdou za sebou, s ohledem na jeho účel; – umí vyplnit základní tiskopisy, s nimiž se setká v praktickém životě; – zná základní údaje o svém životě, je schopen napsat je souvisle v několika větách; – čte pozorně studijní text, vyhledává informace v textu i z jiných zdrojů (internet, televize, rozhlas); – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu; – vytvoří otázky k textu a stručné poznámky; – vytvoří výpisky nebo výtah z daného textu; – na základě získaných informací s oporou textu vytvoří referát na zadané téma; – ověřuje fakta porovnáním s jinými dostupnými informačními zdroji; – odlišuje v daném textu fakta od názorů a hodnocení; – snaží se o vhodnou kritiku s uměřenými výrazy, na kritiku druhých se snaží reagovat klidně, eventuálně se pokusí vyvrátit	Popis	Popis předmětu, hlavní zásady popisu; Popis děje, pracovní postup, rozdíl mezi popisem děje a vyprávěním; Charakteristika literární postavy, charakteristika vnější a vnitřní, přímá a nepřímá;	PT 1 - Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika PT 6 - Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – Stavba mediálního sdělení – Fungování a vliv médií ve společnosti – Vnímání autora mediálních sdělení PT 6 - Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu – Tvorba mediálního sdělení
	Tiskopisy	Tiskopisy, složenka, podací lístek;	
	Životopis	Životopis, strukturovaný životopis	
	Výklad a výtah	Výklad a výtah, opakování funkce výkladu a výtahu, rozdíl mezi výkladem a popisem, zpracování osnovy textu, větná stavba výkladu; Referát	
	Úvaha	Úvaha, logika úvahy, struktura, kritická úvaha	
	Publicistické útvary	Publicistické útvary informativní (zpravodajské), úvahové a přesvědčovací (úvodník, komentář) a přechodné (reportáž, fejeton) Reklamní text - práce v realizačním týmu, stanovení cílů a harmonogramu	
	Shrnutí o slohu	Slohové útvary a postupy	

- kritikův názor; – rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj; – na základě práce s textem hovoří o slohových útvarech a postupech;			
– dle svých možností čte plynule a výrazně; – uceleně reprodukuje přečtený text; – formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky; – vlastními slovy interpretuje smysl literárního díla; – rozlišuje základní literární druhy a žánry; – porovná funkci žánrů, uvede výrazné představitele; – uvede základní literární směry a jejich hlavní představitele v české a světové literatuře;	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Literární text	Přednes, volná reprodukce čteného, slyšeného nebo předneseného textu	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <i>D - Literatura v kontextu dějin</i> <i>Hv - Vokální a poslechové činnosti</i>
	Literární druhy a žánry	Lyrika (báseň – pásmo, blues), epika (román, cestopis, dívčí román, fejeton, apokryf), drama (alegorie, absurdní drama, autorské divadlo)	
– formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního i filmového představení; – vyjádří svůj názor na umělecké dílo; – jednoduše popisuje strukturu či jazyk literárního díla; – rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora; – vytvoří referát o knize, kterou přečetl;	Interpretace literárního díla	Záznam a reprodukce vlastních myšlenek, interpretace literárního textu	
– užívá základních pojmů o literárních druzích a žánrech, vysvětlí tyto pojmy svými slovy;	Základy literární teorie	Absurdní drama, apokryf, ironie, volný verš, fejeton, satira, činohra, kabaret, beletrie, estetická funkce textu, režisér, scéna, dramatik, dramaturg	

- tvoří krátký literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí lit. Teorie; - dle svých schopností vytvoří výtvarný doprovod k literárnímu dílu;	Tvořivé činnosti	Vytváření vlastních textů, výtvarný doprovod k literárním textům	<i>Vv - Uplatňování subjektivity</i> PT 1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty;			PT 6 - Receptivní činnosti - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování; - vyjádří svůj názor na různá zpracování; - zhodnotí úroveň jednotlivých zpracování;			
- vyhledává informace v různých typech katalogů, slovníků, v knihovně, na internetu apod.;			PT 6 - Receptivní činnosti - Fungování a vliv médií

5.2. CIZÍ JAZYK

5.2.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU CIZÍ JAZYK A DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Předmět přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují možnosti dané mateřským jazykem. Poskytuje možnost dorozumět se v integrované Evropě. Osvojení cizího jazyka dává žákům a studentům možnosti širokého uplatnění v osobnostním i budoucím pracovním rozvoji.

Předmět **Cizí jazyk** je vyučován od 3. třídy s dotací tři hodiny týdně.

Předmět **Další cizí jazyk** je vyučován v 7. ročníku s dotací dvě hodiny týdně a v 8. a 9. ročníku 3 hodiny týdně. Výuka je realizována ve třídách spojených ze žáků stejných ročníků.

Požadavky na vzdělávání v cizím jazyku formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje ovládání cizího jazyka a vymezuje cílové kompetence jazykové výuky, a to jak kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické), tak i kompetence všeobecné (předpokládající znalost prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří).

Společný evropský referenční rámec pro jazyky určuje přesně učební cíle prostřednictvím deskriptorů, umožňuje srovnatelnost dosažené jazykové úrovně, zprostředkování schopností místo vědomostí, nabízí větší volnost při volbě jazykových struktur (důležitá je funkce, nikoliv forma), motivuje pozitivním hodnocením (Co umím? nikoliv – Co neumím?), zprostředkuje sebereflexi učebního procesu a dává žákovi možnost ovlivnit vlastní učební proces.

První cizí jazyk - na úrovních poslechu, čtení, ústní interakce, samostatného ústního projevu a písemného projevu dosáhne žák úrovně B 1.

Další cizí jazyk – na úrovních poslechu, čtení, ústní interakce, samostatného ústního projevu a písemného projevu dosáhne žák úrovně A 1.

Doporučovanou formou hodnocení a sebehodnocení jazykových schopností by se mělo stát Evropské jazykové portfolio, které pomáhá žákům pochopit, co mají v cizím jazyku zvládnout, motivuje i slabší žáky, pomáhá pracovat systematicky. Umožňuje, aby žák ukázal, co už zvládl (nikoliv co nezvládl), a prezentoval svou schopnost i mimo školu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Ve vyučovacích předmětech První cizí jazyk a Další cizí jazyk budou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí učitelem užívány následující strategie:

Kompetence k učení

- učitel vede k pochopení potřebnosti a důležitosti komunikace v CJ, významu znalosti CJ pro další studium a budoucí praxi
- učitel vede žáka k tomu, aby podle svých možností a schopností využíval jazykové informace v dalším procesu učení a praktickém životě
- učitel pomáhá žákovi hledat cesty, jak zdokonalit vlastní postupy při učení CJ

- učitel napomáhá při tom, aby žák zvládl posouzení vlastních pokroků při učení CJ a byl schopen hodnotit výsledky učení

Kompetence k řešení problémů

- učitel pomáhá žákovi, aby v cizojazyčném prostředí si ověřil správné řešení a vyzkoušel si je v obdobných situacích
- učitel vede žáka k využívání vědomostí a dovedností v CJ v kontaktu s rodilým mluvčím
- učitel podporuje žáka, aby na základě svých schopností a dovedností vyjadřoval své myšlenky, sdělení, dotazy, aby dosáhl potřebného efektu

Kompetence komunikativní

- učitel napomáhá porozumění základním potřebným informacím v CJ
- učitel vede žáka k správným reakcím na promluvy, dotazy v CJ
- učitel vede žáka k pochopení různých informačních textů v CJ
- učitel pomáhá žákovi při využívání znalosti CJ v komunikaci s okolním světem za pomoci médií

Kompetence sociální a personální

- učitel řídí a organizuje spolupráci ve skupině na řešení úkolu
- učitel vede žáky k dobrým mezilidským vztahům v cizojazyčném prostředí
- učitel žáky podporuje ve schopnosti je domluvit se na pravidelné spolupráci

Kompetence občanské

- učitel pomáhá žákům chápat a respektovat zvyky, zákony a společenské normy v cizojazyčném prostředí
- učitel vede žáky k respektu a poznávání přesvědčení lidí odlišných národností a kultur
- učitel pomáhá při poznávání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů cizích zemí

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k práci s aktivně s dostupnými materiály, slovníky dvojjazyčnými a výkladovými aj.
- učitel vede žáky k tomu, aby užívali cizí jazyk k získávání dalších informací a vzdělávacích příležitostí, zaměřených do budoucnosti.

Při výuce Cizího jazyka, Dalšího cizího jazyka a Konverzace budou realizována témata následujících **průřezových témat**:

PT 1 Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj (Rozvoj schopnosti poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita)
- Sociální rozvoj (Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice)
- Morální rozvoj (Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika)

PT 2 Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát

PT 3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Objevujeme Evropu a svět
- Evropa a svět nás zajímají

PT 4 Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Lidské vztahy
- Multikulturalita

PT 5 Enviromentální výchova

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy
- Vztah člověka k prostředí

PT 6 Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5.2.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK

Anglický jazyk

3. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– pozdraví, představí se, zeptá se na jméno, – vyjádří souhlas, nesouhlas – chápe jednoduché pokyny a správně na ně reaguje	Vstupní audioorální kurz	nácvik výslovnosti, pozdravy, jednoduché říkanky	PT1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání PT1 – Sociální rozvoj – Poznávání lidí – Mezilidské vztahy – Komunikace
– počítá do dvaceti	Číslo.	čísla 0 - 20 telefonní číslo	
– pojmenuje předměty ve třídě – udá barvu předmětu – tvoří množné číslo podstatných jmen – vyjádří vlastnictví s HAVE	Ve třídě.	otázka What's this?, odpovědi barvy množné číslo podstatných jmen slovesný tvar I HAVE GOT	PT1 – Sociální rozvoj – Komunikace
– pojmenuje a představí členy rodiny – užívá přivlastňovací zájmena – užívá základní adjektiva vyjadřující vlastnost – popřeje k narozeninám	Moje rodina.	sloveso TO BE (jednotné, množné číslo) zájmena osobní (I, you, he, she, it, we, they) zájmena přivlastňovací (my, your, his, her, its, our, their) otázka How old are you?	PT4 – Lidské vztahy
– pojmenuje místnosti v bytě, běžné vybavení pokoje – pojmenuje některé hračky, vyjádří jejich polohu předložkami v, na, pod, vedle – užívá vazbu There is..., There are...	Doma, můj pokoj.	předložky in, at, from, on, under, next to vazba There is ..., There are ...	

Anglický jazyk

4. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby - průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vyjmenuje anglickou abecedu, hláskuje své jméno	Abeceda	abeceda hláskování jmen	
– přečte správně přiměřené texty se známou slovní zásobou – popíše části těla – sdělí ústně i písemně údaje o sobě a své rodině	Já a moji přátelé.	sloveso TO HAVE (časovat v obou číslech, zápor) čísla 0 - 100	PT1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání PT1 – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy – Komunikace
– pojmenuje a popíše některá domácí zvířata	Domácí zvířata, mazlíčci	sloveso TO HAVE (otázka)	
– vyjádří své schopnosti a dovednosti – pojmenuje některé druhy sportu – časuje slovesa TO HAVE, TO BE, CAN	Moje záliby, sport a hry.	sloveso CAN (zápor, otázka)	PT1 – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje
– vyjádří pocit hladu, žízně – pojmenuje své oblíbené, neoblíbené jídlo a nápoje – dokáže požádat o jídlo a pití	Jídlo, pití.	sloveso LIKE (zápor, otázka)	

Anglický jazyk

5. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– popíše základní předměty ve svém okolí – reaguje na pokyny ve vyučování – vyjádří blahopřání k narozeninám – vyžádá osobní informace (věk, jméno apod.) – omluví se	Komunikace	– hláskování – poznávání barev – psaní pohledu či přání – nácvik intonace	PT1 – Sociální rozvoj – Komunikace
– nakoupí v obchodě – vyzná se v rozpisu/rozvrhu – zná názvy školních předmětů – vyjmenuje dny v týdnu – napíše dopis kamarádovi – vyžádá a podá informace o osobách a předmětech	Můj svět	– vazba „Can I have ...“ – otázky - kolik co stojí apod. – škola, třída – rozvrh hodin – pojmenuje vyučovací předměty – týdenní plán – domácí zvířata	PT1 – Sociální rozvoj – Komunikace
– vyjádří časový údaj a rozumí sdělení o čase – vyjádří, kdy co dělá (pravidelné činnosti)	Čas	– hodiny – volný čas – zájmy a aktivity – přítomný čas prostý – denní režim	
– rozumí povinnosti, co musí, podá jednoduchý návrh – pojmenuje věci v domě, nábytek a zařízení, popíše dům či byt – dokáže číst v mapě města, pojmenuje budovy, dokáže říci, kde co ve městě je	U nás doma	– sloveso MUST a LET'S – dům, nábytek, předměty v domě – město – předložky místní – vazba „There is/are ...“ – orientace v jednoduché mapě	PT1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – Hodnoty, postoje, praktická etika PT1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita
– popíše osobu včetně oblečení – vyjádří probíhající činnost – pohovoří o domácích pracích – poradí si s nákupem občerstvení – pojmenuje základní potraviny, pití	Lidé	– popis osob, oblečení, části těla – přítomný čas průběhový – domácí práce – přídavná jména – jídlo, jídelní lístek, pití	PT1 – Sociální rozvoj – Poznávání lidí – Mezilidské vztahy

Anglický jazyk

6. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– pozdraví, představí sebe i kamarády, zjistí os. informace o kamarádech – popíše předměty ve svém okolí a osoby – popíše děj, který probíhá – počítá – řekne, co má a nemá rád – vyjmenuje měsíce v roce – přečte/napiše datum – odpoví na otázku „jaké je počasí?“ – je seznámen se základními informacemi o škole a životě v Anglii	Úvod	Pozdravy a představování, osobní informace, <i>Wh-otázky</i> Popis osob a věcí, názvy oblečení, barvy <i>Přítomný čas prostý a průběhový</i> <i>Číslovky základní</i> <i>Can, there is/there are, předložky</i> <i>místa, have got –ozn.věta otázka</i>	
	Můj život	V obchodě Co mám a nemám rád Rodina, domácí práce Měsíce v roce/řadové číslovky, datum Počasí Školství a život v Anglii Píseň Auld Lang Syne <i>Přítomný prostý, yes/no a Wh-otázky,</i> <i>řadové číslovky, frekvenční příslovce</i>	PT4 - Kulturní difference
– popíše zvíře – vyjádří počitatelnost	Zvířata	Zvířata, popis <i>Zájmena předmětná a ukazovací</i> <i>Some/any – počitatelnost</i> <i>Přítomný prostý a přítomný průběhový čas</i> <i>Must</i> Project – Moje oblíbené zvíře	
– vyjádří činnost v minulosti + utvoří otázku na minulost	Prázdniny	Prázdniny, jak se měnily, historie, problémy Doprava, dopravní prostředky <i>Minulý čas prostý, pravidelná a nepravidelná slovesa, oznam. věta, otázka, zápor</i>	
– pojmenuje nemoci a jejich příznaky – napíše dopis – vyjádří činnost v minulosti + utvoří	U lékaře	Zdraví a nemoci, v ordinaci „What’s the matter?“ Psaní dopisu	

otázku na minulost		Minulý čas prostý + otázky Nepravidelná slovesa	
– pojmenuje nápoje, potraviny – objedná si jídlo v restauraci – napíše recept – nakoupí v obchodě potraviny – vyjádří množství – rozliší počitatelnost a nepočitatelnost podstatných jmen – užívá člen určitý a neurčitý ve známých frázích	Jídlo	Jídlo, nápoje. V restauraci, vazba „I am going to have..“ Recept Nákup potravin – Can I help you? Otázky „How much is this/are these..?“ Vyjádření množství –how much/how many..., a loaf of, a bottle of, a slice of,... Člen určitý/neurčitý Počitatelná/nepočitatelná podst. Jména Some/ any Project –Jídlo v ČR	PT4 - Multikulturalita
– seznámí se se základními zeměpisnými údaji VB – porovná a popíše odlišnosti – stupňuje příd. jména – nakoupí oblečení	Svět	Moje země x VB Zeměpis – Britské ostrovy, USA Počasí Země a kontinenty, světové strany Porovnávání/popis odlišností Projekt – Moje vlast Stupňování příd. Jmen pravidelných, nepravidelných Vazba „more...; most...; as.....as“ Vazba „Can I try on...? It's too big/small... What size are you?“	PT3 - Evropa a svět nás zajímají PT2 – Občan, občanská společnost a stát
– vypráví o svém volném čase, sdělí, jak často činnost vykonává – navrhne, poradí, co by měl kdo udělat	Zábava	Volný čas-zábava, záliby ČR/UK Film, dobrodružný příběh Vazba „have to“ –vyjádření povinnosti Vazba „going to“ pro budoucnost Příslovce – sometimes, never,+ příslovce s koncovnou + ly Návrhy/rady – vazby „Shall we..?;Why don't we/you...? Let's...“	
	Shrnutí	My family, hobbies Authentic English materials Games	

Anglický jazyk

7. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– zvládá pasivně i aktivně slovní zásobu probraných tématických celků – podle osobních dispozic čte nahlas přiměřeně plynule a foneticky – správně texty odpovídající probíranému učivu – představí sebe i kamarády – pozve na/navrhne aktivitu – vyjádří co má a nemá rád – pohovoří o své rodině, o svém domově, víkendu	Úvod	Opakování - pozdravy, představování, Wh- otázky, přít.čas prostý/průběhový Používání slovníku	
	Doma a v zahraničí	Seznamování, výměna osobních informací Životní události Žádosti, prosby Strom života/rodiny, vztahy v rodině (daughter, son, uncle,...) Minulý čas prostý (sloveso “to be”, pravidelná a nepravidelná slovesa; otázky Aktivity volného času + jejich pro a proti (brilliant, all right, a bit boring...) Pozvání – would you; do you fancy Spojky “so” a “because” Kultura – rodina; biologie - migrace	PT4 – Kulturní difference
– nabídne pomoc – vyjádří budoucnost a náhlá rozhodnutí s pomocí „will“ – porozumí vyjádření predikce – odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	Budoucnost	Nabídky a návrhy, I'll do it for you... Vaše budoucnost, rozhodování Předpovídání budoucnosti Vyjádření budoucnosti pomocí “will” Kultura – transport; Solární systém	
– popíše průběh činnosti či akce a náhlé události v minulosti – vyjádří správně čas děje a jeho průběhu – rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnici	Časy a místa	Popis událostí, které probíhaly v minulosti, minulý čas průběhový/prostý; otázky a krátké odpovědi Kultura- Velká Británie;časové zóny Spojky „but“ a „however“	–
– hovoří o budoucích plánech – zeptá se na cestu – porozumí i složitějšímu popisu cesty – pracuje s mapou města	Londýn	Schůzky a plánované aktivity Přít. čas průběhový pro vyjádření budoucnosti Orientace ve městě - předložky Stupňování přídavných jmen	PT3 – Objevujeme Evropu a svět

– stylisticky správně používá zájmena pro zefektivnění psaní – čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu		Členy, zájmena přivlastňovací, osobní a předmětná Zájmena neurčitá – somebody, anybody, something, anything, everything, atd. Kultura – New York; Historie - mor	
– formuluje rozhodnutí – přijme, nebo slušně odmítne návrh – vyjádří události v nedávné minulosti – vyjádří dosavadní zážitek, zkušenost	Zážitky	Okamžité rozhodování (použití “I’ll go and ...”) Odmítání návrhů Předpřítomný čas – otázky – ever, never Just + present perfect	–
– pojmenuje nemoci a jejich příznaky – dokáže poradit, dát doporučení – porozumí příkazům a zákazům – umí napsat krátký příběh v minulém čase – rozpozná frázová slovesa – slušně odmítne návrh	Problémy	Problémy, výrazy “What’s the matter, what’s wrong, what’s up?” Pravidla vazby “Must, Mustn’t, should, shouldn’t, have to, don’t have to” Rady a doporučení Psaní příběhu Frázová slovesa, odmítání návrhů Kultura - zdraví	PT1 – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

Anglický jazyk

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby - průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- pasivně i aktivně ovládá slovní zásobu probraných tematických celků - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu - vyjádří minulost prostým časem a průběhovým - používá dvojjazyčný slovník - porozumí základnímu sdělení o počasí popíše oblečení - koupí oblečení - sdělí, co mohl a nemohl v minulosti udělat; co musí/může udělat do budoucnosti - reaguje na novinky	Úvod –Svět práce,	Greetings and introductions Jobs - povolání	
	Minulost, přítomnost	Minulý čas prostý a průběhový Fonetická abeceda Názvy a činnosti v povoláních Fráze "Used to" V obchodě s oblečením (it is too.../it is not enough...). Oblečení a jeho části (a pair of...), Materiály Historie Anglie Věty vztažné	
- uplatní jednoduchou strategii při přesvědčování - chápe vyjádření následku pomocí předpřítomného času - pográtuluje - vytvoří přídatné jméno z podstatného	Sláva a bohatství	Podstatná a přídatná jména Předpřítomný čas (been, gone) Question tag Informační technologie	
- chápe tvoření slov skládáním - seznámí se s principy zdravého stravování - pojmenuje zdravotní problémy a léky - vyjádří souhlas či nesouhlas	Zdraví	Otázky podmětne Should, might U lékaře Složení zdravé a nezdravé stravy Sport Užití "might"	PT 5 - Základní podmínky života
- seznámí se se zkracováním textu pomocí gerundia - označí přízvuk v slovech	Hrdinové	Slovesa s infinitive nebo -ing Vazba "there is someone...ing" "see, hear someone...ing" Přídatná jména s koncovkou -ed nebo	

		-ing	
- přečte a chápe složitější text - rozumí popisu jednoduchých geografických útvarů - seznámí se s významem ekologie - popíše život a prostředí některých známých zvířat - vyjádří obavu - vyjádří možnost - přiřadí slovům jejich definici	Životní prostředí	Trpný rod –minulý, přítomný, budoucí (was cleaned, is cleaned, will be cleaned) Vyjádření lítosti (I am sorry I don't, I am afraid I can't....) Přídavná jména - vyjádření přívlastku postupně rozvíjejícího Přízvuk ve slovech Přízvuk ve větě - vyjádření obavy	PT5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT5 – Vztah člověka k prostředí
- krátce popíše zážitek či zkušenost - najde a utřídí informace v delším textu - seznámí se se zkracováním vět - utvoří ze slovesa podstatné jméno - utvoří větu podmínkovou (1. podmínka)	Vztahy	Podmínkové věty-1.podmínka Tvorba podstatných jmen ze sloves (argue – argument)	

Anglický jazyk

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby - průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– zjistí osobní informace další osoby	Úvod	Osobní informace Interview	
– popíše osobu – tvoří vztahné věty – používá nejfrekventovanější frázová slovesa	Lidé kolem nás	Popis osob Vztahné věty Frázová slovesa	
– vyjádří co má a nemá rád – v textu odliší odstavce	Životní styl	Tvary sloves- infinitiv, gerundium Tvary předložek	
– vypráví příběh – zavolá do rádia – porozumí opisným tvarům	Tajemno	Příběhy Telefonování Opisné/přenesené tvary Spojování vět	
– přiměřeně správně interpretuje mediální sdělení – rozumí delším statím a vyhodnotí podstatné informace – chápe zásady skládání slov	Zábava a volný čas	Mediální sdělení, hudba, TV program Otázky, tázací dovětky Četba delších textů Složená slova	PT6 – Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
– vyjádří domněnku a podmínku – varuje před nebezpečím – vhodně poradí	Risk	Vyjádření domněnky s „would“ Podmínkové věty, podmiňovací způsob – 2. kondicionál Slovesa s předložkami Varování, dobrá rada	
– určí množství počitatelných a nepočitatelných podstatných jmen – vyjádří činnost obvyklou v minulosti – vhodně vyjádří změnu	Změna je život	Počitatelná a nepoč. pod.jm. (much, little) Zvyky v minulosti (used to) Slovesa změny stavu (get) Návrh na změnu	
– naplňuje budoucnost – uplatní jazykové znalosti při hraní rolí	Ideální místo	Vyjadřování budoucnosti pomocí „will, going to“ a přítomného času průběhového Žádosti a požadavky Předložky	

– seznámí se s vesmírnými tělesy a jejich názvy – zamluví si pokoj v hotelu – získá informace o dopravních spojeníh	Vesmír	Trpný a činný rod Vesmír Cestování Na nádraží, v hotelu	PT5 – Základní podmínky života
---	---------------	--	---------------------------------------

5.2.3. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU NĚMECKÝ JAZYK

Německý jazyk

3. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze základní slovní zásoby – nacvičuje správnou výslovnost pod vedením učitele (dny v týdnu, číslovky 1-10, jména - rozliší dívčí/chlapecká)	Receptivní řečové kompetence Vstupní fonetický kurz (pozdravy, jména)	- nácvik správné výslovnosti (dny v týdnu, číslovky 1-10, jména dívčí/chlapecká)	PT1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání PT1 - Sociální rozvoj – Komunikace, – Kooperace a kompetice
– rozumí jednoduchým větám – správně rozlišuje pořádek slov ve větě tázací a oznamovací	Já a moje bydliště	- pořádek slov ve větě oznamovací a tázací	PT1 - Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
– chápe jednoduché pokyny a správně na ně reaguje – užívá substantiva se členem neurčitým a určitým – rozlišuje slova opačného významu – užívá adjektiva v přísudku	Škola a školní potřeby.	– substantiva se členem neurčitým a určitým – slova opačného významu – adjektiva v přísudku	PT1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání PT2 - Občanská společnost a škola PT2 - Občan, občanská společnost a stát
– sdělí ústně i písemně základní údaje o sobě – čase v přítomném čase pravidelná frekventovaná slovesa + sein – užívá záporu nicht	Produktivní řečové kompetence Rodina, domov.	– časování v přítomném čase pravidelných frekventovaných sloves + sein – zápor nicht	PT4 - Kulturní diference PT4 - Lidské vztahy
– aktivně, podle svých možností, se zapojí do jednoduchého dialogu – je schopen/a reagovat a odpovídat na základní dotazy – vyjádří své přání vazbou „ich möchte“	Interaktivní řečové kompetence Narozeniny a oslava. Základní časové údaje.	– vyjádření přání „ich möchte“ – orientace v užití údajů (dny v týdnu, roční období)	PT4 - Multikulturalita PT4 - Kulturní diference

Německý jazyk

4. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně texty složené ze základní slovní zásoby - rozumí jednoduchým větám, výrazům a frázím potřebných každodenně - používá osobní a nejfrekventovanější přivlastňovací zájmena	Receptivní řečové kompetence Já, moje rodina a bydliště.	Osobní a přivlastňovací zájmena.	PT1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání PT1 - Sociální rozvoj - Komunikace - Kooperace a kompetice
- chápe jednoduché pokyny a správně na ně reaguje - rozlišuje otázku zjišťovací a doplňovací	Škola. Realie německy mluvících zemí.	Otázka zjišťovací a doplňovací.	PT2 - Občanská společnost a škola PZ2 - Občan, občanská společnost a stát
- sdělí ústně i písemně údaje o sobě a své rodině - časuje pravidelná slovesa, slovesa sein a haben - správně užije záporny nicht a kein - rozliší a správně užije některých předložkových vazeb, nutných k vyjádření časových okolností - užívá nejfrekventovanějších substantiv ve 4. pádu - osvojuje si další subst. v množném čísle	Produktivní řečové kompetence Rodina, domov. Narozeniny a svátky. Dny v týdnu. Telefonování. Dopis.	- časování prav. sloves, sloves sein a haben - záporny nicht, kein - vazba „am Montag“, další časové údaje (um, am) - substantiva ve 4. pádu - množné číslo dalších substantiv	PT4 - Kulturní diference PT4 - Lidské vztahy
- orientuje se v užití údajů - dny v týdnu, měsíce, roční období - formuluje blahopřání - vyjádří radost, překvapení, názor	Interaktivní řečové kompetence Narozeniny a jejich oslava. Časové údaje. Číslovky do 30.	- orientace v užití údajů - dny, měsíce, roční období - blahopřání - vyjádření radosti (ich bin froh aj.), překvapení, názoru	PT4 - Multikulturalita PT4 - Kulturní diference

Německý jazyk

5. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vyslovuje a čte foneticky právně texty složené ze známé i těžší slovní zásoby - používá rejstřík učebnice, dvojjazyčný slovník	Receptivní jazykové kompetence Abeceda. Jazykolamy. Realie Německa, Rakouska a Švýcarska. Německé názvy některých českých měst.	- opakování učiva - vazba „es gibt“	PT3 - Objevujeme Evropu
sdělí ústně i písemně základní údaje o každodenních situacích	Produktivní řečové kompetence Dopravní prostředky, orientace v plánu města, popis cesty (domov-škola), nemoc+části těla	- používá předložek se 3.pádem, způsobových sloves müssen, können - vazba „ich fahre mit...“ - vazba „es tut weh“	PT3 - Evropa a svět nás zajímají PT1 - Sociální rozvoj Komunikace
- reprodukuje ústně i písemně přiměřeně těžký text - užívá pravidelných sloves - seznamuje se s vybranými nepravidelnými slovesy a slovesy s odlučitelnými předponami	Byt, bydlení.	- pravidelná slovesa - některá nepravidelná slovesa, slovesa s odlučitelnými předponami - předložka „in“ ve 3. pádu (Wo bist du?)	PT1 - Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- napíše jednoduché sdělení a odpověď na ně - správně použije - gramatické struktury	Počasí a oblečení. Roční období.	- nepravidelná slovesa - slovesa s odlučitelnými předponami - další přivlast. zájmena (sein, ihr)	PT1 - Sociální rozvoj - Komunikace PT1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita
- je schopen/a dialogu na každodenní témata, poskytne běžné informace a o informace si dokáže říci (nakupování, frazeologie) - užívá číslovky do 100 000 a další substantiva v množném čísle	Interaktivní řečové kompetence Týdenní a denní program, rozvrh hodin. Nakupování.	- časuje další způsobová slovesa - užívá předložku „in“ se 4.pádem - číslovky do 100 000 - množné číslo dalších substantiv	PT1 - Sociální rozvoj - Komunikace PT1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita
- vyjádří vlastní názor, posoudí přípravu, prezentuje projekt o sobě - popíše obrázek, fotografii	Interview	- fráze potřebné k vyjádření názoru (Wie findest du?) - popis obrázku, fotografie	

Německý jazyk

6. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby - průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– rozumí pokynům, odpovídajícím způsobem reaguje, orientuje se v německé mapě – rozumí/užile rozkazovací způsob – rozliší přezens a préteritum pomocných sloves sein+haben	Receptivní řečové kompetence Škola začíná - nové předměty. Škola v minulosti. Pravidla ve škole.	– rozkazovací způsob – prezens a préteritum pomocných sloves sein+haben	PT1 - Sociální rozvoj – Komunikace – Kooperace a kompetice PT2 - Občanská společnost a škola PT4 - Kulturní difference
– reprodukuje ústně/písemně běžný text z učebnice, promluvy a konverzaci jiných osob (podle svých možností) – používá běžná nepravidelná slovesa – při vyhledávání nových názvů zvířat používá běžně dvojjazyčného slovníku – používá plurál běžných substantiv – zvládá číslovky do milionu a odlišný záznam od mateřštiny – užívá všech způsobových sloves	Produktivní řečové kompetence Zvířata doma, v lese na dvoře a v ZOO. Můj zvířecí mazlíček.	– nepravidelná slovesa (se změnou kmenové samohlásky) – práce s dvojjazyčným slovníkem – plurál substantiv – číslovky do milionu, odlišný záznam od mateřštiny – všechna způsobová slovesa	PT5 - Vztah člověka k prostředí
– běžně poskytuje informace o sobě, rodině, kamarádech – získává informace, vyplní formulář/dotazník – stupňuje adjektiva – používá perfektum běžných pravidelných i nejfrekventovanějších nepravidelných sloves – užívá všech přivlastňovacích zájmen ve správných tvarech	Interaktivní řečové dovednosti Volný čas. Koníčky. Oslava narozenin. Cestujeme.	– stupňování adjektiv – perfektum běžných pravidelných a nejfrekventovanějších nepravidelných sloves – všechna přivlastňovací zájmena ve správných tvarech	PT3 - Objevujeme Evropu a svět
– vyjadřuje názor, srovnává svůj postoj s kamarádem/partnerem rozhovoru	Jak bydlíme? Sen o bydlení.	– předložky se 3. a 4. pádem – výslovnost anglicismů, popř. slov cizího původu v NJ	PT5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí. PT5 - Vztah člověka k prostředí.

- užívá správně předložky se 3. a 4. pádem - vyslovuje správně anglicismy, popř. slova cizího původu v němčině			
- rozlišuje základní vztahy existencionální (kdo?), prostorové (kde?, kam?), časové (kdy?), kvalitativní (jaký?, který?, jak?), kvantitativní (kolik?) - odvodí pravděpodobný význam slova složeného ze slov již známých - stupňuje příslovce - seznamuje se s rozdíly mezi němčinou v SRN, Rakousku a Švýcarsku	Vše okolo jídla. Nakupujeme. Obchody. V restauraci. Reálie německy mluvících zemí.	- tázací zájmena a příslovce(Wer? Wo? Wohin? Wann? Wie? Welcher? Was für ein? atd.) - složená slova - stupňování příslovcí (nepravidelné) - všechna způsobová slovesa	PT1 - Sociální rozvoj - Komunikace - Kooperace a kompetice PT3 - Objevujeme Evropu a svět PT4 - Kulturní difference

Německý jazyk

7.ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– rozumí obsahu textu v učebnici s využitím vizuální podpory – porozumí préteritu nejčastěji používaných sloves z kontextu	Receptivní řečové kompetence Svět pohádek	– préteritum často užívaných sloves, porozumění v kontextu – préteritum způsobových sloves	PT4 - Kulturní difference
– sestaví jednoduché ústní i písemné sdělení, vyžádá jednoduchou informaci o druhé osobě – poznává významy anglicismů, srovnává užití v mateřštině a v NJ	Produktivní řečové kompetence Přátelé. Inzerát, SMS.	– otázky zjišťovací, doplňovací – rozlišení zájmen ihr/sein + skloňování – anglicismy v ČJ a NJ	PT4 - Lidské vztahy a komunikace
– užívá podřadné souvětí s nejčastějšími spojkami – vyjadřuje přání, mínění – reprodukuje promluvu druhé osoby – dokáže různými způsoby (podle svých schopností) se tázat na čas, časový údaj vyjádřit	Křížem krážem Evropou	– souvětí podřadné + dass – časové údaje + užití předložek um, in, vor, nach	PT3 - Objevujeme Evropu a svět
– vyjádří jednoduchým způsobem své mínění, přání, odůvodní svůj názor	Interaktivní řečové kompetence Oblečení. Nákupy oblečení.	– souvětí podřadné + weil, wenn	
– formuluje základní dotazy – získává informaci – vyjadřuje v NJ české přivlastňovací zájmeno „svůj“ – užívá další nepravidelná slovesa v préteritu – užívá předložkové vazby sloves – tvoří tázací a ukazovací zájmenná příslovce	Cestování. Nádraží. Mezinárodní symboly.	– vyjádření českého přivlastňovacího zájmena „svůj“ v němčině – další nepravidelná slovesa v préteritu – předložkové vazby sloves – tázací a ukazovací zájmenná příslovce	PT3 - Objevujeme Evropu a svět
– vyměňuje si informace s vrstevníky – užívá zájmena „man“ při	Sport. Olympijské hry. Paralympiáda.	– názvy sportovních aktivit a činností – zájmeno „man“ – letopočty, některé číselné výrazy,	PT4 - Lidské vztahy PT4 - Multikulturalita

sděleních všeobecného rázu - vyjádří datum svého narození - další data pomocí řadové číslovky - užívá při rozhovorech a promluvách zvrtných sloves - vyjadřuje své názory pomocí souvětí - užívá slovesa „werden“ pro vyjádření změny stavu	Svět kolem nás. Příroda. Ohrožené kouty světa a zvířecí druhy.	číslovky řadové - zvrtná slovesa - vztažná zájmena, skloňování - slovosled po souřadících spojkách - užití slovesa „werden“	PT5 - Vztah člověka k prostředí PT5 - Lidské aktivity a problémy
--	---	---	---

Německý jazyk

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– rozumí textům v učebnici a obsahu autentických textů – vyhledává známé (mezinárodní) výrazy	Receptivní řečové kompetence Zdravě žít. Jídlo. Nemoc. První pomoc.	– části těla – podřadící spojky (rozšíření) – jednoduchý recept + trpný rod – zápor (shrnutí)	PT4 - Multikulturalita PT4 - Lidské vztahy
– reprodukuje stručně obsah přiměřeného textu, promluvy, konverzace – zkracuje vedlejší věty infinitivem + zu	Produktivní řečové kompetence Hledáme přátele na dopisování. Pobyt v cizině.	– zkracování vedlejších vět infinitivem + zu	PT1 - Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy. PT1 - Sociální rozvoj – Komunikace
– sestaví ústní i písemné sdělení týkající s probíraných témat – užívá ukazovací zájmena – užívá předložky s 2. pádem – osvojuje si další rozšiřující časové údaje + předložky – užívá konjunktiv II, opisný tvar s „würde“	Média. Televize. Telefon. Počítač, internet.	– ukazovací zájmena – předložky s 2. pádem – rozšiřující časové údaje + předložky – konjunktiv II, opisný tvar s „würde“	
– vyjádří své hodnotící stanovisko za pomoci adjektiv v přívlastku – užívá tázacích zájmen k zjištění druhu nebo vlastnosti	Interaktivní řečové kompetence Hudba a móda. Oblečení pro různé příležitosti.	– přídavná jména v přívlastku – tázací zájmena welcher, was für ein	
– formuluje svá přání a stanoviska k budoucímu povolání, zdůvodní je – rozlišeně užívá časových spojek als/wenn – skloňuje stupňovaná adjektiva	Budoucnost. Povolání, zaměstnání.	– časové spojky als, wenn – skloňování stupňovaných adjektiv	PT1 - Osobnostní výchova – Seberegulace a sebeorganizace

Německý jazyk

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vypovídá o sobě a o své rodině - odvozuje od názvů měst, míst jména obyvatelská - srovnává a zhodnocuje situace s využitím vizuální podpory - písemně a gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché texty - používá nepřímé řeči (s podřadícími spojkami)	Produktivní řečové kompetence Kdo jsem? Životopis. Bydlení, život. Učení bez konce. Internet. Spojitosti mezi Českem a Rakouskem.	- zpodstatnělá přídavná jména - jména obyvatelská, cizího původu - tvoření slov skládáním - nepřímá řeč (podřadící spojky) - shrnutí způsobových sloves	PT1 - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - Komunikace PT3 - Objevujeme Evropu a svět PT4 - Multikulturalita PT4 - Lidské vztahy
- sestaví písemné či ústní sdělení (popis pracovního postupu - recept) - zdůvodní svůj názor pomocí souvětí s podřadícími spojkami	Svátky, jubilea. Párty - bez drog? Závislosti.	- odvozování podstatných jmen od přídavných jmen, od sloves - skládání - odvozování sloves od jiných slovních druhů - podřadící spojky, vztažná zájmena, příslovce	PT3 - Evropa a svět nás zajímá PT1 - Osobnostní výchova Psychohygiena
- převypráví jednoduše pohádku nebo příběh - odhadne význam pořekadla, přísloví, najde český ekvivalent - pokusí se o jednoduchý rým (hra se slovy)	Fit s kulturou. Obrázek - text. Comix, četba časopisů, novin. Styčné body české a německé kultury.	postavení příslovcí ve větě	PT4 - Multikulturalita PT4 - Lidské vztahy
- ověřuje si vlastní vědomosti, provádí sebereflexi - ověřuje si svůj rozhled v německy hovořících kulturách a zemích - reaguje na zadané situace - představí se a vyjádří se k zadaným tématům	Co už umíš? (Projekt) Různé druhy znalostních a gramatických testů k vlastní sebereflexi.	shrnutí gramatických znalostí a znalostí reálií	PT3 - Evropa a svět nás zajímá PT3 - Objevujeme Evropu a svět PT4 - Multikulturalita PT4 - Lidské vztahy

5.2.4. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK – DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Anglický jazyk - Další cizí jazyk

7. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– popíše základní předměty ve svém okolí – reaguje na pokyny ve vyučování – vyjádří blahopřání k narozeninám – vyžádá osobní informace (věk, jméno apod.) – omluví se	Komunikace	– hláskování – poznávání barev – psaní pohledu či přání – nácvik intonace	PT1 – Sociální rozvoj – Komunikace
– nakoupí v obchodě – vyzná se v rozpisu/rozvrhu – zná názvy školních předmětů – vyjmenuje dny v týdnu – napíše dopis kamarádovi – vyžádá a podá informace o osobách a předmětech	Můj svět	– vazba „Can I have ...“ – otázky - kolik co stojí apod. – škola, třída – rozvrh hodin – pojmenuje vyučovací předměty – týdenní plán – domácí zvířata	PT1 – Sociální rozvoj – Komunikace
– vyjádří časový údaj a rozumí sdělení o čase – vyjádří, kdy co dělá (pravidelné činnosti)	Čas	– hodiny – volný čas – zájmy a aktivity – přítomný čas – denní režim	
– rozumí povinnosti, co musí, podá jednoduchý návrh – pojmenuje věci v domě, nábytek a zařízení, popíše dům či byt – dokáže číst v mapě města, pojmenuje budovy, dokáže říci, kde co ve městě je	U nás doma	– sloveso MUST a LET'S – dům, nábytek, předměty v domě – město – předložky místní – vazba „There is/are ...“ – orientace v jednoduché mapě	PT1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
– popíše osobu včetně oblečení – vyjádří probíhající činnost – pohovoří o domácích pracích – poradí si s nákupem občerstvení – pojmenuje základní potraviny	Lidé	– popis osob, oblečení, části těla – přítomný čas průběhový – domácí práce – přídavná jména – jídlo, jídelní lístek	PT1 – Sociální rozvoj – Poznávání lidí

Anglický jazyk - Další cizí jazyk

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– pozdraví, představí sebe i kamarády – popíše věci a osoby – popíše děj, který probíhá – počítá do – řekne co má a nemá rád – vyjmenuje měsíce v roce – přečte/napíše datum – odpoví na otázku „jaké je počasí?“ – je seznámen se základními informacemi o škole a životě v Anglii	Úvod	Pozdravy a představování Osobní informace Popis osob a věcí Číslovky Přítomný čas prostý a průběhový	
	Můj život	V obchodě Co mám a nemám rád Rodina Měsíce v roce/řadové číslovky, datумы Počasí Školství a život v Anglii Píseň Auld Lang Syne	PT4 - Kulturní difference PT2 - Občanská společnost a škola
– popíše zvíře – vyjádří počitatelnost	Zvířata	Zvířata, popis Zájmena předmětná a ukazovací Some/any - počitatelnost Project – Moje oblíbené zvíře	PT5 - Základní podmínky života PT1 - Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
– pojmenuje nemoci a jejich příznaky – napíše dopis – vyjádří činnost v minulosti + utvoří otázku na minulost	U lékaře	Zdraví a nemoci Psaní dopisu Minulý čas prostý + otázky Nepravidelná slovesa V ordinaci	
– pojmenuje nápoje, potraviny – objedná si jídlo v restauraci – napíše recept – nakoupí v obchodě potraviny – vyjádří množství – rozliší počitatelnost a nepočitatelnost podst. jmen – užívá člen určitý a neurčitý ve známých frázích	Jídlo	Jídlo, nápoje V restauraci Recept Nákup potravin Going to – vyjádření budoucnosti Vyjádření množství Člen určitý/neurčitý Počitatelná/nepočitatelná podst. jména Project –Jídlo v ČR	PT4 - Multikulturalita
– je seznámen se základní zeměpisné údaje VB	Víte, že..?	Moje země-VB Zeměpis – Britské ostrovy	PT3 - Evropa a svět nás zajímají PT3 - Občan, společnost a stát

– porovná a popíše odlišnosti – stupňuje příd. jména		Země a kontinenty Oblečení/nákup oblečení Porovnávání/popis odlišností Stupňování příd. jmen Vazba „as.....as“ USA	
– vypráví o svém volném čase – navrhne, poradí co by měl kdo udělat	Zábava	Volný čas-zábava, záliby ČR/UK – PT4 Vazba „have to“ –vyjádření povinnosti Přííslovce Návrhy/rady – sloveso „should“	PT4 - Multikulturalita

Anglický jazyk - Další cizí jazyk

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby - průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– zvládá pasivně i aktivně slovní zásobu probraných tematických celků – podle osobních dispozic čte nahlas přiměřeně plynule a foneticky správně texty odpovídající probíranému učivu	Úvod	Opakování - pozdravy, představování Používání slovníku	
	Doma a v zahraničí	Seznamování Životní události Žádosti, prosby Strom života/rodiny Minulý čas prostý Aktivity volného času	PT4 – Kulturní difference
– vyjádří úmysl do budoucnosti pomocí „going to“ – navrhne plán na akci – umí provést jednoduchý průzkum tím, že se dotazuje na budoucnost – popíše plány na dovolenou	Jak se bavíme?	Popis budoucích plánů Generace “peciválů”, mládež a jejich mimoškolní aktivity Dotazník-volný čas Přítomný čas prostý a průběhový Vazba Like+ing a “going to” Projekt- rodina u nás a v UK	PT5- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
– nabídne pomoc – vyjádří neurčitou budoucnost s will – porozumí vyjádření predikce	Svět zítřka	Nabídky a návrhy Vaše budoucnost, rozhodování Předpovědi Vyjádření budoucnosti pomocí “will” Kultura v budoucnosti	PT3- Objevujeme Evropu a svět PT1 – Sociální rozvoj – Komunikace
– popíše průběh činnosti či akce a náhlé události – vyjádří správně čas děje a jeho průběhu	Co probíhalo v minulosti?	Popis událostí Vyjadřování času Minulý čas průběhový Projekt – můj příběh Kultura- Kanada	PT3 – Objevujeme Evropu a svět
– zeptá se na cestu – porozumí i složitějšímu popisu cesty	Londýn	Orientace ve městě Stupňování přídavných jmen Schůzky a plánované aktivity	PT3 – Objevujeme Evropu a svět

– pracuje s mapou města – stylisticky správně používá zájmena pro zefektivnění psaní		Členy, zájmena Přít. čas průběhový pro vyjádření budoucnosti	
– formuluje rozhodnutí – přijme nebo slušně odmítne návrh – vyjádří události v nedávné minulosti – jednoduše zhodnotí kvalitu kulturního zážitku – umí dát i odmítnout návrh	Svět filmu	Rozhodování Odmítání návrhů Filmové recenze/kritika Předpřítomný čas Můj oblíbený film	PT3– Objevujeme Evropu a svět PT1 – Sociální rozvoj – Komunikace
– porozumí příkazům a zákazům ve škole – dokáže poradit, dát doporučení – umí napsat krátký příběh v minulém čase – chápe základní rozdíly mezi vzdělávacími soustavami u nás a v zahraničí	Problémy	Škola Problémy Rady a doporučení Psaní příběhu Modální slovesa Projekt – škola v ČR,UK a USA	PT1 – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika
– vyjádří četnost činnosti – porozumí následku vyjádřeném v předpřítomném čase – přečte správně velká čísla	Rekordy	Lamači rekordů Svět snů Předpřítomný čas – ever, never Velké číslovky	PT6 – Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
– umí použít srovnání pro hodnocení informací a posuzování předmětů	Opakování	Autentické video a materiály	

5.2.5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU NĚMECKÝ JAZYK – DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Německý jazyk - další cizí jazyk

7. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze základní slovní zásoby	Receptivní řečové kompetence Vstupní fonetický kurz (pozdravy, jména)	– nacvičuje správnou výslovnost pod vedením učitele (dny v týdnu, číslovky 1-10, barvy, jména – rozliší dívčí a chlapecká)	PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace
– rozumí jednoduchým větám, výrazům a frázím potřebných každodenně	Já a moje rodina. Bydliště.	– správně rozlišuje pořádek slov ve větě oznamovací a tázací, použije osobních a nejfrekventovanějších přivlastňovacích zájmen. Vypovídá pomocí jednoduchých sloves o sobě.	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
– chápe jednoduché pokyny a správně na ně reaguje	Škola a školní potřeby. Reálie německy mluvících zemí.	– užívá substantiva se členem neurčitým a určitým v 1.pádě, adjektiva v přísudku – rozlišuje slova opačného významu, otázku zjišťovací a doplňovací	
– sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě a rodině	Produktivní řečové kompetence Rodina, domov. Narozeniny, svátky. Dny v týdnu (am...). Telefonování. Dopis.	– časuje v přítomném čase pravidelná slovesa + haben. – užívá substantiv ve 4. pádu – správně užije záporné keín, nicht – vazba „am Montag“, další časové údaje (um,im), – množné číslo některých frekv. substantiv	PT 4 - Kulturní diference PT 4 - Lidské vztahy
– aktivně se zapojí do jednoduchého dialogu, je schopen reagovat a odpovídat na jednoduché, základní dotazy	Interaktivní řečové kompetence Narozeniny a oslava. Základní časové údaje. Číslovky do 30.	– vyjádří své přání (ich möchte) – orientuje se v užití údajů – dny, měsíce, roční období – formuluje pozvání, blahopřání, vyjádří radost, překvapení, názor	

Německý jazyk - další cizí jazyk

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vyslovuje a čte foneticky správně texty, složené ze známé i těžší slovní zásoby - používá rejstřík učebnice, dvojjazyčný slovník	Receptivní řečové kompetence Abeceda. Jazykolamy. Realie Německa, Rakouska, Švýcarska. Německé názvy některých českých měst.	- opakování učiva 1. ročníku - vazba „es gibt“	PT 3 Objevujeme Evropu
- sdělí ústně i písemně základní údaje o každodenních situacích - používá předložek se 3. pádem, základních způsobových sloves (müssen, können), vazby „ich fahre mit“, „es tut weh“	Produktivní řečové kompetence Dopravní prostředky, orientace v plánu města, popis cesty (domov-škola), nemoc+části těla.	předložky se 3. pádem, základní způsobová slovesa (müssen, können), vazby „ich fahre mit“, „es tut weh“	PT 3 Evropa a svět nás zajímají PT 1 Sociální rozvoj Komunikace
- reprodukuje ústně i písemně přiměřeně těžký text, promluvu a konverzaci - užívá pravidelných sloves, seznamuje se s některými nepravidelnými slovesy, slovesy s odlučitelnými předponami - používá předložku „in“ ve 3. pádu (Wo bist du?)	Byt, bydlení. Pohádka. Popis.	- pravidelná slovesa, - vybraná nepravidelná slovesa - slovesa s odlučitelnými předponami - předložka „in“ ve 3. pádu (Wo bist du?)	
- napiše jednoduché sdělení a odpověď na ně, správně použije základní gramatické struktury - časuje nepravidelná slovesa, slovesa s odlučitelnými předponami - užívá další přivlastňovací zájmena (sein, ihr)	Počasí a oblečení. Roční období.	- časování nepravidelných sloves, sloves s odlučitelnými předponami - další přivlastňovací zájmena (sein, ihr)	
je schopen dialogu na běžná každodenní témata, poskytne běžné informace a o informace si dokáže říct (nakupování – základní frazeologie)	Interaktivní řečové kompetence Týdenní a denní program, rozvrh hodin. Nakupování.	- časování dalších způsobových sloves - užití předložky „in“ se 4. pádem - číslovky do 100 000 - množné číslo dalších substantiv	PT 1 Sociální rozvoj Komunikace

- vyjádří vlastní názor (posouzení, příprava a prezentace projektu o sobě) - časuje další způsobová slovesa, užívá předložku „in“ se 4. pádem - užívá číslovky do 100 000			
- vyjádří vlastní názor, posouzení, příprava a prezentace projektu o sobě - užije fráze, potřebné k vyjádření názoru (Wie findest du?) - popíše obrázek/fotografii	Interview	- fráze, potřebné k vyjádření názoru (Wie findest du?) - popis obrázku/fotografie	

Německý jazyk - další cizí jazyk

9.ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně odpovídajícím způsobem – rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům, zejména pokud má vizuální oporu – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení – orientuje se v německé mapě – rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům – rozumí/ a užije rozkazovací způsob – rozliší prezens a préteritum pomocných sloves sein+haben	Škola. Škola začíná – nové předměty. Škola v minulosti. Pravidla ve škole.	– rozkazovací způsob – prezens a préteritum pomocných sloves sein+haben	PT 1 Sociální rozvoj – Komunikace – Kooperace a kompetice PT 2 Občanská společnost a škola
– reprodukuje ústně/písemně běžný text, promluvy a průběh konverzace jiných osob – používá běžná slovesa nepravidelná (se změnou kmenové samohlásky) – pro vyhledávání nových názvů zvířat používá běžně dvojjazyčného slovníku – používá běžně plurálu substantiv – zvládá číslovky do milionu a odlišný písemný záznam od mateřštiny – užívá všech způsobových sloves	Zvířata doma, v lese, na dvoře a v ZOO. Můj zvířecí mazlíček.	– běžná nepravidelná slovesa (se změnou kmenové samohlásky) – práce s dvojjazyčným slovníkem – plurálu substantiv – číslovky do milionu a jejich odlišný písemný záznam od mateřštiny – způsobová slovesa	PT 5 - Vztah člověka k prostředí

– rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má vizuální podporu, vyhledá v něm informaci – napíše jednoduchý text týkající se daného tématu			
– běžně poskytuje informace o sobě, rodině, kamarádech – získává informace, vyplní základní údaje o sobě v dotazníku/formuláři – stupňuje adjektiva a adverbia – používá perfektum běžných pravidelných i nepravidelných sloves – užívá všech přivlastňovacích zájmen ve správných tvarech – napíše jednoduchý text týkající se rodiny, školy, jeho samotného, volného času	Volný čas. Koníčky. Oslava narozenin. Cestujeme.	– stupňování adjektiv a adverbíí – perfektum běžných pravidelných i nepravidelných sloves – přivlastňovací zájmena	
– vyjadřuje názor, srovnává svůj postoj s kamarádem/ partnerem v rozhovoru – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času – zapojí se do jednoduchých rozhovorů – užívá správně předložky se 3. a 4. pádem – správně vyslovuje anglicismy, popř. slova cizího původu v němčině – napíše jednoduchý text týkající se daného tématu	Jak bydlíme? Sen o bydlení.	– předložky se 3. a 4. pádem – anglicismy, popř. slova cizího původu v němčině	

5.3. MATEMATIKA

5.3.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU MATEMATIKA

Předmět Matematika naplňuje vzdělávací oblast Matematika a její aplikace. Je založen především na aktivních činnostech. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a proto prolíná celým základním vzděláváním.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Matematika je realizován v 1. - 3. ročníku a v 6. – 9. ročníku v rozsahu 4 hodin týdně, ve 4. a v 5. ročníku v rozsahu 5 hodin týdně.

Vzdělávací obsah je na rozdíl od 4 tematické okruhy, s výjimkou prvního realizované na obou stupních školy:

- **Číslo a početní operace** (na prvním stupni, na druhém stupni na tento tematický okruh navazuje a dále jej prohlubuje okruh **Číslo a proměnná**)

Žáci si osvojují aritmetické operace v těchto složkách:

- dovednost provádět operaci
- algoritmické porozumění a významové porozumění
- učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním a výpočtem

- **Závislosti, vztahy a práce s daty**

Žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí z reálného světa, analyzují tabulky, diagramy a grafy. Postupně dokáží jednoduché grafy a diagramy konstruovat i s využitím vhodného počítačového softwaru.

- **Geometrie v rovině a v prostoru**

Žáci určují a znázorňují geometrické útvary, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině a v prostoru, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod a obsah, povrch a objem. Zdokonalují svůj grafický projev.

- **Nestandardní a aplikační úlohy a problémy**

Žáci řeší úlohy, kde je nutno uplatnit logické myšlení, řeší problémové situace a úlohy z běžného života, chápou a analyzují problém.

Výuka matematiky je organizována ve vyučovacích hodinách ve třídě nebo v počítačové učebně. Při výuce jsou využívány různé formy práce. Mezi ty upřednostňované patří skupinová a samostatná práce žáků. Významnou roli, zejména při výkladu nového učiva a jeho prvním procvičování, má i frontální výuka.

Učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky. Učí se zejména využívat prostředky výpočetní techniky, a to jak k procvičování a opakování učiva, tak i k řešení náročnějších úloh.

Průřezová témata

V předmětu Matematika jsou realizována tato témata:

PT 1 Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení schopnosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium), Kreativita (pružnost nápadů, originalita, schopnost vidět věci jinak, schopnost „dotahovat“ nápady do reality)
- Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních i sociálních dovedností pro kooperaci), Komunikace
- Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu)

PT 6 Mediální výchova

- Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství, hodnotící prvky ve sdělení, identifikování základních orientačních prvků v textu), Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem zprávy)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- vedeme žáky k provádění rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonalování jejich grafického projevu
- dáváme dětem příležitost samostatně formulovat závěry řešení
- rozvíjíme abstraktní a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci
- umožňujeme žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- vedeme žáky k využívání prostředků výpočetní techniky
- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- vedeme žáky k ověřování výsledků, jejich porovnávání s předběžným odhadem a jejich hodnocení na základě své zkušenosti
- ukazujeme matematiku jako systém, v němž vše se vším souvisí

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti
- připravujeme vyučování tak, aby žáci hledali různá řešení problému

- učíme žáky vybírat a třídit informace potřebné k řešení problémů
- učíme žáky převádět reálné situace do řeči matematiky
- vedeme žáky k sebekontrolě, vytrvalosti a přesnosti
- vedeme žáky k samostatnému řešení úloh, experimentování a hledání možných řešení
- učíme žáky provádět rozborů problémů, odhadovat výsledky, volit správné postupy, vyhodnocovat správnost výsledků
- zajímáme se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- klademe otevřené otázky a vybízíme žáky k pojmenování cíle činnosti
- vedeme žáky k plánování úkolů a postupů
- zařazujeme metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- podle potřeby žákům v činnostech pomáháme, pracujeme s chybou žáka, dodáváme žákům sebedůvěru
- učíme žáky pracovat s chybou

Kompetence komunikativní

- učíme žáky přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- vedeme žáky k výstižnému a souvislému projevu
- dbáme na to, aby žáci své myšlenky formulovali v logickém sledu

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci
- vedeme žáky k práci v týmu, k respektování ostatních členů skupiny
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- podněcujeme žáky k argumentaci, k tomu, aby přispívali k debatě v rámci skupiny i celé třídy
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke kritickému myšlení, učíme je hodnotit svoji práci a práci ostatních
- vedeme žáky k ohleduplnosti a taktu.

- pomáháme podle potřeby žákům v činnostech a umožňujeme jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

- učíme žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály.
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vedeme žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek

Hodnocení dovedností a znalostí žáků

Žáci jsou hodnoceni v předmětu Matematika na základě písemných prací, prověrek, testů a ústního zkoušení. Žáci jsou klasifikováni, přičemž vždy dbáme na to, aby pro ně klasifikace byla srozumitelná. Uvědomujeme si úskalí „známkování“, a proto užíváme vždy, když je to možné, slovní hodnocení – zejména při ústním zkoušení a rozborech písemných prací. Současně vedeme děti k sebehodnocení svého výkonu, k postizení svých silných stránek i rezerv. Snažíme se docílit toho, aby výsledná známka byla výrazem tohoto hodnocení a aby v ní byla obsažena jednota náhledu učitele i žáka.

V průběhu školního roku jsou zařazeny od druhého ročníku tři hlavní písemné práce – úvodní, pololetní a závěrečná. Ostatní písemné práce jsou zařazené na závěr probraného tematického okruhu. Všechny tyto práce jsou jednotné pro obě třídy v ročníku. Učitelé koordinují svou činnost tak, aby je pokud možno mohli psát v jeden den. Ústní zkoušení je upřednostňováno zejména u těch žáků, jimž psaný projev činí problémy.

5.3.1.1. Geometrická symbolika

Jev	Symbol	Poznámka, příklad
Přímka p	p	
Přímka AB	$\leftrightarrow AB$	
Rovina ABC	$\leftrightarrow ABC$	
Polopřímka MN	$\mapsto MN$	
Polorovina XYZ	$\mapsto XYZ$	
Polopřímka opačná k polopřímce MN	$\leftarrow MN$	
Polorovina opačná k polorovině XYZ	$\leftarrow XYZ$	
Úsečka AB	AB	
Bod A leží na přímce p Bod B neleží na úsečce CD	$A \in p$ $X \notin CD$	
Přímka a je rovnoběžná s přímkou b Přímka x není rovnoběžná s přímkou y	$a \parallel b$ $x \nparallel y$	
Přímka p je kolmá k přímce q	$p \perp q$	
Průnik přímek a, b	$a \cap b$	$a \cap b = S$ (průsečík přímek a, b je bod S)
Množinová závorka	$\{...\}$	V případě, že průnikem geometrických útvarů je více bodů (objektů) - $k \cap p = \overline{AB}$ (průnikem kružnice k a přímky p jsou body A, B)
Kružnice k se středem S a poloměrem r	$k(S; r)$	$l(0; 5 \text{ cm})$
Délka úsečky AB	$ AB $	$ AB = 4 \text{ cm}$; totéž pro velikost úhlu, vzdálenost bodů apod.
Shodnost geometrických útvarů	$\cong$	$AB \cong CD$ (úsečka AB je shodná s úsečkou

		$CD)$
Trojúhelník ABC	$\triangle ABC$	
Úhel AVB	$\sphericalangle AVB$	Úhly je možno označovat i písmeny řecké abecedy
Pravý úhel	┐	
Znaky pro porovnávání geometrických útvarů	$<; >$	$\sphericalangle MNO > \sphericalangle RST$ (úhel MNO je větší než úhel RST), $KL < XZ$ (úsečka KL je menší než úsečka XZ)
Totožnost geometrických útvarů	$=$	Stejně jako rovnost v aritmetice. $\sphericalangle AVB = \beta$
Podobnost	$\sim$	$\triangle ABC \sim \triangle KLM$ (trojúhelník ABC je podobný trojúhelníku KLM)
Osová souměrnost O s osou o	$\mathcal{O}(o)$	$\sigma(p)$, $\sigma(\leftrightarrow AB)$
Středová souměrnost S se středem v bodě S	$\mathcal{S}(S)$	$\mathcal{S}(A)$
Posunutí P dané orientovanou úsečkou AB	$\mathcal{P}(AB)$	U orientované úsečky záleží na pořadí krajních bodů – udává směr.
Otočení R dané středem otočení S a úhlem otočení α	$\mathcal{R}(S;\alpha)$	$\mathcal{R}(S;30^\circ)$
Stejnolehlost H se středem stejnolehlosti S a koeficientem k	$\mathcal{H}(S;k)$	$\mathcal{H}(S;0,5)$
Sjednocení geometrických útvarů	$\cup$	$\mapsto MN \cup \overleftarrow{\mapsto} MN = \leftrightarrow MN$

5.3.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU MATEMATIKA

Matematika

Ročník 1.

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- používá přirozená čísla 0 - 20, počítá předměty v daném souboru, utváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla 0 – 20 - užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - zobrazí číslo na číselné ose - provádí zpaměti jednoduché početní operace s čísly 0-20, počítá s přechodem přes 10 - řeší a tvoří jednoduché úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Číslo a početní operace	- třídění a počítání předmětů do 20 - třídění do skupin, přiřazování - vztahy více, méně, stejně - psaní číslic, diktát čísel - rozklad čísla - nerovnice - číselná osa, řady čísel sestupně a vzestupně - sčítání a odčítání s přechodem přes 10 - tvoření příkladů z daných čísel - rozklad čísla na desítky a jednotky - záměna sčítanců, vztahy o x více, o x méně - řešení slovních úloh: vztahy s matematickými znaménky + , - , o x více, o x méně	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita PT1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT1 – Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice - Komunikace
- se orientuje v čase - popisuje jednoduché závislosti z praktického života (orientace v prostoru, v čase) - doplňuje jednoduché tabulky, posloupnosti čísel v oboru do 20	Závislosti, vztahy a práce s daty	- orientace v čase: ráno, poledne, večer (hodiny) - posloupnost: první, poslední, hned před, hned za, nahoře, dole, vpravo, vlevo - práce s tabulkou sčítání a odčítání v oboru do 20	
- rozezná, pojmenuje, popíše základní rovinné útvary, nachází v realitě jejich reprezentaci (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník). - porovnává velikost jednotlivých útvarů.	Geometrie v rovině a prostoru	- základní útvary v rovině (křivá čára, rovná čára, lomená čára, bod, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh) - počítání geometrických útvarů - orientace v prostoru i v rovině (větší, menší, shodný)	

Matematika

Ročník 2.

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- používá přirozená čísla 0-100 - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla 0-100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly 0-100 (sčítání a odčítání s přechodem přes 10, násobení a dělení v oboru násobilky) - řeší a tvoří jednoduché úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Číslo a početní operace	- třídění do skupin, přiřazování v oboru přirozených čísel do 100 - nerovnice - psaní číslic, diktát čísel - porovnávání desítek - rozklad čísla na desítky a jednotky - práce a orientace na číselné ose - sčítání a odčítání v oboru přiraz. čísel do 100 s přechodem přes desítku - příprava na násobení; násobilka 0-10 - záměna činitelů - příprava na dělení a dělení 0-10 - řešení slovních úloh, řešení složených slovních úloh, vztahy s matematickými znaménky o x více, o x méně, x krát více, x krát méně - počítání se závorkami	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita PT1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT1 – Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice - Komunikace
- se orientuje v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - popisuje jednoduché závislosti z praktického života, doplňuje tabulky, užívá posloupnosti čísel v oboru do 100	Závislosti, vztahy a práce s daty	- orientace v čase (hodiny), jednoduché převody jednotek času - posloupnost čísel 0-100 (orientace v řadě čísel po jednotkách, desítkách) - práce s tabulkou sčítání a odčítání, násobení a dělení do 100	
- rozezná, pojmenuje, popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, kvádr, krychle, koule, válec) - porovnává velikost útvaru, měří a odhaduje délku úsečky - rozeznává jednoduché souměrné útvary v rovině	Geometrie v rovině a prostoru	- základní útvary v rovině: bod, čára lomená, křivá, otevřená, uzavřená - kvádr, krychle, koule, válec - čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - úsečka: délka úsečky, porovnávání úseček, rýsování úseček dané délky - jednoduché příklady osově souměrnosti v praxi	<i>Pozn.: využívání a procvičování získaných poznatků ve výukových programech na počítači.</i>

Matematika

Ročník 3.

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla 0-1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti – zobrazí číslo na číselné ose – provádí z paměti jednoduché početní operace v oboru přirozených čísel do 1000 (sčítání a odčítání, násobení a dělení, dělení se zbytkem) – řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace – provádí jednoduché odhady výsledků – písemně sčítá a odčítá v oboru přirozených čísel do 1000 – písemně násobí přirozené číslo jednociferným činitelem	Číslo a početní operace	– zápis čísla v desítkové soustavě – zaokrouhlování čísel na desítky a stovky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě – čísla sudá a lichá – porovnávání čísel, vztah rovnosti a nerovnosti – orientace na číselné ose, zobrazení čísla v číselné ose, seřazení čísel vzestupně a sestupně – sčítání a odčítání dvojciferných čísel z paměti s přechodem přes desítku – písemné sčítání a odčítání dvojciferných a trojciferných čísel – jednoduché příklady se závorkami – násobení a dělení v oboru násobilky – dělení se zbytkem – písemné násobení jednociferným činitelem – řešení jednoduchých a složených slovních úloh	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Kreativita PT1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT1 – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice – Komunikace
– orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času – popisuje jednoduché závislosti z praktického života, doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Závislosti, vztahy a práce s daty	– převody jednotek času – práce s tabulkami, diagramy a grafy – orientace ve čtvercové síti – slovní úlohy z praxe – orientace na číselné ose	
– rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, kružnice, kvádr, krychle, koule, válec)	Geometrie v rovině a prostoru	– bod, přímka, polopřímka, úsečka, – kružnice, sestrojení kružnice – měření rozměrů geometrických útvarů (úsečka, čtverec, obdélník) – převody jednotek délky	

– sestrojí kružnici – porovnává velikost útvaru, měří a odhaduje délku úsečky – převádí základní jednotky délky – rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině		– přenášení a porovnávání úseček, střed úsečky – jednoduché příklady osově souměrnosti v praxi	<i>Pozn.: využívání a procvičování získaných poznatků ve výukových programech na počítači</i>
---	--	---	---

Matematika

Ročník 4.

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– využívá při pamětném i písemném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání a násobení – provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel do 1 000 000 – zaokrouhluje přirozená čísla na 1000, 10 000, 100 000, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru do 1 000 000 – řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojení početních operací v oboru přirozených čísel do 1 000 000 – vyhledává, sbírá a třídí data, čte, sestavuje jednoduché tabulky a diagramy – modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	Číslo a početní operace	– sčítání a odčítání v oboru přirozených čísel do 1 000 000 – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě – písemné sčítání a odčítání do 1000000 – písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem – písemné dělení jednociferným činitelem – počítání se závorkami – zaokrouhlování na 1 000, 10 000, 100 000 – odhady výsledků s čísly do 1 000 000 – jednoduché a složené slovní úlohy – posloupnost čísel 0 - 1 000 000, orientace v řadě čísel – práce s tabulkou sčítání a odčítání, násobení a dělení – orientace v jízdním řádu – sestavení jednoduchých diagramů a grafů, použití souřadnic – zlomky	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Kreativita PT1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT1 – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice – Komunikace
– narýsuje a znázorní obdélník, čtverec, kružnici, trojúhelník, užívá jednoduché konstrukce – rozliší kruh a kružnici – graficky sčítá a odčítá úsečky, určí délku lomené čáry – sestrojí rovnoběžky a kolmice – sestrojí osu úsečky – určí obvod obdélníka, čtverce,	Geometrie v rovině a prostoru	– základní útvary v rovině: úsečka, přímka, polopřímka, čtverec, obdélník, kružnice, trojúhelník, – konstrukce čtverce, obdélníka a trojúhelníku – osa úsečky – grafický součet a rozdíl úseček – vzájemná poloha přímek v rovině – pravý úhel	

trojúhelníka – pozná základní útvary v prostoru (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec)		– konstrukce rovnoběžek, různoběžek a kolmic, průsečík – řešení slovních úloh na určení obvodu čtverce, obdélníka, trojúhelníka – rozlišení základních útvarů v prostoru v realitě	
– řeší jednoduché praktické úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Nestandardní a aplikační úlohy a problémy	– základní jednotky objemu (l, hl) a hmotnosti (g, kg, t) – slovní úlohy typu Matematický Klokán – číselné a obrázkové řady – řešení magických čtverců a jejich sestavení – úlohy s využitím prostorové představivosti	<i>Pozn.: využívání a procvičování získaných poznatků ve výukových programech na počítači.</i>

Matematika

Ročník 5.

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– využívá pamětného a písemného počítání, komunikativnosti a asociativnosti sčítání a násobení, provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel do 1 000 000 a přes 1 000 000 – zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady, kontroluje výsledky početních operací – umí přečíst a zapsat římské číslice do 20 – řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel – používá vztahy rovnosti a nerovnosti – umí označit jednotlivé části celku $\frac{1}{4}, \frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{10}$ – porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel – přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty – porozumí významu znaku “-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Číslo a početní operace	– sčítání a odčítání v oboru přirozených čísel do 1 000 000 a přes 1 000 000 – písemné sčítání a odčítání – písemné násobení dvojčiferným a trojčiferným činitelem – písemné dělení dvojčiferným dělitelem – zaokrouhlování čísel – odhady a kontroly početních operací – početní výkony s velkými čísly – zajímavé úlohy s římskými čísly – příklady se závorkami, složené slovní úlohy – početní příklady vyjadřující vztah rovnosti a nerovnosti – dělení celku na jednotlivé části $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \frac{1}{10}$ – čtení zlomku – přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky – zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Kreativita PT1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT1 – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice – Komunikace
– vyhledává, sbírá a třídí data, čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy – seznámí se s počítačovým programem Excel	Závislosti, vztahy a práce s daty	– posloupnost čísel v oboru přirozených čísel, orientace v řadě čísel – porovnávání, rovnost a nerovnost – práce s tabulkou sčítání, odčítání,	

		- násobení a dělení - orientace v čase, v jízdním řádu - sestavení diagramu a grafu - použití souřadnic - jednoduchá statistická šetření založená na praktických činnostech	
- narýsuje, znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh), užívá jednoduché konstrukce - sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníka sečtením délek jeho stran - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu, vypočítá obsah čtverce a obdélníka - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru - využívá geometrickou symboliku	Geometrie v rovině a prostoru	- základní útvary v rovině: bod, přímka, úsečka, polopřímka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, mnohoúhelník, čtyřúhelník - konstrukce čtverce a obdélníka - grafický rozdíl a součet úseček, převody jednotek délky, objemu, hmotnosti - trojúhelníková nerovnost - vzájemná poloha přímek v rovině - konstrukce pravoúhlého trojúhelníka, odvěsny, přepona - jednotky obsahu, využití slovních úloh při řešení obsahu čtverce a obdélníka - rýsování osy úsečky - osově souměrné útvary - určení a pojmenování základních útvarů v prostoru	
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Nestandardní a aplikační úkoly a problémy	- řešení nestandardních slovních úloh (např. Matematický Klokán) - číselné a obrázkové řady - řešení a sestavení magických čtverců - úlohy s využitím prostorové představivosti	<i>Pozn.: využívání a procvičování získaných poznatků ve výukových programech na počítači</i> <i>Použití kalkulátoru k početním operacím.</i>

Matematika

Ročník 6.

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- znázorní desetinné číslo na ose - porovnává desetinná čísla - zaokrouhluje desetinná čísla - násobí a dělí desetinné číslo 10, 100, 1000 - převádí jednotky délky - písemně sčítá, odčítá, a násobí desetinná čísla - písemně dělí desetinné číslo přirozeným číslem - provádí odhad výsledku - řeší praktické slovní úlohy vedoucí k výpočtům s desetinnými čísly - formuluje závěr řešení slovní úlohy - užívá vlastnosti početních výkonů při výpočtech - účelně užívá kalkulačku	Číslo a proměnná Desetinná čísla	Porovnávání desetinných čísel a jejich znázorňování na číselné ose. Sčítání a odčítání desetinných čísel. Písemné dělení přirozených čísel s přesností na daný řád. Násobení a dělení desetinných čísel 10, 100, 1000 atd. Násobení a dělení desetinných čísel přirozeným číslem. Násobení desetinných čísel. Zaokrouhlování desetinných čísel. Jednotky délky, obsahu a hmotnosti a jejich převody. Vlastnosti početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) Práce s kalkulačkou.	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <i>Výukové programy – práce s desetinnými čísly (např. Terasoft) – Informační výchova</i>
- rozloží přirozené číslo na prvočinitele - rozliší prvočíslo a číslo složené - určí čísla soudělná a nesoudělná - určí největší společný dělitel dvou a tří přirozených čísel - určí nejmenší společný násobek dvou a tří přirozených čísel - při řešení úloh používá kritéria dělitelnosti 2, 5, 10, 3 a 9 - řeší slovní úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Dělitelnost přirozených čísel	Násobek a dělitel. Znaky dělitelnosti 2, 5, 10, 3, 9 Prvočísla a čísla složená. Rozklad čísla na prvočinitele. Společný dělitel a největší společný dělitel (2 – 3 čísel). Společný násobek a nejmenší společný násobek (2 – 3 čísel). Čísla soudělná a nesoudělná. Slovní úlohy s využitím dělitelnosti.	PT 1 – Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice

- vyhledá data v textu a přehledně je uspořádá je (do tabulky) - porovnává soubory dat - „čte“ diagramy - graficky znázorní soubor dat vhodným diagramem	Závislosti, vztahy a práce s daty Práce s daty. Grafy.	Soubory dat – třídění, porovnávání Čtvercová síť Grafy a diagramy – základní interpretace dat Diagramy sloupcové, kruhové, spojnicové, 3D	<i>Iv – Excel</i> <i>Z – uspořádání a porovnávání statistických údajů (např. složení obyvatel, ukazatele průmyslové výroby apod.)</i>
- používá s porozuměním pojmy bod, přímka, úsečka, polopřímka, rovina, polorovina - klasifikuje vzájemnou polohu tří bodů v rovině a dvou přímek v rovině	Geometrie v rovině a v prostoru Lineární a rovinné útvary	Bod, přímka, polopřímka, úsečka. Rovina, polorovina Vzájemná poloha bodů a přímek v rovině.	
- narýsuje úhel dané velikosti (ve stupních) - určí velikost úhlu měřením i výpočtem - odhadne velikost narýsovaného úhlu - graficky sečte a odečte úhly - rozliší přímý, ostrý, pravý a tupý úhel - rozliší konvexní a nekonvexní úhel - sestrojí osu úhlu - sestrojí úhel o velikosti 45°, 60° - odvozuje a sestrojuje úhly dalších velikostí - rozlišuje vedlejší a vrcholové úhly, vyznačí je a určí jejich velikosti	Úhel	Úhel, osa úhlu. Konstrukce. Velikost úhlu – stupně, minuty Rýsování úhlu dané velikosti. Měření úhlu úhломěrem. Druhy úhlů. Odhady velikosti úhlů. Sčítání a odčítání úhlů a jejich velikostí. Vedlejší a vrcholové úhly – určování velikosti.	<i>Z – zeměpisná šířka a délka (6. ročník)</i>
- určí, je-li možné sestrojit trojúhelník ze tří zadaných úseček - třídí a popisuje trojúhelníky podle úhlů a stran - určí velikost chybějícího úhlu trojúhelníku - správně užívá matematickou symboliku - sestrojí trojúhelník ze tří stran - používá náčrtek při řešení	Trojúhelník	Trojúhelníková nerovnost Druhy trojúhelníků (rovnoramenný, rovnostranný, obecný; ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý) Vnitřní úhly v trojúhelníku, součet vnitřních úhlů Konstrukce trojúhelníku ze tří stran. Náčrtek.	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

geometrické úlohy			
- pozná shodné útvary (intuitivně) - dbá na kvalitu a přesnost rýsování, dodržuje pracovní postup, používá zavedenou symboliku - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově a středové souměrnosti - užívá správně pojmy vzor, obraz, samodružný bod, samodružný útvar - sestrojí osu úsečky a úhlu	Shodnost. Osová a středová souměrnost.	Shodné útvary v rovině. Osová souměrnost a osově souměrné útvary. Středová souměrnost a středově souměrné útvary. Samodružné body, útvary	<i>M – přehled matematických symbolů</i> <i>Př – souměrnost v přírodě</i>
- zná vlastnosti rovnoběžníků - načrtne kvádr a krychli ve volném rovnoběžném promítání - sestrojí obraz kvádru a krychle ve volném rovnoběžném promítání - odhadne a vypočítá objem kvádru a krychle - převádí jednotky obsahu a objemu - načrtne a sestrojí síť kvádru a krychle - řeší praktické úlohy na výpočty objemu a povrchu kvádru a krychle	Objem a povrch kvádru a krychle	Rovnoběžníky Krychle a kvádr – vlastnosti, náčrtek, rýsování. Síť krychle a kvádru. Povrch a objem kvádru a krychle. Jednotky obsahu a objemu. Stěnová a tělesová úhlopříčka. Volné rovnoběžné promítání Tělesa složená z krychlí – povrch a objem.	<i>Fy - Převody jednotek (6. ročník)</i>

Matematika

Ročník 7.

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- chápe zlomek jako část celku a umí ho znázornit - znázorní racionální číslo na čís. ose - chápe, že je možné racionální číslo vyjádřit nekonečně mnoha zlomky - rozšiřuje, krátí a porovnává zlomky - převádí zlomky na desetinná čísla a naopak - sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky a smíšená čísla - správně používá názvosloví (čitatel, jmenovatel, nepravý zlomek, smíšené číslo, společný jmenovatel) - řeší slovní úlohy se zlomky	Číslo a proměnná Racionální čísla, zlomky	Celek a část. Racionální číslo. Rozšiřování a krácení zlomků. Porovnávání zlomků podle velikosti. Zlomek jako podíl. Převrácené číslo, smíšené číslo. Sčítání zlomků a smíšených čísel. Odčítání zlomků a smíšených čísel. Násobení zlomků. Dělení zlomků. Složený zlomek.	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <i>Fy – jednotky ve tvaru zlomku (km/h)</i>
- zapíše kladné a záporné číslo a zobrazí je na číselné ose - určí opačné číslo k danému číslu - porovná dvě celá čísla - určí absolutní hodnotu celého čísla - vysvětlí geometrický význam absolutní hodnoty celého čísla - sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla - řeší praktické slovní úlohy s užitím celých čísel	Celá čísla	Čísla kladná a záporná. Čísla navzájem opačná. Absolutní hodnota čísla (i geometrický význam). Uspořádání celých čísel. Porovnávání celých čísel. Zobrazení celých čísel na číselné ose. Početní operace s celými čísly. Užití celých čísel v praxi. Aplikační slovní úlohy.	PT1 – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování <i>Výukové programy – práce s desetinnými čísly (např. Terasoft) – Informační výchova</i>
- porovnává čísla podílem, rozdílem a poměrem - používá postupný poměr - pracuje s měřítky map a plánů - zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru - rozděluje celek na části v daném poměru	Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost.	Porovnávání číselných údajů. Postupný poměr. Převrácený poměr. Měřítko a mapa. Užití poměru při řešení slovních úloh. Přímá a nepřímá úměrnost – tabulka, graf, rovnice, koeficient. Úměra a její využití při řešení slovních	PT 1 – Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice <i>IV – Práce s tabulkovým editorem (6. Ročník)</i> <i>Z – Měřítko mapy (6. Ročník)</i>

- určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem a rovnicí, určí koeficient - rozumí a využívá pojmu úměra - využívá trojčlenku při řešení slovních úloh		- úloh. - Trojčlenka a řešení slovních úloh.	
- sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku - sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku - užívá vět o shodnosti trojúhelníků při řešení úloh - chápe vlastnosti výšek, těžnic, středních příček a těžiště a užívá je při řešení úloh - vypočítá obsah trojúhelníku	Geometrie v rovině a v prostoru Trojúhelník	- Výšky a těžnice trojúhelníku. Těžiště. - Střední příčky trojúhelníku. - Osa vnitřního úhlu, osa strany. - Kružnice vepsaná a opsaná trojúhelníku. - Věty o shodnosti trojúhelníků. - Konstrukce trojúhelníků podle vět sss, sus, usu. - Obsah trojúhelníku.	
- Umí charakterizovat pojem rovnoběžníku - při konstrukci využívá vlastností úhlopříček - odhadne a vypočítá obvod a obsah čtyřúhelníku vč. Kosodélníku a kosočtverce - umí sestrojit kosodélník a kosočtverec - rozpozná a pojmenuje lichoběžník. - Chápe pojem rameno, střední příčka a výška lichoběžníka - umí vypočítat obvod a obsah lichoběžníka - sestrojí lichoběžník (náčrtek, postup konstrukce)	Čtyřúhelníky a mnohoúhelníky	- Třídění a vlastnosti rovnoběžníků. - Konstrukce rovnoběžníků. - Obvod a obsah rovnoběžníků. - Definice lichoběžníka. - Střední příčka a výška lichoběžníka. - Konstrukce lichoběžníka. - Obvod a obsah lichoběžníka. - Konvexní a nekonvexní mnohoúhelníky. Deltoid.	
- Rozpozná a pojmenuje hranol kolmý a kosý, trojboký, čtyřboký atd. - načrtne a narýsuje obraz hranolu v rovině	Hranoly	- Definice hranolu. - Konstrukce hranolu. - Povrch a objem hranolu.	

- načrtne a narýsuje síť hranolu - vypočítá povrch a objem hranolu - řeší aplikační úlohy na hranoly, jejich objem a obsah			
--	--	--	--

Matematika

Ročník 8.

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- chápe alternativní vyjadřování části celku různými způsoby (desetinným čísle, zlomkem, procenty) - chápe pojem 1 % a základ - užívá základní pojmy procentového počtu - chápe a vypočítá procentovou část - chápe a vypočítá počet procent - chápe a vypočítá základ - chápe význam úroku a 1 promile - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že je procentová část větší než základ), např. slevy, úrokové sazby apod.	Číslo a proměnná Procenta	Pojem procento a základ. Procentová část a její výpočet. Výpočet základu. Výpočet počtu procent. Úrok. Promile.	PT1 – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání PT1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- provede jednoduché statistické šetření - zveřejní výsledky statistického šetření formou tabulky - vyjádří výsledky statistického šetření sloupcovým nebo kruhovým diagramem - čte tabulky a grafy a interpretuje je - vypočítá aritmetický průměr - určí četnost jednotlivých hodnot - určí modus a medián	Závislosti, vztahy a práce s daty Základy statistiky	Statistický soubor Statistické šetření provádění statistického šetření třídění podle kvantitativních a kvalitativních znaků zápis zjištěných údajů do tabulky Jednotka, znak, četnost Aritmetický průměr Medián, modus určování mediánu a modusu Diagramy sloupcový, kruhový; 3D Excell	PT 1 – Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, organizace skupiny při stat. šetření <i>INF – Excell - grafy</i> <i>Z – Hospodářský zeměpis, Ekonomika ČR, Obyvatelstvo a sídla – práce s tabulkami a grafy, jejich vyhodnocování (9. ročník) - projekty</i>
- určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek, pomocí kalkulačky - užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech - určí třetí mocninu libovolného čísla	Číslo a proměnná Mocniny a odmocniny	Definice druhé mocniny a odmocniny Určování druhé mocniny a odmocniny z tabulek a s pomocí kalkulačky Úlohy na užití druhé mocniny a odmocniny.	

- vypočítá délku hrany krychle, zná-li její objem - rozumí přiměřeně obtížnému textu, v němž jsou některá čísla zapisována ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 < a < 10$, n je celé číslo - zapíše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 < a < 10$, n je celé číslo - řeší úlohy se základními početními operacemi s mocninami	Mocniny s přirozeným mocnitelem	Třetí mocnina a odmocnina n-tá mocnina čísla Sčítání a odčítání mocnin s přirozeným mocnitelem Násobení a dělení mocnin s přirozeným mocnitelem Mocnina součinu a podílu Umocňování mocnin Zápis čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin (tvar $a \cdot 10^n$ pro $1 < a < 10$, n je celé číslo)	<i>Fy, Z – vyjádření velkých čísel pomocí mocnin (astronomie)</i>
- rozliší pojem číselný a algebraický výraz - sestaví jednoduchý výraz s proměnnou - vypočítá hodnotu výrazu - sčítá a násobí mnohočleny - vydělí mnohočlen reálným číslem a jednoduchým jednočlenem - rozloží mnohočlen na součin $(A + B)^2$, $(A - B)^2$, $(A + B) \cdot (A - B)$ a vytýkáním - počítá s jednoduchými lomenými výrazy	Proměnné a výrazy	Číselné a algebraické výrazy Proměnná. Jednočleny a mnohočleny Sčítání a odčítání mnohočlenů Násobení mnohočlenů Druhá mocnina dvojčlenu Dělení mnohočlenu jednočlenem Rozklad mnohočlenů na součin vytýkáním a s použitím vzorců $(A + B)^2 = A^2 + 2AB + B^2$, $(A - B)^2 = A^2 - 2AB + B^2$ a $A^2 - B^2 = (A + B) \cdot (A - B)$ Jednoduché lomené výrazy	<i>M – přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu</i> <i>M – grafické znázorňování úprav výrazů</i>
- užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku řešení - řeší slovní úlohy (pomocí lineárních rovnic, úvahou...) - vyjádří neznámou ze vzorce - zdůvodní zvolený postup řešení - ověří výsledek řešení - nalézá různá řešení úloh - sestaví slovní úlohu řešitelnou zadanou rovnicí	Lineární rovnice	Pojem rovnost a rovnice Lineární rovnice a racionální čísla Řešení složitějších rovnic Slovní úlohy – obecné, pohyb, společná práce Vyjádření neznámé ze vzorce	<i>Fy – známé fyzikální vzorce</i>
- rozliší odvěsny a přeponu pravoúhlého trojúhelníku	Geometrie v rovině a v prostoru Pythagorova věta	Odvození Pythagorovy věty Obrácená Pythagorova věta -	<i>D – význam řecké matematiky pro rozvoj evropské kultury</i>

- určí, zda je trojúhelník pravoúhlý - využívá Pythagorovu větu při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku - aplikuje závěry Pythagorovy věty při výpočtech v planimetrii, stereometrii i v jiných praktických úlohách		pythagorejské trojúhelníky Výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku Pythagorova věta v planimetrii Pythagorova věta ve stereometrii Pythagorova věta - užití v praxi	
- správně užívá pojmy kružnice, kruh, půlkruh, kruhová výseč, úseč, oblouk kružnice, poloměr a průměr kružnice, sečna, tečna - určí vzájemnou polohu přímky a kružnice - určí vzájemnou polohu dvou kružnic - sestrojí tečnu ke kružnici procházející daným bodem ležícím vně kružnice - vypočítá délku kružnice a oblouku kružnice (obvod kruhu) - vypočítá obsah kruhu a kruhové výseče	Kruh a kružnice	Pojem kruh a kružnice Thaletova kružnice Délka kružnice Délka oblouku kružnice Obsah kruhu Části kruhu Kruh a kružnice ve slovních úlohách Vzájemná poloha přímky a kružnice	
- intuitivně chápe pojem množina - vysvětlí pojem množina bodů daných vlastností a využívá ho k řešení konstrukčních úloh - charakterizuje geometrické útvary pomocí množin bodů dané vlastnosti - využívá poznatků (výška, těžnice, střední příčka, Thaletova kružnice...) v konstrukčních úlohách	Konstrukční úlohy	Množiny bodů daných vlastností Konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků Konstrukce kružnic Náčrtek + rozbor, postup, konstrukce, diskuse Základní pravidla přesného rýsování	

Matematika

Ročník 9.

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vyjádří danou neznámou z rovnice - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací metodou - upraví soustavu rovnic na základní tvar $a_1x + b_1y = c_1$ $a_2x + b_2y = c_2$ - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými sčítací metodou - provádí zkoušku řešení - ve vhodných případech užívá grafického řešení soustavy rovnic - řeší slovní úlohy pomocí soustav dvou rovnic se dvěma neznámými - formuluje a řeší jednoduchou reálnou situaci pomocí soustavy rovnic - ověřuje výsledek řešení slovní úlohy	Číslo a proměnná Soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými. řešení soustavy dvou rovnic se dvěma neznámými dosazovací metodou řešení soustavy dvou rovnic se dvěma neznámými sčítací metodou Grafické řešení soustavy rovnic Slovní úlohy vedoucí k řešení soustavy lineárních rovnic.	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- určuje podmínky, za nichž má daný lomený výraz smysl - určí hodnotu lomeného výrazu dosazením za neznámou - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - rozloží čítele i jmenovatel na součin - krátí a rozšiřuje lomený výraz - určí společný jmenovatel lomených výrazů - řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	Lomený výraz a rovnice s neznámou ve jmenovateli	Lomený výraz. definiční obor výrazu krácení a rozšiřování lomených výrazů společný jmenovatel lomených výrazů Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli. Slovní úlohy.	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání – řešení problémů, dovednosti pro učení a studium - Kreativita – hledání originálních řešení <i>Fy – vztahy mezi veličinami řešení fyzikálních úloh</i>

- řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnice s neznámou ve jmenovateli - vyjádří neznámou ze vzorce			
- rozezná funkční vztah od jiných vztahů - určí definiční obor funkce a množinu hodnot funkce - rozpozná lineární funkci podle rovnice - sestaví tabulku funkce (přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce) - sestrojí graf funkce (přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce, kvadratická funkce $y = x^2$) - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů - určuje průběh funkce z grafu - užívá goniometrických funkcí ostrého úhlu pravoúhlého trojúhelníku při řešení úloh	Závislosti, vztahy a práce s daty Funkce	Soustava souřadnic Definiční obor funkce Množina hodnot funkce Závislá a nezávislá proměnná Graf funkce Rostoucí a klesající funkce. Konstantní funkce. Lineární funkce rovnice graf přímá úměrnost Nepřímá úměrnost Kvadratická funkce $y = x^2$ Goniometrické funkce Užití funkcí k řešení úloh z praxe.	PT 1 – Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, organizace skupiny při řešení složitější komplexní úlohy <i>Iv – Excell - grafy</i>
- rozlišuje pojmy úrok, jistina, úroková doba, úrokovací období, úroková míra - vypočítá úrok z dané jistiny - určí hledanou jistinu - vypočítá daň z úroku	Číslo a proměnná Základy finanční matematiky	Úrok Jistina Úroková doba Úrokovací období Úroková míra Jednoduché a složené úrokování Daň z úroku	PT 6 – Receptivní činnosti - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (průměrná mzda, reálná mzda, inflace,...) - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <i>ČSP – Ekonomika domácnosti (9. roč.)</i>
- načrtne válec ve volném rovnoběžném promítání a jeho síť - odhadne a vypočítá povrch a objem válce	Geometrie v rovině a v prostoru Válec	Rotační válec Povrch válce Objem válce	

- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy týkající se válce nebo jeho částí			
- sestrojí síť jehlanu - nalezne potřebné vzorce pro výpočty objemů a povrchů těles - pracuje s tabulkami a s přehledy vzorců - vypočítá objem a povrch jehlanu v jednoduchých případech - vypočítá objem a povrch kužele - vypočítá objem a povrch koule - řeší slovní úlohy vedoucí k aplikaci výpočtů povrchů a objemů jehlanu, kužele a koule - znázorní tělesa ve volném rovnoběžném promítání	Jehlan, kužel, koule	Jehlan, kužel síť jehlanu objem a povrch jehlanu a kužele Koule objem a povrch koule Slovní úlohy	
- rozlišuje shodné a podobné trojúhelníky a své tvrzení zdůvodní použitím vět o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	Podobnost trojúhelníků	Věty o podobnosti trojúhelníků	
- dbá na kulturu svého grafického projevu - užívá různé druhy čar - rozlišuje nárys, půdorys	Základy rýsování	Volné rovnoběžné promítání Perspektiva Promítání na dvě průmětny	<i>Vv - perspektiva</i>
- řeší úlohy na prostorovou představivost - aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických oblastí matematiky i z různých vzdělávacích oblastí - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh - nalézá různá řešení zkoumaných situací	Nestandardní aplikační úlohy	Nestandardní slovní úlohy Číselné a logické řady Logické a netradiční geometrické úlohy	

5.4. INFORMAČNÍ VÝCHOVA

5.4.1. CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU INFORMAČNÍ VÝCHOVA

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Informační výchova naplňuje vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie. Je zařazen jako samostatný předmět ve 2. a v 6. ročníku jednu hodinu týdně. Na tento předmět navazuje volitelný předmět Informatika, zařazený ve 3. v 8. a v 9. ročníku, v němž je vzdělávací obsah tohoto předmětu dále rozvíjen.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy, s výjimkou prvního realizované na obou stupních školy:

1. Základy práce s počítačem

Žáci se seznamují se základními pojmy informační činnosti. Osvojují si ovládání jednoduchých výukových programů. Naučí se obsluhovat základní periferie počítače. Seznámí se s nejrozšířenějším operačním systémem Windows.

2. Vyhledávání informací a komunikace

Žáci si uvědomují význam informací pro poznávání okolního světa. Hledají a snaží se využívat různé zdroje informací – naučnou literaturu, periodika, audiovizuální pořady, internet.

3. Zpracování a využití informací

Tento okruh má velký význam pro vytváření studijních návyků. Žáci se učí získané informace třídit a zpracovávat. Využívají k tomu textový a tabulkový editor. Seznámí se s grafickým editorem.

Formy a metody práce:

- praktická a samostatná činnost žáků
- skupinová práce
- krátkodobé projekty, prezentace

Předmět **Informační výchova** prolíná se všemi ostatními předměty. Jeho hlavním úkolem je naučit děti informace vyhledávat a zpracovávat, což jim pomáhá v orientaci při řešení nejrůznějších praktických problémů. Děti se seznámí s nejrůznějšími institucemi, shromažďujícími a poskytujícími informace (knihovny, muzea, archivy apod.). Je nezbytné, aby všichni vyučující využívali poznatků z informační výchovy a tyto dále rozvíjeli v práci s dětmi.

Výuka Informační výchovy probíhá převážně v počítačových pracovních na 1. a 2. stupni. Vhodné je zařazení práce v knihovně (školní, krajské,...), exkurze do muzeí (vázané na výuku v jiných předmětech), využívání internetové komunikace ve vztahu škola – žák.

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

PT 1 – Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita
- Sociální rozvoj – Komunikace
- Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PT 5 – Enviromentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

PT 6 – Mediální výchova

- Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti
- Produktivní činnosti – Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků**Kompetence k učení**

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vedeme žáky k využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software a tím ke zvyšování efektivnosti učební činnosti
- vedeme žáky k pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních jevů a procesů

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k porozumění toku informací (od jejich vzniku přes uložení na médium, přenos až po jejich zpracování, vyhledání a praktické využití)
- vedeme žáky ke schopnosti formulovat svůj požadavek, klást dotaz při vyhledávání informace

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- podporujeme u žáků rozvíjení jejich komunikačních dovedností při práci s výpočetní technikou (internet, mail)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k řešení skupinových úkolů

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru
- vedeme žáky k zaujetí zodpovědného a etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu i jiných médiích

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k šetrnému nakládání s výpočetní technikou

5.4.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU INFORMAČNÍ VÝCHOVA

Informační výchova

2. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– umí zapnout počítač a přihlásit se pomocí svého profilu – zná své přístupové heslo a ví, na koho se obrátit v případě, že ho zapomene – používá správný postup při vypínání počítače. Rozlišuje odhlášení uživatele a vypnutí počítače – ví, na koho se obrátit v případě závady počítače – objasní funkci antivirového programu – pojmenuje základní periferie počítače a vysvětlí jejich funkci – využívá základní periferie počítače – respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem – zná základní druhy připojení k internetu	Základy práce s počítačem	Základní informace o struktuře a činnosti počítačových sestav. Péče o počítač, zásady hygieny práce s počítačem. Seznámení se základními periferiemi počítače (klávesnice, myš, tiskárna, CD-ROM, disketová jednotka, flashdisk, atp.). Hardware a software. Základy připojení k internetu a lokální počítačové sítě	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Sebepoznání a sebepojetí <i>Hry – zvládnutí práce s myší</i>
– zná různé způsoby ukládání informací a využívá je pro svou potřebu – umí otevřít webový prohlížeč – používá vlastní e-mailovou schránku – odesílá a přijímá poštu – zná alespoň dva internetové portály a umí je nalistovat – umí používat některý z internetových portálů – umí se účastnit on-line komunikace (chat, diskuse atp.)	Vyhledávání informací a komunikace	Soustava knihoven. Krajská knihovna. Školní knihovna. Vyhledávání informací v knihovně. Informace kolem nás – jsme obklopeni informacemi, umíme je najít, používat nebo i tvořit? (např. svět je plný symbolů a symbol je také informace) Přístup na internet, vyhledávání informací na internetu. Internetové portály – Seznam.cz, Centrum.cz, Quick.cz, ... Informace v textu – řazení dle stylu	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Kreativita PT 1 – Sociální rozvoj – Komunikace PT 1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <i>Rozeslání DŮ učitelem na e-mailové adresy žáků.</i> <i>Ostatní předměty (3. – 5. ročník) –</i>

		písmo, rejstřík, čísla stran, kapitoly Internetová komunikace - chat, diskusní fórum, programy určené ke komunikaci (ICQ, Skype, MS Messenger ad.)	<i>zadávání vybraných úkolů tak, aby využívání knihovny, internetu bylo nutností (povinnost uvádět zdroje)</i>
- objasní pojem „operační systém“ - využívá základní funkce operačního systému - vytvoří vlastní složku, uloží do ní svůj dokument a opětovně ji vyhledá	Operační systém	MS Windows – základní orientace Otevření programu (textový editor) Vytvoření dokumentu Vytvoření složky Uložení dokumentu do složky (adresáře) Smazání dokumentu (práce s košem) Zálohování	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita
- vytvoří jednoduchý obrázek v grafickém editoru - vytvoří vlastní jednoduchý textový dokument - vloží obrázek do textového editoru	Textový a grafický editor	Základní funkce a nástroje grafického editoru (např. Malování) MS Word, OO Writer - Základní principy a zásady formátování textu (zarovnání textu, velikost a druh písma...) Vkládání obrázku do TE	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita PT 6 – Produktivní činnosti - Tvorba mediálního sdělení - Práce v realizačním týmu <i>Pozvánka na narozeniny</i> <i>Ostatní předměty – ve 4. a 5. ročníku</i> <i>připraví alespoň jeden referát v textovém editoru (v každém ročníku)</i>
- vyhledá a otevře v počítači zadaný výukový program - využívá výukové programy k procvičování učiva jiných předmětů	Výukové programy	Ukázky výukových programů a jejich obsluhy.	<i>Rozvíjení práce s výukovými programy ve 2. – 5. ročníku – ve všech předmětech, kde je to možné (především M, Čj, Aj, Nj)</i>

Informační výchova

6. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– objasní základní funkce hardware a software – užívá antivirové programy – využívá systém nápovědy k operačnímu systému i k jednotlivým programům – využívá k práci obě tlačítka myši – využívá základní periferie počítače – ví, jak naložit s vysloužilým počítačem	Základy práce s počítačovou sestavou a bezpečnost práce	Počítačové sestavy na různé počítačové činnosti (grafika, hudba, kancelář...) Viry, antiviry a bezpečnost dat Ovládání počítače základní – klávesnice, myš rozšířené – joystick, tablet, hlas... Připojování hardware – porty a ovladače Likvidování staré počítačové techniky – sběrné dvory na nebezpečný odpad a riziko znečištění přírody	PT 5 – Environmentální výchova 1 Lidské aktivity a problémy životního prostředí 2 Vztah člověka k prostředí
– vysvětlí funkci počítačové sítě – vysvětlí funkci internetu a zná základní druhy připojení k internetu	Internet a počítačové sítě	Počítačové sítě – funkce, princip, základní druhy Internetové připojení – základní druhy a jejich porovnání	
– zná základní typy tiskáren a jejich tiskový princip – popíše funkci tiskárny, scanneru a multifunkčního zařízení – vysvětlí princip digitálního fotoaparátu a dig. fotografie – načte a zpracuje digitální fotografii	Tiskárny, skenery a digitální fotoaparáty	Tiskárny Skenery a multifunkční zařízení Digitální fotoaparáty Připojení fotoaparátu Zpracování digitální fotografie (např. Gimp, Corel Photo Paint, apod.)	
– využívá výukové a multimediální programy – vyhledává na internetu pomocí klíčových slov – třídí informace podle zdroje, posuzuje v rámci svých možností jejich věrohodnost – využívá elektronickou poštu – využívá komunikační software (ICQ, Skype...)	Vyhledávání informací a komunikace	Internetové vyhledávače Internetové zdroje informací E-mail Komunikační software (ICQ, Skype, chat...)	PT 1 – Sociální rozvoj - Komunikace PT 6 – Receptivní činnosti - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Fungování a vliv médií ve společnosti

- uvědomuje si rizika on-line komunikace			
- vysvětlí termín operační systém - zkopíruje soubor z přenosného média na pevný disk do své složky a opačně - rozpozná typy souborů – aplikace, soubory, složky atd. - bezpečně pracuje se soubory – vytváření, odstraňování, kopírování, přemísťování, vyhledávání, vytváření zástupců, změna ikony	Operační systém	Operační systémy – druhy (Windows, MacOS, Linux) a jejich základní vlastnosti Média – Diskety, CD, DVD, Flash Disky... Práce se soubory v operačním systému – vytváření, odstraňování, kopírování, přemísťování, vyhledávání, vytváření zástupců	
- respektuje při psaní textů základní typografická pravidla - vytvoří textový dokument v TE - vhodně vloží obrázek do TE - vytvoří tabulku v TE	Textový a grafický editor	MS Word / Open Office Writer Základní formátování textu Nastavení odstavce Úpravy tabulky Rozdělení textu na sloupce Odrážky a číslování Vkládání objektů Gimp (nebo alternativní) Úpravy obrázků pro vložení do TE	PT 6 – Produktivní činnosti - Tvorba mediálního sdělení - Práce v realizačním týmu PT 1 – Osobnostní rozvoj Kreativita
- vytvoří tabulku v tabulkovém procesoru - provádí v tabulce jednoduché výpočty pomocí vložených vzorců - na základě sestavené tabulky vytvoří graf	Tabulkový procesor	MS Excel / Open Office Calc Standardní funkce tabulkového procesoru Vkládání dat, editace buňky Vkládání vzorců Formátování tabulky Tvorba grafu	<i>M – graf funkce (9. ročník)</i> <i>Z (M) – zpracování statistických údajů (9. ročník)</i>
- zná základní výukové programy dostupné ve škole - využívá výukové programy k procvičování učiva jiných předmětů	Výukové programy	Ukázky výukových programů a jejich obsluhy.	<i>Rozvíjení práce s výukovými programy ve všech ročnících 2. stupně – ve všech předmětech, kde je to možné (především M, Čj, Aj, Nj, Fy, Př, Z)</i>

5.5. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5.5.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vyučovací předmět **Člověk a jeho svět** vychází ze vzdělávací oblasti a oboru **Člověk a jeho svět** a je pojmenován stejně ve všech ročnících 1. stupně ZŠ.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován pouze na 1. stupni základní školy. Vyučuje se v 1. až 5. ročníku

- v 1. až 3. ročníku 2 hodiny týdně

- ve 4. až 5. ročníku 3 hodiny týdně.

Předmět Člověk a jeho svět je členěn do pěti tématických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Místo, kde žijeme – důraz je kladen na:

- praktické poznávání místních a regionálních skutečností
- utváření přímých zkušeností žáků, s důrazem na dopravní výchovu
- postupné rozvíjení vztahu k zemi jako celku, k okolní krajině, k naší vlasti, ke státům Evropy
- rozvíjení národního cítění

Lidé kolem nás – důraz je kladen na:

- upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi na principech demokracie
- seznámení se základními právy a povinnostmi člověka
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty a snášenlivosti
- seznámení se základními globálními problémy ve společnosti i ve světě
- seznámení s globálními problémy životního prostředí

Lidé a čas – důraz je kladen na:

- orientaci v čase, v dějích, na postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- vyvolání zájmu u žáků samostatně vyhledávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Rozmanitost přírody – důraz je kladen na:

- poznávání Země jako planety sluneční soustavy
- poznávání rozmanitosti a proměnlivosti živé a neživé přírody
- rovnováhu v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochranu přírody a životního prostředí

Člověk a jeho zdraví – důraz je kladen na:

- základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a první pomoci
- bezpečné chování v různých životních situacích

- biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka
- vývoj jedince a základy lidské reprodukce
- odpovědnost člověka za své zdraví

Předmět **Člověk a jeho svět** utváří žákovi ucelený obraz světa. Směřuje k tomu, aby žáci poznali sebe i nejbližší okolí, vnímali lidi kolem sebe a utvářeli vztahy mezi nimi. Žáci prostřednictvím tohoto předmětu porozumí základním vztahům ve společnosti, soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům. Současnost žáci chápou jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Během celé výuky si všímají podstatných stránek života a krásy lidských výtvorů a přírodních jevů. Seznámí se s místně i časově vzdálenějšími osobami a jevy.

Výuka předmětu probíhá ve třídě s využíváním různých forem práce a dostupných vyučovacích pomůcek. Do jednotlivých hodin jsou začleňovány krátkodobé projekty, které výuku obohatí a rozvíjí schopnosti žáků. Je využívána i počítačová učebna. Součástí výuky jsou exkurze a návštěvy míst spjatých s danou tematikou. Daný předmět se realizuje i v terénu (vycházky za účelem poznání okolí, dopravní tematiky, památných míst.) Výuku vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy a besedy.

Charakteristické pro výuku tohoto předmětu je její prolínání s učivem ostatních předmětů. 2. stupeň navazuje na 1. stupeň základní školy vzdělávací oblastí Člověk a společnost.

Výchovně vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření **klíčových kompetencí**:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé
- učíme žáky orientovat se ve světě informací, časově a místně propojovat informace historické, zeměpisné, místní a kulturní
- učíme žáky získávat informace o přírodě, přírodu pozorovat, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování
- motivujeme žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vyhledávat informace vhodné k řešení problémů
- umožňujeme žákům řešit problém v úzkém sepětí s literaturou, encyklopediemi, internetem
- upevňujeme u žáků účelné rozhodování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví druhých
- zařazujeme do výuky takové metody, při kterých dochází k objevům a řešením
- učíme žáky dokázat si pomocí vyřešeného problému zhodnotit svůj výkon a sám vyslovit závěr

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vyjadřovat se různými způsoby o hodnotách a krásách svého okolí
- rozšiřujeme žákům slovní zásobu o osvojených tématech, pojmenovávat pozorované skutečnosti
- vedeme žáka k používání správné terminologie
- učíme žáky vyjadřovat své myšlenky, názory, dojmy, poznatky
- učíme žáky reagovat na názory druhých a prosadit si svůj názor, obhájit si ho
- vedeme žáky k samostatnému vystupování
- umožňujeme žákům vyjadřovat své city ve vztahu k sobě i k okolnímu světu

- podněcujeme žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

- vytváříme heterogenní a různě početné skupiny, týmy, které efektivně spolupracují
- učíme žáky rozlišovat vztahy mezi lidmi, národy, etnickými skupinami
- učíme žáky respektovat zvyklosti, tradice a názory druhých lidí i jiných národů
- vytváří příležitosti k prezentaci prací žáků, jejich výzkumů, projektů, vlastních názorů
- učitel vede žáky k oceňování vlastních myšlenek a názorů

Kompetence občanské

- utváříme žákům ohleduplný vztah k přírodě i ke kulturním výtvorům
- vyžadujeme od žáků dodržování a respektování pravidel slušného chování
- motivujeme žáky aktivně přistupovat k ochraně životního prostředí
- umožňujeme žákům seznámit se s rodáky, s kulturními a historickými památkami regionu, s významnými událostmi v regionu, v naší zemi, v zemích Evropy
- umožňujeme žákům poznávat rozdíly mezi lidmi
- učíme žáky, jak se zachovat v situacích ohrožení vlastního zdraví a zdraví druhých, jak zachovat bezpečnost v mimořádných situacích
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k utváření pracovních návyků při jednoduché činnosti, kterou vytvářejí samostatně nebo v týmech
- učíme žáky používat různé pomůcky, materiály, vybavení
- umožňujeme žákům poznávat prostřednictvím tohoto předmětu technický rozvoj, uplatňovat své elementární poznatky
- vedeme žáky k plánování úkolů a postupů
- učíme žáky spolupracovat s kolektivem
- umožňujeme žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti ve škole i mimo školu

V předmětu **Člověk a jeho svět** jsou realizována všechna **průřezová témata**.

PT 1 Osobnostní a sociální výchova

- vede k porozumění sobě samému a druhým a k utváření pozitivního postoje k sobě samému a ke druhým
- přispívá k utváření dobrých vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a spolupráce, i při řešení složitých situací
- vede k uvědomění si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- napomáhá prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

V předmětu jsou realizovány tyto **okruhy**:

- 1) Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání; Sebepoznání a sebepojetí; Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita
- 2) Sociální rozvoj – Poznávání lidí; Mezilidské vztahy; Komunikace; Kooperace a kompetice
- 3) Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, etika

PT 2 Výchova demokratického občana

- vede k pochopení význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování svých práv
- rozvíjí a podporuje komunikativní, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě, sebedůvěře, samostatnosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, tolerance a odpovědnost
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností

V předmětu jsou realizovány tyto **okruhy**:

- 1) Občanská společnost a škola;
- 2) Občan, občanská společnost a stát
- 3) Formy participace občanů v politickém životě

PT 3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- rozvíjí základní vědomosti potřebné k porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a souvislosti

V předmětu jsou realizovány tyto **okruhy**:

- 1) Evropa a svět nás zajímají
- 2) Objevujeme Evropu a svět
- 3) Jsme Evropané

PT 4 Multikulturní výchova

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti druhých
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, identita, diskriminace, rasismus, národnost, netolerance
- pomáhá žákům vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské) intolerance s principy života v demokratické společnosti

V předmětu jsou realizovány tyto **okruhy**:

- 1) Kulturní difference
- 2) Lidské vztahy
- 3) Etnický původ
- 4) Multikulturalita

PT 5 Enviromentální výchova

- rozvíjí vztah člověka k prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní i regionální úrovni
- učí komunikovat o problémech životního prostředí
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu
- vede k vnímavému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

V předmětu jsou realizovány tyto **okruhy**:

- 1) Ekosystémy
- 2) Základní podmínky života
- 3) Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- 4) Vztah člověka k prostředí

PT 6 Mediální výchova

- učí využít potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy a naplnění volného času
- rozvíjí komunikační schopnosti při veřejném vystupování, při stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů

V předmětu jsou realizovány tyto **okruhy**:

- 1) Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- 2) Interpretace vztahu mediálních sdělení
- 3) Vnímání autora mediálních sdělení
- 4) Fungování a vliv médií ve společnosti
- 5) Tvorba mediálního sdělení
- 6) Práce v realizačním týmu

5.5.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Člověk a jeho svět

1. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- seznámí se s časovými údaji - využívá časové údaje	Lidé a čas	Orientace v čase: - dny, týdny, měsíce - roční období - určování času – celá hodina - časový sled událostí (včera, dnes a zítra)	<i>M – časová přímka, vztahy před, za</i>
- řeší situace v každodenním životě		Volný čas: - denní režim - zájmy, koníčky	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <i>Čj – sloh – volný čas, můj koníček</i>
- uplatňuje poznatky o soužití, zvycích a tradicích lidí		Svátky: - Vánoce, Velikonoce	PT 4 – Lidské vztahy PT 4 – Etnický původ <i>Čj – literární výchova – zvyky, tradice</i>
- pozná, porovná a pojmenuje proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích	Rozmanitost přírody	Roční období a jejich charakteristika: - jaro, léto, podzim, zima - počasí v jednotlivých ročních obdobích - hry a činnosti dětí	PT 1 – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy
		Živočichové - chování a výskyt živočichů v závislosti na ročním období - domácí zvířata - volně žijící zvířata - stavba těla živočichů	PT 5 – Ekosystémy PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Např. Čj – sloh, literární výchova – moje zvířátko</i> <i>Např. Hv – písně se zvířecí tematikou</i>
		Rostliny - proměny rostlin - části rostlin - ovoce, zelenina - houby	
		Chování v přírodě a bezpečnost	PT 5 – Ekosystémy

		- ochrana rostlin a živočichů - pravidla chování v přírodě	PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 5 - Vztah člověka k prostředí <i>Čj – vytvoření si vlastních pravidel chování v přírodě</i>
- uplatňuje základní hygienické návyky	Člověk a jeho zdraví	Péče o zdraví - denní režim - osobní hygiena - nemoc - první pomoc	PT 5 - Vztah člověka k prostředí <i>Např. Čj – sloh – „Jsem nemocný“</i>
- seznámí se se základními pravidly účastníků silničního provozu - jedná tak, aby neohrožoval své zdraví - ovládá způsob komunikace s operátory tísňových linek		Zdravá výživa - zdravá strava - vitamíny - pitný režim	PT 5 - Vztah člověka k prostředí
- chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi - v případě potřeby požádá o pomoc - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných situacích		Lidské tělo - hlavní části těla - péče o lidské tělo	<i>Např. Vv – kresba postavy</i>
		Cesta do školy - nejčastější dopravní značky - přecházení vozovky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - dopravní prostředky - bezpečné chování v silničním provozu	<i>M – geometrické tvary</i>
- rozezná nebezpečí různého charakteru - využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času		Osobní bezpečí - pohyb v neznámém prostředí - pohyb v přírodě - otázka šikany a týrání - chování o přestávkách	PT 1 – Osobnostní rozvoj - o Rozvoj schopností poznávání - o Psychohygiena

		– krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru – označování nebezpečných látek	
- orientuje se v místě svého bydliště	Místo, kde žijeme	Domov – dům, ve kterém žijí – adresa bydliště	PT 1- Sociální rozvoj – Poznávání lidí – Mezilidské vztahy <i>Např. Vv – Můj dům</i>
		Škola – orientace v budově – zaměstnanci školy – orientace v blízkém okolí školy – bezpečný pohyb po škole	PT 1 – Sociální rozvoj – Poznávání lidí – Komunikace PT 1 – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <i>Čj - sloh – popis školy</i>
		Obec – název obce – co o své obci už známe	PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 5 - Vztah člověka k prostředí <i>Čj – literární výchova – „Co vím o obci“</i>
– rozlišuje nejbližší rodinné příslušníky – pojmenuje vztahy mezi jednotlivými členy rodiny – rozlišuje role v rodině	Lidé kolem nás	Rodina – život v rodině – příbuzenské vztahy v rodině – role členů rodiny – zaměstnání rodičů – nejznámější povolání	PT 1 – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy PT 1 – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika <i>Čj – sloh – chování v rodině; literární výchova – Naše rodina</i>
		Soužití lidí – přátelské vztahy v rodině – svátky, narozeniny – vztahy ve třídě – role žáků ve třídě	PT 1 – Sociální rozvoj – Komunikace – Mezilidské vztahy – Poznávání lidí PT 4 – Etnický původ <i>M – orientace v kalendáři, časová přímka</i>
- pojmenuje různá povolání a pracovní činnosti		Povolání – běžná povolání lidí – co kdo dělá – co se z čeho vyrábí	PT 1 – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika PT 4 – Kulturní difference PT 4 - Lidské vztahy <i>Např. Čj – sloh – Povolání rodičů</i>
– respektuje odlišnosti spolužáků – zná přednosti i nedostatky spolužáků		Chování mezi vrstevníky – pravidla slušného chování – respektování a vzájemná tolerance	PT 1 – Sociální rozvoj – Komunikace – Mezilidské vztahy

		- rozlišení nesprávného chování u jiných i u sebe	- Poznávání lidí PT 1 – Osobnostní rozvoj - Psychohygiena <i>Např. Čj – sloh – chování, slušnost, zdvořilost</i>
--	--	---	---

Člověk a jeho svět

2. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
orientuje se v okolí školy a svého bydliště	Místo, kde žijeme	Škola - prostředí školy - činnosti ve škole - okolí školy - bezpečná cesta do školy - důležité dopravní značky - riziková místa a situace	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Psychohygiena PT 1 – Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <i>Čj – Sloh – popis školy</i>
začlení své bydliště do příslušné obce, státu		Obec - vesnice, město – jejich rozdíly - naše vlast – pojmenování - co už vím o své vlasti - hlavní město - symboly státu	PT 2 – Občanská společnost a škola <i>Čj – literární výchova – Moje obec</i>
- rozliší blízké příbuzenské vztahy v rodině - rozliší role příslušníků rodiny a vztahy mezi nimi - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Lidé kolem nás	Rodina - role členů rodiny - příbuzenské vztahy - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality	PT 1 – Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí <i>Čj – sloh, literární výchova – příběhy o rodině, básně</i>
odvodí význam a potřebu různých povolání		Práce a volný čas - povolání rodičů - další známá povolání	PT 4 – Multikulturalita PT 4 – Kulturní diference <i>Čj – sloh – volný čas, čím chci být</i>
- dokáže posoudit nesprávné chování - vysvětlí správný postup chování a nápravy		Právo a spravedlnost - práva a povinnosti žáků školy - chování a respektování pravidel ve třídě - základní lidská práva a práva povinnosti dítěte	PT 2 – Občan, občanská společnost a stát
pozoruje, popíše a porovná proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Rozmanitost přírody	Proměny přírody - na podzim - v zimě	PT 1 – Morální rozvoj Hodnoty, postoje, praktická etika <i>Čj – literární výchova – básně, příběhy</i>

		– na jaře – v létě – stručná charakteristika jednotlivých ročních období – dodržování pravidel správného chování v přírodě	<i>k jednotlivým ročním obdobím</i>
– určí a roztrídí některé rostliny podle nápadných a určujících znaků – určí a roztrídí některé živočichy podle nápadných a určujících znaků		Rostliny – stavba těla rostlin – proměny rostlin v jednotlivých ročních obdobích – význam rostlin pro člověka	PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Čj – literární výchova – básně s tematikou rostlin</i> <i>Vv – rostliny</i>
		Živočichové – stavba těla – chování savců, ptáků a hmyzu v závislosti na ročním období – živočichové domácí – živočichové volně žijící – ptáci stálí a stěhovaví	PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Čj – sloh – popis zvířete; literární výchova – básně, příběhy o zvířatech, bajky</i> <i>Vv – zvířátka – kresba, malba</i>
– využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě	Lidé a čas	Orientace v čase – pojmy – hodina, den, týden, měsíc, rok, roční období – posloupnost včera, dnes, zítra – hlavní části dne – hodiny – celá, půl, čtvrt Minulost, současnost, budoucnost – seznámení se způsobem života – stručná charakteristika minulosti, současnosti a budoucnosti	PT 4 – Kulturní difference PT 4 – Etnický původ <i>M – čas</i>
– rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti – porovná zvyky a práci lidí v minulosti a současnosti			
– dodržuje základní hygienické návyky – při dodržování základních hygien. návyků využije základních znalostí o lidském těle	Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo – základní části těla – stavba těla – funkce těla – smysly	<i>Vv – kresba postavy</i>
– dodržuje zásady bezpečného chování – neohrožuje zdraví své ani zdraví spolužáků		Péče o zdraví – denní režim – pitný režim – zdravá výživa, sestavení jídelníčku – nemoc, úraz, příznaky nemoci	PT 5 – Vztah člověka a prostředí PT 1 – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena <i>Čj – sloh – Jak pečuji o své zdraví</i>

		- první pomoc, lékárnička	
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných situacích		Situace hromadného ohrožení - možnosti ohrožení - zásady správného chování při těchto situacích	PT 5 - Vztah člověka a prostředí PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Člověk a jeho svět

3. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy	Místo, kde žijeme	Domov – orientace v místě bydliště – orientace v okolí školy – vytvoření jednoduchého plánu okolí školy i bydliště	PT 1 – Sociální rozvoj – Komunikace <i>Čj – sloh – popis bytu</i>
– začlení své město do příslušného kraje a obslužného centra ČR		Město, kde žijeme – poloha v krajině – význačné budovy – dopravní síť – začlenění města do kraje – význam města	PT 5 – Ekosystémy <i>Čj – sloh – popis cesty</i>
– rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině		Krajina kolem nás – typy krajiny – vliv člověka na utváření krajiny – nejvýznamnější místa v okolí krajiny	PT 5 – Ekosystémy PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Vv – kresba krajiny</i>
– vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině i v obci	Lidé kolem nás	Soužití lidí – mezilidské vztahy – vlastnosti lidí – pravidla slušného chování – pomoc nemocným a sociálně slabým – rozlišování zvláštností lidí a jejich respektování – principy demokracie – rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena – Sebepoznání a sebepojetí PT 1 – Sociální rozvoj – Poznávání lidí – Mezilidské vztahy PT 1 – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika PT 4 – Lidské vztahy <i>Čj – sloh, literární výchova – kladné a záporné vlastnosti, pomoc nemocným lidem</i>
– projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům			
– rozlišuje prvky živé a neživé přírody	Rozmanitost přírody	Přírodniny a lidské výtvořry – rozdělení přírodnin – pojem lidský výtvořr a surovina	PT 5 – Základní podmínky života PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Vv, Pč – práce s přírodninami</i>
– určí a roztřídí některé přírodniny		Rostliny, živočichové	PT 5 – Ekosystémy

podle určujících znaků		– jejich základní znaky – průběh, způsob života – výživa, stavba těla – význam a výskyt – základní společenstva	PT 5 – Základní podmínky života PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Čj – literární výchova – příběhy, pohádky, bajky</i> <i>Vv – kresba rostlin a živočichů</i>
		Houby – jejich výskyt – stavba těla – jedlé a jedovaté	PT 5 – Ekosystémy PT 5 - Problémy životního prostředí
– provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek – určuje společné a rozdílné vlastnosti známých látek		Látky a jejich vlastnosti – třídění látek – základní vlastnosti látek – porovnávání látek	
– změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů		Měření – měření s praktickým užíváním základních jednotek	<i>M – jednotky</i>
– využije časové údaje při řešení různých situací v denním životě	Lidé a čas	Určování času – přesné určování času – orientace v kalendáři – druhy hodin	<i>M – jednotky</i> PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
– pojmenuje některé regionální památky		Život v našem městě dříve a dnes – významné památky našeho regionu	PT 4 – Multikulturalita PT 4 – Lidské vztahy <i>Čj – literární výchova – dějiny, mýty, pověsti - četba</i>
– uplatní základní elementární znalosti o lidském těle	Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo – základní stavba těla – funkce – pohlavní rozdíly mezi dívkou a chlapcem – růst a vývoj člověka	<i>Čj – popis člověka, kamaráda, sebe samého</i>
– uplatní základní dovednosti a návyky, které souvisejí s ochranou zdraví – požádá o pomoc pro sebe, pokud tuto pomoc potřebuje – požádá o pomoc pro druhé lidi – ošetří drobná zranění		Člověk a jeho zdraví – denní režim – výživa – zdravá a nesprávná – péče o zdraví – předcházení nemocem	<i>Čj – sloh – denní režim, péče o zdraví</i>
		Úraz – přivolání pomoci	PT 1 – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy

		- základní ošetření - lékárnička - předcházení úrazům - balíček první pomoci	<i>Čj – literární výchova – příběhy s danou tematikou</i>
- řídí se pokyny dospělých při mimořádných situacích		Situace hromadného ohrožení - krizové situace - řešení krizových situací	PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Člověk a jeho svět

4. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	Místo, kde žijeme	Domov - orientace na místní mapě (obec, město) - vyhledat místo svého bydliště - dopravní síť v obci a v okolí svého bydliště	PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika PT 4 – Lidské vztahy PT 4 – Multikulturalita PT 5 – Ekosystémy PT 5 – Základní podmínky života PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 6 – Fungování a vliv médií ve společnosti <i>Čj – sloh a literární výchova – láska k domovu, rodný kraj (ukázky z literatury – poezie i próza)</i>
		Škola - orientace na místní mapě - dopravní síť v okolí školy	
		Obec, místní krajina - orientace na místní mapě – poloha obce, města, krajiny, umístění - význačné budovy- orientace na mapě obce - dopravní síť v obci	
		Okolní krajina, místní oblast, region - povrch, vodstvo, půdy - rostliny a živočichové - orientační body a linie	
		Mapy obecně zeměpisné a tématické místní mapa topografická – seznámení, orientace	
- určí světové strany v přírodě i podle mapy - orientuje se podle světových stran - řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Místo, kde žijeme	Obec, místní krajina - poloha v krajině – orientace podle světových stran - možnosti a příklady orientace v přírodě podle světových stran v okolí obce- práce v terénu	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Kreativita PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
		Okolní krajina - ochrana životního prostředí - pobyt v přírodě - práce s kompasem a mapou - určování světových stran v přírodě	PT 5 – Ekosystémy PT 5 – Vztah člověka k prostředí <i>Čj – sloh – životní prostředí</i>

		Mapy obecně zeměpisné – orientace podle světových stran na mapě místní a na mapě ČR	
– rozliší mezi náčrty, plány a základními typy map		Mapy obecně zeměpisné a tématické – jednoduchý náčrtek (schématický) – jednoduchý plán města – ukázky různých typů map – výhody a nevýhody – vysvětlivky – seznámení a práce s nimi	PT 5 – Základní podmínky života PT 5 – Vztah člověka a prostředí PT 6 – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu <i>Vv – mapa, plánky</i>
– vyhledá jednoduché údaje o přírodních podmínkách – vyhledá osídlení lidí na mapě		Okolní krajina a region – zemský povrch, vodstvo, pohoří, půdy, nížiny v regionu – hustota obyvatel v regionu – vliv krajiny na život v regionu – působení lidí na krajinu v regionu	PT 1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 4 – Etnický původ PT 4 – Lidské vztahy PT 5 – Ekosystémy PT 5 – Podmínky života PT 5 – Problémy životního prostředí PT 5 – Vztah člověka k prostředí <i>Čj – popis krajiny, lidí v mém okolí</i> <i>Vv – krajina</i>
– vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury – posoudí jednoduchým způsobem význam regionů z hlediska přírodního, správního a hospodářského		Regiony ČR – rozdělení podle krajů (orientačně) – poloha krajů – hlavní části ČR – povrch, vodstvo, půdy, průmysl, zemědělství, nerostné bohatství (nejvýznamnější naleziště, nejvýznamnější místa) – počasí, podnebí Naše vlast – národ, národnostní skupiny, menšiny – Praha – samostatný region – služby a obchod – nejvýznamnější památky ČR	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání – Kreativita PT 1 – Sociální rozvoj – Poznávání lidí PT 1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 2 – Formy participace občanů v politickém životě PT 4 – Kulturní difference PT 4 – Etnický původ PT 4 – Multikulturalita PT 5 – Ekosystémy PT 5 – Podmínky života PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

			PT 6 – Receptivní činnosti – Vnímání autora mediálních sdělení PT 6 – Produktivní činnosti – Tvorba mediálního sdělení <i>Vv – krajina, pocity (vítr,...)</i> <i>Čj – literární výchova – Praha – ukázky z literatury (poezie i próza)</i>
– zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest po naší vlasti – porovná způsob života a přírodu v naší vlasti		Naše vlast, regiony ČR, místní krajina, obec – vlastní zážitky z cestování, pobytu o prázdninách – třídění myšlenek, názorů a vlastních zkušeností, předávání svých vlastních informací – projektové práce na základě vlastních materiálů a poznatků – zpracování a vyjadřování odlišností – pověsti a tradice	PT 1 – Sociální rozvoj – Komunikace PT 4 – Multikulturalita PT 5 – Vztah člověka k prostředí PT 6 – Receptivní činnosti – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – Fungování a vliv médií ve společnosti <i>Čj – literární výchova – mýty, pověsti, báje; práce s literaturou faktu</i>
– rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam		– základy státního zřízení a politického systému ČR – státní správa a samospráva – státní symboly – armáda	
– vyjádří základní vztahy mezi lidmi na základě svých vlastních zkušeností	Lidé kolem nás	Rodina – mezilidské vztahy – život a funkce rodiny – fyzická a duševní práce – zaměstnání – otázka budoucího povolání – klady a zápory u povolání, která žáci znají z rodiny a okolí Soužití lidí – vztahy mezi lidmi v rodině, mezi známými lidmi – navazování nových vztahů	PT 1 - Sociální rozvoj – Poznávání lidí – Mezilidské vztahy – Komunikace PT 4 – Kulturní difference PT 4 – Lidské vztahy PT 6 – Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu <i>Čj – literární výchova – vztahy mezi lidmi, soužití lidí (ukázky z literatury)</i> <i>Čj – sloh – hledám kamaráda - inzerát</i>
– vyvodí a dodržuje pravidla pro své chování a soužití ve škole i mimo školu, mezi chlapci a dívkami		Soužití lidí – komunikace mezi spolužáky – řešení sporných situací	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí – Psychohygiena

		- pomoc nemocným a sociálně slabým dětem Chování lidí - vymezená pravidla chování ve třídě, vytváření nových pravidel - slušně chování x agresivita, přestupky - ohleduplnost mezi žáky jiného pohlaví - kladné a záporné vlastnosti	PT 1 – Sociální rozvoj - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace PT 1 – Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika PT 2 – Občan, občanská společnost a stát PT 2 – Občanská společnost a škola PT 4 – Kulturní difference PT 4 – Lidské vztahy <i>Čj – sloh – Popis – kladné a záporné vlastnosti – Můj kamarád</i>
- vyjádří vztahy v rodině, v obci na základě vlastních zkušeností		Rodina - role jedince v rodině - vysvětlení pojmů – náhradní rodinná péče, krizová centra, sociální ústavy - zájmové skupiny - politické strany - postavení církve v obci	PT 2 – Občanská společnost a škola PT 2 – Formy participace občanů v politickém životě PT 4 – Kulturní difference PT 4 – Lidské vztahy PT 6 – Receptivní činnosti - Fungování a vliv médií ve společnosti <i>Čj – sloh, literární výchova – jedinec v rodině</i>
- rozpozná ve škole a ve svém okolí jednání a chování, která se tolerovat nemohou		Chování lidí - osobní bezpečí - pravidla slušného chování - návykové látky a zdraví Právo a spravedlnost - základní lidská práva - práva dítěte	PT 1 – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - Komunikace PT 2 – Občan, občanská společnost PT 4 – Lidské vztahy PT 6 – Receptivní činnosti - Fungování a vliv médií ve společnosti <i>Čj – sloh – Co smím a nesmím – vymezení vlastních pravidel</i>
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi a odůvodní své názory - najde společný postup a řešení při problému se spolužáky		Chování lidí - principy demokracie Soužití lidí - umění komunikace - vlastnosti lidí	PT 1 – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - Komunikace PT 4 – Lidské vztahy <i>Čj – sloh – zážitek</i>

- pracuje s časovými údaji - využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy	Lidé a čas	Orientace v čase a časový řád - pojem letopočet - dějiny = sled časových událostí Současnost a minulost v našem životě - pravěk, středověk, novověk - obecná a základní charakteristika – způsob bydlení, předměty denní potřeby, oblečení, způsob života	PT 4 – Etnický původ PT 6 – Receptivní činnosti - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <i>M - letopočty (římské číslice) – časová přímka</i>
- rozeznává současné a minulé - orientuje se v hlavní reálné minulosti v naší vlasti		Současnost a minulost - život lidí v pravěku - příchod Slovanů - Velkomoravská říše - Přemyslovci - Lucemburkové - husitské války - Habsburkové - osobnosti – praotec Čech, Jan Lucemburský, Karel IV., Jan Hus, Jan Žižka, Marie Terezie, J.A.Komenský Regionální památky - návštěva památek a památných míst vztahujících se k daným oblastem naší minulosti - péče o památky minulosti - seznámení s obory, které zkoumají minulost Báje, mýty a pověsti - poznávání osobností a života z minulosti četbou, poslechem, videozáznamem	<i>Čj – literární výchova – četba, ukázky – bajky, mýty, pověsti, kroniky, informační materiály, videofilmy z historie;</i>
- využívá knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - využívá regionálních specifik		Regionální památky - návštěva památných míst, shromažďování informací o těchto místech, četba literatury o minulosti jako zdroj informací - třídění, srovnávání, řazení materiálů o historii regionu – karlovarský kraj	PT 6 – Receptivní činnosti - Stavba mediálních sdělení

- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů		Současnost a minulost v našem životě - příchod slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje - Den upálení mistra Jana Husa - Svátý Václav – patron české země - Den české státnosti	Čj – literární výchova, čtení – pověsti, báje, mýty, informační materiály
- objeví a zjistí propojenost prvků živé a neživé přírody	Rozmanitost přírody	Látky a jejich vlastnosti - třídění látek, porovnávání - změny látek - vlastnosti látek Nerosty a horniny - základní hospodářsky významné horniny a nerosty - rozdíl mezi horninou a nerostem Půda - zvětrávání - vznik půdy a její význam, humus Voda a vzduch - výskyt, vlastnosti, formy vody - koloběh vody v přírodě - proudění vzduchu - význam vody pro život	PT 5 – Ekosystémy PT 5 – Základní podmínky života PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 5 – Vztah člověka k prostředí <i>Pč – práce s přírodními materiály</i> <i>Vv – objevování přírody, vyjádření pocitů</i>
		Rostliny, živočichové, houby - znaky, třídění - životní potřeby - projevy a průběh života - stavba těla (základní) - význam pro člověka - význam v přírodě	Čj – sloh – popis – život rostlin a živočichů
- seznámí se s principem rovnováhy v přírodě		Rovnováha v přírodě - základní vztahy mezi organismy – potravní řetězec - základní společenstva - význam rovnováhy v přírodě	PT 5 – Ekosystémy PT 5 – Základní podmínky života PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 5 – Vztah člověka k životnímu prostředí
- najde souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka		Nerosty a horniny - vliv těžby na změny v přírodě Životní prostředí	PT 5 – Ekosystémy PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

		- odpovědnost lidí - ochrana a tvorba životního prostředí - živelné pohromy a ekologické katastrofy - rozvoj výstavby měst a vesnic - skládky, odpady	PT 5 – Vztah člověka k prostředí <i>Čj – sloh – Vlastní zážitky z ochrany prostředí</i>
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu - zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy - nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí		Rostliny, živočichové, houby - lesní přírodní společenstvo (podrost, bezobratlí, obratlovci) - společenstvo potoků a rybníků - polní společenstvo a louky - zahrady a sady Rovnováha v přírodě - ekosystémy - vzájemné vztahy organismů - význam společenstev - přizpůsobení organismů danému prostředí	PT 5 – Ekosystémy PT 5 – Základní podmínky života PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 5 – Vztah člověka k prostředí <i>Čj – literární výchova – dětská literatura, sbírky básní o přírodě</i>
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě - rozliší aktivity, které mohou podporovat nebo poškozovat životní prostředí a zdraví člověka - na základě vlastních zážitků a zkušeností zhodnotí pozitivní a negativní činnost člověka v přírodě - využije mediálních prostředků ke zhodnocení činnosti člověka k přírodě - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit		Chování člověka v přírodě a ochrana přírody - skupinové projekty – proč chránit životní prostředí - ekologie jako věda - dodržování ekologických pravidel – sestavit si vlastní pravidla ochránce přírody - ochrana a tvorba životního prostředí – ozdravení vody, vzduchu, půdy - odpad a jeho likvidace, třídění odpadu - rizika v přírodě - rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi - mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	PT 5 – Ekosystémy PT 5 – Základní podmínky života PT 5 – Lidské aktivity a podmínky životního prostředí PT 5 – Vztah člověka k prostředí <i>Čj – literární výchova a čtení – vztah člověka k přírodě</i> <i>Čj – sloh – vyprávění</i>

- využije poznatků o lidském těle - vysvětlí funkce jednotlivých organických soustav	Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo - odlišnost člověka od ostatních živočichů - význam vzduchu, vody a potravy pro život člověka - dýchací ústrojí - cévní soustava - vylučovací ústrojí - trávicí ústrojí	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí PT 4 – Etnický původ PT 5 – Základní podmínky života <i>Čj – sloh - popis</i>
- podporuje vlastní zdravý způsob života		Zdravá výživa - pitný režim - denní režim - správná výživa - zdravý životní styl - výběr a způsoby uchovávání potravin - vhodná skladba stravy Péče o zdraví - pohybový režim - vliv životního prostředí na zdraví člověka Návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek - hrací automaty a počítače	PT 1 – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy PT 1 – Osobnostní rozvoj - Psychohygiena PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Čj – sloh – vztah k technice</i>
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského vývoje - orientuje se ve vývoji člověka před a po jeho narození		Lidské tělo - vývojové etapy v životě člověka – odlišnosti těchto vývojových etap - prenatální období člověka - základy lidské reprodukce - stavba těla - základní funkce a projevy člověka Základy sexuální výchovy - partnerství - založení rodiny	<i>Čj – sloh – jak rostu, moje rodina</i>
- plánuje čas pro odpočinek, učení a zábavu podle vlastních potřeb		Péče o zdraví - režim dne - pohybový režim - zdravá výživa	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena

		- zájmy, koníčky - duševní hygiena – stres a jeho rizika - reklamní vlivy Návykové látky a zdraví - počítače a hrací automaty - návykové látky a jejich odmítání - dobré rodinné zázemí - výchova v rodina – vzory	<i>Čj – sloh – reklama, vytvoření vlastní reklamy</i>
--	--	--	--

Člověk a jeho svět

5. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– určí světové strany podle mapy – rozlišuje základní typy map Evropy a polokoulí	Místo, kde žijeme	Evropa a svět – základní zeměpisné pojmy kontinent, moře, oceán, jezero, řeka, stát, hlavní město, ostrov, poloostrov, nížina, hornatina, pohoří, hranice – orientace podle náčrtů, plánů a map – orientace podle světových stran na mapě polokoulí, kontinentů a Evropy Mapy obecně zeměpisné a tématické – mapy kontinentů – obsah, grafika, vysvětlivky Evropa a svět – mapy Evropy – grafika, obsah, vysvětlivky	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Schopnosti, poznávání PT 3 – Objevujeme Evropu a svět PT 3 – Jsme Evropané PT 3 – Evropa a svět nás zajímá <i>Vv – zážitky z prázdnin (cesta po Evropě)</i>
– zprostředkuje ostatním zkušenosti a zajímavosti z vlastních cest v jiných zemích – porovná způsob života a přírodu v jiných zemích		Evropa a svět – státy Evropy – putování po Evropě – seznámit žáky s pojmy: přírodní podmínky, vodstvo, pohoří, nížiny, podnebí, flóra a fauna – nutná neustálá práce s mapou – shody a odlišnosti států – Evropská unie – naši sousedé – ekonomicky nejvyspělejší země – významná evropská města – projektové práce na základě vlastních zkušeností, dojmů a informací – práce s naučnou literaturou – vyhledávání informací, vysvětlování	PT 3 – Objevujeme Evropu a svět PT 3 – Jsme Evropané PT 3 – Evropa a svět nás zajímá <i>Čj – sloh – popis země</i>

		neznámých pojmů	
– rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která porušují demokratické principy	Lidé kolem nás	Právo a spravedlnost – práva a povinnosti dítěte – týrané dítě Rodina – správně fungující rodina – problémové vztahy v rodině	PT 1 – Sociální rozvoj – Poznávání lidí – Mezilidské vztahy PT 2 – Občan, občanská společnost a stát <i>Čj – sloh – řešení problému</i>
– rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která porušují demokratické principy		Právo a spravedlnost – protiprávní jednání lidí – ochrana občana – hodnoty člověka – ochrana majetku – odměna a trest	PT 2 – Občanská společnost a škola PT 2 – Občan, občanská společnost a stát <i>Čj – literární výchova – odměna a trest v dětské literatuře</i>
– orientuje se v základních formách vlastnictví		Vlastnictví – základní formy – osobní, soukromé, společné, veřejné – majetek – hmotný a nehmotný	PT 4 – Lidské vztahy
– používá peníze v běžných situacích		Vlastnictví – život bez peněz dříve (směna) – peníze, vznik, jejich proměny – současná měna – vztah člověka k penězům – peníze a jejich použití, hospodaření – úspory – ochrana peněz – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti – hotovostní a bezhotovostní forma peněz – způsob placení – banka jako správce peněz – úspory, půjčky – nárok na reklamaci – korupce	<i>M – slovní úlohy s penězi</i>
– odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze – na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy			
– poukáže v nejbližším společenském prostředí na změny a problémy		Základní globální problémy – sociální vrstvy a skupiny – sociální problémy – konzumní společnost	PT 4 – Lidské vztahy <i>Čj – sloh – cesta odpadu</i> <i>Čj – sloh, literární výchova – práce nadací</i>

		- nesoulad s přírodou, nesnášenlivost - problémy s odpadem, třídění odpadu Soužití lidí - pomoc sociálně slabým skupinám a lidem - ústavy, pečovatelské domy - aktivity lidí – veřejná pomoc, sbírky - nadace Kultura - kulturní úroveň člověka, vzdělanost - masovost v kultuře	
- navrhne možnosti zlepšení životního prostředí		Základní globální problémy - pomoc dětí při ochraně životního prostředí - seznámení s organizacemi a hnutími, která bojují za ochranu životního prostředí - projekty na základě vlastních zkušeností a poznatků - konkrétní situace a problémy se životním prostředím v našem městě a v regionu - největší problémy v naší zemi – ohrožená místa - chráněné krajinné oblasti	PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 6 – Receptivní činnosti - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <i>Vv – ohrožená příroda, krajina</i>
- pracuje s časovými údaji - využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději - orientuje se v časové přímce - vnímá dějiny jako časový sled událostí	Lidé a čas	Orientace v čase a časový řád - pojmy – letopočet, kalendář, generace	<i>M – letopočty, římské číslice</i>
- rozeznává současné a minulé - orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce našich předků na našem území		Současnost a minulost v našem životě - české země jako součást Rakouska-Uherska - 1.světová válka - samostatnost ČSR - 2.světová válka	<i>Čj – literární výchova, sloh, čtení – četba literatury</i> <i>Vv – válka očima dětí</i>

v minulosti a současnosti – čerpá informace o minulosti kraje i naší země z literatury, z časopisů, z internetu		– osobnosti minulosti – T.G.Masaryk, A.Hitler – osobnosti současnosti – V.Havel, V.Klaus Báje, mýty a pověsti – hledání zdroje informací v archivu, v muzeích , v památných místech – pojmy – domov, vlast, vlastenectví, rodný kraj	
– objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů		Současnost a minulost v našem životě státní svátky: – 17. listopad – Den boje za svobodu a demokracii – 28. říjen – Den vzniku samostatného československého státu – 1. květen – Svátek práce – 8. květen – Den osvobození významné dny: – 5.květen – Květnové povstání českého lidu – 1 leden 1993 – Den obnovy samostatného českého státu – Den matek – Den dětí	Čj – sloh, literární výchova, čtení – ukázky z literatury Vv – historické události očima dětí Pč – přání, dárky
– zdůvodní základní význam chráněných částí přírody nemovitých a movitých kulturních památek		Regionální památky – péče o památky v naší zemi – organizace a spolky, které se starají o ochranu památek – povolání související s ochranou památek – obory zkoumající minulost – konkrétní návštěva historických míst a památek v našem regionu	Čj – sloh, čtení, literární výchova – práce s literaturou faktu Vv – památky, historické výjevy
– seznámí se s elementárními poznatky o Zemi jako součást vesmíru	Rozmanitost přírody	Vesmír a Země seznámit se s pojmy: – Země jako planeta sluneční soustavy – gravitační síla a magnetické jevy	Vv – vesmír, planety, život na jiných planetách Čj – sci-fi literatura, literatura faktu

		- Měsíc – přirozená družice Země - Slunce jako hvězda - sluneční soustava a její planety - výpravy do vesmíru	
- vysvětlí souvislosti s rozdělením času a střídáním ročních období		Vesmír a Země - střídání dne a noci - střídání ročních období - trvání dne a noci – letní slunovrat, jarní rovnodennost	
- pozoruje základní projevy života na konkrétních organismech a tyto projevy porovnává - prakticky třídí organismy do známých skupin a využije jednoduché klíče a atlasy - založí jednoduchý pokus, naplánuje, zdůvodní, vysvětlí a vyhodnotí výsledky pokusu - využije podmínek v okolí školy, bydliště či jiných míst města a najde určité rostliny, živočichy a houby, které lze pozorovat		Rostliny, houby, živočichové - podmínky nutné k životu - porovnávání, nacházení shod a rozdílů CO ZJIŠŤOVAT: Živočichové: 1. zjišťování poznatků pozorováním - tvar a části těla, barva - čím je pokryto tělo - výskyt, podmínky k životu - čím se živí, jak loví - porovnání s jinými živočichy - podobnost a odlišnost - chování 2. poznatky zjištěné z naučné literatury - užitečnost - třídění do skupin - další výskyt, chráněnost - rozmnožování - vývoj Rostliny: 1. zjišťování poznatků pozorováním - výskyt, podmínky k růstu - stonek, listy, květ, plod - kořeny – rozmnožování - barva - podobnost a odlišnosti 2. poznatky zjištěné z naučné literatury	PT 5 – Ekosystémy PT 5 – Základní podmínky života PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 5 – Vztah člověka k prostředí <i>Vv – výroba vlastních atlasů</i> <i>Čj – literární výchova – využití literatury o přírodě</i>

		- rozmnožování - délka života – jednoleté, dvouleté, trvalky - období květenství - jak přežívají zimu Houby: 1. zjišťování poznatků pozorováním - výskyt - stavba těla - odlišnosti a podobnost 2. poznatky zjištěné z naučné literatury - jedlé, nejedlé, jedovaté - rozmnožování - období růstu	
- uplatní způsoby chování v situacích, které ohrožují zdraví - rozpozná život ohrožující zranění - uplatňuje a zvládá modelové situace při řešení mimořádných událostí - předvede v modelových situacích jednoduché způsoby odmítání návykových látek - využije vlastní zážitky a situace ke zhodnocení situace	Člověk a jeho zdraví	Osobní bezpečí, návykové látky a zdraví Situace hromadného ohrožení - hrací automaty a počítače, závislost - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém - využití vhodné literaturu Konkrétní situace - zranění chodce, cyklisty - zranění při autonehodě - dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) - setkání se šikanou - oběť šikany	PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika

		- týrání - sexuální zneužívání - nabádání k požití alkoholu, ke kouření - odmítnutí nabídnutých návykových látek - zážitek s požárem - únik plynu - důležitá místa a telefonní čísla k vyhledání pomoci - domov, rodina - škola, učitel, výchovný poradce, ředitel - Linka bezpečí a důvěry - Krizové centrum - dětský lékař	
- uplatní základní dovednosti a návyky, které souvisejí s podporou zdraví a preventivní ochranou - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista		Péče o zdraví, zdravá výživa - hygiena intimní a duševní - otužování, sport, pohyb - správná výživa - životospráva - pitný a pohybový režim	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena
- zajistí lékařskou pomoc - ošetří drobná zranění - nacvičí poskytnutí první pomoci		Péče o zdraví - dětský lékař - telefonní čísla první pomoci - nácvik první pomoci - poliklinika, nemocnice Prevence nemocí a úrazů Nácvik první pomoci: - při drobném poranění - při úrazu hlavy - při zlomenině - při žilním a tepenném krvácení - při popáleninách - při záchranně života	PT 1 – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty a postoje
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského vývoje		Péče o zdraví, člověk a jeho zdraví - lidské tělo	

- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku		- partnerství - manželství - rodičovství - základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etické stránka vztahů, etická stránka sexuality - nemoci přenosné a nepřenosné - ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)	
---	--	--	--

5.6.DĚJEPIS

5.6.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU DĚJEPIS

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Dějepis je jako samostatný předmět vyučován v 6. a v 9. ročníku 1 hodinu týdně a v 7. a v 8. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu má vést:

- ke vzniku pocitu sounáležitosti s historií lidstva
- k utvoření představy o kořenech civilizace, v níž žijeme
- k získání orientace v historickém čase
- k pochopení širších dějinných souvislostí, obecných i konkrétních příčin a důsledků historických událostí
- k rozvoji analytického a syntetického myšlení
- k žádoucímu morálnímu a etickému rozvoji

Vyučovací předmět je spjat s dalšími vyučovacími předměty:

Zeměpis – orientace v mapě, proměny politicko – geografické podoby Evropy i ostatního světa

Český jazyk – literární památky a díla významných spisovatelů

Cizí jazyky – odborná terminologie

Hudební výchova – historické hudební styly a formy

Výtvarná výchova – stavební slohy, malířství a sochařství

Občanská výchova – státní zřízení, politické systémy, uspořádání společnosti

Vyučovacím předmětem prolínají tato **průřezová témata**:

PT 1 – Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj (Sebepoznání a sebepojetí)
- Sociální rozvoj (Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice)
- Morální rozvoj (Hodnoty, postoje, praktická etika, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

PT 2 – Výchova demokratického občana

- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občana v politickém životě

PT 3 – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímají
- Jsme Evropané
- Objevujeme Evropu a svět

PT 4 - Multikulturní výchova

- Etnický původ
- Multikulturalita
- Lidské vztahy
- Kulturní difference
- Princip sociálního smíru a solidarity

PT 5 - Enviromentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí
- Základní podmínky života

PT 6 - Mediální výchova

- Receptivní činnosti (Fungování a vliv médií ve společnosti)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**Kompetence k učení**

učitel

- motivuje žáky k pozitivnímu vztahu k učení, k pochopení dalekosáhlejšího a hlubšího smyslu vzdělání
- zadává úkoly, jejichž řešení vede ke kombinaci poznatků z více předmětů
- vede ke zpracovávání a porozumění tématu z více hledisek
- vede ke schopnosti třídit podstatné informace od méně podstatných z psaného textu i mluveného projevu
- prostřednictvím předávaných poznatků rozšiřuje přehled žáků také o přírodních, společenských a kulturních jevech
- rozvíjí u žáků schopnost syntetického myšlení i mimo dějepisný horizont
- vede žáky tak, aby byli sami schopni si určit potřebnou míru domácí přípravy na výuku

Kompetence k řešení problémů

učitel

- zařazuje rozmanité prostředky získu informací a upevňování vědomostí (grafy, tabulky, nákresy do mapy, videoprojekce)
- podporuje rozvoj logického a kritického myšlení
- učí žáky obhajovat svá rozhodnutí a výsledky řešení úkolů
- učí žáky používat osvědčené postupy při řešení obdobných úkolů
- vede k tomu, aby žáci byli schopni srovnávat informace získané z různých zdrojů

Kompetence komunikativní

učitel

- dbá na správné používání terminologie, vede k získání dovednosti přesně formulovat, charakterizovat, definovat
- vede žáky k tomu, aby sami dovedli zvolit vhodnou míru stručnosti při zápisu učiva do sešitu
- vzbuzuje zájem o aktivní účast (ústní projev) žáků při výuce
- vyžaduje souvislý kultivovaný ústní i písemný projev, zároveň učí heslovitému zápisu, na jehož základě je i po delší době tohoto projevu schopen
- učí výstižně převést vizuální vjem do ústní podoby, stejně tak přesně slovně popsat zeměpisné jevy

Kompetence sociální a personální

učitel

- vytváří ve třídě příjemnou pracovní atmosféru
- vede žáky k potřebné míře vzájemné tolerance, shovívavosti a trpělivosti, dále k tomu, aby dokázali ocenit znalosti a vědomosti jeden druhého
- chová se a jedná tak, aby byl přirozenou autoritou
- vede ke vzájemné spolupráci a pomoci žáků

Kompetence občanské

učitel

- podněcuje žáky ke srovnávání vlastních a cizích názorů a tak reflektovat svůj postoj
- pěstuje v žácích vztah k tradicím obecně kulturním i národním, úctu k historickému dědictví
- vede k budoucí občanské zodpovědnosti prostřednictvím toho, že vyžaduje plnění povinností žáků
- učí žáky respektovat přesvědčení druhých, zároveň si však utvářet vlastní, přesně formulovaný názor a tím získávat svou nezaměnitelnou identitu, dále učí kriticky přemýšlet o principech, na nichž spočívají zákony a společenské normy

Kompetence pracovní

učitel

- důsledně trvá na přesném vypracování zadaného úkolu a dodržování stanovených podmínek
- vede žáky k využívání znalostí, schopností a vědomostí v praxi

5.6.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU DĚJEPIS

Dějepis

6. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vyjádří vlastními slovy, v čem je pro něj poznání minulosti přínosem – uvede konkrétní historický pramen a určí, jak skrze něj poznáváme minulost – uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány – orientuje se na časové ose, odliší události dávno a nedávno minulé; orientuje se v historicko-geografickém prostoru	Úvod do vyučování dějepisu	– význam poznávání minulosti – způsoby dějepisného zkoumání – hmotné, nehmotné prameny – jejich uchovávání – základní dějepisné pojmy – časové, zeměpisné	<i>VO – vlastní identita, paměť lidstva</i> <i>Z – základní historicko-geografické pojmy</i>
– vysvětlí, jak se prostřednictvím mýtu vytváří a vyjadřuje paměť lidstva – charakterizuje život pravěké společnosti – zhodnotí význam geologie, paleontologie, archeologie – vysvětlí podstatu přelomu paleolitu v neolit, příčiny a důsledky – zdůvodní, proč objev bronzu předcházela objevu železa – zhodnotí význam objevu kovů pro další život člověka	Vznik a počátky lidské společnosti – pravěk	– báje a mýty popisující vznik světa a původ člověka – doba kamenná (paleolit, neolit) - vývoj člověka, způsob života, členění společnosti, umění – objev kovů – doba bronzová, doba železná	PT 3 – Jsme Evropané PT 4 – Etnický původ PT 5 – Základní podmínky života <i>VO – rozčlenění pravěké společnosti</i> <i>Z – archeologická naleziště</i> <i>Př – vznik a vývoj člověka</i>
– orientuje se v mapě starověkého světa, porovná podobu mapy starověkého Orientu s dnešním stavem – přibližně určí, které současné státy se zde rozkládají – uvede příklady kulturní a technické	Starověk	– Starověký Orient – státní útvary na území Mezopotámie: Sumer, Akkadská říše, Babylónie, Asýrie - významné osobnosti, města, hmotné i nehmotné dědictví	<i>Čj – Epos o Gilgamešovi</i> <i>VO – členění starověké společnosti, světová náboženství (judaismus, hinduismus, buddhismus)</i>

vyspělosti uvedených starověkých civilizací, pokusí se své příklady obhájit – rozčlení řecké dějiny na jednotlivá období, charakterizuje je – časově zařadí válečné konflikty, vysvětlí jejich příčiny		– Egypt, Chetitská říše, Indie, Čína – společenská organizace, kultury a náboženství, kultura a vzdělanost	<i>Z – orientace v mapě</i>
– shrne oblasti, v nichž byli Řekové největším přínosem umění a kultuře vůbec – vysvětlí pojem helénismus – objasní příčiny rozpadu makedonské říše		– Starověké Řecko – nejstarší evropská civilizace – archaické období – Athény, Sparta – války mezi Řeky – řecko – perské války – řecká kultura: náboženské myšlení, věda, umění – makedonská nadvláda a rozpad makedonské říše – helénismus	PT 1 – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika PT 2 – Občan, občanská společnost a stát PT 2 - Formy participace občanů v politickém životě <i>Čj – řecké báje a pověsti, klasické drama</i> <i>Z – orientace v mapě</i> <i>Vv – řecké umění (architektura, sochařství, keramika)</i> <i>VO – řecká obec, struktura společnosti</i>
– porovná způsob vlády v jednotlivých obdobích římských dějin – vysvětlí příčiny politických a sociálních konfliktů; na jejich základě se pokusí shrnout příčiny rozpadu římské říše a zániku její západní části – popíše vznik křesťanství a vysvětlí jeho význam pro římský stát i další dějinný vývoj – uvede významné oblasti římského umění a vzdělanosti, přiřadí osobnosti		– Starověký Řím – království – republika – principát – císařství – křesťanství – krize a pád západořímské říše – římská kultura a životní styl	PT 2 – Občan, občanská společnost a stát <i>Z – orientace v mapě, historické a současné geografické názvosloví</i> <i>VO – pojmy: římský občan, stát, státní zřízení; křesťanství</i>

Dějepis

7. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vysvětlí podstatu feudalismu, objasní pojem šlechta – vysvětlí, jaký byl princip a úloha středověkého zemědělství – uvede přehled státních útvarů v nově se formující Evropě po zániku západořímské říše – vystihne rozdíl mezi státní (i církevní) správou v Byzantské říši a ostatní Evropě – porovná základní rysy křesťanské a islámské společnosti, zhodnotí úlohu víry ve středověku – stručně shrne vnitřní vývoj ve vybraných státních útvarech – na základě znalostí o státní a církevní správě vysvětlí podstatu sporu o investituru – uvede příklady románské kultury	Středověk raný	– feudalismus - charakteristika – středověké zemědělství – stěhování národů, barbarské říše – Francká říše – severní Evropa a Anglie v raném středověku – Slované – první státní útvary – Byzantská říše – Arabové, islám – Sámova říše, Velká Morava – vnitřní vývoj a mocenské soupeření Anglie a Francie – Svatá říše římská – vývoj v ostatní Evropě – český stát za prvních Přemyslovců – boj o investituru – kultura raného středověku	PT 4 – Kulturní difference <i>Čj – staroslověnština, první české literární památky, středověké kroniky</i> <i>VO – islám, členění společnosti, národ</i> <i>Př – domácí zvířectvo, hosp. plodiny, přírodní cykly</i> <i>Z – politicko-geografický vývoj Evropy</i>
– popíše strukturu středověké společnosti – vybere hlavní události ve vývoji jednotlivých států – uvede příčiny politických i sociálních konfliktů – popíše změny po významných konfliktech (stoletá válka, husitské války) – porovná morální kodex středověké společnosti s dnešní morální a etickou normou – charakterizuje gotickou epochu	Středověk vrcholný	– středověká společnost, města, – kláštery – významné evropské konflikty – stoletá válka, reconquista, turecké výboje – český stát – poslední Přemyslovci, Lucemburkové – husitství – rytířská kultura, vzdělanost, gotické umění	

– shrne postavení českého státu za poděbradské a jagellonské éry – vysvětlí význam objevu nového světadílu a civilizací – vystihne základní změny v renesančním myšlení – objasní příčiny reformace a shrne její podstatu a důsledky – popíše evropské konflikty a názorové rozkoly v kontextu příčin, příp. následků – tzn. uvědomí si směřování evropského vývoje v 16. století směrem ke třicetileté válce – shrne nové kulturní a hospodářské jevy 15. a 16. století		– český stát za Jiříka z Poděbrad a Jagellonců – zámořské objevy – mimoevropské civilizace – renesance a humanismus – reformace – vnitřní vývoj vybraných evr. států – Španělsko, Francie, Anglie, Nizozemí – nové prvky v evropském hospodářství – kultura pozdního středověku	<i>Čj – Shakespeare</i> <i>VO – změny ve státní správě, počátky občanské společnosti, hospodářské pojmy</i> <i>Z – objevování nových světů a nových cest, přehodnocování názoru na podobu Země a světa vůbec</i>
– objasní souvislost českého povstání s třicetiletou válkou – popíše politické a geografické změny po vestfálském míru – definuje absolutistický způsob vlády – doloží odraz barokního myšlení v umění	Raný novověk	– český stát – nástup Habsburků a vývoj v 16. století – české stavovské povstání – třicetiletá válka – Evropa po vestfálském míru – francouzský absolutismus – evropská barokní kultura	<i>Hv – barokní hudební formy a skladatelé</i> <i>Vv - barokní architektura, sochařství a malířství</i> <i>Z - nová politicko-geografická podoba Evropy po r. 1648</i>

Dějepis

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vysvětlí pojem osvícenství, pokusí se najít souvislost mezi osvícenským myšlením a klasicismem – posoudí vnitřní politický vývoj ve Francii a Anglii, jež vedl k revolučním událostem – charakterizuje osvícenský absolutismus – shrne konflikty 18. stol. a jejich výsledky – zhodnotí význam a důsledky boje amerických osad za nezávislost – porovná rozložení sil v Evropě před napoleonskými válkami (resp. francouzskou revolucí) a po nich – analyzuje příčiny a způsob této proměny – odhalí kořeny, z nichž vyrůstá romantismus	Novověk – od pol. 17. stol. do vídeňského kongresu	– občanská válka v Anglii – osvícenství – osvícenský absolutismus v habsburské monarchii – Marie Terezie, Josef II. – evropské konflikty v 18. stol. – klasicismus – vznik USA – Velká francouzská revoluce – napoleonské války a jejich důsledky – romantismus	PT 2 – Občan, společnost a stát <i>Z – kolonie, územní změny po válečných konfliktech</i> <i>Hv – osobnosti klasicistní a romantické hudby</i> <i>Vv – architektura, sochařství, malířství</i> <i>VO – změny v myšlení (baroko – osvícenství)</i>
– shrne příčiny a důsledky technického pokroku vedoucího k průmyslové revoluci – shrne revoluční hnutí v Evropě v polovině 19. stol. – porovná absolutistický způsob vlády a ústavní zřízení – popíše a analyzuje situaci v českých zemích po rak.-uh. vyrovnání – objasní vývoj vedoucí ke vzniku nových polit. stran v české společnosti – uvede významné osobnosti a jevy v české kultuře 2. pol. 19. stol.	19. století	– průmyslová revoluce, sociální poměry – revoluce 1848 – vývoj v rakouské monarchii – Bachův absolutismus, obnovení ústavnosti – nové politické proudy – česká společnost a kultura ve 2. pol. 19. stol.	PT 2 – Občan, společnost a stát <i>Občanská nauka – politické strany, ústava, státní orgány</i> <i>Výtvarná výchova – malířství</i> <i>Český jazyk – národní obrození, poezie – nové formy</i>

– vyjmenuje a objasní hlavní aspekty demokratizace britské společnosti – porovná vývoj ve Francii a Velké Británii ve 2. pol. 19. stol. – popíše proces sjednocování Itálie a Německa a zhodnotí jeho význam – vystihne příčiny a výsledky občanské války v USA, popíše průběh – vybaví si hlavní osobnosti světové kultury 2. pol. 19. stol., charakterizuje nově vznikající umělecké směry		– viktoriánská Anglie – druhé císařství a třetí republika ve Francii – sjednocení Itálie a Německa – občanská válka v USA – kultura 2. pol. 19. stol., nové umělecké směry	<i>Z – orientace v mapě</i> <i>Vv – umění přelomu 19. a 20. stol.</i>
– uvede v souvislost kolonialismus 19. stol. a jeho počátky a vývoj od 16. stol. – vysvětlí pojem imperialismus a vysvětlí příčiny a podstatu nacionalismu – posoudí stav největších ohnisek napětí ve světě před 1. svět. válkou – shrne a objasní nové jevy společ. a sociálního vývoje a promítání těchto jevů do kulturní oblasti		– kolonialismus – nové sociální a podnikatelské myšlení – nástup imperialismu a nacionalismu – vývoj na Dálném východě a v Rusku – národní hnutí a vznik nových států na Balkáně – secese	
– porovná polit. - geogr. uspořádání po víd. kongresu a před 1. sv. válkou v Evropě a rozložení koloniálních sil ve světě na přelomu 19. a 20. stol. – popíše průběh 1. svět. války a zhodnotí účast Čechů a Slováků v ní – objasní předrevoluční situaci v Rusku a pokusí se najít souvislost této revoluce s mezin. událostmi – shrne rozdíly v uspořádání před válkou a po ní	První světová válka	– evropské události vedoucí k vypuknutí války – charakter války, vývoj – revoluce v Rusku	<i>Z – orientace v mapě</i>

Dějepis

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata a mezipředmětové vztahy
popíše a vysvětlí předválečné i válečné okolnosti, z nichž vyrůstá samostatné Československo, charakterizuje ji z různých hledisek	První československá republika	- zrození myšlenky samostatnosti Československa - vznik, uspořádání Československa, vnitřní, zahraniční politika, hospodářství, společnost - věda a kultura mezi válkami	PT 1 – Morální rozvoj Hodnoty, postoje, praktická etika PT 2 – Občan, společnost a stát <i>Čj – literatura 1. pol. 20. stol.</i> <i>Hv, Vv – umění 1. pol. 20. stol.</i>
- popíše zrod nových evropských diktatur, vysvětlí okolnosti, z nichž tyto diktatury těžily - vysvětlí obecnou souvislost politické a hospodářské situace - analyzuje příčiny rozdílného vývoje kultury v západní a východní části Evropy	Meziválečný svět	- nástup komunismu v Rusku, vznik Sovětského svazu - stalinismus 20. a 30. léta v Evropě - světová hospodářská krize - vzestup nacismu, nástup Hitlera - rozštěpení západní a východní kultury	PT 2 – Formy participace občanů v politickém životě PT 4 – Princip sociálního smíru a solidarity PT 6 – Receptivní činnosti Fungování a vliv médií ve společnosti <i>VO – základní ekonomické pojmy</i>
- charakterizuje vnitřní politiku Československa, zahraniční vztahy a mezinárodní postavení v souvislosti s Mnichovskou dohodou - shrne válečné události – na bojištích i v zázemí - pokusí se zhodnotit výchozí pozici jednajících mocností v mírových jednáních, shrne jejich závěry	Druhá světová válka	- vývoj v Československu ve 30. letech - druhá čs. republika - druhá světová válka - Protektorát Čechy a Morava - čs. vnitřní a zahraniční odboj - mírové dohody – jaltská, postupimská konference, norimberský proces, územní změny	<i>Z – územní změny po 2. světové válce</i>
- vysvětlí vznik a úskalí existence bipolárního světa - objasní vliv někdejšího koloniálního systému na současnou situaci zemí třetího světa - popíše únorové události a vysvětlí jejich důsledky (vč. odrazu v kult. životě) - doloží na příkladech možnost rozdílné	Poválečný svět	- rozdělení Evropy, vznik železné opony - studená válka – v Asii, v Evropě - rozpad koloniálního systému – soupeření Západu a Východu o vliv - únor 1948 v Československu - sovětizace - kultura ve 40. a 50. letech v Československu	PT 4 – Princip sociálního smíru a solidarity <i>Čj, Vv, Hv – literatura a umění v polovině 20. stol.</i>

interpretace historických událostí			
– charakterizuje vývoj v západních zemích – posoudí příčiny, z nichž dnes vyrůstá snaha o evropskou integraci – analyzuje situaci v SSSR po Stalinově smrti a vliv těchto změn na vývoj v ostatních státech sov. bloku – porovná základní normy islámské a křesťanské společnosti – zhodnotí příčiny postojů nepřátelených stran současného světa – posoudí postavení rozvojových zemí – vybere hlavní události ve vývoji Československa (resp. ČSSR) – zhodnotí význam osobnosti Michaila Gorbačova pro svobodný vývoj v zemích východního bloku – porovná společenskou, politickou i mezinárodní situaci v roce 1968 a 1989 – pokusí se vyvodit a zhodnotit negativní jevy a důsledky rozpadu totalitních režimů	Dějiny 2. pol. 20. stol.	– vývoj v západní Evropě – SRN, Velká Británie, Francie, vývoj v USA – snahy o evropskou integraci – vznik ESUO, EHS – změny v SSSR po smrti Stalina, nepokoje v ostatních zemích východního bloku – zvýšení mezinárodního napětí v 60. letech – berlínská, karibská krize – poválečný vývoj na Blízkém východě – vznik státu Izrael, počátky arabského terorismu – Československo v 50. a 60. letech – vznik ČSSR, uvolnění situace ve 2. pol. 60. let, normalizace, federalizace, kultura – krize sovětského bloku – perestrojka – východoevropské revoluce – sametová revoluce – kultura 70. a 80. let – rozpad SSSR – válka v Jugoslávii – rozpad Československa – vznik České republiky	<i>Z – nová podoba Evropy po rozpadu Východního bloku</i> <i>Čj, Hv a Vv – literatura a umění ve 2. pol. 20. století</i>

5.7. VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

5.7.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět **Výchova k občanství** je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6. a 9. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. ročníku 1 hodina týdně a v 8. ročníku 1,5 hodiny týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- orientaci žáků v sociální realitě
- sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí
- seznamování žáků se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským a politickým životem a se způsoby zapojení jednotlivců do občanského života
- respektování a uplatňování mravních principů a pravidel společenského soužití
- rozvíjení občanského a právního vědomí žáků
- preventivní ochranu zdraví
- rozvíjení dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích

Vzdělávacím obsahem navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Výchova k občanství vychází ze vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Výchova ke zdraví. Učivo je rozděleno do těchto **tematických okruhů**:

Člověk ve společnosti:

- člověk v rytmu času
- rodinný život
- život ve škole
- místo, kde žijeme (domov, vlast)
- člověk a kultura

Člověk jako jedinec:

- osobnost
- psychické procesy a stavy
- člověk v sociálních vztazích

Stát a hospodářství:

- majetek v našem životě
- hospodaření státu

Stát a právo:

- řízení společnosti
- lidská práva
- právní minimum
- člověk a občanský život
- člověk a rodinný život

- trestní právo

Mezinárodní vztahy, globální svět:

- evropská integrace
- mezinárodní spolupráce

Vztahy mezi lidmi a formy soužití:

- rodina a širší sociální prostředí
- život mezi lidmi

Změny v životě člověka a jejich reflexe:

- sexuální dospívání a reprodukční zdraví

Zdravý způsob života a péče o zdraví:

- denní režim

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence:

- ochrana člověka za mimořádných událostí
- osobní bezpečí
- dopravní výchova
- sexuální výchova
- zneužívání návykových látek

Osobnostní a sociální rozvoj:

- rozvoj osobnosti

Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání se užívají tyto **formy a metody práce:**

- vyučovací hodina - skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu, brainstorming, samostatná práce, hry, testy, dramatizace, projekty, PC, video
- přednášky a besedy
- ankety a dotazníky

Předmět **přesahuje** do dalších vzdělávacích oborů:

Dějepis, Zeměpis, Český jazyk, Cizí jazyky, Přírodopis, Chemie a Informační výchova.

Předmětem Výchova k občanství prolínají **průřezová témata:**

PT 1 Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita
- Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice
- Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika

PT 2 - Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola, Občan, společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

PT 3 - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Jsme Evropané

PT 4 - Multikulturní výchova

- Lidské vztahy

PT 5 - Enviromentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

PT 6 - Mediální výchova

- Receptivní činnosti - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**Kompetence k učení**

Učitel učí žáky:

- vybírat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- propojovat získané poznatky do širších celků a nalézat souvislosti
- získané poznatky hodnotit, třídit a samostatně z nich vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k vnímání nejrůznějších problémových situací - mimořádné situace, krizové situace a k plánování způsobu řešení problému
- k vyhledávání informací vhodných k řešení problému
- k samostatnému řešení problému
- k aplikaci osvědčených postupů při řešení nových problémových situací
- ke kritickému myšlení a obhajobě svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Učitel učí žáky:

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- umět naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- rozumět různým typům textů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků a tvořivě je využít ke svému rozvoji
- využívat ke komunikaci vhodné komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální

Učitel učí žáky:

- spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchat a pomáhat
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu a upevňovat dobré mezilidské vztahy
- v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- umět hodnotit svoji práci i práci ostatních

Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k respektování názorů ostatních
- k formování volných a charakterových rysů
- k zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- k chápání základních ekologických souvislostí a rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k efektivitě při organizování vlastní práce
- k využívání ICT pro hledání informací
- k využívání znalostí v běžné praxi

5.7.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Výchova k občanství

Ročník 6.

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– umí efektivně využít čas – uvědomuje si nutnost orientace v čase – váží si přírody, uvědomuje si, že i dnes jsme na ní závislí	Člověk ve společnosti	Člověk v rytmu času: – čas v praktickém životě člověka – měření času, letní čas – člověk - nedílná součást přírody – kalendář - st. svátky, významné dny	
– uvědomuje si, proč (čím) je rodina důležitá – chápe základní funkce rodiny – vědomě se podílí na pozitivní rodinné atmosféře – vysvětlí význam náhradní rodičovské péče		Rodinný život: – postavení rodiny v dnešní společnosti, typy rodiny – význam rolí v životě dnešního člověka, rodokmen – manželství, život bez oddacího listu – funkce rodiny – náhradní výchova	
– přistupuje k učení jako k dlouhodobému celoživotnímu procesu – uvědomuje si svá práva a povinnosti – využívá možnosti podílet se na organizaci života ve škole – naučí se správným postupům při přípravě na vyučování		Život ve škole: – vzdělávání - celoživotní proces, školní docházka, systém vzdělávání – pravidla školního života, školní řád, parlament – plánování, organizace, metody učení, odpočinek	PT 2 - Občanská společnost a škola
– prohloubí zájem o minulost i současnost obce – pochopí rozdíl mezi státní správou a samosprávou – popíše strukturu obecního zřízení – přijme i vlastní spoluzodpovědnost za život v obci – aktivně se podílí na vytváření životního prostředí domova a jeho		Místo, kde žijeme: – domov, vztah k obci – podíl občana na životě své obce, státní správa, samospráva – řešení záležitostí obce, obecní zřízení – zajímavá a památná místa – významní rodáci a místní tradice – ochrana památek a přírodních	PT 2 – Formy participace občanů v politickém životě

okolí		objektů – životní prostředí obce	
– zajímá se o život předků a lidí žijících v našem regionu i celé zemi – ctí státní symboly jako znaky státní suverenity – vyjádří své možnosti, jak může pomoci v situacích obrany státu – připomene si některé významné osobnosti a váží si jejich práce a výkonů – seznámí se se jmény českých prezidentů – vysvětlí kulturní a historický význam Prahy		Má vlast: – odlišnosti života v regionech – vlast, vlastenectví, mateřština – používání státních symbolů – složky st. moci, jejich orgány a instituce, obrana státu – významné osobnosti – naši prezidenti – Praha	
– seznámí se se základními lidskými právy – respektuje rovnost všech lidí – uplatňuje svá práva a nepoškozuje práva druhých	Stát a právo	Úvod do lidských práv: – podobnost lidí – základní lidská práva – práva dětí, jejich ochrana – konflikt a jeho řešení	PT 4 - Lidské vztahy
– charakterizuje rizika vzniku mimoř. událostí a jejich možné dopady na zdraví – vysvětlí rizika a příčiny vzniku požáru, charakterizuje zásady protipožární prevence – v případě potřeby poskytne první pomoc – prakticky zvládá zákl. způsoby přežití v přírodě	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence-	Ochrana člověka za mimořádných událostí: – klasifikace mimořádných událostí – požáry a jejich rizika – poskytování 1. pomoci - stavy bezprostředně ohrožující život, polohování, transport raněného, úraz, zlomeniny, zástava krvácení, poranění hrudníku, tepelná poranění – přežití v přírodě	
– pojmenuje, popíše krizové situace v životě člověka a dokáže je řešit – staví se odmítavě k šikanování, umí se bránit – v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc		Osobní bezpečí: – způsoby chování v krizových situacích – šikanování, kyberšikana – dětská krizová centra, linky důvěry	PT 1 – Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

– ovládá pravidla bezp. chování chodce a řídí se jimi – chová se bezpečně v dopravních prostředcích – posoudí situaci z pohledu ostatních účastníků silničního provozu		Dopravní výchova: – pravidla bezpečného chování na chodníku, při pohybu na silnici – pravidla bezpečnosti při cestování dopravními prostředky – vztahy mezi účastníky silničního provozu	
– umí vyjádřit své pocity, učí se chápat důvody častých změn nálad – kultivovaně se chová k opačnému pohlaví-		Sexuální výchova: – proměny člověka v období dospívání – vztahy mezi chlapci a děvčaty	
– vyjádří své postoje k systému hodnot – zdůrazní negativa drogových závislostí – orientuje se v nabídce center odborné pomoci		Zneužívání návykových látek: – pozitivní životní cíle a hodnoty – alkoholismus, tabakismus – centra odborné pomoci	
– zdůrazní pozitiva a negativa životního stylu lidí pro zachování zdraví – vyjádří své názory a postoje k řešenému problému	Osobnostní a sociální rozvoj	Rozvoj osobnosti: – duševní a tělesné zdraví – vyrovnávání se s problémy (únik)	
– zaujme pozitivní postoj k významu pohybových aktivit v životě dítěte	Zdravý způsob života	Péče o zdraví: – denní režim – vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, pohybový režim	

Výchova k občanství

Ročník 7.

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Školní výstupy (ročníkové) Žák:
– upevní vztahy v rodině a pozitivní postoj k ní – předchází konfliktům a neshodám se spolužáky, vhodně je řeší – volí vhodné prostředky komunikace ve styku s ostatními lidmi – přistupuje k informacím kriticky – pečlivě si vybírá, co chce sledovat	Vztahy mezi lidmi a formy soužití	Život mezi lidmi: – socializace, sociální skupina – komunikace - slovní i mimoslovní – komunikace v rodině a mezi vrstevníky – prostředky masové komunikace	PT 6 - Receptivní činnosti – vnímání autora mediálních sdělení – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – stavba mediálních sdělení
– vysvětlí obsah pojmů kultura a umění, rozliší druhy a funkce umění – respektuje vkus druhých – respektuje náboženská přesvědčení druhých lidí – využívá nabídek kulturních institucí – upevní znalost slušného chování	Člověk ve společnosti	Člověk a kultura: – kultura – umění - druhy a funkce – krása kolem nás – víra a náboženství – kulturní instituce – pravidla slušného chování	
– porozumí pojmům potřeby, statky, služby – seznámí se s funkcí peněz, popíše vliv inflace na hodnotu peněz – sestaví jednoduchý rozpočet, uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti – rozlišuje různé formy vlastnictví (včetně duševního) a způsoby jejich ochrany	Stát a hospodářství	Majetek v našem životě: – potřeby, statky a služby – peníze, funkce a podoby peněz, inflace – hospodaření s penězi, rozpočet domácnosti, úspory – majetek a vlastnictví, formy vlastnictví	
– seznámí se se znaky státu – rozlišuje formy státu – rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu – pochopí základní demokratické	Stát a právo	Řízení společnosti: – stát, formy a typy státu, znaky státu – obrana státu – principy demokracie, volby, volební právo	PT 2 - Občan, občanská společnost a stát PT 2 - Principy demokracie jako forma vlády a způsobu rozhodování

principy – vysvětlí význam volebního práva – seznámí se se systémem územní správy ČR		– státní správa, samospráva	
– uvědomí si vzájemnou propojenost dokumentů o lidských právech – přistupuje k ostatním jako k sobě rovným – je schopen podřídit se autoritě, ale současně si zachovat vnitřní svobodu – hájí svá práva a není lhostejný k poškozování práv druhých		Lidská práva: – lidská práva v dokumentech – rovnost a nerovnost – svoboda a vzájemná závislost – morálka a mravnost – Všeobecná deklarace lidských práv	PT 4 - Lidské vztahy
– rozpozná varovný signál, adekvátně na něj reaguje – zná a prakticky uplatní postupy při evakuaci – ovládá zákl. zásady a postupy spojené s povodněmi – dbá na bezpečnost svojí i svého okolí	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	Ochrana člověka za mimořádných událostí: – varovný signál „Všeobecná výstraha“ – evakuace – povodně a zátopové oblasti – IZS, improvizovaná ochrana – ukrytí, nouzové přežití	
– zaujme stanovisko k různým názorům na nevhodné způsoby chování jedinců narušující osobní bezpečí a bezpečí druhých – umí vyjádřit své pocity spojené s násilím nejen fyzickým, ale i psychickým včetně sexuálního zneužívání		Osobní bezpečí: – agrese, adrenalinové sporty, nedodržování pravidel ve sportu, v silničním provozu – šikana - způsoby obrany, legislativa – nebezpečný internet – příčiny a formy sexuálního zneužívání - prevence	PT 1 - Morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika
– ovládá pravidla bezpečného chování cyklisty v silničním provozu a řídí se jimi – chová se bezpečně v roli cyklisty – používá správnou výbavu jízdního kola		Dopravní výchova: – výbava jízdního kola a cyklisty – technika jízdy, pravidla bezpečné jízdy na silnici – možné krizové situace a jejich řešení (důl. spojení, oprava jízdního kola)	

- respektuje změny v období dospívání a vhodně na ně reaguje		Sexuální výchova: - dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	
--	--	--	--

Výchova k občanství

Ročník 8.

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- přijímá pozitivně sebe sama, je přístupný k druhým - vědomě směřuje ke svým cílům - pěstuje vůli, posiluje sebevědomí - rozvíjí kladné vlastnosti svého temperamentu, vědomě potlačuje negativní vlastnosti - uvědomuje si, co ho motivuje - poznává své schopnosti, vědomě rozvíjí kreativitu	Člověk jako jedinec	Osobnost: - rozdíly mezi lidmi - osobnost, poznání sebe sama - představy o budoucnosti - sebepojetí, sebepoznání, sebehodnocení, sebevědomí, vůle - temperament, charakter - motiv, zájmy, potřeby, hodnoty - vlohy, schopnosti, dovednosti, inteligence	PT 1 - Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace
- správně se orientuje prostřednictvím smyslového poznání - využívá myšlení k různým způsobům řešení problémů - získané poznatky využije pro větší efektivitu vlastního učení - vytváří si prostor pro hru - akceptuje své city a kontroluje je		Psychické procesy a stavy: - smyslové poznávání skutečnosti - rozumové poznávání skutečnosti - paměť, zapomínání - hra, učení, práce - city, jejich druhy a vlastnosti	
- získané dovednosti asertivního jednání využívá v osobním životě - učí se zvládat stresové situace - pečuje o své zdraví po stránce duševní i tělesné		Člověk v sociálních vztazích: - asertivní jednání - způsoby řešení náročných životních situací - tělesné a duševní zdraví	PT 1 - Osobnostní rozvoj - psychohygiena - kreativita PT 1 - Sociální rozvoj - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace - kooperace a kompetice PT 1 - Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika
uvědomuje si potřebu dodržování pravidel pro fungování společnosti,	Stát a právo	Právní minimum: morální a právní normy	PT 2 - Občan, občanská společnost a stát

důležitost Ústavy ČR jako nejvyššího právního předpisu, vzájemnou provázanost zákonodárné a výkonné moci jako důl. znaku demokracie, zodpovědnost soudů a obtížnost jejich rozhodování - využívá odpovědně své volební právo - objektivně hodnotí možnosti politických stran		- právní systém - Ústava ČR, její struktura - zákonodárná moc v ČR - výkonná moc v ČR - soudní moc v ČR - Listina základních práv a svobod - politické spektrum v ČR	PT 2 - Formy participace občanů v politickém životě PT 2 - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- seznámí se s úkoly EU - zajímá se o aktuální situaci v EU - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů - přistupuje k ostatním lidem bez předsudků	Mezinárodní vztahy	Svět kolem nás: - Evropská unie, její úkoly - členské země EU - orgány EU a jejich funkce - národnostní menšiny, předsudky	PT 3 - Jsme Evropané
- analyzuje příčiny závislostí a jejich prevenci - pozná sám sebe a své možnosti v situacích při nabízení drogy - dokáže přesvědčivě odmítnout drogu	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	Prevence zneužívání návykových látek: - závislost, druhy závislostí - krize, pomoc v krizi - odmítnutí drogy - drogy a legislativa	
- formuluje hlavní východiska agrese - rozliší nežádoucí chování ve škole a v rodině, které vede k násilí a šikaně - objasní možnosti prevence a pomoci		Osobní bezpečí: - agresivita, formy agresivity - domácí násilí - škola a násilí, zbraně	
- charakterizuje mimoř. události způsobené přírodními vlivy - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání - v případě potřeby poskytne první pomoc		Ochrana člověka za mimořádných událostí: - živelní pohromy, terorismus a extremismus - 1. pomoc – praktický nácvik resuscitace, poranění páteře, transport raněného, tonutí	
- aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a		Dopravní výchova: - etika v silničním provozu	

nehodovosti v dopravě		- role chodce – přestupky a ukázka legislativy - role cyklisty – přestupky a ukázka legislativy	
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím - chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování		Sexuální výchova: - sexualita jako součást formování osobnosti - poruchy pohlavní identity - reprodukční zdraví dospívajících a možná ohrožení, promiskuita	

Výchova k občanství

Ročník 9.

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele – vysvětlí a zdůvodní, jaký význam mají různé druhy pojištění a sociálního zabezpečení	Stát a právo	Člověk a občanský život: – občanskoprávní smlouvy, obč. zákoník – základní práva spotřebitele, styk s úřady – sociální příspěvky a zabezpečení – způsobilost nabývání práv a povinností	PT 2 - Občan, občanská společnost a stát
– uvede, jaká práva mohou rodiče uplatňovat vůči sobě navzájem a jaké povinnosti mají vůči svým dětem – popíše práva nezletilých dětí v rodině, uvede příklady povinností dospělých dětí vůči svým rodičům		Člověk a rodinný život: – právní aspekty rodinného života – zákon o rodině – mravní a právní odpovědnost rodičů za péči o děti	
– rozpozná protiprávní jednání, objasní jejich příčiny a důsledky – rozliší rozdíly mezi přestupkem a trestným činem – popíše, jaké možné sankce z nich pro člověka vyplývají		Trestní právo: – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce – zodpovědnost za vlastní jednání – nákup, držení, výroba drog, prodávání alkoholu nezletilým	
– objasní význam vnější a vnitřní ochrany státu – uvede příklady politických stran v ČR, rozlišuje jejich programy a chápe význam volebního práva – respektuje práva národnostních menšin – rozlišuje úkoly orgánů právní ochrany občanů		Stát a právo: – význam vnější a vnitřní ochrany státu – politická pluralita – práva národnostních menšin – právní ochrana občanů	PT 2 – Formy participace občanů v politickém životě PT 2 – Občan, občanská společnost a stát
– vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny	Stát a hospodářství	Hospodaření státu: – principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny	

– rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje – uvede příklady sociálních dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané		(náklady, zisk, DPH) – hospodářská politika státu, státní rozpočet, národní důchod, daňový systém – sociální politika státu – postavení českého hospodářství ve svět. ekonomice	
– uvede příklady projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory – uvede některé globální problémy současnosti, popíše jejich příčiny a důsledky – uvede příklady mezinárodního terorismu, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu – uvede někt. mezin. organizace, posoudí jejich význam a popíše výhody spolupráce mezi státy	Mezinárodní vztahy Globální svět	Globální svět: – globalizace – projevy, klady a zápory – významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení – mezinárodní spolupráce – významné mezinárodní organizace (RE, NATO, OSN aj.)	PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
– specifikuje kvality partnerského vztahu a vyvodí závěry významné pro volbu partnera a založení rodiny – charakterizuje hlavní problémy sociálně nezralé rodiny – popíše význam mravní a právní ochrany dítěte v případě rozvodu rodičů	Vztahy mezi lidmi a formy soužití	Rodina: – výběr partnera – manželství, rodičovství – neshody v manželství, konflikty v rodině – způsoby řešení - poradny, rozvod – Zákon o rodině	
– chápe, že probuzení touhy po sexuálním sblížení neznamená připravenost pro zahájení sexuálního života – uvědomuje si, že organismus dospívající dívky není biologicky zralý pro těhotenství, porod a plný intimní život – pochopí význam a rizika antikoncepce	Změny v životě člověka a jejich reflexe	Sexuální výchova: – prevence nechtěného početí, problémy těhotenství – rodičovství mladistvých – fyzické a psychické následky umělého přerušení těhotenství – sex. orientace, pornografie, prostituce – porod, mateřství – péče státu	
– uplatňuje osvojené sociální	Rizika ohrožující zdraví a jejich	Prevence zneužívání návykových	PT 6 - Kritické čtení a vnímání

dovednosti při kontaktu s drogou ve škole i mimo ni – v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým – chápe možná nebezpečí působení náboženských sekt	prevence	látek: – centra odborné pomoci – zákony, legislativa – důvody vzniku závislosti - možnosti léčby – party, sektářství – patologické hráčství	mediálních sdělení PT 6 - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
– používá v situacích ohrožení osobního bezpečí účinné způsoby chování – v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc		Osobní bezpečí: – šikana, vandalství - trestná činnost mladistvých – osobní bezpečnost – nebezpečí komunikace prostřednictvím elektron. médií	
– používá v situacích ohrožení osobního bezpečí účinné způsoby chování – v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc		Ochrana člověka za mimořádných událostí : – ochrana před úrazem elektr. proudem, havárie s únikem nebezp. látek, radiační havárie, – 1. pomoc při úrazu elektr. proudem, otravy (alkohol, drogy)	
– používá své znalosti a dovednosti v praxi – orientuje se v základní legislativě související s tématem doprava – vyřeší testy „řidičský průkaz nanečisto“		Dopravní výchova: – chodec, cyklista – zážitkové lekce – spolupráce s odborníky – návštěva centra záchranářů – můj první řidičák – znalostní testy	

5.8.FYZIKA

5.8.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU FYZIKA

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět **Fyzika** je vyučován jako samostatný předmět v 6. a 9. ročníku jednu hodinu týdně a v 7. a 8. ročníku dvě hodiny týdně v učebně fyziky.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty, prezentace

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět **Fyzika** úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**:

- chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis: optika (zrak), zvuk (sluch),
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

dále pak s oblastí **Matematika a její aplikace**:

- matematika: převody jednotek, desetinná čísla, vyjadřování neznámé ze vzorce

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

PT 1 Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Kreativita
- Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice,

PT 5 Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky)
- Vztah člověka k prostředí

PT 6 Mediální výchova

- Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními, zejména pak při práci s elektrickým proudem

5.8.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU FYZIKA

Fyzika

6. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles – popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší – chápe vzájemné silové působení těles – používá pojem gravitační síla, umí siloměrem určit velikost gravitační síly – chápe částicové složení látek a pohyb částic – správně používá pojem atom, molekula, iont	Stavba látek	Tělesa a látky. Vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek. Vzájemné působení těles, síla. Gravitační pole a síla. Měření síly, siloměr. Částicové složení látek. Brownův pohyb a difuze. Krystalické a amorfnní látky. Atomy a molekuly.	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <i>Ch - Částicové složení látek</i>
– zná základní složení atomu – vysvětlí elektrování těles	Elektrické vlastnosti látek	Elektrování těles při vzájemném dotyku. Elektrické pole. Stavba atomu.	
– rozdělí magnety na přírodní a umělé – chápe pojem magnetické pole, mg. póly, magnetizace látky – využívá mg.pole Země k určení světových stran – používá kompas	Magnetické vlastnosti látek	Magnety. Póly magnetu. Magnetické pole. Indukční čáry mg. pole. Magnetické pole Země.	<i>Z - Mg. pole Země</i>
– ovládá značky a jednotky základních veličin – vhodným měřidlem změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách – změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a	Měření fyzikálních veličin	Jednotka délky, délková měřidla. Opakované měření délky, aritmetický průměr. Jednotky objemu. Měření objemu kapalin. Měření objemu pevných těles. Jednotky hmotnosti.	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita PT 1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

zapiše výsledek ve vhodných jednotkách – změří hmotnost pevných a kapalných těles na rovnoramenných vahách a výsledek zapiše ve vhodné jednotce – využívá vztahu mezi objemem a hmotností k určení hustoty – s porozuměním používá vztah $\rho = m/V$ – změří časový úsek pomocí stopky – předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší – změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot – umí graficky vyjádřit změnu teploty v průběhu času		Měření hmotnosti pevných těles a kapalin. Hustota látky. Výpočet hustoty látky. Výpočet objemu a hmotnosti. Jednotky času. Měření času. Změna objemu pevných těles při změně teploty. Změna objemu kapalin a plynů při změně teploty. Jednotky teploty. Teploměr. Měření teploty. Změna teploty vzduchu v průběhu času.	PT 1 – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice <i>M - Převody jednotek</i> <i>M - Desetinná čísla</i>
---	--	---	---

Fyzika

7. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu – chápe pojem trajektorie a dráha – rozhodne, jaký druh pohybu těleso vykonává – určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas – znázorní grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak – používá s porozuměním vztah $v = s/t$ pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh	Pohyb tělesa	Co je pohyb? Posuvný a otáčivý pohyb. Průměrná rychlost. Okamžitá rychlost. Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb. Kreslíme grafy. Dráha rovnoměrného pohybu. Výpočet doby rovnoměrného pohybu.	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání <i>M - Graf přímé úměrnosti</i>
– rozeznává jednotlivé druhy sil – určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů – používá s porozuměním vztah $F = m \cdot g$ – určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese – využívá Newtonovy zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil – využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné kladce pro vysvětlení praktických situací – užívá s porozuměním vztah mezi	Síly a jejich vlastnosti	Vzájemné působení těles. Síla. Skládání sil. Tíhová síla a těžiště. Setrvačnost. Síla a změny pohybu. Akce a reakce. Otáčivý účinek síly, rovnováha tělesa. Páka, kladka pevná. Tlak, tlaková síla. Tření.	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita

tlakem, takovou silou a obsahem plochy na níž síla působí $p = F/S$ – užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch, ale nikoli na jejich obsahu			
– užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení – vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah $p = h \cdot \rho \cdot g$ k řešení problémů a úloh – objasní vznik vztahové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci – objasní princip Archimédova z. – porovnáním vztahové a gravitační síly dokáže předpovědět, zda se těleso potopí v kapalině, zda se v ní bude vznášet nebo bude plovat na hladině	Kapaliny	Pascalův z. Hydraulická zařízení. Účinky gravitační síly na kapalinu. Hydrostatický tlak. Vztahová síla, Archimédův z. Potápění, plavání a vznášení se v kapalinách. Plavání nestejnorodých těles.	PT 1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 1 – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice
– vysvětlí vznik atmosférického tlaku, chápe princip měření atmosférického tlaku – objasní pojem podtlak, přetlak, vakuum	Plyny	Atmosféra Země. Atmosférický tlak. Měření atmosférického tlaku. Změny atm. tlaku. Vztahová síla v atmosféře. Tlak plynu v uzavřené nádobě.	<i>Z - Atmosféra Země</i>
– rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla – využívá poznatku o přímočarém šíření světla při vysvětlování optických úkazů a zákonů (stín, fáze Měsíce, zatmění) – zná přibližnou rychlost světla ve vakuu a vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro další optická prostředí – využívá zákona odrazu světla na	Světelné jevy	Světelné zdroje, optická prostředí. Přímé šíření světla. Stín, polostín. Fáze Měsíce, zatmění. Rychlost světla ve vakuu a jiných prostředích. Zákon odrazu světla. Druhy zrcadel. Zobrazení rovinným zrcadlem. Zrcadla v praxi. Lom světla.	<i>Př - Oko</i>

rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném zrcadle – dokáže uvést příklad jejich využití v praxi – rozhodne na základě znalostí o rychlostech světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice. – rozpozná čočky (spojky, rozptylky), dokáže popsat, z čeho jsou složeny jednoduché optické přístroje – seznámí se s optickými vlastnostmi oka, jeho vadami – objasní rozklad bílého světla optickým hranolem, vysvětlí vznik duhy v přírodě		Druhy čoček. Zobrazení předmětu čočkami. Užití čoček v praxi. Oko, jeho vlastnosti, vady. Rozklad světla. Optické jevy v atmosféře.	
--	--	--	--

Fyzika

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– rozumí pojmu mechanická práce, výkon a účinnost, dokáže určit, kdy těleso ve fyzice práci koná – s porozuměním používá vztah $W = F \cdot s$ a $P = W/t$ (vztah mezi prací, výkonem a časem) při řešení problémů a úloh	Práce, výkon	Práce. Výkon. Výpočet práce z výkonu a času. Účinnost.	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání PT 1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
– z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie, je schopen porovnat pohybové energie těles na základě jejich rychlosti a hmotností	Energie	Pohybová energie. Polohová energie. Vzájemná přeměna pohybové a polohové energie.	
– vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty – rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením) – dokáže určit množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem – rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace) – popíše princip základních druhů spalovacích motorů	Teplo	Částicové složení látek. Vnitřní energie těles. Tepelná výměna vedením. Teplo. Měrná tepelná kapacita látky. Určení přijatého a odevzdaného tepla. Tepelná výměna prouděním. Tepelné záření. Energie slunečního záření. Změny skupenství (tání, tuhnutí, vypařování, var, kapalnění, sublimace, desublimace). Pístové spalovací motory.	PT 5 – Vztah člověka k prostředí
– ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole – rozliší pokusně vodič od izolantu a popíše jejich chování v el. poli	Elektromagnetické jevy	El. náboj a el.pole. Vodič a izolant v el.poli. El. proud, el.napětí a jejich měření. Vedení el. proudu v kapalinách a plynech, galvanické články, blesk.	PT 1 – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice PT 5 - Lidské aktivity a problémy

– změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem – uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech z běžného života a z přírody – používá s porozuměním Ohmův zákon pro kovy v úlohách ($R = U/I$) – vysvětlí závislost odporu na délce, průřezu, teplotě a materiálu – správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu – odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe a určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů – rozumí pojmu el. práce, výkon – dokáže popsat základní elektromagnetické jevy (elektromagnetická indukce) – chápe rozdíl mezi stejnosměrným a střídavým proudem – používá s porozuměním pojmy generátor a elektromotor – popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie – dokáže popsat způsob výroby a přenosu elektrické energie – popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí – seznámí se s druhy polovodičů (N a P), zná funkci a použití polovodičů, správně zapojí polovodičovou diodu – dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními,		Ohmův zákon, elektrický odpor. Závislost el. odporu na vlastnostech vodiče. Sériové zapojení. Paralelní zapojení. Reostat a jeho použití. El.energie, práce a výkon. Účinky změny mg. pole na el.vodič. Účinky změny el. pole na magnetku. Elmg.indukce. Transformátor. Výroba a přenos el. energie. Střídavý a stejnosměrný proud. Elektromotor a generátor (alternátor a dynamo). Typy polovodičů. Polovodičové součástky (dioda, tranzistor) a jejich použití. Zkrat, jistič. Bezpečné zacházení s el. proudem. První pomoc při úrazu el. proudem.	životního prostředí. <i>Př - První pomoc při úrazu el. proudem</i> <i>Ch - Galvanický článek, elektrolýza</i>
---	--	--	---

objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem			
– rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a analyzuje vliv prostředí na šíření zvuku – rozlišuje dva druhy vlnění (podélné a příčné) – u zvuku rozlišuje základní pojmy (tón, frekvence, výška tónu, vlnová délka a rychlost) – vysvětlí pojem ultra a infrazvuk a jejich užití – využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří – chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky a dovede objasnit vznik ozvěny – popíše funkci ucha jako sluchového orgánu – chápe škodlivost nadměrného hluku a popíše ochranu před ním	Zvukové děje	Zdroje zvuku. Šíření zvuku v prostředí (vzduch, vakuum, kapaliny a pevné látky). Podélné a příčné vlnění. Frekvence, vlnová délka a rychlost vlnění. Rezonance. Tón, výška tónu. Odraz zvuku. Ozvěna. Ultra a infrazvuk. Užití. Ucho jako sluchový orgán. Ochrana před nadměrným hlukem.	<i>Př - Ucho</i>

Fyzika

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vysvětlí fyzikální podstatu světla (vlnovou, kvantovou) - seznámí se s vlastnostmi jednotlivých částí elektromagnetického spektra (radiové, mikrovlny, infračervené, viditelné, ultrafialové, rentgenové, gama záření) - seznámí se s principem radaru a laseru	Světlo jako elmg. vlnění.	Dvojitá podstata světla. Elektromagnetické spektrum. Princip a využití radaru a laseru.	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- vysvětlí pojem radioaktivita, seznámí se s využitím jad. záření - popíše štěpnou a termonukleární reakci - popíše, na jakém principu funguje jaderný reaktor - seznámí se se škodlivými účinky jaderného záření a ochranou před zářením - zhodnotí výhody a nevýhody jaderné energie z hlediska vlivu na životní prostředí	Jaderná energie.	Stavba atomu. Radioaktivita. Využití jaderného záření a ochrana před škodlivým zářením. Jaderné štěpení. Jaderná fúze. Jaderný reaktor a jaderná elektrárna.	PT 6 – Produktivní činnosti – práce v realizačním týmu <i>Ch - Stavba atomu</i> <i>Z – Hospodářský zeměpis, Energetika (9. ročník)</i>
- zná základní druhy energie (mechanická, elektrická, vnitřní a záření) - porozumí zákonu zachování energie - rozdělí zdroje energie na obnovitelné (vítr, Slunce apod.) a neobnovitelné (uhlí, ropa atd.) - analyzuje jejich vliv na životní prostředí - chápe princip základních elektráren (vodní, tepelné, jaderné, větrné,	Energie a její přeměny.	Základní druhy energie. Zákon zachování energie. Obnovitelné zdroje. Neobnovitelné zdroje. Vliv lidských činností na životní prostředí. Principy elektráren.	PT 1 – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice PT 5 – Vztah člověka k prostředí PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí. <i>Z – Hospodářský zeměpis, Energetika (9.</i>

sluneční).			ročník)
– vysvětlí, čím se zabývá obor meteorologie – jmenuje základní meteor. prvky (tlak, teplota, vlhkost, proudění, srážky) a dokáže vysvětlit princip jejich měření – zná základní vrstvy atmosféry (troposféra, stratosféra, mezosféra, exosféra) – analyzuje problémy znečišťování atmosféry – vysvětlí pojem skleníkový efekt, jmenuje některé skleníkové plyny	Základy meteorologie	Meteorologie jako vědní obor. Meteorologické prvky. Atmosféra Země. Vliv lidské činnosti na ovzduší. Skleníkový efekt.	<i>Z - Atmosféra Země (6. ročník)</i>
– objasní teorii Velkého třesku – zná stavbu vesmíru (nadkupy galaxií ...leptony, quarky) – popíše Sluneční soustavu – vysvětlí rozdíl mezi hvězdou a planetou – má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci – objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází	Vesmír	Kosmologie (vznik a vývoj vesmíru). Život hvězdy. Galaxie. Sluneční soustava. Planety Sluneční soustavy. Slunce. Země jako vesmírné těleso.	<i>Z - Postavení Země ve vesmíru</i>

5.9.CHEMIE

5.9.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU CHEMIE

Vyučovací předmět *Chemie* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (*Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis*), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 8. a 9. ročníku. Vyučuje se ve 2 hodinové týdenní dotaci.

Vyučovací předmět *Chemie* je vyučován v kombinované učebně fyziky a chemie.

Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů (*Fyzika, Přírodopis, Zeměpis, Člověk a svět práce aj.*) a do povinně vyučovaného tématu „*Ochrana člověka za mimořádných situací*“.

V rámci předmětu Chemie jsou realizována tato průřezová témata:

PT 1 Osobnostní a sociální výchova

- Sociální rozvoj - Komunikace
- Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PT 2 Výchova demokratického občana

- Občan, občanská společnost a stát

PT 3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá

PT 4 Multikulturní výchova

- Lidské vztahy

PT 5 Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Vztah člověka k prostředí

PT 6 Mediální výchova

- Receptivní činnosti - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti
- Produktivní činnosti - Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Chemie**Kompetence k učení**

vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- Učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů.
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti.
- Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu.
- Učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení.
- Podporujeme používání výpočetní techniky.
- Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry.
- Učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment.
- Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.
- Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v oboru *Chemie* rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

Kompetence k řešení problémů

podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit.
- Na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů.
- Učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů.
- Učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života.
- Učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů.
- Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.

- Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů.
- Podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů.
- Učíme, jak některým problémům předcházet.
- Průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

Kompetence komunikativní

vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci

- Vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci.
- Učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů.
- Klademe důraz na „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu.
- Ve výuce podporujeme používání výpočetní techniky.
- Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
- Podporujeme kritiku a sebekritiku.
- Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky.
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem.
- Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených v řádu učebny chemie.
- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel pro zacházení s chemickými látkami.
- Sami otevřeně komunikujeme na „odborné a kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty.

Kompetence sociální a personální

rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých

- Vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů.
- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.

- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině.
- Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli).
- Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.
- Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

Kompetence občanské

vychovávat žáky jako svobodné občany, plní si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích

- Vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití chemie.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí.
- Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí.
- Vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření, zneužívání (a nadměrnému užívání) léků.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků.
- Netolerujeme nekamarádkské chování a odmítnutí požadované pomoci.
- Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů.
- Učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům.
- Učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc.
- Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (manipulace s chemickými látkami, pravidla chování ve škole, v učebně chemie) a dodržování stanovených pracovních postupů.
- Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření.
- Jdeme příkladem – respektujeme závazné předpisy, plníme příkladně své povinnosti.
- Respektujeme osobnost žáka a jeho práva.
- Chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

Kompetence pracovní

vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.

- Učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat.
- V rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku.
- Podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu.
- Seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování.
- Vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků.
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi v oblasti chemické výroby.
- Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...).
- Prohlubujeme si odbornou a pedagogickou kvalifikaci. V rámci celoživotního vzdělávání se neustále seznamujeme s novými poznatky a technologiemi v oboru chemie a s novými poznatky v oborech pedagogika, psychologie a oboru didaktika chemie. Důsledně dodržujeme zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- Zodpovědně chráníme své zdraví a zdraví žáků. Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

5.9.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU CHEMIE

Chemie

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– zařadí chemii mezi přírodní vědy – uvede, čím se chemie zabývá – rozliší fyzikální tělesa a látky – uvede příklady chemického děje – rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek – uvede příklady chemické výroby ve svém okolí a zhodnotí význam i případná rizika pro společnost a pro obyvatele v okolí chemických závodů	1. POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE	Úvod do chemie – vymezení předmětu chemie – látky a tělesa – chemické děje – chemická výroba	<i>Ch - CHEMIE A SPOLEČNOST:</i> <i>chemický průmysl v ČR</i> <i>Ch - POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE:</i> <i>vlastnosti látek</i> <i>mimořádné události</i> <i>Fy - LÁTKY A TĚLESA:</i> <i>měřené veličiny</i> <i>skupenství látek</i> <i>Př - PÉČE O ZDRAVÍ</i> <i>ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy</i> <i>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ:</i> <i>bezpečné chování</i> <i>dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</i> <i>ochrana člověka za mimořádných situací</i>
- uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti látek (barva, zápach, hustota, teplota tání, teplota varu, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, rozpustnost ve vodě) - rozliší známé látky podle jejich různých vlastností (barva, zápach, rozpustnost ve vodě) - navrhne a provede jednoduché chemické pokusy a zaznamená jejich výsledek		Vlastnosti látek: (Barva, skupenství, rozpustnost ve vodě, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, hustota)	<i>Ch - POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE:</i> – <i>vlastnosti látek</i> – <i>zásady bezpečné práce</i> – <i>nebezpečné látky a přípravky</i> – <i>mimořádné události</i> <i>Fy - LÁTKY A TĚLESA:</i> – <i>měřené veličiny</i> – <i>skupenství látek</i>

- popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek - rozpozná skupenství látek a jejich změny (tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace) - vyhledá v tabulkách (u vybraných látek) hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu a orientuje se v jejich hodnotách			
- uvede zásady bezpečné práce v laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu - uvede příklady nebezpečných látek a zásady bezpečné práce s nimi - vysvětlí význam R- vět a S- vět a uvede jejich příklady u výrobků, které se běžně prodávají		Bezpečnost při experimentální činnosti - zásady bezpečné práce v laboratoři - první pomoc při úrazu v laboratoři	<i>Ch - POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE:</i> - <i>zásady bezpečné práce</i> - <i>nebezpečné látky a přípravky</i> - <i>mimořádné události</i> <i>Př - PÉČE O ZDRAVÍ:</i> - <i>ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy</i> <i>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ:</i> - <i>bezpečné chování</i> - <i>dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</i> <i>BIOLOGIE ČLOVĚKA:</i> - <i>nemoci, úrazy a prevence</i>
- rozliší různorodé a stejnorodé směsi - rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu a uvede jejich příklady z běžného života - uvede příklad pevné, kapalně a plynné stejnorodé směsi - použije správně (v souvislostech) pojmy: složky roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok - aplikuje poznatky o vlivu teploty,	2. SMĚSI	Směsi - různorodé a stejnorodé směsi (roztoky) - složky směsi - složení roztoků - hmotnostní zlomek	<i>Ch - SMĚSI:</i> <i>směsi</i> <i>voda</i> <i>vzduch</i> <i>Fy - LÁTKY A TĚLESA</i> <i>měřené veličiny</i> <i>skupenství látek</i>

míchání a plošného obsahu povrchu rozpuštěné látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlování známých situací z běžného života – vypočítá složení roztoků (hmotnostní zlomek, hmotnost rozpuštěné látky) a připraví roztok o požadovaném složení			
– sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci – popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace – navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě – vysvětlí princip usazování a krystalizace – uvede příklad chemické výroby založené na oddělování složek směsí		Oddělování složek směsí – usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace	<i>Ch - SMĚSI:</i> <i>směsí</i> <i>Fy - LÁTKY A TĚLESA</i> <i>měřené veličiny</i> <i>skupenství látek</i> PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
– rozezná a pojmenuje různá skupenství vody v přírodě – zhodnotí význam vody pro život na Zemi – uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi – rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití – uvede princip výroby vody ve vodárnách – vysvětlí pojem měkká, tvrdá a minerální voda – popíše oběh vody v přírodě, vysvětlí jeho princip – prokáže znalost složení vzduchu – charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek		Voda a vzduch – voda- destilovaná, pitná, odpadní – výroba pitné vody – čistota vody – vzduch- složení, vlastnosti – čistota ovzduší – ozónová vrstva	<i>Ch - SMĚSI:</i> <i>voda</i> <i>vzduch</i> <i>Fy - LÁTKY A TĚLESA:</i> <i>měřené veličiny</i> <i>skupenství látek</i> <i>Př - PÉČE O ZDRAVÍ:</i> <i>ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy</i> <i>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ:</i> <i>bezpečné chování</i> <i>dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</i> <i>BIOLOGIE ČLOVĚKA:</i> <i>nemoci, úrazy a prevence</i> <i>ZÁKLADY EKOLOGIE:</i> <i>ochrana přírody a životního prostředí</i>

- vysvětlí princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů - popíše, jak poskytne první pomoc při popáleninách, uvede telefonní číslo rychlé zdravotnické pomoci - popíše, co je teplotní inverze a smog a uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší - vysvětlí pojem skleníkový efekt, uvede jeho příčinu a důsledky - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě i v domácnosti - uvede příklady, jak lze v nejbližším okolí omezovat znečišťování vody a vzduchu - uvede význam vody a vzduchu pro chemickou výrobu			<i>Z - ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ: vztah příroda a společnost</i> PT 5 - Ekosystémy PT 5 - Základní podmínky života PT 6 - Receptivní činnosti: - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- doloží na příkladech (z praxe), že se látky skládají z pohybujících se částic - používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech - popíše složení atomu a vznik kationu a anionu z neutrálních atomů	3. ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY	Částicové složení látek - molekuly, atomy - atomové jádro, protony, neutrony - elektronový obal atomu, elektrony, valenční elektrony, ionty	<i>Ch - ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY:</i> <i>částicové složení látek</i> <i>Fy - LÁTKY A TĚLESA:</i> <i>skupenství látek</i>
- používá značky a názvy chemických prvků: Ag, Al, Ar, As, At, Au, B, Be, Bi, Br, C, Ca, Cd, Cl, Co, Cr, Cs, Cu, F, Fe, Fr, H, He, Hg, I, Li, K, Kr, Mg, Mo, Mn, N, Na, Ne, Ni, O, Os, P, Pb, Pt, Ra, Rb, Rn, S, Sb, Se, Si, Sn, Te, Ti, U, V, W, Xe, Zn - vysvětlí, co udává protonové číslo - vyhledá v tabulkách názvy prvků ke známým (daným) protonovým číslům a zapíše správně ke značce prvku protonové číslo - používá pojmy chemická látka		Chemické prvky a chemické sloučeniny - chemické prvky - vybrané názvy a značky chemických prvků - protonové číslo	<i>Ch - ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY:</i> - <i>částicové složení látek</i> - <i>prvky</i> - <i>chemické sloučeniny</i>

chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech			
- rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny - ze vzorce (z modelu molekuly) chemické sloučeniny odvodí složení chemické látky			
- rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů - zhodnotí vliv činností člověka na změny obsahu kyslíku a ozonu v plynném obalu Země - rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků, vyhledá prvky s podobnými vlastnostmi		Chemické prvky a periodická soustava chemických prvků - kovy- Fe, Al, Zn, CU, Ag, Au - slitiny- mosaz, bronz, dural - nekovy-H, O, N, Cl, S, C	<i>Ch - ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY:</i> <i>částicové složení látek</i> <i>prvky</i> <i>chemické sloučeniny</i> <i>Př - ZÁKLADY EKOLOGIE</i> <i>ochrana přírody a životního prostředí</i> <i>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ:</i> <i>dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</i> <i>Z - ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ:</i> <i>vztah příroda a společnost</i> PT 5 - Vztah člověka k prostředí
- rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních případech - provede jednoduché chemické reakce ve školní pracovně - uvede příklady chemických reakcí probíhajících v přírodě a chemických reakcí používaných při chemické výrobě	4. CHEMICKÉ REAKCE	Chemické reakce - výchozí látky a produkty - chemický děj	<i>Ch - POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE:</i> <i>zásady bezpečné práce</i> <i>nebezpečné látky a přípravky</i> CHEMICKÉ REAKCE: <i>chemické reakce</i> <i>klasifikace chemických reakcí</i> <i>faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí</i> <i>chemie a elektřina</i> CHEMIE A SPOLEČNOST: <i>chemický průmysl v ČR</i>
- uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh		Zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice - zákon zachování hmotnosti	<i>Ch - CHEMICKÉ REAKCE:</i> <i>chemické reakce</i> <i>klasifikace chemických reakcí</i>

– zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce – přečte zápis chemické reakce s užitím názvů chemických látek – provede výpočty z chemických rovnic s využitím veličin n, m, V, c, M – posoudí význam zákona zachování hmotnosti pro chemickou výrobu		– látkové množství – molární hmotnost – úpravy (vyčíslení) chemických rovnic	<i>CHEMIE A SPOLEČNOST:</i> chemický průmysl v ČR <i>Fy - LÁTKY A TĚLESA:</i> měřené veličiny
– určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech – zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy – popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí – určí oxidační číslo v sulfidech – zapíše z názvů vzorce sulfidů a naopak ze vzorců jejich názvy – určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech – zapíše z názvů vzorce a naopak ze vzorců jejich názvy – popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného	5. ANORGANICKÉ SLOUČENINY	Oxidy – oxid siřičitý, sírový, uhličitý, uhelnatý, vápenatý, dusnatý, dusičitý, křemičitý – názvosloví oxidů, oxidační číslo – skleníkový efekt – Sulfidy – sulfid olovnatý a zinečnatý halogenidy – fluoridy, chloridy, bromidy a jodidy – názvosloví halogenidů	<i>Ch - ANORGANICKÉ SLOUČENINY:</i> oxidy soli kyslíkaté a nekyslíkaté <i>Př - NEŽIVÁ PŘÍRODA:</i> nerosty a horniny <i>ZÁKLADY EKOLOGIE:</i> ochrana přírody a životního prostředí <i>Z - ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ:</i> vztah příroda a společnost <i>Ch - ANORGANICKÉ SLOUČENINY:</i> soli kyslíkaté a nekyslíkaté <i>Př - NEŽIVÁ PŘÍRODA:</i> nerosty a horniny
– popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin – bezpečně ředí roztoky kyselin, poskytne první pomoc při zasažení těmito látkami – zapíše z názvů kyselin vzorce a ze vzorců jejich názvy – vysvětlí, jak vznikají kyselé deště a jak jim lze předcházet – rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH – změří pH roztoku univerzálním		Kyseliny, kyselost a zásaditost roztoků, pH – kyseliny - chlorovodíková, dusičná, sírová – názvosloví kyselin – pH, indikátory pH – kyselé deště – bezkyslíkaté a kyslíkaté kyseliny	<i>Ch - ANORGANICKÉ SLOUČENINY:</i> kyseliny a hydroxidy <i>POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE:</i> zásady bezpečné práce nebezpečné látky a přípravky mimořádné události <i>Př - BIOLOGIE ČLOVĚKA:</i> nemoci, úrazy a prevence <i>PÉČE O ZDRAVÍ:</i> ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami, chronickým

indikátorovým papírkem – запиše vzorce vybraných bezkyslíkatých kyselin (HCl, HF, HBr, HI)			onemocněním a úrazy <i>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ:</i> dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
– popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů – запиše z názvů vzorce hydroxidů a naopak ze vzorců jejich názvy – bezpečně rozpouští hydroxidy, poskytne první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami – posoudí vliv vybraných hydroxidů (v odpadech) na životní prostředí		Hydroxidy – názvosloví hydroxidů – hydroxidy- sodný, draselný, vápenatý	Ch - ANORGANICKÉ SLOUČENINY: kyseliny a hydroxidy POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE: zásady bezpečné práce nebezpečné látky a přípravky PŘ - BIOLOGIE ČLOVĚKA: nemoci, úrazy a prevence PÉČE O ZDRAVÍ: ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ: dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví Z - ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ: vztah příroda a společnost
– bezpečně provede neutralizaci zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a запиše je chemickými rovnicemi – zdůvodní první pomoc při zasažení hydroxidy nebo kyselinami – uvede příklady uplatnění neutralizace v praxi – rozliší, které látky patří mezi soli – připraví jednoduchým postupem sůl – запиše z názvů vybraných solí vzorce a ze vzorců jejich názvy – uvede příklady uplatnění solí v praxi		Neutralizace, soli – podstata neutralizace – vznik solí – názvy a vzorce síranů, dusičnanů, uhličitánů	Ch - POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE: zásady bezpečné práce nebezpečné látky a přípravky CHEMICKÉ REAKCE: chemické reakce klasifikace chemických reakcí ANORGANICKÉ SLOUČENINY: kyseliny a hydroxidy soli kyslíkaté a nekyslíkaté PŘ - BIOLOGIE ČLOVĚKA: nemoci, úrazy a prevence PÉČE O ZDRAVÍ: ochrana před přenosnými i

			<i>nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy</i> <i>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ:</i> <i>dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</i>
– uveďte význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí – popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv – vysvětlí pojem keramika, uveďte příklady jejího využití	6. CHEMIE A SPOLEČNOST	Hospodářsky významné látky průmyslová hnojiva vápenná malta, sádra, beton keramika	<i>Ch - ANORGANICKÉ SLOUČENINY:</i> <i>solí kyslíkaté a nekyslíkaté</i> <i>CHEMIE A SPOLEČNOST:</i> <i>tepelně zpracované materiály</i> <i>průmyslová hnojiva</i> <i>Př - NEŽIVÁ PŘÍRODA:</i> <i>nerosty a horniny</i> <i>ZÁKLADY EKOLOGIE:</i> <i>ochrana přírody a životního prostředí</i> <i>Z - ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ:</i> <i>vztah příroda a společnost</i> <i>ČESKÁ REPUBLIKA:</i> <i>Česká republika</i>

Chemie

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vysvětlí pojmy: oxidace, redukce – určí které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce – popíše výrobu surového železa a oceli – vysvětlí pojem: koroze, uvede příklady činitelů ovlivňujících rychlost koroze, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí – experimentálně ověří vliv různých činitelů na průběh koroze – objasní, co je podstatou galvanického článku a uvede příklady praktického využití – objasní, co je podstatou elektrolýzy a uvede příklady praktického využití	1. CHEMICKÉ REAKCE	Redoxní reakce – oxidace a redukce – výroba železa a oceli – koroze – galvanický článek – elektrolýza	<i>Ch - CHEMICKÉ REAKCE:</i> <i>chemické reakce</i> <i>klasifikace chemických reakcí</i> <i>chemie a elektřina</i> <i>chemický průmysl v ČR</i> PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 5 - Vztah člověka k prostředí
– rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické – uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití – posoudí vliv spalování různých paliv (včetně pohonných látek pro automobily) na životní prostředí – rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie – používá bezpečně spotřebiče na topné plyny v domácnosti a plynové kahany při školních experimentech – rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami		Energie a chemické reakce – exotermické a endotermické reakce – obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie – fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) – průmyslově vyrobená paliva	<i>Ch - CHEMICKÉ REAKCE:</i> – chemické reakce – klasifikace chemických reakcí – faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí ORGANICKÉ SLOUČENINY: – paliva CHEMIE A SPOLEČNOST: – hořlaviny Př - BIOLOGIE ČLOVĚKA: – nemoci, úrazy a prevence ZÁKLADY EKOLOGIE: – ochrana přírody a životního prostředí PÉČE O ZDRAVÍ: – ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami,

– uveďte, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne první pomoc při popálení			<i>chronickým onemocněním a úrazy</i> RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ: – <i>dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</i> – <i>ochrana člověka za mimořádných situací</i> Z - ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ: – <i>vztah příroda a společnost</i> Fy - ENERGIE: – <i>obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</i> PT 4 - Lidské vztahy PT 5 – Ekosystémy PT 5 – Základní podmínky života
– rozliší anorganické a organické sloučeniny – rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uveďte jejich vzorce, – vlastnosti a použití – uveďte příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu – vyhledá a uveďte příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemním plynem	2. ORGANICKÉ SLOUČENINY	Uhlovodíky – alkan, alkeny, alkyny, areny (methan, ethan, propan, butan, ethylen, acetylen, benzen, naftalen) – průmyslové zpracování ropy	<i>Ch - ORGANICKÉ SLOUČENINY:</i> – <i>uhlovodíky</i> – <i>paliva</i> <i>CHEMIE A SPOLEČNOST:</i> – <i>chemický průmysl v ČR</i> <i>Př - ZÁKLADY EKOLOGIE:</i> – <i>ochrana přírody a životního prostředí</i> <i>Z - SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ</i> – <i>světové hospodářství</i> <i>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ:</i> – <i>vztah příroda a společnost</i> <i>ČESKÁ REPUBLIKA:</i> – <i>Česká republika</i> PT 3 - Evropa a svět nás zajímá PT 6 - Receptivní činnosti – <i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>
– rozliší pojmy: uhlovodíky, deriváty uhlovodíků – na příkladech vzorců známých derivátů uhlovodíků rozliší		Deriváty uhlovodíků – halogenové deriváty – alkoholy a fenoly – aldehydy a ketony	<i>Ch - POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE:</i> – <i>nebezpečné látky a přípravky</i> ORGANICKÉ SLOUČENINY:

– uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu – rozliší a zapíše vzorce methanolu, ethanolu, fenolu, – kyseliny mravenčí a octové, formaldehydu a acetonu, ethylesteru kyseliny octové – uvede vlastnosti a příklady použití těchto látek – uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí		– karboxylové kyseliny – estery, esterifikace, ethylester kyseliny octové	– <i>deriváty uhlovodíků</i> CHEMIE A SPOLEČNOST: – <i>hořlaviny</i> Př - RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ: – <i>dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</i> PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 2 – Občan, občanská společnost a stát
– uvede výchozí látky, produkty a podmínky fotosyntézy a dýchání – uvede význam fotosyntézy pro život na Zemi – rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy		Přírodní látky – sacharidy, tuky, bílkoviny, vitaminy – fotosyntéza	Ch - ORGANICKÉ SLOUČENINY: – <i>přírodní látky</i> Př - BIOLOGIE ROSTLIN: – <i>fyzilogie rostlin</i> BIOLOGIE ČLOVĚKA: – <i>nemoci, úrazy a prevence</i> – <i>životní styl</i> PÉČE O ZDRAVÍ: – <i>výživa a zdraví</i> RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ: – <i>civilizační choroby</i> HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ: – <i>podpora zdraví a její formy</i> PT 6 – Fungování a vliv médií ve společnosti
– rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady názvů, vlastností a použití – posoudí vliv používání plastů na životní prostředí – rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání	3. CHEMIE A SPOLEČNOST	Plasty a syntetická vlákna – polyethylen, polypropylen, polystyren, polyvinylchlorid – polyamidová a polyesterová vlákna	
– doloží na příkladech význam chemických výrob pro naše		Chemie a společnost – chemické výroby	Ch - POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE:

hospodářství a pro člověka – uveďte příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby – zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů – vysvětlí pojem: biotechnologie; uveďte příklady biotechnologií – na konkrétních příkladech doloží, jak dochází ke znečišťování životního prostředí a jak tomu předcházet – vyjmenuje nejznámější chemické podniky v okolí, uveďte příklady jejich výroby a posoudí možná nebezpečí při vzniku havárií – na modelových příkladech uveďte zásady chování za mimořádných situací ohrožujících zdraví a život člověka během přírodních a průmyslových havárií v blízkosti bydliště (školy) – uveďte příklady chování při nadměrném znečištění ovzduší – bezpečně zachází s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti – rozpozná označení hořlavých a výbušných látek, uveďte zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavými a výbušninami – uveďte příklady otravných látek a způsoby ochrany proti nim – uveďte příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument		– otravné látky – pesticidy – biotechnologie, enzymy – léčiva – drogy – detergenty – potraviny – chemie a životní prostředí – ochrana člověka za mimořádných situací	– <i>zásady bezpečné práce</i> – <i>nebezpečné látky a přípravky</i> – <i>mimořádné události</i> SMĚSI: – <i>voda</i> – <i>vzduch</i> CHEMICKÉ REAKCE: – <i>klasifikace chemických reakcí</i> CHEMIE A SPOLEČNOST: – <i>chemický průmysl v ČR</i> – <i>průmyslová hnojiva</i> – <i>tepelně zpracovávané materiály</i> – <i>plasty a syntetická vlákna</i> – <i>detergenty a pesticidy, insekticidy</i> – <i>hořlaviny</i> – <i>léčiva a návykové látky</i> Př - PÉČE O ZDRAVÍ: – <i>ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy</i> RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ: – <i>civilizační choroby</i> – <i>auto-destruktivní závislosti</i> – <i>dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</i> – <i>ochrana člověka za mimořádných událostí</i> HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ: – <i>podpora zdraví a její formy</i> BIOLOGIE ČLOVĚKA: – <i>nemoci, úrazy a prevence</i> – <i>životní styl</i> ZÁKLADY EKOLOGIE: – <i>ochrana přírody a životního prostředí</i> Z - ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ: – <i>vztah příroda a společnost</i> ČESKÁ REPUBLIKA:
---	--	--	---

			- <i>Česká republika</i> PT 1 - Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 1 – Sociální rozvoj - Komunikace PT 6 - Produktivní činnosti - Práce v realizačním týmu
--	--	--	--

5.10. PŘÍRODOPIS

5.10.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU PŘÍRODOPIS

Předmět Přírodopis je vzdělávacím oborem vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, realizovanou ve stejnojmenném předmětu na I. stupni školy. Úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- **Chemie:** ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy
- **Fyzika:** fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- **Zeměpis:** rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, národní parky

V předmětu Přírodopis jsou realizována tato témata z oblasti **Výchova ke zdraví:**

- Změny v životě člověka a jejich reflexe
- Zdraví způsob života a péče o zdraví
- Hodnota a podpora zdraví
- Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět **Přírodopis** je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6. - 7. ročníku dvě hodiny týdně, v 8. ročníku 1,5 hodiny a v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu **Přírodopis:**

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného a kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích, zásahů člověka do přírody a možných ohrožení z toho plynoucích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Řád učebny přírodopisu je součástí vybavení učebny, **dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.**

Předmět prolínají průřezová témata:

PT 1 – Osobnostní rozvoj a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita
- Sociální rozvoj: Poznávání lidí, Komunikace, Kooperace a kompetice

- Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PT 3 – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímají
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

PT 4 – Multikulturní výchova

- Etnický původ
- Princip sociálního smíru a solidarity

PT 5 – Enviromentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k životnímu prostředí

PT 6 – Mediální výchova

- Receptivní činnosti: Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti
- Produktivní činnosti: Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k

- efektivnímu učení
- vyhledávání a třídění informací, jejich využívání v procesu učení
- vytváření komplexnějšího pohledu na přírodní a společenské jevy
- plánování, organizování a řízení vlastního učení

Učitel

- se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům a řešením sami žáci
- sleduje při hodině pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají nejrozumnější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí

- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel

- klade otevřené otázky
- ukazuje žákovi cestu k řešení prostřednictvím jeho chyb
- podněcuje žáka k argumentaci

Kompetence komunikativní

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuse
- uplatňují bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy

Učitel

- vede žáky k souvislému, výstižnému a kultivovanému projevu
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

Učitel

- zadává úkoly při kterých mohou žáci spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky
- umožňuje žákům aktivně se zapojit do soutěží
- vede žáky k poznávání základů ekologických souvislostí environmentálních problémů
- vede žáky k potřebě zkoumat průběh a příčiny různých přírodních procesů, které mají vliv na ochranu zdraví a majetku, na životní prostředí

Kompetence pracovní

Žáci

- si zdokonalují ústní i písemný projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- mohou využít ICT pro hledání informací
- využívají znalostí z běžné praxe

- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel

- umožňuje žákům, aby při hodinách pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny, zvláště při práci s mikroskopickými preparáty a živými přírodninami
- vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích
- vede žáky k reálnému posouzení svých možností a připravuje je k orientaci na další vzdělávání a budoucí povolání

Hodnocení dovedností a znalostí žáků

Žáci budou hodnoceni prostřednictvím ústního zkoušení, testů, praktických prací s atlasy a klíči, laboratorních prací, písemných samostatných prací, projektových prací.

Hodnocení žáků bude prováděno známkováním, bodováním, slovním hodnocením s podílem sebehodnocení žáka.

5.10.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PŘÍRODOPIS

Přírodopis

6. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy - uvede příklady rozmanitosti přírody	Vznik života na Zemi	Uspořádání živého světa	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj - Komunikace
pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát, provede zápis pozorování, použije lupu	Život na Zemi	Mikroskop, lupa, zkoumání přírody	<i>Fy – optika</i>
- popíše buňku, vysvětlí funkci organel - vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou - vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady - vysvětlí pojmy pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava a organismus - vymezí základní projevy života, uvede jejich význam	Základní struktura života	Buňka Nebuněčnost, jednobuněčnost, mnohobuněčnost, Projevy života: Fotosyntéza, výživa, dýchání, růst, rozmnožování, dráždivost a vývin	<i>Z – oceány a moře</i> <i>Př – porovnání těl živočichů a rostlin, obrazové materiály, pozorování</i> <i>Ch – oxidace a fotosyntéza</i>
- dokáže roztřídit organismy do říší - pochopí rozdíly mezi bakterií a virem - na příkladech řas, kvasinek a prvoků vysvětlí pojmy producent, konzument, reducent - pochopí nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci - vysvětlí význam řas a ilustruje ho na vybraných zástupcích - vysvětlí rozdíl ve stavbě buňky hub a rostlin, popíše jednotlivé části hub	Třídění organismů Viry a bakterie Jednobuněčné organismy	- sinice - rostliny - houby - živočichové	PT 3 – Evropa a svět nás zajímá - pandemie nemocí, očkování, problémy třetího světa PT 5 - Vztah člověka k prostředí - neléčitelná virová onemocnění, antibiotika, potravní řetězce, zachování rovnováhy <i>Ch – kvašení</i>
	Mnohobuněčné organismy	- nižší rostliny - houby - lišejníky	PT 5 – Lidské aktivity a problémy ŽP význam lesa, ubývání porostů, emise, imise, symbioza, lišejníky jako

– vysvětlí význam hub v přírodě i pro člověka, rozlišuje parazitismus a symbiózu – pozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby (i s atlasem) – vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin – rozliší lišejník zeměpisný a další druhy lišejníků – popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů – porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky – rozlišuje parazity			indikátory čistoty ovzduší <i>VO – revoluční objev antibiotic, problém rezistence bakterií</i> – drogy <i>Z - orientace v přírodě, biosféra</i>
	Nižší živočichové (bezobratlí)	– žahavci – ploštěnci – hlísti	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace (základní hygienické návyky) <i>Z - korálové útesy</i> – zdravotní problémy
– rozlišuje podle charakteristických znaků plže, mlže, hlavonožce – pochopí vývojové zdokonalení stavby těla	Měkkýši	– plži – mlži – hlavonožci	<i>Z - práce s mapou, lov perlorodek</i> <i>Př - paleontologie</i>
– rozlišuje vodní a suchozemské druhy měkkýšů	Kroužkovci	– máloštětinatci – pijavky – mnohoštětinatci	<i>Z - pedosféra</i> <i>Fy - pohyb</i>
– pozná vybrané zástupce měkkýšů – vysvětlí význam a postavení měkkýšů v přírodě – popíše tělo žížaly a vysvětlí funkce tělních orgánů – vysvětlí význam žížaly v přírodě – pozná rozdíly mezi třídami – vysvětlí význam členovců – dokáže popsat vnitřní i vnější stavbu těla členovců – rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků – uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd – dokáže popsat tělo včely medonosné	Členovci	– pavoukovci – koryši – hmyz	<i>Ch - insekticidy, feromony</i> <i>D - morové epidemie, sloupy</i> <i>Z - globální problémy lidstva</i> <i>Př - roztoči a onemocnění nervové soustavy</i>

jako modelový příklady hmyzu – zná význam vývoje nepřímého a přímého – rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou – orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu – zhodnotí význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu			
– pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska	Ostnokožci		PT 5 – Základní podmínky života – vývoj v přírodě
– porozumí pojmům společenstvo a ekosystém – pochopí vztahy v potravní řetězci a pyramidě – pochopí závislost člověka na přírodě a nutnost její ochrany	Člověk a příroda	Společenstvo Ekosystém Potravní řetězce a pyramidy Ochrana životního prostředí	PT 5 – Ekosystémy – a vztahy v nich, typy ekosystémů <i>Z - globální problémy lidstva</i> <i>Ch - látková přeměna</i> <i>AJ – environment - vysvětlení</i>

Přírodopis

7. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vysvětlí význam a zásady třídění organismů - uvede jednotlivé taxonomické jednotky	Třídění organismů		PT 1 – Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání (třídění, srovnávání)
- porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie - vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - dokáže rozdělit zástupce do jednotlivých tříd - chápe vývojové zdokonalování - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí, pozná vybrané zástupce ryb - rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby - rozumí postavení ryb v potravním řetězci - chápe význam ryb v potravě člověka	Kmen strunatci	Podkmen obratlovci Třídy - kruhoústí - paryby - ryby	PT 3 – Objevujeme Evropu a svět - mezinárodní smlouvy o rybolovu PT 5 – Vztah člověka k prostředí - zamořené vodní plochy, ekologické havárie <i>Z – rozšíření organismů, migrace, biosférické rezervace, práce s mapou</i> <i>Fy -měření teplot</i> <i>Př – vývoj živočichů, vývin nepřímý</i>
- pozná vybrané zástupce obojživelníků - vysvětlí způsob života obojživelníků ve vodním prostředí		Obojživelníci	
- určí vybrané zástupce plazů - seznámí se s exotickými druhy plazů a možnostmi jejich chovu - vysvětlí význam plazů v potravním řetězci		Plazi	<i>Př – VZ první pomoc při uštknutí</i>
- chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu - pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do		Ptáci	<i>VZ - chování člověka při virových onemocněních (ptačí chřipka)</i>

nejznámějších řádů – určí přizpůsobení ptáků prostředí – pozná zástupce tažných a přezimujících ptáků			
– popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku – podle typických znaků rozlišuje základní řády savců a správně třídí vybrané zástupce – vysvětlí přizpůsobení savců prostředí – pozná vybrané zástupce savců a zařadí je – zná význam těchto živočichů a jejich postavení v ekosystému		Savci	PT 1 – Sociální rozvoj – Kooperace (soužití živočichů a člověka; využití živočichů k léčení psychických poruch) PT 3 – Jsme Evropané – mezinárodní ochrana ŽP PT 5 – Lidské aktivity a problémy ŽP – hospodářské využití savců
– vysvětlí vývoj rostlin – dokáže rozlišit nižší a vyšší rostliny – zná příklady výtrusných rostlin – rozlišuje vybrané zástupce mechorostů a kaproďorostů – vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě – chápe a vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami – vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla – vysvětlí funkce pletiv rostlinných orgánů – pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin – podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin – zná význam lesa a způsoby jeho ochrany	Vyšší rostliny	Vývoj rostlin, přechod na souš Rostliny výtrusné Mechorosty Kaproďorosty - plavuně, přesličky a kapradiny	PT 5 – Základní podmínky života – producenti, potravní řetězec <i>Z - lázeňství - využití rašeliny</i> <i>Př - vznik uhlí - nerostné suroviny</i>
		Semenné rostliny Stavba rostlinného těla	<i>Př – pletiva</i> <i>Z - orientace v přírodě, podnebí</i> <i>Ch – fotosyntéza</i> <i>M - souměrnost</i>
		Nahosemenné rostliny	<i>Ch – celuloza</i>
		Ekosystém lesa	PT 5 - Ekosystémy – druhy lesů a jejich využití)
– vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou, uvede		Krytosemenné rostliny - jednoděložné, dvouděložné	<i>Př - vývojové znaky jedinců</i>

konkrétní příklady – rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin – zná významné zástupce jednotlivých čeledí a dokáže je roztřídit – vysvětlí význam lučních porostů – zná příklady využití a pěstování kulturních plodin – umí pracovat s atlasy a klíči rostlin a živočichů		– čeledi Ekosystémy louky, pole, vody, mokřadů a sídel	PT 6 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – zhodnocení informací a faktů
---	--	---	---

Přírodopis

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- zařadí člověka do systému živočišné říše - charakterizuje biologické znaky lidského a živočišného organismu - vysvětlí vývoj člověka - porovná lidské rasy a jejich charakteristické znaky	Člověk	Vývoj člověka	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí PT4 – Etnický původ - tolerance k odlišnostem - rasy, rasismus, - národnostní menšiny PT4 – Princip sociálního smíru a solidarity <i>Př – základy života, stavba těl organismů</i>
- umí vysvětlit pojmy – buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - zná stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla	Morfologie	Buňky, tkáně, orgány	<i>Tv – význam posilování, udržování kondice</i> <i>Ch – aerobní procesy, oxidace</i>
- vysvětlí význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb - pojmenuje základní kosti a svaly - uvede příklady hlavních příčin nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci - vysvětlí, jak tělo získává energii	Orgánové soustavy	Soustava opěrná a svalová. Základní postupy první pomoci- obvazová technika, znehybnění, prevence poškození zdraví Energie	<i>F – Zákon o zachování energie, přeměna energie</i> <i>Ch – glykogeny</i>
- vysvětlí složení krve a funkci jednotlivých částí krve - popíše stavbu srdce a druhy cév - vysvětlí činnost srdce a celé oběhové soustavy - uvede příčiny nemocí oběhové soustavy a krve, jejich prevenci, zásady první pomoci - předvede masáž srdce - objasní význam zdravého způsobu		Tělní tekutiny , složení a funkce Oběhová soustava , stavba, činnost, Životní styl , pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka, kardiovaskulární choroby Nakažlivé nemoci , cesty přenosu nákaz a jejich prevence, ,	PT 5 – Vztah člověka k prostředí příčiny civilizačních chorob - kardiovaskulární, infarkt, mozková mrtvice, jejich prevence <i>Př – zásady správné výživy</i> <i>Ch – léčiva</i>

životu			
– pojmenuje a popíše části dýchací soustavy – vysvětlí činnost dýchací soustavy v klidu a při zátěži – uvede příčiny nemocí dýchací soustavy, prevenci a zásady první pomoci		Dýchací soustava - stavba a funkce Nebezpečí kouření, kouření pasivní, aktivní, choroby dýchací soustavy a civilizační choroby - prevence, první pomoc (návlek umělého dýchání) Epidemie	PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – znečištěné ovzduší, exhalace PT 6 – Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií ve společnosti (využití médií, informace o stavu ovzduší, varování – špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství)
– pojmenuje a popíše části trávicí soustavy a vysvětlí jejich funkci – uvede příčiny nemocí trávicí soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci – objasní význam zdravého způsobu života		Trávicí soustava – stavba a funkce Výživa a zdraví, pitný režim Poruchy příjmu potravy Výživa a civilizační choroby Zásady zdravé výživy a zdravého způsobu života	PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – hladomor – problémy zemí třetího světa, – přístup k pitné vodě <i>Ch – cukry, tuky, bílkoviny</i>
– vysvětlí stavbu a funkci vylučovací soustavy – uvede příčiny onemocnění vylučovací soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci		Soustava vylučovací Stavba a funkce, onemocnění, příčiny a prevence	
– vysvětlí význam kůže a popíše její stavbu – uvede příčiny onemocnění kožní soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci		Kožní soustava Stavba a funkce, význam a péče o kůži První pomoc při poškození a popáleninách	PT 5 - Základní podmínky života – sluneční záření, rakovina kůže – osobní hygiena
– popíše stavbu nervové soustavy – vysvětlí činnost nervové soustavy – popíše části mozku a jejich význam – uvede příčiny nemocí nervové soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci – vysvětlí vliv návykových látek na nervovou soustavu		Nervová soustava , stavba a činnost, reflexy Stres a odolávání stresu, rizikové chování Denní režim Návykové látky, vliv na nervovou soustavu, prevence, linky důvěry	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena – Seberegulace a sebeorganizace <i>VO - rizika ohrožující zdraví</i> <i>auto – destruktivní závislosti</i> <i>Ch - drogy</i>
– vysvětlí stavbu a funkci všech smyslových ústrojí – uvede příčiny jejich onemocnění,		Smyslové orgány , stavba, funkce, choroby, příčiny a vliv prostředí	<i>Fy – zvuk, optika, teplo, tlak, vlnění</i> <i>Ch – plyny, šíření pachů</i>

zásady jejich prevence a první pomoci			
– zná nejdůležitější žlázy s vnitřní sekrecí, jejich hormony – chápe vliv hormonů na řízení lidského těla		Žlázy s vnitřní sekrecí	<i>Ch</i> - chemické reakce, vliv jódu
– popíše stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy – vysvětlí princip oplození – uvědomuje si nebezpečí přenosu pohlavních chorob a zásady prevence – chápe význam odpovědného sexuálního chování a význam zdrženlivosti v dospívání – respektuje význam sexuality – respektuje změny v období dospívání a vhodně na ně reaguje		Rozmnožování Pohlavní soustava Sexuální dospívání Předčasná sexuální zkušenost, promiskuita Početí, těhotenství, porod Antikoncepce HIV/ AIDS, pohlavní choroby Člověk a zdraví, příčiny, následky a prevence	PT 1 – Sociální rozvoj – Poznávání lidí PT 1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (obecné modely řešení problémů) <i>VO - sexualita, pohlavně přenosné choroby</i> PT 3 - Evropa a svět nás zajímá – pandemie AIDS, třetí svět <i>VO - nebezpečí návykových látek, kouření, alkoholismus</i>
– popíše jednotlivé etapy života – vysvětlí vliv prostředí na zdraví člověka – uvede příklady základních návykových látek a jejich nebezpečí – vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu – vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti – uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů – zná pojmy gen, křížení, šlechtění, genové inženýrství	Genetika	Dědičnost Mendelovy zákony dědičnosti Chromozomy, geny, DNA Mutace, křížení, šlechtění Genofond	<i>Ch</i> – nukleové kyseliny <i>Př</i> - chromozomy, geny, dědičnost. PT 6 - Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu <i>Ch</i> - nukleové kyseliny <i>Př</i> - přirozený výběr v přírodě

Přírodopis

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vysvětlí teorii vzniku Země - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Planeta Země	Vznik a stavba Země	PT 1 – Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání <i>Z - zemské sféry</i> <i>Fy - vesmír</i>
- rozliší prvky souměrnosti krystalu - orientuje se ve stupnici tvrdosti - podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty, zná význam některých důležitých nerostů (руды)	Mineralogie	Nerost, krystal, hornina Vlastnosti nerostů Třídění nerostů Poznávání nerostů	<i>Ch – prvky, sloučeniny, směsi</i> <i>F, Ch – terminologie, rozpustnost, chemické značky, vzorce, optické vlastnosti, magnetismus, hustota</i> <i>Př – třídění přírodnin</i>
- rozlišuje horniny vyvřelé, usazené, přeměněné, popíše způsob jejich vzniku - umí zařadit horniny do skupin podle vlastností - zná význam a použití důležitých hornin	Petrologie	Horniny, vznik, vlastnosti, systém	<i>Př – třídění přírodnin podle charakteristických znaků</i>
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - uvede konkrétní příklady vnitřních a vnějších geologických dějů - charakterizuje mimořádné události způsobené přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi - popíše druhy zvětrávání - popíše vlivy erozí v přírodě	Geologické děje	Vnitřní děje Energie Země Pohyby litosféry a jejich důsledky Vnější děje- zdroj, Mimořádné události způsobené přírodními vlivy (tsunami, povodně, laviny apod.) Eroze, transport, sedimentace	PT 5 - Základní podmínky života - vztahy člověka k prostředí PT 6 – Receptivní činnosti - Fungování a vliv médií ve společnosti <i>Z - vznik pohoří a druhy pohoří v ČR a ve světě, vlivy podnebí</i> <i>Ch – chemické reakce (voda x vápence)</i> <i>Ch – ochrana člověka za mimořádných událostí</i>
- porovná význam půdních činitelů pro vznik půdy - rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy	Pedologie	Vznik půd, typy půd, druhy půd Výskyt a význam půd	PT 1 - Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (řešení problémů ve vztahu k ochraně půdy) <i>Z - práce s mapami půd</i>
popíše teorii vzniku a vývoje života	Geologický vývoj Země	Éry vývoje Země	PT 5 – Ekosystémy (a jejich vznik)

na Zemi – rozlišuje jednotlivé geologické sféry podle charakteristických znaků a typických organismů – umí zařadit geologické děje do jednotlivých éř – chápe systém vývoje organismů		Vývoj geologický Vývoj života	
– orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, společenstvo, biom, populace, potravní řetězec) – rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí – uvede konkrétní příklady potravních řetězců a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce – vysvětlí základní vztahy mezi populacemi, uvede konkrétní příklady parazitizmu a symbiózy	Ekologie	Ekosystémy, společenstvo, potravní řetězec Rozmanitost organismů Organismy a prostředí	PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Př - výživa a reprodukce</i> <i>Ch - vliv chemických produktů na krajinu</i>
– uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí, jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů – uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů – sleduje aktuální stav životního prostředí – chápe principy trvale udržitelného rozvoje – rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie – orientuje se v globálních problémech biosféry – charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy a jejich		Člověk a životní prostředí Podnebí a počasí ve vztahu k životu Klimatické změny, znečištění prostředí, ochrana a využití přírodních zdrojů	PT 3 - Evropa a svět nás zajímá PT 4 - Princip sociálního smíru a solidarity PT 6 - Produktivní činnosti – Práce v realizačním týmu PT 5 - Vztah člověka k prostředí

doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.			
---	--	--	--

5.11. ZEMĚPIS

5.11.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU ZEMĚPIS

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět na druhém stupni základní školy. V 6. a 9. ročníku dvě hodiny týdně, v 7. a 8. ročníku jednu hodinu týdně. Zpravidla se vyučuje v odborné učebně, dovolují-li to možnosti rozvrhu. Řád učebny zeměpisu je nedílným vybavením učebny, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka závazné.

Vzdělávání v předmětu Zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, objevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti života moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět **Zeměpis** úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**:

- Chemie - znečištění všech složek krajinné sféry
- Fyzika - sluneční soustava, vesmír, energie
- Přírodopis - rozšíření živočichů a rostlin, biotopy CHKO, národní parky, ekosystémy

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- Matematika - měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, výpočty
- ICT - zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- Dějepis - kultura národů, historie států, náboženství, soužití
- Český jazyk – názvosloví, významné osobnosti České republiky, třídění jazyků, písmo

- Výchova k občanství – lidská práva, zdroje výživy, význam vzdělání, zdravý životní styl, podmínky života, populační exploze, doprava

Průřezová témata realizovaná v předmětu Zeměpis:

PT 1 Osobnostní a sociální výchova

- Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, praktická etika

PT 2 Výchova demokratického občana

- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

PT 3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

PT 4 Multikulturní výchova

- Kulturní difference

PT 5 Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

PT 6 Mediální výchova

- Receptivní činnosti - Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
- Produktivní činnosti - Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- používání odborné terminologie
- nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využitím v praxi

- využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- poznávání smyslu a cíle učení, vytváření pozitivního vztahu k učení
- kritickému posuzování získaných poznatků a formulování závěrů

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě
- k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu v ústním i písemném projevu

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešení a závěrům sami
- argumentaci, diskusi na dané téma, obhajování svých výroků
- odpovědím na otevřené otázky
- práci s chybou
- kritickému myšlení a schopnosti hájit svá rozhodnutí

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

- využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- utváření pocitu zodpovědnosti za své jednání
- ochotě pomoci a o pomoc požádat
- spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním
- používání měřítka mapy

Kompetence občanské

Učitel vede žáky k:

- dodržování pravidel slušného chování
- pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- ohleduplnosti k druhým, respektování jejich názorů
- vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí
- uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k:

- vyhledávání a využívání různých druhů informací
- bezpečnému chování při praktických pracích
- dodržování pravidel bezpečného chování ve škole a terénu

Hodnocení dovedností a vědomostí žáků

Žáci budou hodnoceni formou ústního zkoušení, testů, krátkých samostatných prací, praktických prací (práce s mapami, atlasem, získávání informací, práce v terénu).

Hodnocení bude prováděno známkováním, bodováním, slovním hodnocením s podílem sebehodnocení žáka.

Metody, formy, nástroje a pomůcky

Výklad, pozorování, porovnávání, rozhovory, projekty, skupinová práce, frontální výuka, práce s mapami, atlasy, buzolou, kompasem, grafy a kartogramy, geografickými tabulkami, videokazetami.

CD, DVD, modely, nástěnné obrazy, mapy, atlasy, časopisy a odborná literatura, jízdní a letové řády, internet.

5.11.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ZEMĚPIS

Zeměpis

6. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– objasní postavení sluneční soustavy ve vesmíru – popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy – rozumí pojmům planeta, hvězda, planetka, měsíce, meteorická tělesa, komety, galaxie	Planeta Země ve vesmíru	Postavení Země ve vesmíru	PT 6 - Receptivní činnosti – - Interpretace vztahu med. sdělení a reality (snímky z kosmu) <i>F - vesmír</i> <i>M - jednotky vzdáleností, porovnávání velikosti těles</i>
– používá praktických znalostí o kulatosti Země – hodnotí důsledky otáčení Země kolem své osy a kolem Slunce pro praktický život na Zemi – vysvětlí délku dnů a nocí, podstatu polárního dne a noci a pravidelné střídání ročních období – dokáže v praxi využít znalosti o rovníkennostech a slunovratech – orientuje se v přírodě podle Slunce		Tvar a pohyby Země	PT 3 – Objevujeme Evropu a svět (důsledky pohybu Země pro život na světě) <i>Fy – gravitace</i> <i>D – vznik kalendáře</i> <i>Př – změny v přírodě v ročních obdobích</i>
– charakterizuje polohu, povrch a pohyby Měsíce – vysvětlí jednotlivé fáze Měsíce – orientuje se na hvězdné obloze		Měsíc přirozená družice Země	<i>Z – příliv a odliv</i> <i>Fy – gravitační síla Měsíce</i>
– používá glóbus jako zmenšený model planety Země k demonstraci základních tvarů zemského povrchu a rozmístění kontinentů a oceánů	Mapa – obraz Země	Glóbus Měřítko glóbu	<i>M - měřítko, poměr, převody jednotek</i>
– používá zeměpisnou síť – určuje pomocí zeměpisných souřadnic absolutní geografickou polohu daných lokalit na Zemi – vysvětlí příčiny časových pásem na		Zeměpisná síť-poledníky, rovnoběžky Zeměpisné souřadnice- zeměpisné délky, šířky Určování absolutní geografické polohy Určování časových pásem	PT 3 – Evropa a svět nás zajímá časová pásma <i>M - grafické vyjádření číselných údajů, úhly, stupně, polokružnice, kružnice</i>

Zemi, pochopí jejich účel a úlohu nultého a 180. poledníku pro určování času a polohy - dokáže stanovit místní čas - vysvětlí pojmy poledník, rovnoběžka, rovník, obratník, polární kruh, nadhlavník, datová mez			
- používá různé druhy map a plánů, umí je orientovat - seznámí se se znázorněním výškopisu a polohopisu na mapách - prokáže aktivní znalost smluvených značek - vyhledá potřebné informace v mapách a v mapových atlasech - orientuje se v obsahu a rejstřících atlasů		Druhy map podle měřítek Druhy map podle témat Orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám Obsah a grafika map, barvy, výškopis, polohopis a mapový klíč Praktické práce s atlasem a mapami	-) PT 3 - Evropa a svět nás zajímají (místo, kde žijí) <i>D - historické mapy</i> <i>VV - estetická stránka mapy</i> <i>Čj - názvosloví</i> <i>F - fotografie, družicové snímky</i> <i>Z - orientace v krajině</i>
- vysvětlí pojem krajinná sféra - orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry - rozpoznává souvislost a podmíněnost mezi jednotlivými přírodními složkami krajinné sféry	Přírodní oblasti Země	Krajinná sféra Země a její složky Význam jednotlivých přírodních složek na Zemi	PT 1 - Morální rozvoj – - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <i>Př - vznik krajinných sfér</i>
- objasní stavbu zemského tělesa a dna oceánů - posuzuje zemský reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností		Litosféra a geologické síly - vnitřní a vnější - činnost člověka	PT 5 - Ekosystémy <i>F - teplota, tlak, hustota, změny skupenství, mechanické zvětrávání</i> <i>Ch - rozpad radioaktivních prvků, chemické zvětrávání</i>

– umí vysvětlit rozdělení atmosféry na vrstvy – s porozuměním pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické jevy, oběh vzduchu v atmosféře – vymezí, vyhledá a porovná na mapách různé podnebné pásy – pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště		Atmosféra - vrstvy, význam troposféry, meteorologické jevy, počasí, podnebí, podnebné pásy, proudění vzduchu - stálé větry	PT 5 – Základní podmínky života (klimatické změny ekosystémy – podnebí) PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (kvalita ovzduší, propojení složek, oteplování, katastrofy)
– seznámí se s rozložením vody na Zemi – porozumí a vyhledá na mapách pojmy – oceán, moře, pohyby mořské vody, povrchové vody, podpovrchové vody, úmoří, povodí, rozvodí a bezodtokové oblasti – vysvětlí význam hydrosféry pro přírodní a hospodářské složky		Hydrosféra – oceány a moře, vlastnosti a pohyby mořské vody Vodstvo na pevninách toky, jezera, bažiny a vodní nádrže, ledovce podpovrchová voda	
– popíše vznik půdy, její složení, půdní typy a druhy, jejich hospodářské využití – rozumí pojmům – mateční hornina, humus, eroze půdy – vysvětlí význam využití a ochrany půdy		Pedosféra – vznik půdy, půdní typy, druhy, význam půdy a její ochrana	PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (zpracování a ochrana půdy)
– objasní uspořádání biosféry v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce – vymezí geografická, šířková pásma na Zemi a dovede je charakterizovat – vysvětlí výšková geografická pásma – seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí		Biosféra přírodní krajiny a jejich rozmístění charakteristika přírodních krajín- jejich význam pro člověka negativní vlivy člověka, jejich nápravy	
– prohloubí si vztah k domovu – seznámí se se základy demokracie	Jak žijí lidé na Zemi	Lidé na Zemi – odlišnosti Kde lidé žijí	PT 4 - Kulturní difference VO - lidská práva

- vysvětlí vlastními slovy pojmy domov, obec, stát, EU - vnímá své okolí a sebe v něm		Podmínky pro život Obživa lidí Nerostné suroviny Potřeby lidí – průmysl, služby Vyspělost zemí	- práva dítěte - demokracie <i>Př</i> - podmínky života - lidské rasy - vliv osídlení na krajinu <i>D</i> - vývoj činnosti lidstva - vývoj zemědělství <i>Ch</i> - vitamíny, chem. suroviny, plyny <i>F</i> - pohyb, parní stroj, vlastnosti látek
- chápe význam slova globální – jeho klady a zápory - uvědomuje si postavení státu v globálním světě - vnímá význam informací, jejich využití a ověřování	Svět se propojuje	Mezinárodní spolupráce Světové organizace	

Zeměpis

7. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby - průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– seřadí světadíly podle rozlohy – popíše polohu světadílu – popíše členitost pobřeží – najde na mapě významné tvary reliéfu – vyhledá řeky a jezera, přiřadí úmoří – určí podnebné pásy – najde na mapě místa s nejvyššími a nejnižšími podnebnými hodnotami – vyjmenuje vegetační pásy – vyhledá a uvede významné rostliny, živočichy vegetačních pásů – vyhledá a uvede hospodářsky významné organizmy světadílu – ukáže na mapě hlavní naleziště nerostných surovin – vyhledá základní údaje o obyvatelstvu (počet, hustotu, původ, rozmístění) – rozdělí světadíly na regiony, srovná lidnatost, hospodářskou úroveň regionů – vyjmenuje a na mapě ukáže státy regionů, jejich hlavní města – charakterizuje státy z přírodních a hospodářských hledisek	Geografie světadílů	Afrika Austrálie Amerika poloha, rozloha, členitost pobřeží povrch vodstvo podnebí přírodní krajiny-rostlinstvo a živočišstvo obyvatelstvo nerostné suroviny zemědělství a průmysl regiony charakteristika států	
– určí geografickou polohu jednotlivých oceánů a polárních oblastí – uvede význam Arktidy a Antarktidy, seznámí s jejich globálními problémy – posoudí význam mezinárodní,	Zeměpis oceánů a polárních oblastí	Antarktida a Arktida Severní ledový oceán Atlantický oceán Tichý oceán a Oceánie Indický oceán	PT 3 - Objevujeme Evropu a svět (využití oceánů) <i>D- objevné cesty a dobývání pólů</i> <i>F- teplota, proudění, tlak</i> <i>Ch - ropa, ropné produkty, vliv na</i>

politické a vědecké spolupráce při výzkumu a využití polárních oblastí – porovná rozlohu jednotlivých oceánů a popíše typické znaky jejich přírodních poměrů – charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů a seznamuje se s jejich ekologickou problematikou			<i>oceány</i> <i>VO - moře – zdroj výživy</i>
---	--	--	---

Zeměpis

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– zjistí rozlohu největšího světadílu – vyhledá krajní body pevniny – popíše členitost pobřeží kontinentu – najde na mapě významné tvary reliéfu – vyhledá řeky, jezera, další vodní plochy, určí úmoří, bezodtokové oblasti – vyjmenuje podnebné pásy, vysvětlí pojem monzun, uvede oblast monzunem nejvíc ovlivňovanou – vyjmenuje vegetační pásy, uvede typické rostliny a živočichy každého pásu – zjistí základní údaje o obyvatelstvu – porovná počet obyvatel Číny a Indie s ostatními asijskými státy – uvede nejrozšířenější náboženství a hlavní jazykové skupiny – vyhledá na mapě významná naleziště nerostných surovin – uvede významné hospodářsky pěstované rostliny – vyhledá hlavní průmyslové oblasti – vymezení oblasti Asie – uvede, které státy do oblasti patří – sestaví charakteristiku států z hlediska přírodních a hospodářských podmínek	Zeměpis světadílů	Asie – největší světadíl poloha, rozloha, členitost pobřeží povrch vodstvo podnebí vegetace obyvatelstvo nerostné suroviny průmysl zemědělství regiony Asie charakteristika států v regionech	PT1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (poznávání lidí, komunikace s jinými národy, diskuse nad problémy, způsoby řešení konfliktů, problémů v mezilidských vztazích) PT 2 - Principy demokracie PT 2 - Formy participace (formy vlády, prvky demokracie, organizace a hnutí) PT 3 - Evropa a svět nás zajímají (objevujeme svět mezinárodní spolupráce, nadnárodní firmy, integrace, spolupráce zemí, migrace obyvatelstva) PT 6 - Produktivní činnosti - Práce v realizačním týmu (projekty, aktuální informace)
– určí hranici mezi Evropou a Asíí, vyhledá krajní body Evropy – zjistí polohu, rozlohu a členitost pobřeží Evropy a porovná		Evropa poloha, rozloha, členitost pobřeží povrch podnebí	

s ostatními světadíly - objasní vývoj povrchu - vyhledá povrchové útvary, provede jejich lokalizaci - určí evropské veletoky a další významné řeky, jezera, průplavy, ledovce - zjistí úmoří a bezodtoké oblasti Evropy - vyhledá podnebné pásy a porovná klimatické podmínky v těchto pásech - vyjmenuje hlavní vegetační pásy, uvede typické zástupce flóry a fauny - zjistí ložiska nerostných surovin - určí hlavní hospodářské plodiny - vyjmenuje průmyslové oblasti Evropy - vyhledá základní údaje o obyvatelstvu - vyjmenuje hlavní jazykové skupiny - charakterizuje dopravu v Evropě - na mapě vyhledá hlavní turistická centra Evropy, uvede evropské mezinárodní integrace - ukáže na mapě všechny evropské státy a jejich hlavní města - na základě získaných znalostí a zkušeností charakterizuje přírodní a hospodářské podmínky evropských států		přírodní krajiny nerostné suroviny zemědělství průmysl obyvatelstvo doprava cestovní ruch regiony Evropy charakteristika států v regionech se zaměřením na střední Evropu – naše sousedy	<i>Př - lidská populace, rasy</i> <i>- vliv osídlení na krajinu</i> <i>- produkty rostlinné a živočišné výroby, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, civilizační choroby, výživa</i> <i>D - vývoj osídlení kontinentu, urbanizace, průmyslová revoluce, objevné plavby, obchod, vzdělanost, objevy</i> <i>VO - lidská práva, význam vzdělání, zdravý životní styl, rozdílnost podmínek života (bohatství, chudoba)</i> <i>Čj - Jazyky –druhy písma, pozdravy v cizích jazycích, jazykové rodiny</i> <i>M - rozbor grafů, kartogramů, porovnání hodnot, průměrné hodnoty</i>
--	--	---	--

Zeměpis

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- určí absolutní geografickou polohu ČR - vyhodnotí relativní geog. polohu - porovná rozlohu ČR s rozlohou sousedních států - popíše prostřednictvím obecně zeměpisných a tematických map vývoj reliéfu - určí a vyhledá horopisné celky - charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, faunu a floru - zhodnotí stav ŽP, vymezí NP a CHKO	Přírodní podmínky ČR	Absolutní a relativní geografická poloha Rozloha Povrch a jeho členitost Podnebí Vodstvo Půdy Rostlinstvo a živočišstvo Ochrana přírody a ŽP	PT 3 – Objevujeme Evropu a svět (poloha ČR, orientace) <i>Př - geologická stavba</i> <i>M - porovnání číselných údajů</i> <i>F - atmosférické prvky</i>
- vyhledá, popíše a zdůvodní rozdíly v soustředění obyvatelstva ČR - vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v ČR a určí jejich lokalizační faktory - srovná ukazatele o obyvatelstvu ČR se sousedními státy - vyhledá aktuální demografické údaje o své obci, zpracovává je - vyhodnocuje údaje a vytváří prognózu dalšího vývoje	Obyvatelstvo a sídla ČR	Rozmístění obyvatelstva Sídelní poměry ČR Rozdělení obyvatel podle demografických údajů Srovnávání údajů	<i>Př - vliv osídlení na krajinu</i>
- porovnává rozmístění hospodářských aktivit ČR - charakterizuje hospodářství ČR po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod - zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství ČR	Ekonomika ČR	Rozmístění a úroveň hospodářských činností ČR Primární sféra Sekundární sféra Terciální sféra	PT 5 - Vztah člověka k prostředí (vliv hospodářství na ŽP) <i>Př - obživa obyvatelstva, fosilní paliva, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl</i> <i>Ch - chemický průmysl, petrochemie</i> <i>F - elektrická energie</i>

- lokalizuje na mapách administrativní celky a regiony v ČR - charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní a historické zajímavosti regionů a porovnává jejich hospodářskou funkci a vyspělost - lokalizuje a charakterizuje významná sídla regionů	Administrativní členění ČR	Kraje ČR Přírodní podmínky Socioekonomické podmínky Význam krajů Zajímavosti	PT 3 - Jsme Evropané (euroregiony, EU a finance) <i>D - historické památky</i> <i>Čj - významné osobnosti</i> <i>M - práce s daty</i>
- zjistí historii a statistické údaje vztahující se k obci - popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu a porovná s ostatními regiony - pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu a plánem obce	Region kde žiji	Karlovarský kraj Obec - Karlovy Vary, obec ve které žiji	PT 6 - Produktivní činnosti - Práce v realizačním týmu - sběr , třídění, hodnocení údajů o kraji a obci
- určí znaky státu a vysvětlí pojem svrchovanost - rozdělí státy podle polohy, rozlohy a lidnatosti - uvede druhy státních hranic a hlediska jejich rozlišení - určí politické formy států, provede jejich lokalizaci - vyhledá státy nezávislé, závislá území, unitární a federativní státy, vysvětlí rozdíly - uvede typy politické moci a způsoby jejího uplatnění - rozdělí státy světa podle stupně ekonomického rozvoje - vymezí mezinárodní integrace ve vztahu k ČR, zhodnotí jejich význam - vyhledá ohniska neklidu ve světě	Politický zeměpis	Svrchovanost států Státy podle polohy, rozlohy a lidnatosti Státní hranice Státní zřízení Správní členění Formy a způsoby vlády Stupeň ekonomického rozvoje států světa Mezinárodní integrace Ohniska konfliktů ve světě Nové státy na mapě světa	PT 2 - Formy participace občanů v politickém životě vlády demokracie, totalita M - zpracování statistických údajů VO - státní zřízení, forma vlády, náboženství, řešení konfliktů
- vypočítá přírůstek obyvatelstva	Obyvatelstvo a sídla	Počet obyvatelstva světa, růst	

- zjistí příklady států s velkým a malým přírůstkem obyvatelstva, zdůvodní rozdíly - porovná rozmístění obyvatelstva - vysvětlí pojmy migrace, imigrace, emigrace - rozdělí obyvatelstvo podle ras, jazyků a náboženství - rozdělí obyvatelstvo podle věku, pohlaví a ekonomické aktivity - porovná venkovská a městská sídla - stanoví jejich význam - vysvětlí pojmy urbanizace, aglomerace, konurbace a megalopole - chápe územní strukturu měst - objasní její úlohu		Rozmístění obyvatelstva Migrace Rasy, národy, jazyky Náboženství Struktura obyvatelstva Sídla-proces urbanizace Územní struktura měst	D - vznik měst VO - populační exploze M - práce s grafy a kartogramy
- rozliší hlavní oblasti socioekonomické sféry - popíše různé typy zemědělství - zařadí do podnebních pásů pěstování zemědělských plodin a chov hospodářských zvířat - zhodnotí význam rostlinné a živočišné výroby v různých částech světa - vyhledá hlavní rybolovné oblasti - určí oblasti lesů - vymezí hlavní oblasti těžby nerostných surovin - vyjmenuje hlavní průmyslová odvětví těžkého a spotřebního průmyslu - určí druhy dopravy, porovná jejich význam - zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo a vyhledá hlavní oblasti cestovního ruchu	Světové hospodářství	Ekonomické sféry Zemědělství Rostlinná a živočišná výroba Rybolov a lesní hospodářství Těžba nerostných surovin Rozdělení průmyslu Rozdělení a úloha dopravy a spojů Služby obyvatelstvu Cestovní ruch Mezinárodní obchod a ekonomické organizace	PT 1 – Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 3 - Jsme Evropané život v mezinárodním prostoru socioekonomické sféry Ch - chemizace zemědělství - chemický průmysl - výfukové plyny VO - bezpečnost dopravy M - rozbor grafů, kartogramů

– uveďte centra světového obchodu a hlavní ekonomické organizace světa			
– objasní pojem krajina, – vysvětlí pojem přírodní krajina, uveďte vnitřní a vnější činitele utvářející krajinu – uveďte lidské činnosti, které nejvýznamněji přetváří krajinu – zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a ŽP – porozumí pojmům ekologie, a trvale udržitelný rozvoj	Krajina a životní prostředí	Přírodní a kulturní krajina ŽP lidské společnosti Globální problémy lidstva – znečištění oceánů, atmosféry, ničení tropických lesů, přelidnění a hlad, válečné konflikty	
– ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu – využívá aktivně mapy, atlasy, cestovní průvodce, pracuje s internetem a s dalšími materiály k vyhledávání informací – uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Praktická geografie	Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině Práce s orientačními body, přístroji, určování azimutu Pohyb podle mapy, odhad vzdáleností a výšek, panoramatické náčrtky, schématické náčrtky, pochodové osy, ochrana člověka při ohrožení zdraví a života, chování a jednání při nebezpečí	VZ(TV) - orientace v terénu Z - práce s mapou (6. ročník) M - měřítko, poměr, odhad (7. ročník)

5.12. HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.12.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – hudební umění a hudební kulturu.

Vzdělávání v tomto předmětu přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém důsledku celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Obsahové vymezení předmětu:

Obsahem **Vokálních činností** je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem **Instrumentálních činností** je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem **Hudebně pohybových činností** je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem **Poslechových činností** je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

V předmětu Hudební výchova se žák také seznamuje s hudební teorií potřebnou ke zvládnutí jednotlivých hudebních činností.

Časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Hudební výchova je povinný předmět.

Žáci s rozšířenou výukou hudební výchovy mají časovou dotaci 3 hodiny týdně od 1. do 7. a v 9. ročníku, v 8. ročníku 2 hodiny týdně. Jejich povinností je také zúčastňovat se výuky v základní umělecké škole, kde si mohou vybrat sólový zpěv nebo hru na hudební nástroj, dále je jejich povinností navštěvovat pěvecký sbor, případně se věnovat v ZUŠ kolektivní hře v orchestru či hudební skupině. Žák, zařazený do skupiny žáků s rozšířenou hudební výchovou, musí splňovat statut žáka ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary.

Žáci bez rozšířené výuky HV mají časovou dotaci 1 hodinu týdně od 1. do 9. ročníku. I tito žáci mohou navštěvovat jakýkoli hudební obor ZUŠ.

Výuka předmětu Hudební výchova probíhá na 1. i 2. stupni ve specializovaných učebnách hudební výchovy, v aule nebo v učebně informatiky, vyžaduje-li to obsah učiva.

V rámci výuky se žáci zúčastňují výchovných koncertů nejen jako posluchači, ale také jako interpreti.

Předmět přesahuje svým charakterem do jiných vyučovacích předmětů, zejména do předmětu Tělesná výchova, Český jazyk, Člověk a jeho svět, Matematika, Výchova k občanství, Dějepis, Výtvarná výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k pochopení hudby jako svébytného způsobu vyjadřování;
- motivuje k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- rozvíjí tvůrčí potenciál žáka.

Kompetence k řešení problému:

Učitel:

- vede žáky k pochopení hudby a hudebního jazyka jako svébytného prostředku komunikace;
- vede žáky k vyhledávání informací o skladatelích a jejich dílech;

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence;
- vede žáky ke kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot;
- motivuje žáky ke spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech;

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vede žáky k vytváření pozitivní představy o sobě samém, podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj;
- vede žáky k uvědomování si sebe sama jako svobodného jedince;
- vede žáky k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu obohacování emocionálního života;

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k respektování projevu spolužáků a k ohleduplnému jednání, k ocenění výkonu spolužáka;
- vede žáky k respektování, ocenění a ochraně našich tradic, kulturního a historického dědictví;
- vede žáky k toleranci kulturních tradic jiných národů a národnostních menšin;

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě
- učí žáky hudební jazyk / noty, názvosloví apod./ tak, aby byl žák v rámci svých možností schopen tento jazyk používat k vlastnímu hudebnímu vyjadřování.

V rámci předmětu Hudební výchova jsou realizována tato průřezová témata:

PT 1 – Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj (Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita, Psychohygiena)
- Sociální rozvoj (Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice)

PT 2 – Výchova demokratického občana

- Občan, občanská společnost a stát

PT 3 – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

PT 4 – Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Multikulturalita
- Etnický původ
- Lidské vztahy

PT 5 – Environmentální výchova

- Vztah člověka k prostředí
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

PT 6 – Mediální výchova

- Receptivní činnosti (Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Vnímání autora mediálního sdělení)
- Produktivní činnosti (Tvorba mediálního sdělení)

5.12.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA

Hudební výchova

1. – 3. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vytváří si správné pěvecké návyky - dbá na správné držení těla a hlavy	Vokální činnosti	Dechová cvičení Uvědomování si a vytváření hlavového tónu. Upevňování zásad hlasové hygieny.	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování) – Komunikace (rozvoj základních dovedností dobré komunikace, utváří a rozvíjí základní dovednosti při spolupráci) – Psychohygiena (dovednosti pro pozitivní naladění mysli) PT 1 – Sociální rozvoj – Komunikace (řeč zvuků a slov) PT 5 - Vztah člověka k prostředí – přístup k přírodě a kulturnímu dědictví PT 6 – Receptivní činnosti – Vnímání autora mediálního sdělení (rozvoj komunikačních schopností -vnímání a interpretace) <i>Tv - držení těla</i> <i>Čj – literatura - výslovnost, artikulace, čtení textu s porozuměním</i>
– dle svých schopností zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase		Zpěv podle pokynů vyučujícího-nasazení, tvoření tónu, zakončení, tempo.	
– dle svých schopností zopakuje nebo doplní krátký melodický motiv (čtyřtaktí) – otázka – odpověď		Hudební dialog-opakování nebo doplnění krátkého melodického motivu-otázka-odpověď, ozvěna	
– seznámí se s grafickým záznamem hudby		Notový zápis jako opora při realizaci písně.	
– zpívá přiměřený repertoár sborově i sólově		Zpěv sborový, sólový	
– zpívá dle svých schopností s dynamikou (p-mf-f)		Zpěv s dynamikou	
– pokusí se o jednoduchý dvojhlasý zpěv - kánon		Kánon	
– doprovodí píseň hrou na tělo, zdůrazní těžkou dobu	Instrumentální činnosti	Hra na tělo, těžká doba.	PT 1 – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy (utváření mezilidských vztahů, hodnoty spolupráce a pomoci) – Komunikace (řeč těla, rozvoj smyslového vnímání) PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita
– využívá jednoduché rytmické hudební nástroje k doprovodné hře		Hra na Orffovy hudební nástroje, doprovod písní. Hudební dialog - opakování nebo doplnění krátkého rytmického motivu (otázka-odpověď).	
– dle svých schopností doprovodí píseň ve 2/4 a 3/4 taktu (ostinato)		Ostinato.	

– seznámí se s grafickým zápisem rytmu		Grafický zápis jako opora při realizaci písňe-noty podle délky, čtení rytmického schématu.	<i>Tv – rozvíjení motoriky, koordinace pohybů</i>
– reaguje na hudbu pohybem, zvládne jednoduchý pochodový a taneční krok	Hudebně-pohybové činnosti	Rytmická chůze, pochod, taneční hry.	PT 1 – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy (utváření mezilidských vztahů, hodnoty spolupráce a pomoci) – Komunikace (řeč těla) <i>Tv – rozvíjení motoriky, koordinace pohybů</i>
– orientuje se v prostoru		Orientace v prostoru- reprodukce pohybů při pohybových hrách.	
– vyjadřuje pohybem metrum, tempo, dynamiku, směr melodie, náladu		Melodie stoupající a klesající, metrum, tempo, dynamika, nálada v hudbě.	
– dle svých možností taktuje ve 2/4 a 3/4 taktu		Písňe a rytmické motivy ve 2/4 a 3/4 taktu.	
– dle svých možností vytváří pohybové improvizace		Pohybové vyjádření hudby. Jednoduchá pohybová improvizace.	
– rozliší zvuk a tón			
– rozliší a přiřadí kvalitu tónů – délka, síla, výška a melodie stoupající a klesající	Poslechové činnosti	Zvuk a tón.	PT 1- Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (rozvoj smyslového vnímání) PT 4 - Kulturní diference – uvědomování si vlastní kulturní identity, tradice a hodnot PT 3 - Evropa a svět nás zajímá – přínos národní kultury ke kultuře světové, význam kulturního dědictví jako zdroje poznání, emocionální zainteresování na jeho ochraně/ PT 5 - Vztah člověka k prostředí – přístup k přírodě a kulturnímu dědictví, vnímání estetických hodnot Mezipředmětové vztahy- <i>Člověk a příroda</i> <i>Člověk a jeho svět</i> <i>Člověk a společnost</i> <i>Člověk a svět práce</i>
– identifikuje lidské hlasy: mužský, ženský, dětský, hlas mluvený a zpěvný		Lidský hlas.	
– rozliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální		Poslech písni lidových, umělých a hudby různých žánrů.	
– pozná a pojmenuje jednoduché hudební nástroje podle vzhledu i zvuku		Hudební nástroje strunné, dechové a bicí.	
– dle svých schopností soustředěně poslouchá skladby přiměřené věku ve vyučovacích hodinách i na koncertech		Poslech jednoduchých a věku přiměřených skladeb hudebních skladatelů.	
– pozná skladby určené pro		Poslech hudby pro slavnostní	

slavnostní příležitosti		příležitosti. Fanfára, hymna ČR, slavnostní tanec- polonéza, menuet.	<i>Člověk a zdraví</i> – vazby na jednotlivé oblasti dle tématu jednotlivých poslechových skladeb
– seznámí se s elementárními hudebními pojmy	Pojmy k osvojení	Tempo, dynamika, rytmus, metrum, takt, notová osnova, houslový klíč, nota-grafický záznam tónu, pomlka, malá písňová forma, píseň lidová a umělá, pochod, tanec, ukolébavka	Mezipředmětové vztahy- Matematika <i>Číslo a početní operace</i> <i>počítání, rozvoj logického myšlení</i>

Hudební výchova

4. – 5. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti a návyky - dbá na správné držení těla a hlavy - správně hospodáří s dechem při interpretaci písní - frázování - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas dle předepsané dynamiky - seznamuje se s grafickým záznamem rytmu a melodie - pozná druh písně, její náladu, takt, dynamiku - pokusí se o jednoduchou vokální improvizaci - zná původ státní hymny, umí ji zpívat	Vokální činnosti	- upevňování pěveckých dovedností osvojených v nižších roč. (hlasová hygiena, prodlužování výdechu, rozšiřování hlasového rozsahu) - držení těla a hlavy při zpěvu - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu - v 2/4, 3/4, 4/4 taktu v dur a moll - dvojhlas a vícehlas (kánon a lidový dvojhlas) - dynamika (p-mf-f, cresc., decresc.) - grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu) - hudební hry, ozvěna, otázka - odpověď - hymna ČR	<i>Tv - správné držení těla</i> <i>Vv - ilustrace</i> <i>Čj - vypravování, nářečí</i> <i>ČJS - lidové zvyky a tradice, mapa ČR</i> PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - kreativita - Psychohygiena PT 1 - Sociální rozvoj - Komunikace - Poznávání lidí PT 5 - Vztah člověka k prostředí PT 2 - Občan, společnost a stát
- doprovodí písně hrou na tělo - doprovodí spolužáky na rytmické, popř. na melodické hudební nástroje tónikou a dominantou, ostinátním doprovodem - využívá na základě svých individuálních schopností a dovedností jednoduché hudební nástroje k reprodukci motivů, písní - vytváří v rámci svých dispozic jednoduché přede hry (čtyřtaktové), mezihry, dohry a provádí elementární hudební improvizace - dle svých schopností využívá notový zápis při doprovodu písně	Instrumentální činnosti	- hra na tělo - tvorba hudebního doprovodu - hra hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffovy instrumentáže) - rytmizace, melodizace, hudební improvizace, hudební dialog, opakování nebo doplnění krátkého motivu otázka – odpověď, hudební hry - interpretace těžkých a lehkých dob v 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, - synkopa, pentatonika, - grafický záznam melodie,	PT 4 - Lidské vztahy PT 4 - Etnický původ PT 1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita - Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace

		– rytmické schéma jednoduché skladby	
– ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků – propojuje vlastní pohyb s hudbou, reaguje na hudbu pohybem – vyjadřuje tempo, dynamiku, směr melodie – pohybově vyjádří nálady skladby – na základě svých schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace – seznámí se s některými krajovými lidovými tanci – umí taktovat 2/4, 3/4, 4/4 takt	Hudebně pohybové činnosti	– pohybový doprovod znějící hudby (2/4, 3/4 a 4/4 takt, polka, pochod, valčík) – reakce na změny v proudu znějící hudby – pohybové vyjádření charakteru hudby a emocionálního zážitku z ní (pantomima a pohybová improvizace) – orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů) – krajové tance – taktování	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Kreativita – Psychohygienu PT 1 - Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy – Komunikace <i>Tv – taneční kroky, pochod</i> <i>ČJS – Mapa ČR</i>
– odliší tóny dle výšky, síly, barvy, délky – rozpozná v proudu znějící hudby užité hudební výrazové prostředky, upozorní na změny metrické, rytmické, tempové, dynamické, zřetelné, harmonické – poslechem a dle vzhledu pozná vybrané hudební nástroje, rozlišuje jejich druhy, seznámí se s dalšími hudebními nástroji v symfonickém orchestru – pozná hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální – pozná pěvecký sbor dětský, mužský, ženský, smíšený – pozná soprán, alt, tenor, bas – seznámí se s hudebními skladbami pro různé příležitosti – zazpívá některé vánoční koledy nebo písně o zimě – pozná opakující se téma	Poslechové činnosti	– kvality tónů – vztahy mezi tóny (souzvuk, akord) – hudební výrazové prostředky: rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast, gradace, pohyb melodie, změny v hudebním proudu – nástroje v symfonickém orchestru – rozlišení hudebních nástrojů: smyčcové nástroje – viola, violoncello, kontrabas; dechové nástroje – trubka, pozoun, lesní roh, pikola, příčná flétna, hoboje, fagot, tuba – lidský hlas, hudební nástroj – druhy hudebních těles – pěvecký sbor – dirigent, kapelník, sbormistr – zpěvní hlasy – hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, hudba pro slavnostní příležitost, písně lyrické, vánoční, žertovné, hymnické) – hudební formy (malá a velká	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Psychohygienu PT 6 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení PT 6 - Vnímání autora mediálních sdělení PT 4 - Kulturní difference PT 4 - Lidské vztahy PT 5 - Vztah člověka k prostředí PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 3 - Evropa a svět nás zajímá PT 3 - Objevujeme Evropu a svět <i>Vv – Vánoce</i> <i>Pč – vánoční výzdoba</i> <i>koncert vánoční hudby</i> <i>ČJ – zpráva a oznámení</i>

v poslouchané skladbě – rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby – soustředí se na poslech skladeb přiměřených věku ve vyučovacích hodinách i na koncertech – zná jména vybraných hudebních skladatelů – seznámí se s elementárními hudebními pojmy a používá je		písňová, rondo, variace) – alespoň 5 poslechových skladeb během školního roku Pojmy k osvojení: – rytmus, dynamika, tempo, takt, metrum – houslový a basový klíč – délka not, koruna, tečka u noty – pomlky – notová osnova, oktáva jednočárkovaná, dvoučárkovaná – noty h – d2 – stupnice a tónina – odlišování durového a mollového tónorodu – celý tón a půltón – předznamenání (křížek, bé, odrážka) – tónika, dominant, subdominant – dynamická znaménka – legato, staccato – repetice	
--	--	--	--

Hudební výchova

6. ročník

Školní výstupy Žák dle svých možností:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– správně měkce nasazuje tón, dýchá, dělí slova, vokalizuje a frázuje – zpívá písně v durovém i mollovém tónorodu – rozšiřuje hlasový rozsah	Vokální činnosti	Hlasová hygiena, deklamace, techniky vokálního projevu	<i>Př – Dodržování pravidel ochrany zdraví</i> PT 2 - Občan, občanská společnost a stát
– zpívá jednohlasé i jednoduché dvojhlasé písně, pokouší se o jeho samostatné vytváření v terciích a sextách – vokálně realizuje hudební výraz vycházející z hudební a textové složky osvojované písně – osvojí si nejméně 10 písní dle výběru učitele		Píseň lidová a umělá, lyrická a epická, durová a mollová; Hlasová cvičení; Píseň jednohlasá, dvojhlasá, kánon, lidový dvojhlas v terciích a sextách; Výrazové prostředky hudby, rytmické zákonitosti při vokálním projevu	
– osvojí si a zazpívá českou státní hymnu		Státní hymna České republiky	
– orientuje se v grafickém záznamu písně		Grafický záznam písně	
– hraje předebru, mezihru a dohru na orffovské nástroje rytmické i melodické	Instrumentální činnosti	Předehra, mezihra, dohra	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita
– využívá při doprovodu tóniku, dominantu a subdominantu, nebo alespoň základní tóny těchto akordů (1., 4. a 5. tón stupnice)		Akord, tónika, dominantu, subdominantu	
– pracuje se čtvrtovými, půlovými, celými, osminovými a šestnáctinovými hodnotami		Rytmus, rytmické hodnoty, nota, pomlka, čtyřčtvrteční takt, předtaktí	
– při doprovodu písní, rytmické a melodické improvizaci tvořivě pracuje s durovými a mollovými diatonickými útvary		Durová a mollová stupnice, improvizace v durových a mollových útvarech	

– pokouší se v doprovodu odlišit písňovou formu		Malá písňová forma jednodílná, dvojdílná a trojdílná	
– pohybem vyjádří takt znějící hudby; – pohybem reaguje na změnu dynamiky, tempa a metra; – osvojí si alespoň 1 ucelený hudebně pohybový projev;	Hudebně pohybové činnosti	Taktování ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, předtaktí; Pohybové vyjádření kontrastu v hudbě / dynamika, tempo, metrum /; Pochod, polka, polonéza;	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita
– sluchem rozliší jednotlivé části malé jednodílné, dvojdílné a trojdílné písňové formy a ronda	Poslechové činnosti	Píseň, předvětí, závětí, jednodílná, dvojdílná a třídílná písňová forma, rondo	
– rozliší jednotlivé části variací, určí, jak se hudba změnila		Variace	
– rozliší pojmy stupnice a tónina, rozezná durový a mollový tónorod		Durová a mollová stupnice a tónina	
– rozezná jednotlivé nástroje symfonického orchestru a zařadí je do jednotlivých skupin		Nástroje symfonického orchestru, komorní soubory	
– bezpečně pozná některé slavnostní skladby a určí jejich autory		Hymna České republiky slavnostní pochod, slavnostní fanfára, J.J. Ryba: Česká mše vánoční;	
– sluchem rozezná nástroje lidového orchestru, rozliší hudbu lidovou od znějící hudby umělé – vysvětlí pojmy opera, muzikál, balet, melodram, revue, opereta, tanec lidový a společenský		Lidová kapela a její typy v Čechách a na Moravě, lidové hudební nástroje. Hudebně dramatické žánry, alespoň 5 poslechových skladeb	

Hudební výchova

7. ročník

Školní výstupy Žák dle svých možností:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– správně a měkce nasazuje tón, dýchá, dělí slova, vokalizuje a frázuje – rozšiřuje svůj hlasový rozsah – reprodukuje tón a převádí ho z nezpěvné do zpěvné polohy	Vokální činnosti	Hlasová, vokálně-rytmická a intonační cvičení; Hlasová hygiena v době mutace; Vokální ozvěna, zpěvní poloha;	
– zpívá jednohlasé a dvojhlasé písně, – zpívá písně s polyfonním vedením hlasů – osvojí si alespoň 10 písní lidových a charakterizujících zvukovou proměnu české hudby		Píseň lidová a umělá, jednohlas, lidový dvojhlas Kánon, quodlibet Česká píseň v proměnách staletí, renesanční, barokní, klasicistní a romantická píseň v Čechách	<i>D – Člověk v dějinách</i>
– využívá notového záznamu písně jako opory		Grafický záznam písně	
– hraje doprovody písní s přede hrou mezihrou a dohrou na orffovské nástroje	Instrumentální činnosti	Doprovod písní lidových i umělých	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita
– využívá při doprovodech tóniku, dominantu a subdominantu – pokouší se o doprovod napodobující zvukovou podobu hudby gotické, barokní a klasicistní		Prvky improvizace při vytváření čtyřtaktové přede hry, mezihry a dohry v půdorysu T,S,D,T, nebo T,T,D,T; Melodie v souběžných kvintách, imitace;	
– rozliší v doprovodu hudební formu písně		Forma písně	
– pohybem ztvární zvukovou podobu hudby předbarokní, barokní, klasicistní a romantické – taktuje ve 3/8 taktu – osvojí si alespoň 1 ucelený hudebně pohybový projev	Hudebně pohybové činnosti	Pohybová improvizace na hudbu doby předbarokní, barokní klasicistní a romantickou českých autorů; Taktování ve 3/8 taktu; Menuet, kolečko,	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita
– rozlišuje základní vyjadřovací prostředky hudby: rytmus, tempo, dynamiku, tón, harmonii	Poslechové činnosti	Výrazové prostředky hudby	

– sluchem rozliší melodii s homofonním, nebo polyfonním vedením		Homofonie a polyfonie;	
– rozpozná ve skladbě opakování (bezprostřední) anebo návrat po středním dílu, stupňování (gradaci) kontrast		Velká písňová forma, rondo, kontrast, gradace	
– rozliší vztah předvěti a závěti a určí stavbu písně		Malá písňová forma píseň lidová a umělá	
– rozliší komorní typ orchestru od symfonického		Typy orchestru	
– vysvětlí rozdíl mezi operou, baletem, melodramem, kantátou, symfonií a symfonickou básní – osvojí si základní údaje o probíraných českých skladatelích		Hudební a hudebně dramatické žánry v dějinách české hudby od doby předbarokní po romantismus; Čeští hudební skladatelé, alespoň 5 poslechových skladeb;	<i>D – Křesťanství a středověk, Počátky nové doby, Modernizace společnosti; Vv – Ověřování komunikačních účinků – proměny komunikačního obsahu;</i>

Hudební výchova

8. ročník

Školní výstupy Žák dle svých možností:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– správně měkce nasazuje tón, frázuje, zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně – rozšiřuje svůj hlasový rozsah s ohledem na projev mutace, upevňuje polohu svého hlasu	Vokální činnosti	Hlasová, intonační a vokálně-rytmická cvičení Transpozice melodie	PT 3 - Evropa a svět nás zajímá
– zpívá jednohlasé a dvojhlasé písně, třetí hlas v prodlevě – osvojí si alespoň 10 písní lidových a charakterizujících zvukovou proměnu písně během staletí v evropské hudbě – využívá grafický záznam písně jako oporu pro zpěv		Jednohlasé a dvojhlasé písně, trojhlasá píseň s prodlevou ve třetím hlase Píseň lidová a umělá, umělá píseň renesance, baroka, klasicismu a romantismu v Evropě, píseň z oblasti populární hudby Grafický záznam písně	
– reprodukuje témata písní, tvoří ke skladbám vlastní vhodný nástrojový doprovod – využívá zvukomalebných prvků k vyjádření nálady a mimohudebních představ – při doprovodu písní a improvizaci využívá poznatky o notopisu	Instrumentální činnosti	Improvizace při zvukové nápodobě hudby různých stylových období od hudby gotické po soudobou vážnou hudbu Vyjadřování hudebních i mimohudebních představ a myšlenek pomocí hudebních nástrojů Notace	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita
– taktuje s ohledem na tempové a dynamické změny v hudbě	Hudebně pohybové činnosti	Taktování, tempo, dynamika;	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita
– pokouší se o pantomimu na slyšenou hudbu		Pantomima	
– pohybem ztvární zvukovou podobu hudby doby předbarokní, barokní, klasicistní a romantické – osvojí si alespoň 1 ucelený pohybový projev		Pohybová improvizace na hudbu doby předbarokní, barokní, klasicistní a romantickou evropských autorů Vybraný historický tanec, country tanec	
– rozliší základní znaky hudby doby	Poslechové činnosti	Dějiny evropské hudby, nejdůležitější	D – Člověk v dějinách

předbarokní, hudby baroka, klasicismu a romantismu – rozezná homofonii a polyfonii ve znějící hudbě – zařadí hudební nástroje do nástrojové skupiny – zjistí základní údaje o nejdůležitějších zástupcích jednotlivých stylových období – seznámí se se zvukovou podobou populární hudby		období jejího vývoje, hudební skladatelé jednotlivých období Homofonie a polyfonie, kánon Hudební nástroje ve vážné i populární hudbě Hudební skladatelé evropské hudby, alespoň 5 poslechových skladeb Populární hudba, jazz, rock, country, trampská píseň	<i>Vv – Ověřování komunikačních účinků – proměny komunikačního obsahu</i> <i>D – Moderní doba</i>
--	--	--	---

Hudební výchova

9. ročník

Školní výstupy Žák dle svých možností:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- při zpěvu uplatňuje správné pěvecké návyky - realizuje hudební výraz písně, zpívá legato, dynamicky odstíní zpěv ve shodě s charakterem písně - pěvecky rozliší durový a mollový kvintakord, zpívá písně v durovém a mollovém tónorodu	Vokální činnosti	Hlasová, intonační a vokálně-rytmická cvičení Hudební výrazové prostředky při zpěvu	
zpívá píseň jednohlasou, dvojhlasou a tříhlasou v homofonním i polyfonním vedení hlasů		Píseň lidová a její podoby (milostná, svatební, obřadní, zbojnická, vojenská, lidová balada) Píseň jednohlasá, dvojhlasá a tříhlasá	Čj – Literární výchova – Literární druhy a žánry
- osvojí si alespoň 10 písní charakteristických pro období vývoje moderní populární hudby - uvědoměle využívá grafický záznam písně při zpěvu		Píseň jazzová, rocková, country, trampská a folková, píseň spjatá s dalšími uměleckými druhy Grafický záznam písně	PT 3 – Evropa a svět nás zajímá
- správně používá orffovské nástroje, využívá je ke složitějšímu doprovodu - pokouší se improvizovat postupy typické pro populární hudbu - tvoří doprovod pro hudebně dramatické projevy - uplatňuje své poznatky o notopisu a uplatňuje je při realizaci instrumentálního doprovodu písní a při improvizaci	Instrumentální činnosti	Hra doprovodů písní Pokusy o improvizaci postupů typických pro populární hudbu Tvorba doprovodů k hudebně dramatickým projevům Vytváření a zhudebňování vlastních textů, notace	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita
- taktuje všechny takty běžně užívané v lidové a populární hudbě - improvizuje pohybový doprovod k hudbě lidové a populární - osvojí si alespoň 1 ucelený pohybový		Taktování, akcent Pohybové vyjádření lidových písní rozmanitých typů a populární hudby Polka, sousedská, chodské kolečko	

projev			
– rozliší stylové a žánrové rozmanitosti lidové písně – vysvětlí rozdíly funkce hudby v pravěku a starověku, porovná grafický záznam hudby starověku a středověku se soudobými způsoby záznamu hudby	Poslechové činnosti	Lidová píseň v podání českých i zahraničních interpretů Hudba v pravěku a starověku, vývoj notace od starověku k elektronickému záznamu, hudba opouštějící tonalitu, konkrétní hudba	<i>D – Počátky lidské společnosti, Moderní doba</i>
– vysvětlí rozdíl mezi jednotlivými hudebně uměleckými druhy, zejména rozvíjejícími se od poloviny 19. století – rozliší jednotlivé etapy vývoje moderní populární hudby, popíše znaky jednotlivých žánrů – rozezná jednotlivé typy orchestrů a kapel moderní hudby – vyjádří svůj názor na slyšenou hudbu		Hudba a další umělecké druhy, hudba a divadlo, opereta, revue, muzikál, kabaret, divadlo malých forem, muzikál, hudba a film, hudební klip Moderní populární hudba, spirituál, jazz, rock, trampská a country hudba, současné trendy v populární hudbě Hodnoty v hudebním díle, modernost a módnost, alespoň 5 poslechových skladeb	PT 4 - Etnický původ <i>D – Rozdělený a integrující svět</i>

5.12.3. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA ROZŠÍŘENÁ

Hudební výchova - rozšířená

1. – 3. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vytváří si správné pěvecké návyky – dbá na správné a uvolněné držení těla a hlavy, výslovnost	Vokální a rytmické činnosti	Dechová cvičení Uvědomování si a vytváření hlavového tónu, pěveckých frází. Upevňování zásad hlasové hygieny.	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování) – Kreativita – Psychohygiena (dovednosti pro pozitivní naladění mysli) PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace - řeč zvuků a slov PT 4 - Multikulturalita – seznamování s rozmanitostí různých hudebních kultur PT 5 - Vztah člověka k prostředí – přístup k přírodě a kulturnímu dědictví PT 6 – Receptivní činnosti – Vnímání autora mediálního sdělení (rozvoj komunikačních schopností - vnímání a interpretace) <i>Tv - -držení těla</i> <i>Čj - výslovnost, artikulace, čtení textu s porozuměním</i> <i>M - Číslo a početní operace, rozvoj logického myšlení</i> <i>Tv - rozvoj koordinace pohybů</i>
– dle svých možností zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu a jednoduchém dvojhlasu, zpívá legato		Zpěv podle pokynů vyučujícího - nasazení, tvoření tónu, zakončení, tempo.	
– dle svých možností zopakuje nebo doplní krátký melodický motiv (čtyřtaktí) – otázka - odpověď – melodizuje slova a říkadla – zvládá opakované tóny – vyrovnává hlasové rejstříky		Hudební dialog-opakování nebo doplnění krátkého melodického motivu-otázka-odpověď, ozvěna. Melodie s neočekávaným nástupem, píseň jako štafeta.	
– seznámí se s grafickým záznamem hudby		Notový zápis jako opora při realizaci písně.	
– zpívá přiměřený repertoár sborově i sólově		Zpěv sborový, sólový	
– zpívá dle svých možností s dynamikou, zesiluje, zeslabuje (p-mf-f).		Zpěv s dynamikou	
– zpívá kánon – dle svých možností zpívá jednoduchý lidový dvojhlas – zpívá volné nástupy jednotlivých stupňů 1-8 – sluchově rozliší celý tón, půltón, intonuje základní intervaly, durové stupnice, rozliší dur a moll		Kánon. Jednoduchý dvojhlas, pomocné písně k nástupu jednotlivých stupňů. Pomocné písně k rozlišení celého tónu, půltónu. Intervaly, stupnice durové do 5 křížků a bémek.	
– rytmitizuje slova a říkadla – zvládá a tvoří jednoduchá rytmická cvičení		Rytmické diktáty a cvičení Noty a pomlky podle délky / viz pojmy k osvojení/	
			PT 1 - Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy (utváření

– zvládá zápis jednoduchého rytmického diktátu – používá noty a pomlky podle délky			mezilidských vztahů, hodnoty spolupráce a pomoci) PT 4 - Lidské vztahy
– rozliší takt 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8 – nalezne předtaktí – pozná takty půlové – pozná synkopu		Takty 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8	
		Synkopa	
– doprovodí píseň hrou na tělo, zdůrazní těžkou dobu	Instrumentální činnosti	Hra na tělo, těžká doba	PT 1 - Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy (utváření mezilidských vztahů, hodnoty spolupráce a pomoci) – Komunikace /řeč těla/ PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (smyslového vnímání) – Kreativita <i>Tv – rozvíjení motoriky, koordinace pohybů</i>
– využívá jednoduché rytmické a melodické hudební nástroje k doprovodné hře		Hra na Orffovy hudební nástroje, doprovod písní Hudební dialog - opakování nebo doplnění krátkého rytmického motivu (otázka - odpověď)	
– dle svých schopností doprovodí píseň ve 2/4 a 3/4 taktu a samostatně tvoří ostinátní doprovod		Ostinato.	
– seznámí se s grafickým zápisem rytmu – seznámí se se zobcovou flétnou, hraje tóny c1- d2, a také fis1 a b1		Grafický zápis jako opora při realizaci písně - noty podle délky, čtení rytmického schématu Hra z not a jednoduchých partitur (zpěv, flétna, nástrojky)	
– reaguje na hudbu pohybem – zvládne jednoduchý pochodový a taneční krok	Hudebně-pohybové činnosti	Rytmická chůze, pochod, taneční hry	PT 1 - Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy (hodnoty spolupráce a pomoci) – Komunikace (řeč těla) PT 4 - Lidské vztahy – vztahy ve škole <i>Tv – rozvíjení motoriky, koordinace pohybů</i>
– orientuje se v prostoru		Orientace v prostoru – reprodukce pohybů při pohybových hrách.	
– vyjadřuje pohybem metrum, tempo, dynamiku, směr melodie, náladu		Melodie stoupající a klesající, metrum, tempo, dynamika, nálada v hudbě.	
– taktuje ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu		Písně a rytmické motivy ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu.	
– dle svých možností vytváří pohybové improvizace – analyzuje členění jednotlivých písní, pokouší se tvořit doprovod střídáním tóniky, dominanty,		Pohybové vyjádření hudby. Jednoduchá pohybová improvizace. Malá písňová forma.	

– rozliší zvuk a tón – rozliší a přiřadí kvalitu tónů – délka, síla, výška, barva a melodie stoupající a klesající – Identifikuje lidské hlasy: mužský (tenor, bas), ženský (soprán, alt), dětský, hlas mluvený a zpěvní – rozliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální – Pozná a pojmenuje jednoduché hudební nástroje podle vzhledu i zvuku – dle svých schopností soustředěně poslouchá skladby přiměřené věku ve vyučovacích hodinách i na koncertech – pozná skladby určené pro slavnostní příležitosti – při poslechu plní jednoduché úkoly zadané vyučujícím	Poslechové činnosti	Zvuk a tón. Výška, délka, síla a barva tónu, melodie. Lidský hlas. Poslech písní lidových, umělých a hudby různých žánrů. Hudební nástroje strunné, dechové a bicí. Poslech jednoduchých a věku přiměřených skladeb hudebních skladatelů reprodukované hudby i skladbiček hraných spolužáky. Poslech hudby pro slavnostní příležitosti. Fanfára, hymna ČR Poslech s pohybem	PT 1- Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (rozvoj smyslového vnímání) PT 4 - Multikulturalita – uvědomování si vlastní kulturní identity, tradic a hodnot PT 3 - Evropa a svět nás zajímá – přínos národní kultury ke kultuře světové, význam kulturního dědictví jako zdroje poznání, emocionální zainteresování na jeho ochraně PT 5 - Vztah člověka a prostředí – přístup k přírodě a kulturnímu dědictví, vnímání estetických hodnot
– seznámí se s elementárními hudebními pojmy	Pojmy k osvojení	Zvuk, tón, nota, notová osnova, Houslový klíč, zápis not g-c3, basový klíč, zápis not c-c1, nota celá, půlová, čtvrtová, osminová, šestnáctinová, pomlky, půlová s tečkou, čtvrtová s tečkou. Hudební abeceda. Hudba vokální a instrumentální. Předehra, mezihra, dohra, repetice. Takt, taktování ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. Dynamická znaménka (p., mf., f, ff) Staccato, legato, akcent, koruna. Píseň lidová, umělá. Zápis not. Celý tón, půltón Posuvky (křížek, bé, odrážka)	<i>M - Číslo a početní operace, rozvoj logického myšlení</i> PT 1 - Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí (porozumění sobě samému a druhým) – Seberegulace a sebeorganizace (zvládání vlastního chování) – Rozvoj schopností poznávání – Kreativita PT 6 – Produktivní činnosti – Tvorba mediálních sdělení (rozvíjení komunikačních schopností při veřejném vystupování)

		Stupnice (C dur, G dur, D Dur, A dur, E dur, F dur, B dur, Es dur, As dur a trojzvuky. Tónina, oktávy, předznamenání. Základní intervaly. Pořadí křížků a bé. Synkopa	
--	--	--	--

Hudební výchova – rozšířená

4. – 5. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vytváří si správné pěvecké návyky – pomocí dechových a hlasových cvičení kultivuje svůj hlasový projev	Vokální a rytmické činnosti	Hlasová hygiena, deklamace, techniky vokálního projevu.	PT 4 – Multikulturalita PT 5 – Vztah člověka k prostředí <i>Tv - Průpravná a koordinační cvičení</i>
– rozvíjí pěvecké dovednosti: dýchání, hlavový tón, měkké nasazení tónu, zesilování, zeslabování, deklamace – zpívá v rozsahu: soprán (c¹ – b²) alt (a – g²)		Zpěv podle pokynů vyučujícího – nasazení, tvoření tónů, zakončení, tempo.	
– ovládá stupňovité postupy kombinované s terc., kvart., kvint. postupy tónů rozloženého durového kvintakordu – intonuje velké a malé sekundy a tercie		Intonační cvičení.	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
– zpívá písně v moll i dur tónorodu – zpívá jednohlasé, dvojhlasé i vícehlasé písně – zpívá přiměřený repertoár ve sboru		Píseň jednohlasá, dvojhlasá, rytmické zákonitosti při vokálním projevu.	Čj- <i>Komunikační a slohová výchova – členění vět, frázování, síla a barva hlasu</i>
– rozlišuje základní takty (2/3, 2/4, 3/4, 4/4, 6/8 atd.), synkopické útvary, triolu a ligaturu – ovládá taktovací gesta v pomalém tempu		Rytmické diktáty a cvičení. Noty, pomlky.	M – <i>Číslo a proměnná - zlomky</i>
– doprovází písně hrou na tělo, zdůrazní těžkou dobu – dle svých schopností doprovází písně ve 2/4, 3/4 taktu – při doprovodu využívá tóniku, dominantu a subdominantu, dur i moll kvintakordy.	Instrumentální činnosti	Hra na tělo, těžká doba. Akordy – dur, moll – sextakordy – septakordy Rytmické útvary. Hra z not a jednoduchých partitur (zpěv, flétna).	PT 1 – Sociální rozvoj – Komunikace PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita <i>Tv- Průpravná a jiná cvičení</i>

– pracuje se čtvrt'ovými a osminovými notami. – hraje na flétnu – rozliší písňovou formu a, ab, aba – hraje na vlastní hudební nástroj.		Malá písňová forma a, ab, aba Orchestrální hra.	
– pohybem vyjádří takt znějící hudby – pohybem reaguje na změnu dynamiky, tempa, metra a na náladu – dle svých možností vytváří pohybové improvizace – zvládne jednoduchý taneční krok (polka, pochod) – osvojí si ucelený hudebně – pohybový projev	Hudebně - pohybové činnosti	Rytmická chůze, hra na tělo. Melodie stoupající, klesající, dynamika a nálada v hudbě. Pohybové vyjádření kontrastu v hudbě.	PT 4 –Lidské vztahy – společenské chování <i>ČJS - Lidé a čas</i> <i>Tv - Průpravná a jiná cvičení</i>
– identifikuje lidské hlasy: mužský (tenor, bas), ženský (soprán, alt), dětský, hlas mluvený a zpěvní – rozliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální – pozná a pojmenuje vybrané hudební nástroje symfonického orchestru podle vzhledu i zvuku – bezpečně pozná některé skladby, hudební období a určí jejich autory – vysvětlí pojem opera, balet – rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebně výrazových prostředků	Poslechové činnosti	Lidský hlas. Poslech písní lidových, umělých a hudby různých žánrů. Hudební nástroje strunné, dechové a bicí. Baroko – J. S. Bach: Toccata a fuga d moll, Braniborské koncerty. Klasicismus – W. A. Mozart: Malá noční hudba, Requiem, Don Giovanni L. van Beethoven: V. symfonie, IX. Symfonie, Měsíční sonáta. Hudebně - dramatické žánry. Poslech s pohybem.	PT 3 – Jsme Evropané PT 4 – Multikulturalita <i>ČJS – Lidé a čas</i>
– seznámí se s elementárními hudebními pojmy	Pojmy k osvojení	Noty ve všech oktávách. Houslový klíč g – c ³ . Basový klíč C – c ¹ . Stupnice – dur, moll. Klaviatura. Pomlky, předznamenání. Kvintakordy a dominantní septakord. Enharmonická záměna.	

		Intervaly – čisté, velké, malé (tercie a sekundy). Dynamická znaménka. Italské hudební názvosloví – vyjádření tempa a výrazu	
--	--	--	--

Hudební výchova - rozšířená

6. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– správně měkce nasazuje tón, dýchá, dělí slova, vokalizuje, frázuje – správně drží tělo, prodlužuje výdech, vyrovnává hlavovou a hrudní rezonanci, rozšiřuje hlasový rozsah	Vokální a rytmické činnosti	Hlasová hygiena, deklamace, techniky vokálního projevu.	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání PT 4 – Multikulturalita <i>Tv - Průpravná cvičení</i> <i>Čj - Komunikační a slohová výchova - Mluvený projev</i> <i>M - Číslo a proměnná - Zlomky</i>
– zpívá písně v durovém i mollovém tónorodu		Písně lidová a umělá, lyrická a epická. Kánon.	
– intonuje čisté kvinty, kvarty – vzestupné – ovládá stupňovité postupy kombinované s terc., kvart., kvint. postupy tónů rozloženého durového kvintakordu – intonuje zvětšené a zmenšené kvinty a kvintakordy		Intonační cvičení.	
– zpívá jednohlasé, dvojhlasé i vícehlasé písně podle not		Píseň jednohlasá, dvojhlasá, rytmické zákonitosti při vokálním projevu.	
– zpívá přiměřený repertoár ve sboru		Státní hymna České republiky.	
– zpívá českou státní hymnu		Rytmické diktáty a cvičení.	
– rozlišuje základní takty (dvoučtvrtkový, tříčtvrtkový, čtyřčtvrtkový, tříosminový)		Noty, pomlky, duola, triola, kvartola, kvintola. Dirigování.	
– ovládá synkopické útvary a ligaturu ve čtvrtkových taktech – ovládá základní taktovací gesta v pomalém tempu, ovládá složitější rytmické útvary – diriguje vybranou skladbu	Instrumentální činnosti	Předehra, mezihra, dohra.	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita
– využívá při doprovodu tóniku, dominantu a subdominantu, dur i		Akordy – dur, moll – sextakordy	

- moll kvintakordy – používá akordické značky – pracuje se čtvrtovými, osminovými notami – ovládá tečkovaný rytmus.		Rytmické útvary. Improvizace – dur, moll.	
– rozliší písňovou formu		Malá, velká písňová forma.	
– hraje na vlastní nástroj		Orchestrální hra.	
– hraje na flétnu			
– pohybem vyjádří takt znějící hudby – pohybem reaguje na změnu dynamiky, tempa a metra – zvládne jednoduchý taneční krok (polonéza, valčík, polka, pochod, mazurka) – osvojí si ucelený hudebně – pohybový projev	Hudebně - pohybové činnosti	Rytmická chůze, hra na tělo. Taktování ve složených taktech. Pohybové vyjádření kontrastu v hudbě.	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita <i>Tv – Průpravná cvičení</i>
– Sluchem rozliší jednotlivé části jednoduché, dvojdílné a trojdílné písňové formy	Poslechové činnosti	Píseň, předvětí, závětí, jednodílná, dvojdílná a třídílná písňová forma.	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace – Psychohygiena PT 2 – Občan, občanská společnost a stát
– rozezná jednotlivé hudební nástroje symfonického orchestru a zařadí je do jednotlivých skupin		Nástroje symfonického orchestru.	
– pozná vybrané skladby, hudební období a určí jejich autory		Hymna České republiky, J. J. Ryba – Česká mše vánoční, B. Smetana, A. Dvořák, romantismus.	
– sluchem rozezná nástroje lidového orchestru, rozliší hudbu lidovou od znějící hudby umělé		Lidová kapela a její typy v Čechách.	
– vysvětlí pojmy opera, muzikál, balet, melodrama, revue, opereta, tanec lidový a tanec společenský		Hudebně dramatické žánry.	
– seznámí se s elementárními hudebními pojmy	Pojmy k osvojení	Basový, houslový klíč. Stupnice – dur, moll. Klaviatura. Velké a malé sekundy, tercie, čisté kvarty a kvinty, T-D ⁷ -S.	

		Průtah, průchod, střídavý tón. Harmonizace písní. Kvintakordy – zmenšený, zvětšený. Enharmonická záměna. Italské hudební názvosloví, označení tempa, dynamiky, výrazu.	
--	--	---	--

Hudební výchova - rozšířená

7. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– správně dýchá, nasazuje tón, čistě intonuje, správně frázuje – rozšiřuje hlasový rozsah – převádí tóny do zpěvné polohy – zpívá jednohlasé, dvojhlasé, trojhlasé písně	Vokální činnosti	Hlasová výchova	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
– pokouší se sám tvořit druhý hlas – využívá kánon jako počátek polyfonní vokální práce – opírá se o dostatečnou zásobu lidových písní, sloužících k intonačním aktivitám		Hudební představivost	
– je seznámen se solmizačními slabikami a začíná je používat – intonuje vzestupně všechny základní intervaly do oktávy – spolehlivě a čistě intonuje z not v rozsahu oktávy – intonuje rozšířený tónický kvintakord + 7. stupeň		Solmizace jako opora ve zpěvu z not	
– využívá znalosti hry doprovodu lidových i umělých písní na svůj nástroj z individuální i kolektivní výuky v ZUŠ	Instrumentální činnosti	Doprovod písní	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita
– reprodukuje předehrané rytmické útvary – ovládá hraní rytmu z not v osminových i šestnáctinových hodnotách v taktech čtvrtových i osminových – zvládá rytmické nepravidelné dělení		Rytmická představivost + interpretace rytmických útvarů	
– taktuje základní takty 2/4,3/4,4/4	Hudebně pohybové činnosti	Chápání dirigentových pokynů:	PT 1 – Osobnostní rozvoj

– pokouší se pohybem vyjádřit pocity z hudby z období baroka a klasicismu		Pohybem k vyjádření vlastních hudebních představ	– Seberegulace a sebeorganizace
– spolehlivě rozeznává a zapisuje do not hraný rytmus s použitím osminových i šestnáctinových not a pomlk, triol, synkop a ostatních již probíraných rytmických útvarů – analyzuje a zaznamenává do not hrané základní intervaly, kvintakordy a jednoduchou melodii	Poslechové činnosti	Schopnost zápisu předebraného	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita
– přesně rozezná a určí znějící hudební nástroj symfonického orchestru, zařadí jej do nástrojové skupiny		Hudební nástroje, instrumentace	
– rozliší hudbu homofonní a polyfonní – analyzuje dynamiku, tempo a dovede je charakterizovat hudebním názvoslovím		Homofonie, polyfonie	
– zná podrobněji život a dílo skladatelů klasicismu		Dějiny hudby	
– čte noty v houslovém i basovém klíči včetně rozlišení oktáv – ovládá stupnice durové a mollové s křížky i s béčky a staví všechny tři druhy mollových stupnic	Hudební nauka	Noty v houslovém a basovém klíči Stupnice durové a mollové s křížky a béčky	
– zná všechny základní intervaly do oktávy - písemně, sluchově, intonačně		Intervaly	
– rozlišuje 4 druhy kvintakordů a základní harmonické funkce – písemně zvládá obraty kvintakordů		T,D,S, druhy kvintakordů a jejich stavba Obraty kvintakordů	
– umí postavit chromatickou stupnici – zná a umí v praxi použít dynamické, tempové, výrazové a jiné značení italského názvosloví		Chromatická stupnice Italské hudební názvosloví	
– je seznámen s nástrojovým obsazením symfonického orchestru		Hudební nástroje symfonického orchestru	

ve skupinách a s důležitými informacemi o jednotlivých instrumentech			
--	--	--	--

Hudební výchova - rozšířená

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– správně dýchá, nasazuje tón, čistě intonuje, správně frázuje	Vokální činnosti	Práce s hlasem	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
– rozšiřuje hlasový rozsah s přihlédnutím k případné mutaci žáků		Hlasový rozsah	
– zpívá jednohlasé, dvojhlasé, trojhlasé písně z not – utvoří sám druhý hlas		Jedno i vícehlas	
– využívá zásobu lidových písní		Hudební představivost+realizace	
– spolehlivě používá solmizační slabiky při intonaci z listu		Solmizace jako opora	
– intonuje všechny základní intervaly vzestupně i sestupně v rozsahu oktávy		Intonace intervalů	
– intonuje tónický kvintakord se 7., 2., 4., 6. stupněm s křížky i bémoly		Intonace akordů	
– spolehlivě reprodukuje předebrané rytmické útvary	Instrumentální činnosti	Rytmická ozvěna	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita
– vytvoří závěti k předebranému předvětí		Předvětí a závětí	
– ovládá hraní rytmu z not v osminových, šestnáctinových, dvaatřicetinových hodnotách v taktech půlových, čtvrtových, osminových – zahraje rytmus z not v příkladech se změnami taktů		Hra rytmu z listu	
– taktuje základní i vícedobé takty – poznává dirigentská gesta a výrazivo, reaguje na ně	Hudebně pohybové činnosti	Dirigentské výrazivo	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita
– pozná a sám je schopen základních tanečních kroků (polka, valčík)		Hudba a pohyb	

– spolehlivě rozeznává a zapisuje do not hraný rytmus s použitím osminových i šestnáctinových not a pomlk, triol, synkop atd. v taktech půlových, čtvrtových i osminových	Poslechové činnosti	Práce s rytmem	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
– pokouší se o zápis rytmického dvojhlasu do not		Rytmický vícehlas	
– pozná jednotlivé hudební nástroje symfonického orchestru, lidové nástroje, elektrické a další včetně poznání stavby, rozsahu, ladění, uplatnění v hudbě i praktických ukázek		Hudební nástroje	
– seznámí se s hudebními formami - malá a velká písňová forma, rondo, suita		Hudební formy	
– zná podrobněji život a dílo skladatelů romantismu, včetně poslechu		Dějiny hudby Čajkovskij, Chopin, Smetana, Dvořák	
– zná rozdělení lidských hlasů, rozsahy a zařazení ve sborech	Hudební nauka	Lidský hlas	PT 3 – Evropa a svět nás zajímá
– spolehlivě čte noty v houslovém i basovém klíči včetně rozlišení oktáv		Notace	
– poznává a čte noty ve všech C klíčích		Klíče	
– ovládá stupnice durové a mollové s křížky i s béčky a staví všechny tři druhy mollových stupnic		Stupnice	
– zná všechny základní i odvozené intervaly do oktávy		Intervaly	
– rozlišuje 4 druhy kvintakordů a základní harmonické funkce		Kvintakordy a obraty Septakord a obraty	
– píše písemně zvládá obraty kvintakordů, septakord a obraty		Půltónové stupnice	
– ovládá zápis půltónových stupnic - chromatické, diatonické, mozartovské, alterované dur, alterované moll			

– ovládá písemně transpozici jak melodie, tak i harmonie		Transpozice	
– ovládá počátky harmonie - přísný a volný spoj		Harmonický spoj	
– spolehlivě tvoří pentatonickou a celotónovou stupnici		Pentatonika, celotónová stupnice	
– zná a umí v praxi použít dynamické, tempové, výrazové a jiné značení italského názvosloví		Italské názvosloví	

Hudební výchova - rozšířená

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– správně dýchá, nasazuje tón, čistě intonuje ve svém rozsahu s přihlédnutím k případné mutaci žáků	Vokální činnosti	Práce s hlasovým rozsahem	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
– zpívá jednohlasé, dvojhlasé, trojhlasé písně z not – tvoří druhý hlas, pokouší se vytvořit 3. hlas		Vícehlas	
– využívá solmizační slabiky při intonaci z listu		Solmizace	
– intonuje všechny intervaly vzestupně i sestupně v rozsahu oktávy		Intervaly	
– intonuje kvintakord durový, mollový, zvětšený i zmenšený, D7		Akordy	
– je schopen intonačního přeskupování složek		Přeskupování složek	
– spolehlivě reprodukuje předebrané rytmičné útvary (i vícehlasé)	Instrumentální činnosti	Rytmičná ozvěna	PT 1 – Osobnostní rozvoj Kreativita
– je schopen vytvořit závětí k předebranému předvětí		Předvětí - závětí	
– ovládá hraní rytmu z not v osminových, šestnáctinových, dvaatřicetinových hodnotách – ve všech taktech se samostatným určením počítacích dob bezpečně ovládá hru rytmus z not		Hra z listu	
– ovládá audiovizuální techniku		Audiovizuální technika – CD, DVD, MD, MC, video, MP3 atd.	
– spolehlivě rozeznává a zapisuje do not hraný rytmus, melodii i akordy – zapisuje rytmický vícehlas – poznává jednotlivé hudební nástroje	Poslechové činnosti	Rytmičko - melodické diktáty	
		Hudební nástroje	

– seznámí se se vznikem moderní populární hudby, včetně poslechu – uvede vývojové etapy moderní populární hudby		Dějiny hudby	
– seznámí se s významnými postavami a tělesy hudebního dění v našem regionu		Hudba našeho regionu	
– definuje pojmy jako zvuk, tón, vlastnosti tónu, nota, notová osnova, klíče, rytmus, melodie, metrum atd.	Hudební nauka	Základní hudební pojmy	
– čte noty v houslovém i basovém klíči včetně rozlišení oktáv – poznává a je schopen číst noty ve všech C klíčích		Notace	
– ovládá stupnice durové a mollové s křížky i s béčky a staví všechny tři druhy mollových stupnic, půltónové stupnice, celotónovou, pentatonickou, církevní stupnici		Stupnice	
– zná všechny intervaly i s přesahem přes oktávu		Intervaly	
– rozlišuje 4 druhy kvintakordů a základní harmonické funkce		Akordy	
– zvládá písemně i sluchově obraty kvintakordů i septakord – písemně ovládá septakord a obraty		Obraty	
– ovládá písemně transpozici jak melodie, tak i harmonie		Transpozice	
– ovládá počátky harmonie - přísný a volný spoj, rozvedení citlivého tónu		Harmonie	
– zná a umí v praxi použít dynamické, tempové, výrazové a jiné značení italského názvosloví		Italské názvosloví	
– zná rozdíl mezi temperovaným a absolutním laděním		Ladění	
– je seznámen se strukturou		Alikvotní tóny	

aliquótních tónů a jejich praktického využití v hudbě			
--	--	--	--

5.13. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.13.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obsahem výtvarné výchovy je pro nás spojování všeobecných znalostí žáka s jeho emočním vyladěním, se vztahem k lidem, ke světu a k umění, se zážitky, které z nich pramení i rozvoj individuálních vztahů k životu, lidem a přírodě prostřednictvím výtvarného projevu.

Snažíme se přispět k rozvoji vnímání a reagování na podněty a následně k objevování výtvarných kvalit a rozdílů, které je odlišují. Společně se žáky zkoumáme různé podoby velkých nebo malých témat, hledáme vlastnosti vyjadřovacích prostředků. Snažíme se vycházet z respektu k osobnosti dítěte, k jeho způsobu nazírání a k jeho prožívání světa.

Podporujeme schopnost výtvarně vidět, prožívat a myslet, tedy výtvarně komunikovat. *Soulad mezi pocitem, představou a jejím ztvárněním vyvolává výtvarný prožitek.* Nezanedbatelným předpokladem k naplnění obsahu předmětu je umožnit žákům osvojit si základní paletu vyjadřovacích prostředků (v kresbě, malbě, grafice, plastice nebo fotografii) tak, aby mohli vědomě využívat technologické a výrazové vlastnosti výtvarných technik a materiálů. A velmi podstatné pro nás je, aby žáci měli chuť poznávat svět umění i po ukončení základní školy a aby se výtvarné umění stalo součástí jejich života.

Hodnocením výtvarného projevu napomáháme porozumění sobě i druhým, učíme žáka obhájit vlastní ztvárnění své představy nebo hledat jiné řešení, rozvíjíme schopnost kriticky myslet, vést dialog, rozlišit věci důležité od nedůležitých, dobré od méně dobrých (převažuje funkce motivační), umožňujeme spoluprožít cizí výtvarnou výpověď, být k ní tolerantní.

Vedeme k **porozumění uměleckému dílu** poznáváním výtvarného jazyka a spojujeme vztah k umění s vlastními výtvarnými aktivitami žáků. Jde nám především o hledání inspirací, asociací a souvislostí.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizuje vzdělávací obsah **průřezových témat**:

PT 1 Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita
- Sociální rozvoj -, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice
- Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika

PT 4 Multikulturní výchova

- Multikulturalita

PT 6 Mediální výchova

- Receptivní činnosti - Fungování a vliv médií ve společnosti
- Produktivní činnosti - Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu

Ostatní průřezová témata jsou plněna v návaznosti na roční plán.

Průřezová témata rozvíjená ve výtvarné výchově pomáhají žákům ujasnit si, co je pro ně hodnotné a žádoucí, pomáhá budovat mosty pochopení mezi různými kulturami, učí uvážlivě hodnotit působení sdělovacích prostředků.

Výtvarná výchova má své **přesahy** do předmětů oblastí Člověk a jeho svět, Člověk a příroda, Člověk a společnost, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce, Jazyk a jazyková komunikace, Informační a komunikační technologie, má vazbu i na hudební výchovu (oblast Umění a kultura) a dramatickou výchovu (oblast Doplnující vzdělávací obory).

Činnostní složka výtvarné výchovy podporuje schopnost řešit problém, spolupracovat i učit se. Především jde o schopnost svobodně se vyjadřovat a také vnímat výpověď druhých. Některé oborové výstupy naplňují řadu kompetencí, za převládající přesto pokládáme citlivost, tvořivost, komunikaci, schopnost vcítění a porozumění.

Také učivo výtvarné výchovy je chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni **klíčových kompetencí**.

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- vedeme žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- využíváme s žáky poznatky v dalších výtvarných činnostech
- vedeme žáky k vyjádření svého postoje k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- učíme žáky samostatně kombinovat vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- motivujeme žáky k tomu, aby přemýšleli o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímal k nim svůj postoj
- získaná poznání využíváme s žáky při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- učíme žáky se zapojovat do diskuze a respektovat názory jiných
- vedeme žáky k rozvíjení slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- využíváme tvořivé skupinové spolupráce
- vedeme žáky ke kolegiální pomoci
- podporujeme u žáků respektování různorodosti téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnosti alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- učíme žáky samostatně užívat vizuálně obrazné techniky
- vedeme je k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel

- snažíme se vést žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- pomáháme žákům vytvořit si kladný vztah a postoj k výtvarným dílům
- vedeme žáky k pochopení a respektování estetických požadavků na životní prostředí

Vyučování probíhá podle výtvarně výchovného programu vyučujícího formou výtvarných projektů, řad. V prostoru, vymezeném Školním vzdělávacím programem, si každý vytváříme vlastní model výtvarné výchovy podle individuálního zaměření, který naplňujeme náměty, motivacemi, výtvarnými otázkami, postupy a technikami. Smysluplný řád vnáší do výuky právě projektová výuka a řetězení úloh, kde mají žáci možnost přiblížit se k tématu z více stran. Žáci s rozšířenou výukou Vv mají zvýšenou hodinovou dotaci (3 hodiny týdně) a povinnou výuku v ZUŠ, *učivo i náměty výuky v ZŠ i v ZUŠ se mnohdy prolínají*. Tato skutečnost umožňuje vyučujícímu zprostředkovat žákům výtvarné vzdělávání v nezvyklé hloubce i šíři. Podle charakteru výtvarného úkolu žáci pracují samostatně nebo i ve skupinách. Dbáme, aby každý programový celek byl zhodnocen vyučujícím i samotnými žáky, což je vede k zamýšlení nad motivační a emocionální hodnotou jejich práce, ale i vlastními pracovními schopnostmi. Žáci 9. ročníku zakončují studium rozšířené výtvarné výchovy závěrečnou prací.

Ostatní žáci 1. - 9. ročníku mají 1 nebo 2 vyučovací hodiny týdně (viz tabulka).

Časové a organizační vymezení předmětu

	ročník	výtvarníci	nezařazení	Hudebníci, tanečníci
1. stupeň	1.	3 hodiny týdně	1 hodina týdně	
	2.	3 hodiny týdně	1 hodina týdně	
	3.	3 hodiny týdně	1 hodina týdně	
	4.	3 hodiny týdně	1 hodina týdně	
	5.	3 hodiny týdně	1 hodina týdně	
2. stupeň	6. a 7.	3 hodiny týdně	2 hodiny týdně	1 hodina týdně
	8. a 9.	3 hodiny týdně	1 hodina týdně	

Vyučování na prvním stupni probíhá podle potřeb a možnosti buď v domovské třídě nebo v odborné pracovně Vv, žáci výtvarného zaměření využívají ateliérů na druhém stupni.

Na druhém stupni mají žáci k dispozici zařízené ateliery i s grafickými lisy. Škola má dobře vybavenou keramickou dílnu se stoly na modelování, hrnčířským kruhem a pecí. Pro zájemce o fotografii je tu funkční fotokomora a pro výuku videa je dobře vybaven *videoklub*. Žáci mohou využívat také odbornou počítačovou učebnu, pracovat s grafickým programem nebo výukovými CD-R.

Část hodinové dotace je určena na návštěvy výstav, účast ve výchovně vzdělávacím projektu Galerie umění v Karlových Varech, zážitkové a tvůrčí dílny a podle možností také na práci v terénu.

Žáci **prezentují výsledky** své práce při pravidelných výstavách ve školní galerii Duhová paleta, na výstavních plochách v budovách školy, v místech konání každoročního výtvarného kurzu, příležitostně podle nabídky i jinde. Pod vedením učitele také výstavy instalují. Spolupracují s hudebním, tanečním i dramatickým oborem - podílí se na přípravě vystoupení vytvářením scény, rekvizit, kostýmů, kreseb pro informační grafiku. Ke spolupráci dochází i při vernisážích výstav (hudební nahrávky k výtvarným akcím, hudební i taneční vystoupení, videozáznamy) a při společných akcích (doprovodný program Dne otevřených dveří Galerie umění Karlovy Vary).

5.13.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Výtvarná výchova

1. – 3. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) - porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho vjemů, zážitků a představ	rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	Kresba - výtvarný přepis přírodnin, věcí denní potřeby, zvířat, lidí, přírody. Rozvrhnout plochu, vyjádřit tvar, zdůraznění nebo potlačení detailů, vyjádření světelných vztahů, poznávání rozličných účinků vedení linií - linie stejnoměrné, přerušované, odlehčené i důrazné, směr a hustota linií. Seznámení s různými kresebnými materiály a nástroji	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita - Seberegulace a sebeorganizace PT 1 – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary objekty a další prvky a jejich kombinace	rozvíjení smyslové citlivosti - uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	- uhlem, tužkou, rudkou, olejovým pastelem - perem, dřívkem, štětcem, tuší, mořidly, inkousty - netradiční kresebné nástroje - např. hřeben, houba, motouz. - kombinování technik -lavírování, kolorování, rozmývání apod. - výtvarné hry a experimenty s těmito materiály a nástroji	
vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	rozvíjení smyslové citlivosti - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	Malba - pochopit malbu jako výstavbu z barevných skvrn a ploch, rozvržení celku, modelace objemů, pozadí a popředí, seznámení a vědomé využívání základních vlastností barev (barvy základní a podvojně, světlé a tmavé, teplé a studené), míšení barev, barevné vyjádření pocitů, duševních stavů, zážitků a představ. Výtvarné hry a práce se základními malířskými	
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací		

– na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	ověřování komunikačních účinků - proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění uplatňování subjektivity prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	materiály a nástroji – temperovými barvami, pastely – hry s barvou – stříkání, lití barev – pokusy s různými druhy nástrojů (stěrek, štětců, rukou, hubek) – kombinování postupů (spojení kresby a malby apod.) Grafika - hry s graf. materiály a nástroji - otiskování přírodnin, předmětů a materiálů, frotáže, vytváření tiskátek, koláží a šablon Modelování - rozvoj plastického a prostorového vnímání pomocí – práce s hlínou, plastelínou, moduritem (otisky, ubírání, přidávání) – tvarování látky, papíru, drátu ... Celou výukou prolínají prožitkové aktivity, zapojující všechny smysly a seznamování s výtvarnou kulturou
--	--	---

Výtvarná výchova

4. – 5. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření - porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	ověřování komunikačních účinků - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření	Kresba – prohloubení a zdokonalení techniky kresby, rozvrhnout plochu, vyjádřit tvar, zdůraznění nebo potlačení detailů, vyjádření světelných vztahů, proporcí, modelace tvarů a objemů, poznávání rozličných účinků vedení linií- směr a hustota linií, překrývání a šrafování, rytmus linií - zhuštění, zředění, vyjádření textury materiálů. Vědomé využívání možností různých kresebných materiálů a nástrojů - uhlu, tužky, rudky, olejového pastelu - pera, dřívka, štětce, tuše, mořidel, inkoustů - netradičních kresebných nástrojů (houby, ruky, přírodnin...) - kombinováním technik- lavírování, kolorování, rozmývání apod. - výtvarné hry a experimenty s těmito materiály a nástroji	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy PT 1 – Osobnostní rozvoj -Rozvoj schopností poznávání -Sebepoznání a sebepojetí -Kreativita -Seberegulace a sebeorganizace PT 1 – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru		
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	Malba – technika malby a práce se základními malířskými materiály - akvarelem, temperovými barvami, pastely - kombinování postupů (spojení kresby a malby apod.) - rozvržení celku, modelace objemů, pozadí a popředí, vědomé využívání základních vlastností barev (barvy základní a odvozené barvy v barevném kruhu, doplňkové barvy,	
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového	uplatňování subjektivity - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální,		

vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	teplé a studené, lomené a syté), příbuzná barevná ladění, kontrast, míšení barev, barevné vyjádření pocitů, duševních stavů, zážitků a představ a jejich slovní vyjádření
– osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření – pro vyjádření nových neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	rozvíjení smyslové citlivosti - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	Grafika - seznámení s možností rozmnožování výtvarné práce-graf. techniky, práce s grafickými nástroji – otiskování přírodnin, předmětů a materiálů, frotáže, vytváření tiskátek, koláží a šablon – osvojit si práci s přípravnými a jednoduchými grafickými technikami – gumotisk, odkrývání voskové rezervy, monotyp, protisk, tisk z šablon a z koláže, papírořez, sítotisk, graf. postupy, využívající xerox. kopií a fotografie
– interpretuje vizuálně obrazná vyjádření a porovnává různá vizuálně obrazná vyjádření, přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	uplatňování subjektivity-typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění-hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama	Dekorativní činnosti - návrhy dekorů věcí denní potřeby (látek, balicích papírů...), použití písma v propagační grafice, tradiční lidové techniky.. Modelování - rozvoj plastického a prostorového vnímání pomocí – práce s keramickou hlinou, plastelínou – tvarování různých materiálů (látky, drátu, papíru)
– nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	uplatňování subjektivity-prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby ověřování komunikačních účinků - proměny komunikačního obsahu -záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	Postupy plošné a prostorové tvorby doplňuje akční tvorba , prožitkové aktivity, vycházející z kontaktů s materiály, vůněmi, chutěmi, zvuky, pohybem, doteky apod. Celou výukou prostupuje poznávání a vytváření vztahu k výtvarnému umění .

Výtvarná výchova

6. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání – uplatňuje osobitý přístup k realitě – variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Kresebné studie	– linie, tvar, objem - jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus. <i>Např. zátiší, kresba dle skutečnosti, kresba v plenéru.</i> <i>Např. pocity vyjádřené linií.</i>	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita <i>Hv - rytmus, melodie</i>
	Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů	– spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka.	
– užívá vizuálně obrazového vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.	Rozvíjení smyslové citlivosti.	– Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů. Např. hmat - reliéfní autoportrét, sluch - výtvarné zpracování hudebních motivů, tvary ze zmačkaného papíru. <i>Výtvarný projekt - oči</i>	<i>HV - hudební nahrávky</i> PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
	Plastická tvorba	– papír, hlína, drát, sádra.	
– správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy	Malba	Teorie barev - Goethův barevný kruh - teplé a studené barvy, barvy příbuzné. <i>Výtvar. projekt - pravěké umění (tvorba v přírodě, pravěké nádoby)</i> <i>Např. stavba živé přírody - dominantní prvek, emocionální malba.</i>	<i>D - pravěk - starší doba kamenná - způsob života</i>
– vytváří společné kompozice v prostoru – instalace – své představy dokáže převést do objemových rozměrů	Plastická a prostorová tvorba	Společná práce na jednom objektu - koordinace, komunikace. <i>Např. společná plastika.</i>	–
– využívá perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření.	Nauka o perspektivě	– perspektiva paralelní a šikmá – umístění postav na plochu, velikost objektů.	<i>Čj - Řecko a Řím - báje a pověsti</i> <i>D - Egypt</i>

		<i>Výtvarný projekt - Egypt (hieratická perspektiva, kánon lidské postavy, hieroglyfy, výzdoba pyramid, papyrus) Např. shon na ulici - vystřihování a lepení postav a objektů na plochu - společná práce, ilustrace řeckých bájí a pověstí</i>	
– k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění – v rámci svých schopností dokáže využít počítačovou grafiku k vytvoření barevné kompozice	Využití počítačové grafiky při tvorbě kompozice	Kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci. Barevná tvarová kompozice.	PT 6 – Produktivní činnosti – Tvorba mediálního sdělení
– zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření	Kombinované techniky	Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků - uplatnění při vlastní tvorbě. <i>Např. tisk z koláže, koláž, těstoviny - lepení, barvení, koření - voňavé obrázky, rozfoukávaná tuš, fantastická planeta, čemu se rád věnuji</i>	
– využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření		Přírodní motivy (rostliny, neživá příroda, živočichové), člověk, náš svět, vesmír, bytosti, události. Zvětšování (makrokosmos), zmenšování (mikrokosmos) - detail, polodetail, celek.	
– osobitě stylizuje vizuální skutečnost – zvládá kompozici – dokáže vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše	Lidská figura	- tvarová stylizace - Řecko, Řím	<i>D - Mezopotámie, Řecko, Řím</i>
	Tvarová a barevná kompozice.	Např. Babylónská věž - Mezopotámie	
– využívá dekorativních postupů	Dekorační práce	– využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů	
	Písmo a užitá grafika	Tvorba plakátu, reklamy, obalu na CD, obalu na knihu či časopis	
– výtvarně se vyjadřuje k lidovým		Tematické práce - Vánoce, Velikonoce -	<i>ČI - poezie a próza s tématem Vánoce</i>

tradicím, zvykům a svátkům.		dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru. Např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání	
– užívá vizuálně obrazové vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě	Subjektivní výtvarné vyjádření reality. Vnímání okolních jevů.	<i>Např. můj kamarád.</i>	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí PT 1 – Sociální rozvoj – Komunikace

Výtvarná výchova

7. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání – uplatňuje osobitý přístup k realitě – uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů		Prvky viz. obr. vyjádření - kresebné etudy - objem, tvar, linie - šrafování. Analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky. Experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru - horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanty)	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
– užívá vizuálně obrazová vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.		Rozvíjení smyslové citlivosti. Přenášení prostoru na plochu. Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek. <i>Např. vytrhávaný reliéfní portrét, přírodní děje - jejich vznik a průběh - bouře, mlha, vichřice, mraky, víry, sopky.</i>	
– správně užívá techniku malby, texturu – míchá a vrství barvy. – hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací	Barevné vyjádření.	Byzantské, arabské umění. Odstín - sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly - využití ve volné tvorbě i praktickém užití (např. oděv, vzhled interiéru). <i>Např. rok - měsíce, kalendář.</i>	<i>D - byzantské, arabské umění</i>
– rozliší působení vizuálně obrazových vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků.	<i>Např. kašírování - výtvarné náměty z Asie, Afriky a Ameriky - masky.</i>	PT 4 - Multikulturalita –
– využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické cítění	Užitá grafika.	Písmo - styly a druhy písma. Tematické práce - Vánoce, velikonoce, pálení čarodějnic. <i>Např. Filmové a divadelní plakáty, orientační značky.</i>	PT 6 - Tvorba mediálního sdělení

– vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality.		Vlastní prožívání. Interakce s realitou. <i>Např. vyjádření pocitů pomocí barev - špatná a dobrá nálada</i>	
– užívá prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách, vývoji a vztazích	Událost - originální dokončení situace - vyprávění výtvarnými prostředky.	<i>Např. rozvíjení jednotné výchozí situace - kolorovaná kresba.</i>	<i>ČJ - literární texty</i>
– užívá vizuálně obrazových vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Uplatnění subjektivity ve vizuálně obrazovém vyjádření.	Např. fantazijní variace na základní tvary písmen.	
– uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost zdrojů interpretace vizuálně obrazového vyjádření	Práce s uměleckým dílem.	Experimenty s reprodukcemi uměleckých děl - hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou. Roláž. <i>Výtvarný projekt - umění středověku</i>	
– vytváří společné kompozice v prostoru - instalace. – ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvářených vizuálně obrazových vyjádření v sociálních vztazích – nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	Architektura.	<i>Např. charakteristické stavby románského slohu.</i>	<i>D - románský sloh</i>
– k tvorbě užívá některé metody soudobého výtvarného umění – dokáže využít počítačovou grafiku, fotografii, video, animaci	Využití počítačové grafiky při tvorbě kompozice	Kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci. Barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice. <i>Např. gotické vitráže.</i>	<i>D - doba gotiky</i>

Výtvarná výchova

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání – uplatňuje osobitý přístup k realitě – užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností.	Kresebné etudy	Etuda s linií jako výtvarným prostředkem. Různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promítání). Praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě.	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
– orientuje se v grafických technikách	Linoryt, tisk z koláže, papíroryt		
– popíše, vyjmenuje charakteristické znaky uměleckých děl	Práce s uměleckým dílem.	Teoretické práce - renesance, baroko, klasicismus - na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování. Pozorovat, porovnávat a zařazovat do historických souvislostí základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika) - renesance, baroko	PT 1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <i>D, ČJ - renesance, baroko, klasicismus, romantismus</i>
– rozvíjí se v estetickém cítění - využívá dekorativních postupů.	Písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky.	<i>Výtvarný projekt - Cestujeme po Evropě</i> <i>Např. vitráž z barevných papírů.</i> Tematické práce - Vánoce, Velikonoce - jak se slaví v jiných zemích	PT 1 – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice
– správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor	Kresba	Zdokonalování technik kresby - způsoby stínování, kontrast. <i>Např. kresba zátiší s geometrickými a měkkými tvary.</i>	
– zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření – kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi	Práce s netradičními materiály.		PT 1 – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí

– správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy.	Objemové vyjádření námětu barvami	Doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy podobné a příbuzné. Subjektivní barevná škála. <i>Např. zátiší, mnoho zemí - jeden svět, rozdílné kvality obalu Země.</i>	<i>Z - mapa světa, obal Země</i>
– užívá perspektivních postupů.	Lineární perspektiva - sbíhavá, úběžníková.	Výtvarný projekt - renesance a její doba	<i>D - renesance - objev perspektivy</i>
– k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií – využívá počítačovou grafiku při vlastní tvorbě	Využití počítačové grafiky při vlastní tvorbě	Práce s internetem - vyhledávání www stránek - orientace Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě.	PT 6 – Fungování a vliv médií ve společnosti
– využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	Malba	Správná technika malby - zvládnutí větší plochy. Krajinářské školy 19. stol. Technika akvarelu, pastel.	<i>D - historické souvislosti 2. pol. 19. stol. a přelomu 19. a 20. stol.</i>

Výtvarná výchova

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání – uplatňuje osobitý přístup k realitě	Techniky kresby	Tužka, perko, uhlí, rudka. Dynamická kresba. Např. kruh, koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy. Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty). <i>Např. kruh, koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy.</i>	
– využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	Barvy	Komplementární barvy - textura. Symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami. Kontrast (barevný, světelný). <i>Výtvarný projekt – barevná hra</i>	
– orientuje se v grafických technikách - zvládá tisk z výšky.	Tisk z výšky, plochy, hloubky.	<i>Např. PF, ex libris.</i>	
– rozlišuje obsah vizuálně obrazných vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti – orientuje se v oblastech moderního umění – porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazných vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Práce s uměleckým dílem	Umění 1. pol. 20. stol a 2. pol. 20. stol. Např. kubismus, surrealismus, impresionismus. Seznamují se s hlavními současnými trendy výtvarného umění (instalace, performance, videoart, multimedia, akční umění – akční tvar malby a kresby, land-art, happening). Při práci s um. dílem hledání a pojmenování základních obrazotvorných prvků a kompozičních přístupů, porovnávání rozdílů výtvarných vyjádření (abstraktní, popisné, alegorické, symbolické, atd.).	<i>D - historické souvislosti 20. stol.</i> <i>HV - výtvarné směry 20. stol. promítající se v hudbě</i>
– užívá vizuálně obrazných vyjádření k zachycení jevů v proměnách, vývoji a		Společná práce - komunikace. Vyjádření procesuálních a kvalitativních	PT 1 – Sociální rozvoj – Komunikace

ve vztazích		proměn. <i>Např. Proměny lesa, les v našem prostředí. Moře.</i>	
– užívá vizuálně obratných vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem		Reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly. Uplatňování subjektivity ve viz. obr. vyjádření. Převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí. <i>Např. Já - kombinovaná technika - plastik koláž.</i>	
– k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace - a učí se s nimi zacházet		Animovaný film - spolupráce, komunikace. Reklama a propagační prostředky (obaly, plakáty, prostředky doplňkové reklamy, jednotlivé propagační materiály)	PT 6 - Práce v realizačním týmu
– užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie – zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé – zvládá zachycení pomíjivého okamžiku - skicování		Vytváření obrazových znaků na základě fantazie, kombinací představ a znalostí - rozvíjení schopnosti rozlišovat z jaké vrstvy představivosti znaky pocházejí. Prostorová tvorba – modelování. Práce v plenéru. Krajinomalba. <i>Např. dotváření náhodného tvaru podle svých fantazijních představ - působivé barevné kombinace.</i>	

5.13.3. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA ROZŠÍŘENÁ

Výtvarná výchova - rozšířená

1. – 3. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) - porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření	- linie, tvary, objemy - světlostní a barevné kvality - textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita - Seberegulace a sebeorganizace PT 1 – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti - uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Rozvíjení smyslové citlivosti - uspořádání objektů do celků	uspořádání objektů na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	
vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Rozvíjení smyslové citlivosti - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření - odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	Ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci	- jeho utváření a zdůvodňování - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně	Ověřování komunikačních účinků - proměny komunikačního obsahu	- záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění - uplatňování subjektivity -	

vytvořil, vybral či upravil		prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	
-----------------------------	--	--	--

Výtvarná výchova - rozšířená

4. – 5. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření - porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	Ověřování komunikačních účinků - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	- v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) - vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita - Seberegulace a sebeorganizace PT 1 - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice PT 1 - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	Rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření	linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	Ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci	- jeho utváření a zdůvodňování - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje - jejich porovnávání s vlastní interpretací	
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly - uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	Uplatňování subjektivity -přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření - pro vyjádření nových i	Rozvíjení smyslové citlivosti - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	

neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)			
– porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Uplatňování subjektivity - typy vizuálně obrazných vyjádření	– jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama	
– nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Uplatňování subjektivity - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	– manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby – ověřování komunikačních účinků - proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	

Výtvarná výchova - rozšířená

6. – 9- ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů – uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků – variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření	– linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	PT 1- Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Kreativita – Seberegulace a sebeorganizace PT 1- Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy – Komunikace – Kooperace a kompetice PT 1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – Hodnoty, postoje, praktická etika
	Uplatňování subjektivity - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	– manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace	
– užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Rozvíjení smyslové citlivosti - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	– vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě – reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)	
– užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích – k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Rozvíjení smyslové citlivosti - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu	– vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření	
– vybírá, kombinuje a vytváří	Rozvíjení smyslové citlivosti - smyslové	– umělecká výtvarná tvorba,	

prostředky pro vlastní osobité vyjádření – porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	účinky vizuálně obrazných vyjádření	fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	
– rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Uplatňování subjektivity - typy vizuálně obrazných vyjádření	– hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	
– interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti – vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Ověřování komunikačních účinků - proměny komunikačního obsahu	– záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	– <i>Závěrečná práce v 9. ročníku</i>
– porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření – vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Uplatňování subjektivity - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	– hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) – reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	
	Ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci	– jeho utváření a zdůvodňování – důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	
– ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či	Ověřování komunikačních účinků - komunikační obsah vizuálně obrazných	– utváření a uplatnění komunikačního obsahu	

samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích – nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	vyjádření	– vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora – prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	
--	-----------	--	--

5.14. TANEČNÍ VÝCHOVA

5.14.1. OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU TANEČNÍ VÝCHOVA

Vyučovací předmět Taneční výchova je realizován na 1. a 2. stupni základní školy. Časová dotace je v rozsahu 2 hodin týdně na 1. stupni ZŠ a 3 hodin na 2. stupni ZŠ. Na 1. stupni je výuka korepetována v plném rozsahu, na 2. stupni dle možností. Do této výchovy jsou zařazeni žáci, kteří splnili přijímací řízení na základě talentové zkoušky, od 2. třídy ZŠ také zkoušky rozdílové.

Náplní předmětu Taneční výchova jsou:

a) Pohybové činnosti

- rozvíjení vlastních pohybových možností, schopností a dovedností
- vedení od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové
- vedení k uvědomělému, přirozeně krásnému, zdravému pohybu, prostorově, rytmicky a dynamicky rozvíjenému

b) Tvořivé činnosti

- uvědomování si a uplatňování vlastních pohybových zkušeností při tvorbě
- rozvíjení emocionality
- ve vzájemné spojitosti rozvíjení technických a emocionálních schopností
- pěstování schopnosti pravdivě se vyjadřovat
- rozvíjení vzájemných vztahů

c) Rytmické, vokální a instrumentální činnosti

- rytmicizace říkadel, zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu
- hra na tělo
- hra na nástroje Orffova instrumentáře
- rozpoznávání tempa, rytmu, dynamiky
- převádění jednoduchých rytmických vzorců do pohybu

d) Činnosti podporující pohybové učení

- základní odborná taneční terminologie
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – lidové taneční hry
- nonverbální komunikace
- vzájemné posuzování pohybových dovedností
- informace o současných tanečních technikách

Předmět Taneční výchova vede žáka k poznání a aktivnímu vnímání vlastních pohybových možností a dovedností. Dále k rozvoji vlastní tvořivosti, která umožňuje rozvíjet citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii.

V předmětu Taneční výchova jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- učitel nabízí žákům řadu aktivačních metod, které jim umožní poznat a aktivně vnímat vlastní (a nejen vlastní) pohybové možnosti i dovednosti a povedou k ochotě se o ně dále zajímat a rozvíjet je
- učitel předkládá žákům dostatek spolehlivých informací s taneční tematikou a podněcuje je k jejich využívání pro rozvoj pohybových schopností
- učitel vede žáky k prohlubování znalostí tanečních technik, taneční terminologie a jejich využívání v praxi

Kompetence k řešení problémů

- učitel předkládá žákům náměty, témata, předlohy a zadání k samostatnému tvořivému řešení problémů souvisejících se správným provedením pohybu tanečníka
- učitel vede žáky k porovnání odborných a vlastních názorů na choreografie v přehlídkách a soutěžích

Kompetence komunikativní

- učitel nabízí žákům dostatek možností k vnitřnímu (emocionálnímu) i vnějšímu (správně provedenému) pohybovému vyjádření
- učitel vede žáky k formulování vlastních názorů a myšlenek souvisejících s osobním tanečním projevem
- učitel vybízí žáky k verbálnímu hodnocení tanečních vystoupení, přehlídek a soutěží
- učitel vede žáky k využívání komunikace při spolupráci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- učitel rozvíjí u žáků pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností ovlivňovat a rozvíjet svůj kreativní pohybový slovník
- v taneční improvizaci učitel podporuje u žáků vyjádření vlastního citového prožitku a projevu odlišnosti a jedinečnosti každého tanečníka
- učitel vytváří dostatek situací, které povedou k pocitu spolupráce, sounáležitosti a vzájemného respektu jednotlivce ve skupině

Kompetence občanské

- učitel nabízí žákům dostatek příležitostí zapojit se do kulturních akcí školy, města, různých tanečních soutěží a přehlídek
- učitel vede žáky k svobodě slova a respektování sebe sama a ostatních
- učitel vede žáky k odpovědnému chování a vzájemné pomoci v různých situacích
- učitel pěstuje u žáků vztah k lidové slovesnosti a lidovému tanci, jakožto kulturnímu dědictví a podporuje aktivní zájem o kulturní dění ve svém okolí

Kompetence pracovní

- učitel nabízí dostatek informací týkajících se dalšího vzdělávání s uměleckým zaměřením

V předmětu **Taneční výchova** jsou realizována tato **průřezová témata**:

PT 1 Osobnostní a sociální výchova

- vede k porozumění sebe sama a druhých
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- pomáhá k vytváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

V předmětu jsou realizovány tyto **okruhy**:

- Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání; Sebepoznání a sebezpojetí; Seberegulace a sebeorganizace; Psychohygiena; Kreativita
- Sociální rozvoj – Poznávání lidí; Komunikace; Kooperace a kompetice; Mezilidské vztahy
- Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, praktická etika

PT 4 Multikulturní výchova

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu

V předmětu je realizován tento **okruh**: Kulturní difference

PT 6 Mediální výchova

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (lokalitě)
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů

V předmětu jsou realizovány tyto **okruhy**:

- Receptivní činnosti - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti

5.14.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU TANEČNÍ VÝCHOVA

Taneční výchova

1. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– orientuje se v pravidlech dané hry	Pohybové činnosti	Pohybové hry – hry s doprovodem hudby, bez hudby (Kočka a pes, Na zajíce atd.)	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace
– dodržuje zásady správného dýchání – ovládá a správně používá dle svých předpokladů jednotlivé části těla – reaguje na změny tempa v pohybu z místa		Taneční průprava – chůze - různé obměny (dle tempa) – běh - různé obměny – skoky - snožmo, výškový skok, dálkový skok – pohybová průprava v nízkých polohách na zemi	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Seberegulace – Kreativita
– orientuje se v prostoru – udělá kotoul vpřed – ovládá dle svých fyzických předpokladů svalový systém těla		Gymnastická průprava – leh na zádech (válení - jednotlivě, dvojice) – kolébka vzad, z kolébky na zádech do dřepu – kotoul vpřed ze vzporu dřepmo, ze stoje spatného, rozkročného do vzporu dřepmo, sedu snožného, dřepu	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Seberegulace a sebeorganizace – Psychohygiena
– zařazuje taneční kroky v rámci her, ve volném projevu – orientuje se v prostoru známém i veřejném (vystoupení)		Taneční praxe – taneční kroky: přísunný, poskočný, cval – příprava jednoduché taneční skladby pro interní i veřejná vystoupení	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Seberegulace a sebeorganizace – Kreativita
– pojmenuje části lidského těla – aktivně i pasivně rozezná pohyb správný, špatný	Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v taneční výchově – lidské tělo - základní prostředek k pohybu – pohyb správný, špatný	PT 1 - Sociální rozvoj – Poznávání lidí – Komunikace
– aktivně se zapojuje do skupinové práce		Zásady jednání a chování – pohyb ve dvojici, skupině	PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace

		– pohybově ztvárnit (ve dvojici, skupině) zadanou představu	– Kooperace – Mezilidské vztahy PT 1 - Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 1 – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace – Psychohygiena
– vyjádří pohybem svou představu	Tvořivé činnosti	Pohybová improvizace – pohyb zvířátek – pohyb spojený s ročním obdobím – pohyb vyjadřující pracovní činnosti	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita – Psychohygiena – Sebepoznání a sebepojetí
– orientuje se v zadání úkolů		Náměty a témata tvořivého vyjádření – pohyb dle říkadel – pohyb dle hudby	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita
– vysvětlí vlastní myšlenku, nápad, názor – zařadí se a spolupracuje se skupinou – využívá vhodným způsobem vlastní pohybový slovník		Komunikace s divákem, partnerem, skupinou – tvorba pohybové představy ve dvojici, skupině – náměty (jednotlivec, skupina) – využití vlastních pohybových dovedností	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita – Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace – Kooperace a kompetice – Mezilidské vztahy – Poznávání lidí
– pracuje s dechem v hlasovém projevu – rozlišuje způsoby dýchání	Rytmické, vokální a instrumentální činnosti	Pěvecký a mluvní projev – dýchání do břicha – dechová cvičení – artikulace v písni (př.: Holka modrooká) – zesilování a zeslabování hlasu v říkadlech	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Seberegulace a sebeorganizace PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace <i>Hv -Vokální činnosti</i>
– zazpívá jednoduché písně a spojí je v pohybové vyjádření		Hudební rytmus – písně ve 2/4 taktu – koordinace zpěvu a pohybu – společný zpěv	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita – Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace – Kooperace a kompetice <i>Hv - Hudebně pohybové činnosti</i>
– orientuje se v základních		Rytmizace, hudebně pohybová	PT 1 – Osobnostní rozvoj

hudebních pojmech - rytmicky vyjádří slova, rytmické motivy		improvizace - hudební hry (Ozvěna, otázka - odpověď) - rytmické hry v kruhu (na tělo, orffovy nástroje) - rytmické činnosti (pantomima) - tempo, melodie, dynamika	- Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj - Poznávání lidí <i>Hv - Instrumentální činnosti</i>
--	--	--	---

Taneční výchova

2. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- orientuje se v pravidlech hry - orientuje se v prostoru - zapojuje vhodným způsobem náčiní v pohybu	Pohybové činnosti	Pohybové hry - pohybové hry s během, chůzí (využití pomůcek - míč, šátek) - využití zpěvu, rytmizace	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena - Kreativita - Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly - Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj - Komunikace - Kooperace a kompetice
- dodržuje zásady správného držení těla - dodržuje zásady správného dýchání - ovládá správným způsobem pohyb jednotlivých částí těla - orientuje se v prostoru - zapojuje paže v pohybu na místě i při pohybu z místa - ovládá napětí i uvolnění v pohybu - tvoří vlastní krátké kombinace		Taneční průprava - napětí - uvolnění v pohybu - pohybová průprava v nízkých, středních polohách - chůze, běh, skoky na místě stranou, v točení kolem vlastní osy se změnami směru - pohyby paží	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí
- ovládá dle svých možností a předpokladů svalový systém těla - spojuje akrobatické prvky v krátkou sestavu - ovládá stabilitu těla - udělá kotoul vpřed, vzad		Gymnastická průprava - kotoul vpřed s různým zakončením - kotoul vzad ze skrčeného sedu, z dřepu (provádíme z místa, chůze) - válení pod překážkou - válení ve dvojici	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí
- orientuje se v jednoduchých tanečních hrách - kombinuje naučené taneční kroky, tvary, útvary - uplatňuje dosud naučené pohybové, taneční prvky		Taneční praxe - různé druhy cvalu (nízký, vysoký, dlouhý) - krok přísuný, krok přeměnný - krok třídobý - taneční, hudební hry a tance - příprava tanečních skladeb pro	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace <i>Hv - Hudebně pohybové činnosti</i>

		taneční vystoupení	
– vyjádří, zatančí představu s použitím náčiní - i bez náčiní – vyjádří daný námět a ten dál pohybově rozvine	Tvořivé činnosti	Pohybová improvizace – pohyb s míčkem, se šátkem – pohybová improvizace při hudbě: imaginární prostředí, nálada, vývoj – v přírodě – dialogy - dvojice	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace
– orientuje se v zadání úkolů – používá a vhodně využívá vlastní pohybové dovednosti, vlastní pohybový slovník		Náměty a témata tvořivého vyjádření – pohyb dle říkadel (popisně, pouze hlavní myšlenku) – pohyb dle hudby - bez hudby (volně kombinovat)	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita
– pracuje ve dvojici, skupině – zapojuje ve své tvořivosti vlastní myšlenky, nápady, představy		Komunikace s divákem, partnerem, skupinou – tvorba pohybové představy ve dvojici, skupině – využití pohybových dovedností námět: skupina - skupina, jednotlivec - skupina, skupina - divák	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita – Sebepoznání a sebepojetí – Seberegulace a sebeorganizace PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace – Kooperace a kompetice
– pojmenuje části lidského těla – orientuje se v jednoduchých tanečních pojmech – rozlišuje pohyb správný, špatný	Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Taneční výchově – lidské tělo - základní prostředek pohybu – pohyb správný, špatný – jednoduché taneční pojmy (plié, relevé, pozice dolních končetin aj.) – jednoduché tělocvičné názvosloví	PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace PT 1 - Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
– aktivně se zapojuje a spolupracuje ve skupině		Zásady jednání a chování – pohyb ve skupině – vzájemná spolupráce při přípravě zadaného úkolu	PT 1 - Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy – Komunikace – Kooperace a kompetice PT 1 - Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
– vyjadřuje vlastní pocity ve zpěvu – orientuje se v rytmu a tempu písničky – zapojuje správné principy dýchání jak v pohybu, tak i v hlasovém projevu	Rytmické, vokální a instrumentální činnosti	Pěvecký a mluvní projev – dechová cvičení, dýchání do břicha – hravé zpívání - píseň zpívat několika způsoby (pomalu - rychle, staccato - legato aj.)	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Seberegulace a sebeorganizace PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace

		– hlasová cvičení, hry - Na toulavé noty	<i>Hv - Vokální,rytmické činnosti</i>
– propojuje a spojuje zpěv, hru, tanec v jeden celek – používá doprovod jednoduchých nástrojů		Hudební rytmus – písně ve 2/4, 3/4 taktu kombinovat s tanečním pohybem – sluchové hry: Na zvuky a tóny – společný zpěv s doprovodem Orfových nástrojů	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace – Kooperace a kompetice <i>HV - Instrumentální činnosti</i>
– reaguje rytmicky na dané podněty – spojuje a propojuje pohyb, rytmus, hlasový projev v jeden celek, nalézá vhodné kombinace propojení		Rytmizace, hudebně pohybová improvizace – hudební hry - Ozvěna, hry na tělo – rytmické hry - dvojice, jednotlivě – rytmické motivy – spojení rytmu a pohybu, spojení rytmu a řeči	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – Poznávání lidí

Taneční výchova

3. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby - průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- artikuluje správným způsobem (v písni, v říkadlech) - orientuje se v pravidlech hry - orientuje se v prostoru - kreativně tvoří jiné varianty dané taneční hry	Pohybové činnosti	Pohybové hry - pohybové hry, taneční hry - s doprovodem slovním, rytmickým, hudebním - obměny pohybových her - přesná pravidla	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena - Kreativita - Seberegulace a sebeorganizace - sebekontrola - Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj - Komunikace - Kooperace a kompetice
- kreativně tvoří vlastní gymnastické sestavy z dosud naučených pohybových prvků - uplatňuje správné dýchací návyky v pohybu		Gymnastická průprava - cviky obratnosti (z tureckého sedu, z kleku, z lehu) - kotoul vpřed, vzad (z chůze, z rozběhu, více kotoulů za sebou) - vhodné kombinace s jinými cviky (v určeném rytmu)	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí
- tvoří vhodné pohybové a prostorové kombinace - dokáže udržet správné, vyvážené držení těla - orientuje se v prostoru		Taneční průprava - pohyb z místa (běh, chůze, poskok) - využití pohybu paží (tlesk, kyvadlo, upažení...) - půdorysné dráhy (střídání útvarů a směrů) - zapojení tanečních pomůcek v pohybu (míč, šátek, stuha, švihadlo) - průpravné cviky ve všech základních polohách	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí
- uplatňuje správné - dosud naučené pohybové návyky v tanečním projevu - rozlišuje 2/4 a 3/4 takt (v pohybu i zpěvu) - tvoří kreativním způsobem		Taneční praxe - příprava tanečních skladeb pro interní, veřejná vystoupení, soutěže - taneční hry umělé, lidové - taneční kroky v 2/4, 3/4 taktu	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace <i>Hv - Hudebně pohybové činnosti</i>

pohybové kombinace		– obraty vyšlapáváním, přísunem – kombinace	
– vyjadřuje pohybem vlastní nápady – prosazuje se - vhodným způsobem - ve skupině	Tvořivé činnosti	Pohybová improvizace – vzájemné ovlivňování pohybu ve skupině, dvojici – imitace pohybu ve skupině – tělesné pozice v prostoru	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita – Rozvoj schopností poznávání – Seberegulace a sebeorganizace PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace
– používá vlastní pohybové dovednosti – ztvárňuje pohybem daný námět, motiv		Náměty a témata tvořivého vyjádření – pohyb dle hudby (nálada, děj, pocit) – pohyb dle textu písně, říkadla, krátké básně)	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Kreativita
– pracuje a zapojuje se ve skupině, spolupracuje při daném úkolu – reaguje pohybem na antonyma		Komunikace s divákem, partnerem skupinou – vztah – kontrasty (uvnitř - vně, malý - velký, nad - pod)	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí – Psychohygiena PT 1 - Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice – Komunikace
– orientuje se v rytmu, tempu písně – artikuluje jasně a zřetelně – reaguje rychle, pohotově na změny v pohybovém i hudebním projevu	Rytmické, vokální a instrumentální činnosti	Pěvecký a mluvní projev – dechová cvičení – hravé zpívání, říkání (říkadla, písně) – na playback - tichý mluvený projev – písničkový mišmaš - práce s hlasem - zesilování a zeslabování – melodické hádanky	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace – Sebepoznání a sebepojetí – Rozvoj schopností poznávání – Kreativita <i>Hv – Vokální činnosti</i>
– orientuje se v prostorových směrech – spojuje zpěv, pohyb, rytmus v jeden celek – uplatňuje své „JÁ“ ve skupině		Hudební rytmus Hudební, výtvarná aktivita: – malované písničky – písně v ¾ taktu s tanečním pohybem – prostorové tance - spojení pohybu, zpěvu, rytmu	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí – Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace <i>Hv - Instrumentální činnosti, hudebně pohybové činnosti</i>
– dokáže spojit několik rytmických celků – pracuje vhodně s dynamikou v pohybu		Rytmizace, hudebně pohybová improvizace – metrum: rytmické celky, rytmické motivy s doprovodem klavíru či	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí – Kreativita <i>Hv - Hudebně pohybové činnosti</i>

- doprovází říkadla, písňe pomocí instrumentálních nástrojů		rytmických nástrojů - dynamika: v hudbě, v říkadlech - melodie: pohybové hry (Na déšť) vysoko, nízko v pohybu	
- orientuje se v jednoduchém tělocvičném názvosloví - orientuje se v jednoduchých tanečních pojmech	Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Taneční výchově - pohyb správný, špatný - tělocvičné názvosloví - základní - jednoduché taneční pojmy	PT 1 - Sociální rozvoj - Komunikace - Poznávání lidí PT 1 - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí
- chová se vhodně při kulturních akcích		Zásady jednání a chování - veřejná vystoupení -spolupráce, soustředěnost - zdravá kritika	PT 1-Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika

Taneční výchova

4. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
používá správné držení těla v základních polohách na zemi, ve stoji, při pohybu na místě, při pohybu z místa	Taneční a pohybové činnosti	Současný tanec - těžiště těla v nízkých polohách - pohyb z místa (odstředivost, dostředivost) - podřepy, dřepy, výpony - do skoků, výskoků - krátké pohybové vazby	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena - Kreativita - Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly - Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj - Komunikace - Kooperace a kompetice
- rozlišuje tempo, rytmus v hudbě - reaguje vhodnými osvojenými tanečními kroky na píseň, hudební předlohu		Lidový tanec - chůze hladká v různém tempu, s měkkým pérováním vahou - kombinace - běh, poskok, chůze, přísuny, cvaly, dvojposkoky - základní krok MAZURKY	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí <i>Hv – Hudebně pohybové činnosti</i>
- rozlišuje pozice dolních končetin, horních končetin - uvědomuje si správné dýchání a držení těla - orientuje se v prostoru - provádí správným způsobem dosud naučené prvky		Klasický tanec - pozice dolních, horních končetin - volnost, tyč - přípravné port de bras (1.,2.) - demi-plié, relevé – paralelní pozice, vytočená pozice - orientace v prostoru, rozdělení prostoru - postavení en face	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí
- používá a vhodně zapojuje dosud naučené akrobatické prvky - zvládá techniku odrazu, švihů, postavení při stoji na rukou a přemetu stranou - orientuje se v prostoru		Gymnastická průprava - obraty jednoduché, dvojné - kotoul ve dvojici (i s rozběhem) - přemety stranou s dopomocí - stoj na rukou s dopomocí	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace <i>Tv – Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</i>
prezentuje nastudované taneční skladby		Taneční praxe procvičování nastudovaných skladeb	PT 1 - Osobnostní rozvoj Kreativita

		– veřejná vystoupení – lidové tance - Šel zahradník, Trnky, Měla babka...	
– orientuje se v prostoru – vyplní vhodným pohybem vlastní prostor	Tvořivé činnosti	Taneční improvizace – práce s prostorem - Vzorce na podlaze, Vzdušné vzorce (prostorová představivost)	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace
– vyjádří a rozvine pohybem, dle vlastní fantazie, danou předlohu, námět		Náměty a témata tanečního vyjádření – pohybové vyjádření vlastních námětů - představy v pohybu (bez hudby, s hudbou)	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita
– využívá svůj pohybový a taneční projev ve vztahu: k ostatním, k prostoru, k sobě sama		Komunikace s divákem, partnerem skupinou – dialogy pohybem	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace – Kooperace a kompetice – Mezilidské vztahy – Poznávání lidí
– zapojuje správným způsobem dýchání – vyjadřuje pocity v písni – projevuje kázeň a spolupráci	Rytmické, vokální a instrumentální činnosti	Pěvecký, vokální a instrumentální projev – písně - zpíváme s (radostí, se smutkem, s hněvem, s obavou) – kánon - cit pro správnou intonaci – hry s jazykolamy	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita – Rozvoj schopností poznávání – Seberegulace a sebeorganizace
– propojuje zpěv s pohybem – znázorní a předvede dle svých naučených pohybových dovedností daný námět		Hudební rytmus – fingujeme slovesa (v pohybu) – písně 2/4, 3/4 taktu s tanečním pohybem (mimika, gesta) – pantomima	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita
– orientuje se v prostoru – přizpůsobuje svůj pohyb danému úkolu – reaguje pohybem na určitý, daný rytmus		Rytmizace, hudebně pohybová improvizace – pohybová spontánnost (omezený - neomezený prostor, rychle - pomalu, staccato - legato) – rytmičné pohyby (zrychlování - zpomalování, pohyb zvětšujeme - nadsázka) – udržet tempo v hudbě - pohyb se	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativita <i>Hv – Vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti</i>

		zrychlí, zpomalí	
- provádí pohyb dle tanečního názvosloví	Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Taneční výchově - jednoduché taneční pojmy osvojovaného pohybu (v lidovém, klasickém, současném tanci) - prostorové pojmy (podporující pohyb v prostoru)	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání
- vnímá sám sebe - tzv. veřejná samota - ovládá vhodným způsobem své jednání, chování ve skupině		Zásady jednání a chování - veřejná vystoupení -spolupráce, soustředění, sebereflexe - receptivní metody: poslech, fantazie, relaxace (schopnost soustředit se, porozumět druhým)	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita
- pozná dle pohybu, dle hudební předlohy, dle tanečních názvů styl tance		Teorie tance, tanečních směrů - pojmy: lidový tanec, lidová umělecká tvorba, klasický tanec - zásady a pravidla, současný tanec - úvod - charakteristika	PT 4 - Multikulturní výchova - Kulturní diference

Taneční výchova

5. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– pracuje správným způsobem s těžištěm svého těla – zvládá proces dýchání při pohybu – rozvíjí, dle svých fyzických předpokladů, své tělesné rozsahy – orientuje se v prostoru – zvládá princip švihů v pohybu na zemi	Taneční a pohybové činnosti	Současný tanec – přenášení a podchycení těžiště těla ve všech polohách – zpružňování a zcitlivování všech částí páteře (vlna páteře) – švih dolních končetin v lehu na zemi (paralelně, vytočeně) – prostorová cvičení (dostředivost, odstředivost - po oblých a kruhovitých dráhách)	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Psychohygienu – Kreativitu – Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly – Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace – Kooperace
– orientuje se v 3/4 taktu – používá a zapojuje vhodné taneční kroky – ovládá smysl a vlastní cítění pro rytmus, pohyb – udrží rovnováhu těla při pohybu dolních končetin		Lidový tanec – 3/4 takt – mazurka (vyšlapávaná, jednotlivě v kole) – krok sousedské (hladká, přísunná) – nácvik - kalamajka – zátočky dvojice, trojice	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Sebepoznání a sebepojetí
– udrží váhu těla ve všech pozicích – zapojuje správné svaly těla při výskoku a dopadu – udrží rovnováhu těla ve všech pozicích dolních končetin – používá naučené slovní pojmy v praxi		Klasický tanec – pozice dolních končetin I. -V. pozice (paralelně, vytočeně) – u tyče – demi - plié, relevé, battement tendu stranou - vpřed, battement tendu jeté stranou – volnost skoky I., II. pozice paralelně, vytočeně – port de bras (0.,1.,2.p)	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Sebepoznání a sebepojetí
– zvládá pohyb ve správném postavení těla – ovládá a zapojuje svalový systém těla – pomáhá druhým		Gymnastická průprava – cvičení síly – cvičení rovnováhy – tlaky, tahy - dvojice – kotoul (do dřepu, do výskoku, do váhy, letmo) – stoj na ruce, přemet stranou	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Kreativitu – Rozvoj schopností poznávání – Seberegulace a sebeorganizace <i>Tv – Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</i>

- orientuje se v prostoru - vystihne citlivým způsobem charakter taneční skladby, choreografie		- vzpor vzadu prohnuté - most	
- reaguje pohybovým vyjádřením na hudební doprovod - uplatňuje svou fantazii, představu v pohybu	Tvořivé činnosti	Taneční praxe - procvičování a nácvik choreografií, tanečních skladeb - lidové tance: Bednář, Zahradníček, Řezanka	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita - Sebepoznání a sebepojetí
- pracuje vhodně a citlivě s dynamikou v pohybu - orientuje se v prostoru - využívá kreativním způsobem vlastní pohybový slovník při tvorbě		Taneční improvizace - vytvoření svého pohybového motivu (rozvíjet, doplňovat) - vlny, vlnky - pohyb celého těla, jedné části těla (zesilování, zeslabování: intenzita pohybu)	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita - Sebepoznání a sebepojetí - Rozvoj schopností poznávání
- je schopen vnímat své potřeby a sdělovat je - spolupracuje při vzájemné tvorbě ve skupině, ve dvojici, trojici		Náměty a témata tanečního vyjádření - související s měkkým pružným pohybem páteře - vlastní pohybové vyjádření (přírodní jevy, postavy zvířat aj.) - vytváření pohybové věty	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita - Sebepoznání a sebepojetí - Rozvoj schopností poznávání
- vyjadřuje pohybem příběh písně - používá vhodným způsobem pohyb ve vzájemné souhře s písní		Komunikace s divákem, partnerem, skupinou - vztahy - pohybový dialog, pohybová hádka - vztahy - vzájemná pomoc a spolupráce	PT 1 - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - Komunikace PT 1 - Morální rozvoj - o Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- dokáže propojit improvizaci, pěveckou i rytmickou složku v celek	Rytmické, vokální a instrumentální činnosti	Pěvecký a mluvní projev - dialogizované písně - text písně: dva hlasy (rozebraná příhoda písně - např. Červený šátečku) - kánon - hudební, pohybový	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita - Rozvoj schopností poznávání <i>Hv - Vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti</i>
- uplatňuje a rozvíjí svou fantazii ve skupině - sebevyjádření		Hudební rytmus - cvičení formy - jednotlivé části písně dle odhadu odlišit změnou směrů aj. - frázování - zvuková improvizace - melodie doplněna zpěvem, zvuky, hudebními nástroji	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita
		Rytmizace, hudebně pohybová improvizace	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita

- kombinuje vhodným způsobem hudební, pohybový i dramatický projev - tvoří rytmické motivy		- dramatické příhody dle hudby - melodie beze slov (inspirace hudbou k vytvoření příhody) - rytmický pohybový motiv vkládat do různých temp - zatleskat rytmus viděného pohybového motivu - práce s motivem, tvoření motivu v určeném taktu	
- provádí pohyby dle tanečního názvosloví - orientuje se v hudebním názvosloví - orientuje se v prostoru	Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Taneční výchově - hudební názvosloví - taneční názvosloví - prostorové pojmy	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání
- naslouchá a reaguje citlivým způsobem v kontaktu s druhou osobou - zvládá a ovládá své jednání a chování ve skupině - spolupracuje se skupinou i ve skupině		Zásady jednání a chování - vztahy - k druhým lidem, k prostoru, k předmětu	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí PT 1 - Sociální rozvoj - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice PT 1 - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- vyjadřuje a uplatňuje slovy či pohybem vlastní názor - vyjadřuje vhodným způsobem své pocity a myšlenky		Teorie tance, tanečních směrů - videoprojekce ukázky - taneční přehlídky scénického tance - informace o přehlídkách, festivalech, představeních - jejich význam a poslání	PT 6 - Receptivní činnosti - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - Fungování a vliv médií ve společnosti PT 4 - Multikulturní výchova - Kulturní difference

Taneční výchova

6. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby - průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- soustředí se při vzájemné práci ve skupině - nachází souhru, harmonii v pohybu se skupinou, ve skupině - vhodně pracuje s dechem	Rytmické, vokální a instrumentální činnosti	Pěvecký a mluvní projev - intonace (Na hudbu telegrafních sloupů: přidávání tónu) - hudební harmonie (Na včely: hledání vlastního tónu ve skupině)	Hv – Vokální, instrumentální, hudebně pohybové činnosti
- využívá funkci dechu v pohybu - propojuje rytmickou aktivitu s aktivitou pohybovou - uplatňuje v praxi své dosud získané pohybové schopnosti a dovednosti		Hudební rytmus - pohybová cvičení dynamiky (ff - silou, tíhou, do prostoru, pp - nadnesením) - pohybové motivy v určeném taktu s určitou motivací - otázky a odpovědi (melodií, rytmem, pohybem)	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita - Psychohygienu
- reaguje kreativním způsobem na daný úkol - aplikuje znalosti rytmické - pohybové k vytváření vlastních variací - komunikuje neverbálně (beze slov)		Vyjadřování hudebních i nehmudbních představ a myšlenek - rytmické motivy v určeném taktu tleskáním, pohybem - obměny rytmických motivů (pohybem = rytmické variace) - etudy dle elementárních rytmických nástrojů - dvojice, dle klavíru: učitel - žák	
- orientuje se rytmicky, pohybem (ve skupině, samostatně v prostoru) - využívá vlastní pohybový slovník k samostatné tvorbě	Tvořivé činnosti	Taneční improvizace - prostor - přenášení těžiště těla v davu - vzájemné ovlivňování a doplňování individuálního prostoru - hra s prostorem (vyjádření dle vlastního pohybového slovníku)	PT 1 - Osobnostní rozvoj Kreativita
uplatňuje - dle svých psychických, fyzických, kreativních možností, schopností a dovedností - svůj pohybový slovník v praxi		Náměty a témata tanečního vyjádření kvalita pohybu: síla, lehkost, náhlost, pohyb zadržovaný v čase	

- uplatňuje vlastní kreativní vyjádření (improvizace)			
- využívá vhodným způsobem rekvizitu, předmět (využívá svého vztahu k němu) - spolupracuje, zapojuje se, vytváří vztah s dvojicí, skupinou		Komunikace s divákem, partnerem, skupinou - vztahy: pohyb s předmětem - vztahy: poznávání sama sebe ve vztahu k ostatním - vztahy: vzájemná pomoc	PT 1 - Sociální rozvoj - Komunikace - Poznávání lidí PT 1 - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- reaguje pohybem, tancem na slova, pojmy, názvy	Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Taneční výchově - hudební názvosloví - taneční názvosloví - prostorové pojmy	
- reprodukuje naučené znalosti - uplatňuje vhodným způsobem vlastní názor, vlastní myšlenku		Teorie tance, tanečních směrů - moderní scénický tanec - počátky ve světě, u nás, osobnosti scénického tance - videoukázky - Celostátní přehlídka dětských tanečních skupin scénického tance a Přehlídka scénického tance mládeže a dospělých - ostatní taneční směry - seznámení	
- zvládá přenášení a podchycení těžiště těla v prostoru - používá správného držení těla v klidu, v pohybu - uplatňuje volné dýchání - test svalové křeče - orientuje se v složitějších prostorových drahách - orientuje se v prostoru - zvládá techniku švihů dolních i horních končetin - pracuje s osou těla	Taneční a pohybové činnosti	Současný tanec - chůze, běh v různých tempech, v rytmických obměnách, změny směrů - vychýlení rovné osy těla ze svislé polohy a klony osy do všech stran - ohýbání a lámání osy těla - cvičení dechové - rytmizované dýchání - švihy dolních končetin v nízkých i vysokých polohách - na místě, z místa, paralelně, vytočené - švihy horních končetin (pravé - nepravé), skoky, výskoky se svislou osou těla - točení, obraty - vyšlapáváním,	

		křížením, výskokem, taneční kroky	
– ovládá vlastní osu těla při točení, ve výskoku – pohybuje se v tanečním projevu citlivě, lehce – používá správným způsobem dosud naučené taneční kroky v praxi – vytváří vlastní taneční, pohybové kombinace z dosud naučených prvků		Lidový tanec – kalamajka - poskokem na jedné noze, na místě, s postupem vpřed a vzad – výskoky snožmo, s otáčením kolem osy o 180-360°s meziskokem – sousedská - na dva kroky, dvojice – variace poskočného kroku: trioly – podtáčky ve dvojicích – 3/4 takt trojdub – valčíkový krok vpřed, vzad – mazura - vpřed, stranou	
– uplatňuje vlastní sílu, lehkost, stabilitu těla v pohybu – dodržuje přesnost v pohybu – dodržuje pružnou práci chodidel - odvíjení – zvládá techniku skoku – ovládá pozice dolních i horních končetin – dodržuje správné postavení těla u tyče i na volnosti – používá správným způsobem dosud naučené pohybové prvky, pohybové vazby		Klasický tanec – u tyče - demi-plié v I., II., V., IV. pozici - grand-plié v I., II. pozici - dégagé ve II. pozici - relevé v I., II. pozici – vysvětlení – sur le cou-de pied vpřed - grand battement jeté vpřed, stranou – battement tendu double – záklony u tyče – volnost - demi-plié - battement tendu jeté stranou – port de bras (0.,1.,2.,3.) – spojování pozic paží – malé skoky sauté v I., II. pozici – petit échappé	
– ovládá svou stabilitu těla – spojuje pohybové, akrobatické prvky a pohyby rovnováhy do delších pohybových úseků – zvládá správně předvést dosud naučené gymnastické úkony		Gymnastická příprava – rovnováha - stoj na jedné noze pohybem trupu a paží (u opory dvojice s dopomocí) – váha těla - kombinujeme s jinými rovnov. pohyby – obratnost - kotoul vpřed, vzad	Tv – Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

		(opakování a vkládání různých kombinací) – stoj na rukou – přemety stranou - $\frac{3}{4}$ takt s přísunným krokem – tahy, tlaky, přetahy (dvojice řady)	
– využívá a kreativně používá svůj vlastní hudební i pohybový přednes – dokáže předvést, dle svých pohybových i tanečních předpokladů, citlivost, pohybovou vyzrállost, tanečnost v pohybovém či tanečním vyjádření – aplikuje, zařazuje dosud naučené taneční hry, tance		Taneční praxe – procvičování, nácvik choreografií – kombinace tanečních kroků s během, podupy, výskoky, obraty, s vedenými i švihovými pohyby těla – lidový tanec: Kalamajka, Na bílé hoře, Šotyš	

Taneční výchova

7. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby - průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- soustředí se při vzájemné práci ve skupině - nachází souhru, harmonii v pohybu ve skupině i se skupinou - pracuje vhodným způsobem s dechem - využívá vhodným způsobem své sebevyjádření - artikuluje, zpívá, vydává zvuky, tóny nahlas a zřetelně	Rytmické, vokální a instrumentální činnosti	Pěvecký a mluvní projev - intonace (Na hudbu telegrafních sloupů: přidávání tónu) - hudební harmonie (Na včely: hledání vlastního tónu ve skupině) - hry se zpěvem - Zpívající břicho (jiná část těla)	
- uplatňuje spolupráci dechu a pohybu - propojuje rytmickou aktivitu s aktivitou pohybovou - uplatňuje své doposud získané pohybové schopnosti a dovednosti k vytváření zadaných úkolů, námětů, motivů		Hudební rytmus - pohybová cvičení dynamiky (ff - silou, tíhou, do prostoru, pp - nadnesením) - pohybové motivy v určeném taktu s určitou motivací - otázky a odpovědi (melodií, rytmem, pohybem) - kánon - pohybový motiv	PT 1 - Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání
- rozvíjí a uplatňuje svou fantazii - aplikuje znalosti rytmické - pohybové k vytváření vlastních variací - komunikuje neverbálně (beze slov)		Vyjadřování hudebních i nehmotných představ a myšlenek - rytmické motivy v určeném taktu tleskáním, pohybem - obměny rytmických motivů (pohybem = rytmické variace) - etudy dle elementárních rytmických nástrojů - dvojice, dle klavíru: učitel - žák - skupinové etudy podle hudby	PT 1 - Osobnostní rozvoj Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj Komunikace
- orientuje se rytmicky v pohybu - orientuje se při pohybu ve skupině - orientuje se samostatně v prostoru - kreativně nalézá a hledá nové, jiné	Tvořivé činnosti	Taneční improvizace - Prostor - přenášení těžiště těla v davu - Vzájemné ovlivňování a doplňování	

pohybové možnosti – ovládá pohyb svého těžiště těla v prostoru, v pohybu se skupinou		individuálního prostoru – Hra s prostorem (vyjádření dle vlastního pohybového slovníku) – Předmět - jako partner pohybu (zkoumání, nalézání pohybových možností)	
– využívá a používá - dle svých psychických, fyzických, kreativních možností, schopností a dovedností - svůj pohybový slovník při vytváření vlastních pohybových námětů, motivů, příběhů - improvizace		Náměty a témata tanečního vyjádření – kvalita pohybu: síla, lehkost, náhlost, pohyb zadržovaný v čase – vytvoření vlastního krátkého pohybového příběhu s použitím síly, lehkosti, náhlosti a zadržováním pohybu v čase	
– využívá ke své kreativní tvorbě vlastnosti předmětů a dokáže vyjádřit svůj vztah k nim – spolupracuje ve vztahu – jednatel - jednatel, jednatel - skupina – hledá nová řešení, nové možnosti při pohybu, tanci		Komunikace s divákem, partnerem, skupinou – vztahy: pohyb s předmětem – vztahy: poznávání sama sebe ve vztahu k ostatním – vztahy: vzájemná pomoc	
– reaguje pohybem, tancem na slova, pojmy, názvy – pojmenuje, určí daný pohybový, taneční prvek	Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Taneční výchově – hudební názvosloví – taneční názvosloví – prostorové pojmy	
– reprodukuje dosud naučené znalosti – uplatňuje vlastní názor, vlastní myšlenku – hodnotí vhodným slovním způsobem viděnou skladbu, choreografii – určí a vysvětlí základní principy jiných tanečních směrů		Teorie tance, tanečních směrů – moderní scénický tanec - počátky ve světě, u nás, osobnosti scénického tance – videoukázky - Celostátní přehlídka dětských tanečních skupin scénického tance a Přehlídka scénického tance mládeže a dospělých – ostatní taneční směry - seznámení	
– zvládá přenášení a podchycení těžiště těla v prostoru – orientuje se rytmicky, pohybem v	Taneční a pohybové činnosti	Současný tanec – chůze, běh v různých tempech, v rytmických obměnách, změny	

prostoru - ovládá správné držení těla - uplatňuje tzv. volné dýchání - test svalové křeče - orientuje se v složitějších prostorových drahách - zvládá techniku švihů (horní, dolní končetiny) - udrží osu těla při točkách, obrazech - odvíjí správným způsobem chodidlo od podlahy - zvládá techniku skoku (odraz, dopad)		směrů - vychýlení rovné osy těla ze svislé polohy a klony osy do všech stran - ohýbání a lámání osy těla - cvičení dechová - rytmizované dýchání - švihy dolních končetin v nízkých i vysokých polohách - na místě, z místa, paralelně, vytočené - švihy horních končetin (pravé - nepravé) - skoky, výskoky se svislou osou těla - točení, obraty - vyšlapáváním, křížením, výskokem, taneční kroky - skoky, obraty, točení se svislou i nakloněnou osou těla	
- udrží osu těla při točení ve výskoku - vyjadřuje se v tanečním projevu, v pohybu měkce, citlivě, lehce - výrazově - zařazuje a správně provádí dosud naučené taneční kroky - volí a kombinuje je v prostoru - orientuje se v prostoru - tančí ve dvojici, trojici, skupině		Lidový tanec - kalamajka - poskokem na jedné noze, na místě, s postupem vpřed a vzad - výskoky snožmo, s otáčením kolem osy o 180-360°s meziskokem - Sousedská - na dva kroky, dvojice - variace poskočného kroku: trioly - podtáčky ve dvojicích - Kalamajka - dvojice: pr. ruce proti sobě - polkový krok vpřed, stranou, natřásaný	
- uplatňuje vlastní sílu, lehkost, stabilitu těla v pohybu - pracuje s přesností v pohybu - odvíjí správným způsobem chodidlo od země - zvládá techniku skoku (odraz, dopad) - uplatní správné držení těla při pohybu na místě i při pohybu		Klasický tanec - u tyče - o demi - plié v I., II., V., IV. pozici - o grand - plié v I., II. pozici - o degagé ve II. pozici - o relevé v I., II. pozici - sur le cou-de-pied vpřed - o grand battement jeté vpřed, stranou	

- z místa – kombinuje dosud naučené skoky – zná a předvede základní pozice dolních, horních končetin		– záklony u tyče – volnost - o demi-plié - o battement tendu jeté stranou – spojování pozic paží – malé skoky sauté v I., II. pozici – petit echappé – u tyče - o battement fondu - stranou, vpřed, vzad: na podlahu - o battement frappé - stranou, vpřed, vzad – skoky - changement de pied	
– udrží rovnováhu, stabilitu těla – spojuje a kombinuje pohybové, akrobatické prvky a prvky rovnováhy do delších pohybových úseků – zapojuje při pohybu správné svalové skupiny – udělá stoj na rukou bez dopomoci – kombinuje a vzájemně propojuje gymnastické a taneční prvky		Gymnastická průprava – rovnováha - stoj na jedné noze pohybem trupu a paží (u opory dvojice s dopomocí) – váha těla - kombinujeme s jinými rovnovážnými pohyby – obratnost - kotoul vpřed, vzad (opakování a vkládání různých kombinací) – stoj na rukou – přemety stranou v 3/4 taktu - s přísunným krokem – tahy, tlaky, přetahy (dvojice řady)	Tv – Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
– tančí v nastudovaných tanečních skladbách s citlivým hudebním a pohybovým přednesem, s tanečností a smyslem pro kolektivní cítění – využívá kreativním způsobem, při vlastním pohybovém vyjádření, veškeré dosud poznané prvky, kombinace		Taneční praxe – procvičování, nácvik choreografií – kombinace: taneční kroky s během, podupy, výskoky, obraty, s vedenými i švihovými pohyby těla – lidový tanec: Kalamajka, Na bílé hoře, Šotyš	

Taneční výchova

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- používá naučené pohybové dovednosti k vlastní tvořivé práci - rozvíjí i nadále svou kreativitu a fantazii - orientuje se v prostoru - zvládá pohyb švihový, vedený - zvládá pohyb po svislici, kruhu - zvládá pohyb oblý, rovný	Tvořivé činnosti	Taneční improvizace - vlastní sled pohybů - švihové variace - vlastní sled pohybů - ohýbání a lámání osy těla - vlastní sled pohybů - skoky, výskoky se svislou, s nakloněnou osou těla - vlastní sled pohybů - pohyb po svislici, po kruhu - vlastní sled pohybů - předozadní pohyb dolních končetin, stranou (vedeně, švihem, paralelně, vytočeně)	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Kreativita - Sebepoznání a sebepojetí
- reaguje pohotově, dle svých kreativních možností, v tématické práci při realizaci hudebního, tanečního motivu - je schopen přesného provedení při opakování v improvizaci - využívá kreativním způsobem vlastní pohybové schopnosti, dovednosti, poznatky		Náměty a témata tanečního vyjádření související s tvorbou pohybového motivu a tématu: - vytvoření pohybové věty na námět: Rybář, Loďka pluje po řece (hledání vlastního námětu) - pohybové téma groteskního charakteru: spojit s určitou akcí (rozšířit ho) - pohybové téma: mlha (rozšířit ho) - pohybový motiv z kontrastu lehkého, těžkého staccato (zkrátit jej) - pohybový motiv z výtvarného cítění oblých pohybů a jeho pohybových variací: sólově, dvojice, trojice	PT 1 - Osobnostní rozvoj Kreativita
umí spolupracovat, prosazovat svůj názor, myšlenku		Komunikace s divákem, partnerem, skupinou	

- vhodně uplatňuje rytmické, pohybové, taneční schopnosti a dovednosti		- skupinové etudy podle hudby: neverbální komunikace, souhra - východiskem práce: hudba a její nálada, atmosféra, -text, obraz, společný zážitek (taneční, pantomimické, činoherní rozehrání do delšího příběhu)	
- orientuje se v základních elementárních pojmech, výrazech - používá tyto naučené výrazy k pohybovému i tanečnímu vyjádření	Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Taneční výchově - divadlo - divadelní prostor: jeviště, hlediště, světelný park aj. - taneční názvosloví, základní divadelní druhy	
- orientuje se ve vyhledávání informací v hledané oblasti - orientuje se v principech pohybu různých tanečních stylů		Teorie tance, tanečních směrů - taneční styly - kulturní tradice a zvyky - zdroje informací: taneční časopisy (Taneční listy, Taneční zóna, Talent aj.) - internetové stránky - videoukázky profesionálních světových i domácích tanečních skupin a souborů - studium tance - festivaly, soutěže - současný tanec v ČR: osobnosti a choreografové - zájezd na taneční představení	
- zvládá uvolnit - dle svých možností - své rezonanční prostory - ovládá správnou práci dechu při zpěvu - spojuje a propojuje pěveckou, rytmickou, melodickou stránku hudebního i pohybového vyjádření - artikuluje, vyslovuje správným způsobem	Rytmické, vokální a instrumentální činnosti	Pěvecký a mluvní projev - dýchací cvičení (rytmizované, staccatové) - rezonance - „Zvony“: pohyb v odlišných rytmech, přizpůsobování síly zvuku - fonace a rezonance - „Na stříbrný balon“: práce s dechem, dvojice - hlasová odvaha - „Zpíváme na čas“: artikulace ve zpěvu, výslovnosti	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena
- umí pohotově reagovat změny		Hudební rytmus	PT 1 - Osobnostní rozvoj

tempa – kreativně využívá svých pohybových dovedností – je schopen přesné koordinace při vyjadřování daného úkolu – umí spojit tempové cítění s jinými prvky (rytmické, dynamické, prostorové, čistota provedení) – dokáže pomocí dechu - způsob, rychlost, síla - vyjádřit kreativní pohyb		– cítění metrické - libovolné téma s proměnlivým taktem: reakce pohybu – zachycování a realizování rytmů: rytmus udává učitel - žáci realizují pohybem – reakce pohybem na nepravidelné i silně pravidelné akcenty (dle hudební předlohy) – pohybem vyjádřit rytmy libovolné, metrum ustálené – cítění tempa - živelné pohybové znázornění tempa hudby – pohybem znázornit zpěvnou melodickou linii a rychlý rytmický doprovod (ve skladbě) – tempová znaménka - seznámení – ACCELERANDO - RITARDANDO - spojení s dýcháním, s pohyby, které z dýchání vyplynou, s dostřediv., odstřediv. během ve spirále, točením – hudební předloha - reakce pohybem: udržení tempa	– Rozvoj schopností poznávání – Kreativita
– spojí synkopické cítění s prostorovým vztahem – vyjádří hudebnost při improvizaci – zvládá dle svých předpokladů realizovat rytmy vlastním tvůrčím způsobem		Vyjadřování hudebních i nehmotných představ – trioly, synkopy v různém provedení – seznámení s charakteristickými tanečními rytmy (polka, mazura, furiant, polonéza aj.) – polyrytmie – skupina (či v různých částech těla současně) – práce s motivem - opakování, krácení, rozšiřování, variace dynamická, rytmická, pohybová, výrazová	
– zvládá mechanismus kroku, běhu, poskoku, skoku	Taneční a pohybové činnosti	Současný tanec – chůze, běh (pohyby trupu, paží),	

- orientuje se v prostoru - vytváří celistvý pohyb - zapojuje - dle svých předpokladů - všechny části těla ve vzájemné souhře, vyváženosti i správném rozložení energie - zapojuje správným způsobem práci dechu - zvládá pohyb švihový - zvládá pohyb hrudníku		poskok zakládáný, křížený stranou: v různém skupinovém i prostorovém řešení. - dechová cvičení – staccatové (prudký výdech - pomalý vdech, prudký výdech – vdech - zadržet dech - kombinace v pohybu) - skoky, výskoky (stříhem, s pohybem jedné nohy, s pohybem trupu) - švihové pohyby trupem, nohou, paží - švihy pravé - kyvadlo trupu, nohou, paží - o kruhový paží (bočný, otevřený, zavřený, čelný) - švihy nepravé - horizontální: otevřený, zavřený - o čelný - o kruhovitý nohou - klony trupu, točení, kroužení, vlna - suny hrudníku, hlavy, pánve – izolace (všemi směry)	
- vytváří celistvý, citlivě provedený pohyb - používá rytmické, dynamické znaky v pohybu, v tanci - vytváří - dle svých předpokladů - vkusný, citlivý- s pohybově hudebním přednesem - koordinčně správný pohyb - využívá a používá ve svém tanečním projevu naučené taneční kroky - orientuje se v prostoru		Lidový tanec - valčíkový krok vpřed, vzad s natáčením - poskočné variace v Sousedské - průplet v různém tempu - střídání 2/4, 3/4 taktu (příprava - Mateník) - střídání polkového a valčíkového kroku (vpravo, vlevo)	
- udrží stabilitu, rovnováhu, koordinaci svého těla v pohybu - udrží správné postavení svého těla		Klasický tanec - u tyče - o demi – plié v I., V. pozici	

při pohybu – propojuje správným způsobem dýchání s pohybem – vede pohyb přesně, lehce a citlivě – zvládá pohyb: u tyče, na volnosti – předvede pózy na volnosti – zvládá mechanismus skoku	
– vede a vytváří plynulý, vyvážený, správně zvládnutý pohyb, pohybový tvar – zvládá cviky rovnováhy – zvládá cviky obratnosti – dokáže pohyb kreativně	

(stranou, vpřed, vzad) ○ grand - plié I., II., V., IV. pozici ○ relevé I., II., V. pozici ○ rond de jambe - en dehors, en dedans ○ battement tendu jeté - stranou, do demi - plié ○ battement relevé lent - vpřed, stranou ○ battement fondu ○ grand battement jeté piqué ○ battement frappé - vpřed, vzad, stranou – pózy - croisé, effacé, á la seconde, écarté – záklony, úklony s výpadem stranou – volnost - grand battement jeté všemi směry ○ battement tendu jeté do kříže ○ grand - plié ve všech pozicích ○ battement relevé lent - vpřed, stranou ○ relevé I., II., V. pozice ○ battement frappé - stranou ○ battement fondu - vpřed, stranou, vzad á terre – skoky - sissonne simple ○ assemblé stranou ○ changement de pied ○ sauté ○ glissade stranou (beze změny nohou)	
Gymnastická průprava – rovnováha ○ v držení za ruce v kruhu ○ v řadě, dvojici, trojici, jednotlivě ○ ve dřepu výkročném	

obměňovat, kombinovat, propojovat		○ v kleku - přednoženém, únožném, zánožném - přenášení těžiště těla s pohybem paží, klony trupu, suny pánve, s pohybem volné nohy - obratnost ○ stoj na rukou ○ přemety stranou ○ kotrmelce vpřed, vzad (vazby, kombinace)	
- zvládá koordinaci pohybu - prezentuje vlastní pohybový i hudební přednes v tanci - kombinuje různými způsoby vlastní pohyb, pohybové vazby a tvary - prezentuje dosud naučené lidové tance, taneční skladby		Taneční praxe - taneční kroky kombinovat s jednoduchými vedenými i švihovými pohyby celého těla - různé tempové, dynamické rozlišení - pomůcky: náčiní - nácvik choreografií - lidový tanec: Bažant, Švec, Měla babka	

Taneční výchova

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- používá naučené pohybové dovednosti k vlastní tvořivé práci - rozvíjí i nadále svou kreativitu a fantazii - předvede pohyb švihový, vedený - předvede pohyb oblý, rovný - orientuje se v prostoru - udrží osu těla ve skoku, v toči	Tvořivé činnosti	Taneční improvizace - vlastní sled pohybů - švihové variace - vlastní sled pohybů - ohýbání a lámání osy těla - vlastní sled pohybů - skoky, výskoky se svislou, s nakloněnou osou těla - vlastní sled pohybů - pohyb po svislici, po kruhu - vlastní sled pohybů - předozadní pohyb dolních končetin, stranou (vedeně, švihem, paralelně, vytočeně)	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita
- reaguje kreativně v tématické práci při realizaci hudebního, tanečního motivu - je schopen přesného provedení při opakování v improvizaci - orientuje se v prostoru - hledá vlastní náměty, motivy, inspiraci k vytváření pohybových vět		Náměty a témata tanečního vyjádření související s tvorbou pohybového motivu a tématu: - vytvoření pohybové věty na námět: „Rybář“, „Lod'ka pluje po řece“ (hledání vlastního námětu) - pohybové téma groteskního charakteru: spojit s určitou akcí (rozšířit ho) - pohybové téma: „Mlha“ (rozšířit ho) - pohybový motiv: z kontrastu lehkého, těžkého staccato (zkrátit jej) - pohybový motiv: z výtvarného cítění oblých pohybů a jeho pohybových variací: sólově, dvojice, trojice - vytvoření pohybového tématu	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita

		z pohybů zdůrazňujících: vertikálu, horizontálu, diagonálu (pohybové variace) – hledání vlastních motivů	
– spolupracuje a vhodně prosazuje (ve skupině) svůj názor, myšlenku – uplatňuje rytmické, pohybové, taneční schopnosti a dovednosti – kombinuje a využívá pro své taneční a pohybové vyjádření jiné druhy umění		Komunikace s divákem, partnerem, skupinou – skupinové etudy podle hudby: neverbální komunikace, souhra – východiskem práce: hudba a její nálada, atmosféra - text, obraz, společný zážitek (taneční, pantomimické, činoherní rozehrání do delšího příběhu)	
– orientuje se v základních elementárních pojmech, výrazech – používá tyto pojmy, výrazy k pohybovému i tanečnímu vyjádření	Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Taneční výchově – divadlo - divadelní prostor: jeviště, hlediště, světelný park aj. – taneční názvosloví, základní divadelní druhy	
– orientuje se v principech pohybu různých tanečních stylů – dokáže si vyhledat informace z dané oblasti		Teorie tance, tanečních směrů – taneční styly - kulturní tradice a zvyky – zdroje informací: taneční časopisy (Taneční listy, Taneční zóna, Talent aj.) – internetové stránky – videoukázky profesionálních světových i domácích tanečních skupin a souborů – studium tance – festivaly, soutěže – současný tanec: osobnosti a choreografové – zájezd na taneční představení	
– zvládá uvolnit, dle svých možností, své rezonanční prostory – využívá správnou práci dechu při zpěvu – spojuje pěveckou, rytmickou,	Rytmické, vokální a instrumentální činnosti	Pěvecký a mluvní projev – dechová cvičení (rytmizované, staccatové) – rezonance - „Zvony“: pohyb v odlišných rytmech,	

melodickou stránku hudebního i pohybového projevu - reaguje kreativním způsobem na určité téma - artikuluje a vyslovuje správným způsobem		přizpůsobování síly zvuku - fonace a rezonance – „Na stříbrný balon“: práce s dechem - dvojice - hlasová odvaha – „Zpíváme na čas“: artikulace ve zpěvu, výslovnost - hudební improvizace: „Hudební zkratky“ - vokální improvizace krátké melodie na určité téma	
- reaguje pohotově na změny tempa - využívá kreativním způsobem svých pohybových dovedností - je schopen přesné koordinace při vyjadřování daného úkolu - propojuje tempové cítění s jinými prvky (rytmické, dynamické, prostorové, čistota provedení) - rozlišuje rozdíl mezi prostým zrychlováním a zpomalováním tempa a mezi Diminucí a Augmentací - orientuje se v hudebním názvosloví a dokáže jej vysvětlit - orientuje se v prostoru - využívá práci dechu k zvýraznění pohybu		Hudební rytmus - cítění metrické - libovolné téma s proměnlivým taktem: reakce pohybu - zachycování a realizování rytmů: rytmus udává učitel - žáci realizují pohybem - reakce pohybem na nepravidelné i silně pravidelné akcenty (dle hudební předlohy) - pohybem vyjádřit rytmy libovolné, metrum ustálené - cítění tempa - živelné pohybové znázornění tempa hudby - pohybem znázornit zpěvnou melodickou linii a rychlý rytmický doprovod (ve skladbě) - tempová znaménka - seznámení - ACCELERANDO - RITARDANDO - spojení s dýcháním, s pohyby, které z dýchání vyplynou, s dostředivostí, odstředivostí, během ve spirále, točením - hudební předloha - reakce pohybem: dodržení tempa - dvojnásobné, trojnásobné zrychlování rytmického motivu, tématu - diminuce, augmentace - kvintoly - tvoření vlastních rytmických motivů s triolami,	

		synkopami (pohybové provedení) – perioda – malá písňová forma: dvojdílná, třídílná	
– spojuje synkopické cítění s prostorovým vztahem – zvládá realizovat rytmy vlastním tvůrčím způsobem – zvládá pohybovou i rytmickou koordinaci – přiřazuje k určitému rytmu styl tance		Vyjadřování hudebních i nehupebních představ – trioly, synkopy v různém provedení – seznámení s charakteristickými tanečními rytmy (polka, mazura, furiant, polonéza aj.) – polyrytmie – skupina (v různých částech těla jednotlivě, či v různých částech těla současně) – práce s motivem -opakování, krácení, rozšiřování, variace dynamická, rytmická, pohybová, výrazová	<i>Hv - Instrumentální činnosti, poslechové činnosti</i>
– zvládá mechanismus kroku, běhu, skoku, poskoku v různém prostorovém řešení – orientuje se v prostoru – vytváří celistvý pohyb – zapojuje všechny části těla ve vzájemné souhře, vyváženosti i správném rozložení energie – používá švihové pohyby na místě i s postupem z místa – dodržuje správné postavení těla v pohybu – používá oblé, lomené pohyby trupu, suny trupu a spojuje je koordinačně do vázaných pohybů	Taneční a pohybové činnosti	Současný tanec – chůze, běh (pohyby trupu, paží), poskok zakládáný, křížený stranou: v různém skupinovém i prostorovém řešení. – dechová cvičení – staccatové (prudký výdech - pomalý vdech - prudký výdech – vdech - zadržet dech - kombinace v pohybu) – skoky, výskoky (stříhem, s pohybem jedné nohy, s pohybem trupu) – švihové pohyby trupem, nohou, paží – švihy pravé - kyvadlo trupu, nohou, paží - kruhový paží (bočný, otevřený, zavřený, čelný) – švihy nepravé - horizontální: otevřený, zavřený – čelný, kruhovitý nohou – švihy osmičkové paží - vertikální,	

		horizontální, šikmé – víření hladké, pérované – klony trupu, točení, kroužení, vlna – suny hrudníku, hlavy, pánve – izolace (všemi směry) – suny - spojení do obloučků, kroužků koordinace, spojení kontra, stejnosměrně	
– vytváří celistvý, citlivě provedený pohyb – používá rytmické, dynamické znaky v pohybu, v tanci – vede citlivý, koordinačně správný pohyb – orientuje se v prostoru – střídá 2/4 a 3/4 takt pohybem, tanečními kroky – vytváří kombinace, variace tanečních kroků – dodržuje správné postavení těla v pohybu		Lidový tanec – valčíkový krok vpřed, vzad s natáčením – poskočné variace v Sousedské – průplet v různém tempu – střídání 2/4, 3/4 taktu (příprava - Mateník) – střídání polkového a valčíkového kroku (vpravo, vlevo) – valčíkový krok s otáčením o 180° v 1 taktu – průplet v různém tempu, rytmu – střídání valčíkového, polkového kroku v točení – variace 2/4 taktu poskočného kroku s důrazem na 2. dobu – příklepy nohy o nohu (jednotlivě, dvojice)	
– udrží stabilitu, rovnováhu, koordinaci svého těla v pohybu – dodržuje správné postavení svého těla – propojuje správným způsobem práci dechu s pohybem – Vede pohyb přesně, lehce a citlivě – prezentuje naučená cvičení - u tyče i na volnosti: v různých pozicích dolních končetin, v různých směrech – používá správně techniku skoku		Klasický tanec – u tyče ○ demi – plié v I., V. pozici (stranou, vpřed, vzad) ○ grand – plié v I., II., V., IV. pozici ○ relevé v I., II., V. pozici ○ rond de jambe - en dehors, en dedans ○ battement tendu jeté - stranou, do demi - plié ○ battement relevé lent - vpřed,	

(odraz, dopad)		stranou ○ battement fondu ○ développé stranou, vpřed, vzad ○ grand battement jeté piqué ○ battement frappé - vpřed, vzad, stranou – Pózy - croisé, effacé, á la seconde, écarté, attitude vzad: bokem k tyči i bez opory en face do 45°, arabesque I, II, III. – záklony, úklony s výpadem stranou – volnost – grand battement jeté všemi směry – battement tendu jeté do kříže – grand - plié ve všech pozicích – battement relevé lent - vpřed, stranou – relevé v I, II, V. pozici – battement frappé - stranou – battement fondu - vpřed, stranou, vzad á terre – skoky ○ sissone simple ○ assemblé stranou ○ changement de pied ○ sauté ○ glissade stranou (beze změny nohou) ○ pas balancé ○ petit jeté	
– vytváří plynulý, vyvážený, správně zvládnutý pohyb, pohybové tvary – zvládá cviky rovnováhy – zvládá cviky obratnosti – kombinuje a propojuje kreativním způsobem vlastní pohyb, pohybové		Gymnastická průprava – rovnováha ○ v držení za ruce v kruhu ○ v řadě, dvojici, trojici, jednotlivě ○ ve dřepu výkročném	

vazby, pohybové tvary		○ v kleku - přednoženém, únožném, zánožném - přenášení těžiště těla s pohybem paží, klony trupu, suny pánve, s pohybem volné nohy - obratnost ○ stoj na rukou ○ přemety stranou ○ kotrmelce vpřed, vzad (různé vazby, kombinace)	
- kombinuje taneční kroky s pohybem jinou částí těla (vedeně, švihem) - uplatňuje vlastní pohybový i hudební přednes v tanci - uplatňuje v pohybu, v tanci změny dynamické, tempové - prezentuje na veřejnosti taneční skladby, choreografie - prezentuje naučené lidové hry a tance		Taneční praxe - taneční kroky kombinovat s jednoduchými vedenými i švihovými pohyby celého těla - různé tempové, dynamické rozlišení - pomůcky: náčiní - nácvik choreografií - lidový tanec: Bažant, Švec, Měla babka, Hulán, Dupák	

5.15. TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.15.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA

Časová a organizační vymezení předmětu

Počty vyučovacích hodin:

Zaměření	I. stupeň						II. stupeň					Celkem
	1.	2.	3.	4.	5.	Součet	6.	7.	8.	9.	Součet	
VV	2	2	2	2	2	10	3	3	2	2	10	20
HV	2	2	2	2	2	10	3	3	2	2	10	20
T	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	8	18
N	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	12	27

Plavecký výcvik – počet lekcí

Ročník	Počet lekcí
3.	10
4.	10

Jedna lekce zahrnuje dvě vyučovací hodiny.

Turistický kurz – počet dní

Ročník	Počet dní
6.	5

Lyžařský výchovně výcvikový zájezd – počet dní

Ročník	Počet dní
7.	7

Formy realizace předmětu

Vyučovací hodina:

1. stupeň – třída se nedělí, skupina zůstává koedukovaná.
2. stupeň – třída je dělena na chlapce a dívky, v případě organizačních důvodů lze spojit dívky a chlapce do jedné skupiny a žáky přes ročník do jedné skupiny.

Výuka probíhá v tělocvičně, na školním hřišti nebo v prostorách odpovídajících obsahu výuky, bezpečnosti a hygieně sportovní činnosti.

Sportovní kurz:

Plavecký, turistický, lyžařský.

Podle možností a potřeby školy je možné zavádět i další kurzy (např. bruslařský).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

V předmětu Tělesná výchova jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k poznání vlastních pohybových schopností a sledování jejich rozvoje
- vede žáky k vybírání a využívání vhodných způsobů, metod a strategií pro rozvoj pohybových schopností
- motivuje žáky k uvědomování si a prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- učí žáky systematickému sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k přemýšlení o problému při zvládnutí cviku nebo sportovního prvku a k hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- předkládá žákům vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k vyslechnutí a k přijmutí pokynů učitele, vedoucího družstva
- motivuje žáky k zapojení se do diskuse o taktice družstva

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel fair play
- prezentuje a podporuje myšlenky olympijského hnutí
- umožňuje žákům rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva
- vede žáky k účinné spolupráci ve skupině a k podílení se na utváření pozitivní atmosféry v družstvu
- poskytuje pomoc nebo přijímá žádost o ni při plnění pohybových aktivit

Kompetence občanské

Učitel:

- podporuje aktivní sportování a pohybové aktivity
- objasňuje a podává příklady potřeby dodržování bezpečnosti a hygieny při pohybových aktivitách
- učí žáky poskytovat první pomoc při úrazech lehčího charakteru a zajišťovat transport raněného

- seznamuje žáky se škodlivostí používání drog a jiných škodlivin
- seznamuje žáky s environmentálními problémy v souvislosti s pohybovými aktivitami

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k vnímání nutnosti dodržování pravidel ve sportu i v celém životě
- vysvětluje žákům způsoby vyhledávání možných rizik při pohybových aktivitách a hledání cesty k jejich minimalizaci
- učí žáky zpracovávat a prezentovat naměřené výkony a výsledky

Průřezová témata

Předmět Tělesná výchova zahrnuje tato průřezová témata:

PT 1 - Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita
- Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice
- Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje a praktická etika

PT 2 – Výchova demokratického občana

- Občan, občanská společnost a stát

PT 5 - Environmentální výchova

- Lidské aktivity a životní prostředí
- Vztah člověka k prostředí

5.15.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA

Tělesná výchova

1. – 3. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– ví, že pohyb je zdravý – umí reagovat na základní pokyny učitele – dovede se samostatně převléci do cvičebního úboru – umí přivolat pomoc při zranění – uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy – reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Poznatky z TV a sportu	– význam pohybu – příležitost sportu a TV ve škole KOMUNIKACE – povely, signály, znamení, gesta – základní pojmy (terminologie) spojené – s osvojovanými činnostmi, prostory – a vybavením ORGANIZACE – přivolání pomoci při poranění i bez pomoci a pokynů učitele HYGIENA – příprava pro pohybovou činnost (oblékání, obouvání) BEZPEČNOST – bezpečný pohyb všeobecně – manipulace s nářadím	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Seberegulace a sebeorganizace PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti – <i>napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování</i> PT 6 Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií ve společnosti - vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
– spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti – chápe, že různá cvičení mají různé účinky – zná své pohybové přednosti a nedostatky – zná zásady správného držení těla ve stoji a správné dýchání – může zařadit do svého režimu (ve škole i doma) vhodné pohybové činnosti k uvolnění a protažení	Průpravná, kondiční, koordinační kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení	– základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení, osvojovanými činnostmi, základními polohami a pohyby – význam jednotlivých druhů cvičení – význam soustředění při cvičení – konkrétní účinky jednotlivých cviků – základní technika jednotlivých cviků – vhodné podmínky pro cvičení – základní způsoby kontroly jednotlivých cvičení CVIČENÍ	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Seberegulace a sebeorganizace

		- protahovací a napínací - vytrvalostní - pohybové obratnosti - motivační - tvořivá - napodobivá - pro přípravu organismu před různými druhy pohybových cvičení SPRÁVNÉ DRŽENÍ TĚLA - ve stoji - při sezení ŠPLH NA TYČI	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivě i ve skupině - usiluje o jejich zlepšování (běh s chůzí, start na signál, skok daleký - krátký rozběh, hod míčkem z místa,...)	Atletika	BĚH - průpravná běžecká cvičení - startovní reakce - rychlý běh do 30 m - rychlý běh do 60 m - polovysoký start - nízký start (s oporou) - běh prokládaný chůzí - souvislý běh SKOK DO DÁLKY - skok do dálky z místa a s rozběhem - 3 až 4 dvojkroky - odraz - 5 až 7 dvojkroků - odraz z břevna HOD MÍČKEM - držení míčku - záklon - hod z místa - hod míčkem z chůze	PT 1 - Sociální rozvoj - Poznávání lidí - vede k porozumění sobě samému a druhým PT 5 Vztah člověka k prostředí - přispívá k utváření zdravého životního stylu - vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví - bezpečnost v konkrétních situacích a podmínkách - vztah k přírodě při pohybu venku - hygiena a ochrana zdraví při a po sportovní činnosti
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení - zvládá základy gymnastického	Gymnastika	AKROBACIE - průpravná cvičení pro kotoul vpřed - kotoul vpřed - nácvik kotoulu vzad (kolébka, ruce) PŘESKOK - náskok na trampolínu z jedné nohy	PT 1 Sociální rozvoj - Poznávání lidí - vede k porozumění sobě samému a druhým

odrazu – dovede pojmenovat základní gymnastické nářadí – ví, že gymnastika napomáhá ke správnému držení těla – rozvíjí svou pohyblivost, sílu a obratnost		– gymnastický odraz z trampolínky – skoky snožmo z trampolínky – výskok na sníženou bednu (do kleku, do dřepu) KLADINKA – chůze s dopomocí na otočené lavičce – totéž bez dopomoci – rovnováha (holubička) HRAZDA nebo nářadí s obdobnou funkcí – ručkování ve visu – ručkování na žebříku RYTMICKÉ A KONDIČNÍ GYMNASTICKÉ ČINNOSTI – poskoky	
– spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích – zná základní pojmy: - o označení náčiní - o pojmy herních úkonů - o orientuje se na hřišti – zvládá základní způsoby házení a chytání míče, jeho odpalování – rozpozná míče podle velikostí a hmotností	Sportovní hry	– orientace v základních pojmech týkajících se her – základy sportovní hry – držení míče jednoruč a obouruč – manipulace s míčem (i opačnou rukou) – přihrávky rukou	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace - napomáhá k zvládání vlastního chování PT 1 - Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni – Kooperace a kompetice - utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
– uvědomuje si, že hra přináší radost – zná pohybové hry a dovede je hrát i mimo tělocvičnu – dokáže využít i jiné předměty než TV náčiní	Pohybové hry	– základní pojmy související s osvojovanými hrami a používaným nářadím – základní organizační povely pro realizaci her – základní pravidla osvojovaných her – využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám ÚPOLY – přetahy – přetlaky	PT 1 - Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika - rozvoj morálně-volných vlastností (poctivost, přiznání vlastní chyby, zodpovědnost ke kolektivu, vytrvalost,...) - lze aplikovat a využít ve všech ostatních činnostech – vztah k používanému nářadí: - o vhodnost, přiměřenost - o hledisko bezpečnosti žáka i

			- okolí - šetrnost k přírodě, - respektování hodnot věcí
--	--	--	--

Tělesná výchova

4. – 5. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– ví, že by se měl aktivně pohybovat – umí zaznamenat základní údaje o pohybových výkonech, snaží se jim rozumět – zná zásady FAIR PLAY, respektuje je – umí přivolat pomoc a podat informaci – uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí a adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka – jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti – orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště a samostatně získá potřebné informace	Poznatky z TV a sportu	– význam pohybu – význam přípravy organizace před cvičením a výkonem – vhodné prostředí pro cvičení KOMUNIKACE – základní pojmy (terminologie) pohybových činností ORGANIZACE – organizování jednoduchých činností – rozhodování HYGIENA – základní hygienické návyky při plavání – osobní hygiena při různých pohybových aktivitách BEZPEČNOST – bezpečnostní pravidla při pohybu v bazénu při plavání – samostatný odhad bezpečnostních rizik v novém prostředí a při nové činnosti	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Seberegulace a sebeorganizace
– podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu – uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti – zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením – zná zásady správného držení těla	Průpravná, kondiční, koordináční, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení	– základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení, osvojovanými činnostmi, základními polohami a pohyby – význam jednotlivých druhů cvičení – význam soustředění při cvičení – konkrétní účinky jednotlivých cviků – základní technika jednotlivých cviků – vhodné podmínky pro cvičení	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Seberegulace a sebeorganizace

- ve stoji a správné dýchání - může zařadit do svého režimu (ve škole i doma) vhodné pohybové činnosti k uvolnění a protažení - zná základní nevhodné činnosti ohrožující jeho zdraví - zná několik základních cviků v každé osvojované oblasti - dovede se soustředit na přesné provedení pohybu		- základní způsoby kontroly jednotlivých cvičení CVIČENÍ - protahovací a napínací - vytrvalostní - pohybové obratnosti - motivační - tvořivá - napodobivá - pro přípravu organismu před různými - druhy pohybových cvičení SPRÁVNÉ DRŽENÍ TĚLA - ve stoji - při sezení Šplh na tyči	
- zvyšuje svou zdatnost - osvojuje si pohybové dovednosti - zvyšuje úroveň výkonů - zvládá rychlý a vytrvalý běh na dráze i v terénu - zvládá skok daleký s krátkým rozběhem - zvládá techniku hodu míčkem i s rozběhem - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Atletika	PRŮPRAVNÁ CVIČENÍ BĚŽECKÁ ABECEDA BĚH - nízký start z bloků - polovysoký start - start na startovní povel - běh na 60 m - běh v terénu - vytrvalý běh do 1000 m SKOK DO DÁLKY - průpravná odrazová cvičení - nácvik odrazu z břevna - skok do dálky s individuálním rozběhem - dopad sounož HOD MÍČKEM - spojení rozběhu s odhodem - hod s rozběhem	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Kreativita PT 5 - Vztah člověka k prostředí
- zvládá základní pojmy - snaží se o přesnější pohyb - užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné	Gymnastika	AKROBACIE - kotoul vpřed a jeho modifikace - kotoul vzad - průpravné cviky pro stoj na rukou	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Kreativita

názvosloví - cvičí podle jednoduchého nákresu a popisu cvičení		- stoj na rukou s dopomocí - akrobatické kombinace - krátká sestava PŘESKOK - nácvik odrazu z můstku - přeskok 2. až 4. dílu bedny z trampolíny - roznožka přes kozu našíř - odraz z můstku - skrčka přes kozu a bednu našíř - odraz z můstku HRAZDA - náskok do vzporu (sešín) - shyb stojmo - odrazem přešvih do vzporu vzadu stojmo - stoj - shyb stojmo - přešvihy do svisu - střemhlav (svisu závěsem L - P v podkolení) - zpět do stoje KLADINKA - chůze - rovnováha KRUHY - komíhání ve svisu - překot vzad - svis vzesmo - houpání s obraty u předhupu a záhupu, ukončit seběhnutím	PT 2 - Občan, občanská společnost a stát
- uvědomuje si význam sportovních her - rozvíjí své dovednosti a tvořivé myšlení - zná základní pojmy osvojených činností - zvládne konkrétní hru se sjednanými pravidly - zvládá elementární základní činnosti a umí je využít v kombinacích (při utkání)	Sportovní hry	- základní pojmy osvojené činnosti - spolupráce ve hře - utkání podle zjednodušených pravidel - orientace v prostoru - základní organizace utkání - losování, zahájení a ukončení utkání, počítání skóre PŘEHAZOVANÁ - podání - přihrávky	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena - Seberegulace a sebeorganizace PT 1 - Sociální rozvoj - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Kooperace a kompetice - Komunikace PT 2 - Občan, občanská společnost a stát

- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví		- práce u sítě - hra - úloha brankáře FLORBAL - nahrávka - držení pálky - střelba - hra MINIBASKETBAL - herní činnosti jednotlivce: driblink, vedení míčku, přihrávka jednoruč a obouruč vrchem a trčením, zpracování přihrávky, zakončení střelbou - pohyb s míčem i bez míče - zastavení - udržet míč pod kontrolou - dopravit míč z obranné poloviny na útočnou - zakončit střelbou - řešit situaci 1 proti 1	
- chápe, že jsou pohybové hry s různým zaměřením a účelem - zná asi 10 až 20 pohybových her - dovede samostatně nějaké hry vytvářet - umí vyjádřit různá zvířata, bytosti, nálady, - umí využít rozličné předměty, náradí pro pohybovou hru	Pohybové hry	- základní pojmy související s funkcemi her - seznámení s pravidly a používaným náčiním - využití netradičního náčiní - využití přírodního prostředí - variace her jednoho druhu - pohybové hry pro: - o osvojování různých způsobů lokomoce - o ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů - o manipulaci s různým náčiním - o zdokonalování nových pohybových dovedností - soutěživé a bojové hry: - o pro rozvoj pohybové	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena - Seberegulace a sebeorganizace PT 1 - Sociální rozvoj - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Kooperace a kompetice - Komunikace

		○ představivosti a tvořivosti ○ kontaktní hry ○ hry se specifickým účinkem (relaxační, motivační,...)	
--	--	---	--

Tělesná výchova

6. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– rozumí rozdílům mezi pohybovou činností různých skupin lidí a respektuje je. – užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence. – dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva (za pomoci učitele). – připravuje a uklízí nářadí a náčiní. – zná a dodržuje zásady bezpečnosti při TV a sportu. Předvídá možné nebezpečí úrazu. Zná a dodržuje zásady osobní hygieny při TV a sportu. – aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu.	Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu	– rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců, mladých a starých, zdravých a oslabených – názvosloví – zásady spolupráce a jednoduché taktiky – zásady bezpečnosti při školní TV a sportu – zásady osobní hygieny při školní TV a sportu	PT 1 - Sociální rozvoj - Poznávání lidí - Komunikace
– chápe význam přípravy organismu před cvičením. – ví o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele je ovlivňuje. – dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu. – zná z každé osvojované oblasti několik cviků. – předvede šplh na tyči a vyšplhá 4,5 metru.	Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení	– základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení, osvojovanými činnostmi, základními polohami a pohyby – základní význam rozcvičení jako přípravy organismu před pohybovou aktivitou – příprava organismu pro různé pohybové činnosti – správné držení těla při činnosti vsedě a ve stoje – cvičení pro správné držení těla v různých polohách – protahovací a napínací (strečinková) cvičení – cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti (flexibility) a	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita - Psychohygiena

		pohybové obratnosti - cvičení dechová - vytrvalostní cvičení po dobu 10 minut mírnou intenzitou - cvičení vyrovnávací – korektivní - cvičení motivační, tvořivá – kreativní, dobrodružná, aj. - šplh na tyči	
- zná aktivně osvojované pojmy odvozené od cvičební polohy, postoje a pohybu částí těla ve shodě s osvojovanými cvičebními tvary. - zvládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích. - dovede samostatně nebo s pomocí zacvičit osvojované cviky. - dovede z osvojovaných cviků připravit krátké sestavy a zacvičit je.	Gymnastika	Akrobacie - kotoul vpřed - naskočený kotoul vpřed - kotoul vzad - stoj na rukou s oporou - skoky na místě - sestava z prvků Přeskoky - skok prostý z můstku, trampolínky - roznožka přes kozu našíř - roznožka přes kozu našíř s oddáleným můstkem - roznožka přes kozu nadél - roznožka přes kozu nadél - výskok na bednu našíř a spojitě seskok prohnutě - skrčka přes kozu našíř Hrazda (po ramena) - náskok do vzporu – zákmihem seskok, sešin vpřed - přešvih skrčmo do svisu vnesmo vzadu, do svisu střemhlav vzadu - překot vzad do svisu stojmo vzadu Kladina – výška 1 metr (dívky) - náskok do vzporu dřepmo únožného, - seskok přímý, prohnutý - chůze a její obměny - s doprovodnými chůze pohyby paží - obraty ve stoji	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice

		– rovnovážné polohy v postojích, kleku, sedu Kruhy (po hlavu) – za shybu stojmo odrazem jednož nebo snožmo svis vznesmo – svis střemhlav	
– vysvětlí význam sportovních her. – zná a uplatňuje základní pravidla sportovních her. – vysvětlí pravidla zjednodušených sportovních her. – rozpozná základní pojmy označující používané náčiní, části hřiště. – zná specifika bezpečnosti a hygieny sportovních her. – zvládá herní činnosti jednotlivce a zvládá utkání podle stanovených pravidel.	Sportovní hry	Košíková – uvolňování hráče bez míče (změna rychlosti a směru) – vedení míče – dribling (zahájení a ukončení) – uvolňování hráče s míčem – přihrávka v klidu a za pohybu (jednoruč, obouruč) – chytání míče – střelba – krytí protihráče s míčem a bez míče (osobní obrana) – herní kombinace „hod“ a běž“ – utkání Florbal – vedení míčku – přihrávky a zpracování míčku na místě – přihrávky a zpracování míčku za pohybu – způsoby střelby – uvolňování hráče bez míčku a s míčkem – krytí protihráče bez míčku a s míčkem – odebírání míčku – hra brankáře – „nahraj a běž“ – utkání Odbíjená – odbití vrchem obouruč po dopadu – odbití spodem obouruč po dopadu	PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice - Mezilidské vztahy PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika

		– utkání podle modifikovaných pravidel Ringo Branbal Friesbie Malá kopaná	
– dovede pojmenovat osvojované činnosti. – dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních. – zvládá základní postoje, úchopy, odpory a pády. – uvědomuje si následky zneužití bojových umění. – uvědomuje si své možnosti při střetu s protivníkem. – uvědomuje si význam sebeobránných činností.	Úpoly	– význam úpolových cvičení pro tělesný rozvoj – zásady organizace práce a bezpečnosti – přetahy a přetlaky – úpolové odpory v různých polohách – pád vzad (do kolébky, přes rameno, stranou, převalem, navazování pádů)	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace - Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice
– chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty. – používá aktivně základní osvojené pojmy. – používá základní průpravná cvičení pro osvojení základních atletických činností. – umí vydat povel pro start běhu. – zvládá základy techniky osvojovaných disciplín. – předvede základní techniku hodu, skoku dalekého, skoku vysokého, nízkého startu, běhu, štafetové předávky. – zvládne souvislý 15 minutový běh terénem. – je schopen předvést maximální výkon v jednotlivých disciplínách běhu, skoku a hodu.	Atletika	– základní charakteristika techniky cvičení stanovených disciplín – základy odborné terminologie atletiky – zásady organizace práce a bezpečnosti – zásady hygieny a úrazové zábrany – průpravná běžecká cvičení – běžecká abeceda – běžecká technika – sprint – běh na 60 m – vytrvalostní běh – 800 m, 1 000 m, 1 500 m, – terénní výběhy vytrvalostní – štafetové běhy – skok daleký – skok vysoký – hod míčkem – koulařská abeceda – vrh koulí – konečná fáze, odvrh	PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice

- uvědomuje si, že turistika a cykloturistika je vhodná celoroční a celoživotní pohybová činnost. - umí s pomocí učitele zorganizovat jednoduchou turistickou akci s pohybovým a poznávacím obsahem. - zvládá přesun a pohyb i v náročnějším terénu se zátěží. - umí jezdit na kole v terénu i v silničním provozu. - zná pravidla silničního provozu. - umí se orientovat v turistické mapě a podle mapy se přesunout po stanovené trase. - zná zásady orientace v přírodě. - zvládá poskytnutí 1. pomoci při poranění a úrazech v přírodě za použití improvizovaných prostředků. - je schopen transportovat raněného a zajistit lékařskou pomoc. - umí postavit a likvidovat tábořiště podle všech zásad hygieny a ochrany přírody. - umí postavit improvizovaný přístřešek pro nocování. - umí překonávat i náročnější přírodní překážky pomocí lana, tyče, prkna aj.	Turistika, cykloturistika a pobyt v přírodě	Učivo turistického kurzu - význam turistiky jako celoživotní aktivity pro zdraví, poznávací činnost, rozvoj specifických dovedností a sociálních vztahů - pojmy spojené s jednotlivými druhy turistiky (pěší, cyklo, vodní, vysokohorské) a novými osvojovanými dovednostmi a poznatky - zásady přípravy turistické akce, získávání informací o místě pobytu - orientace podle buzoly – azimut - orientace podle přírodních úkazů - práce s topografickou a turistickou mapou - orientace podle mapy, plánu - turistické značení - ochrana porostů, zdrojů pitné vody - základní pravidla silničního provozu - jízda na kole, jízda zručnosti - přesun na kole po silnici a mimo silnici v terénu - rozvoj pohybových dovedností a kondičních předpokladů s využitím terénu a přírodních předmětů - turistický pochod po stanovené trase - soutěživé hry v přírodě - aplikace dovedností spojených s přípravou a likvidací tábořiště a improvizovaných přístřešků - ošetření drobných poranění i závažnějších úrazů v přírodě - improvizovaný transport raněného - zdolávání lanových překážek - jednoduché slaňování skalních stěn	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Psychohygiena PT 1 – Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika PT 1 - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 5 – Vztah člověka k prostředí
---	--	--	---

Tělesná výchova

7. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– rozumí rozdílům mezi pohybovou činností různých skupin lidí a respektuje je. – užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence. – zaujímá správné cvičební polohy a nástupové tvary. – pochopí význam přiměřené pohybové aktivity a výživy jako základního předpokladu zdraví. – dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva. – umí připravovat a používat tělocvičné náčiní, náradí, výstroj, výzbroj a tělocvičné prostory. – zná a dodržuje zásady bezpečnosti při TV a sportu i v málo známém prostředí (hory). – předvídá možné nebezpečí úrazu a předchází poranění vhodným oblečením a obuví. – zná a dodržuje zásady osobní hygieny při TV a sportu. – aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu.	Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu	– rozdíly mezi rekreačním, výkonnostním a vrcholovým (profesionálním) sportem v podmínkách – názvosloví a pořadová cvičení – základní poznatky o všestranné tělesné přípravě a jejím významu pro zdraví člověka v souvislosti se správnou výživou – zásady spolupráce a jednoduché taktiky – základní údržba cvičišť, péče o náčiní a vlastní výstroj a výzbroj – pravidla chování a bezpečností v horském prostředí a na sjezdovkách – zásady bezpečnosti při školní TV a sportu – zásady osobní hygieny při školní TV a sportu	PT 1 – Sociální rozvoj - Poznávání lidí - Komunikace PT 5 - Vztah člověka k prostředí
– chápe význam přípravy organismu před cvičením. – dokáže vysvětlit účinky jednotlivých nejčastěji používaných cvičení. – rozpozná své pohybové přednosti a	Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení	– základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení, osvojovanými činnostmi, základními polohami a pohyby – základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita - Psychohygiena

nedostatky a s pomocí učitele je ovlivňuje. - dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu. - vytváří vlastní pohybové představy. - zná z každé osvojované oblasti několik cviků a dovede je s pomocí učitele seřadit do ucelené sestavy. - předvede šplh na tyči a vyšplhá 4,5 metru.		- význam soustředění při cvičení a prožívání cviků - konkrétní účinky jednotlivých druhů cvičení a jejich technika - základní význam rozcvičení jako přípravy organismu před pohybovou aktivitou - příprava organismu pro různé pohybové činnosti - správné držení těla při činnosti vsedě a ve stoje - cvičení pro správné držení těla v různých polohách - protahovací a napínací (strečinková) cvičení - cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti (flexibility) a pohybové obratnosti - cvičení dechová - rychlostně silová cvičení po dobu 5 minut s maximální intenzitou - vytrvalostní cvičení po dobu nad 10 minut mírnou intenzitou - cvičení vyrovnávací – korektivní - cvičení motivační, tvořivá – kreativní, dobrodružná, aj. - cvičení psychomotorická - šplh na tyči	
- zná aktivně osvojované pojmy odvozené od cvičební polohy, postoje a pohybu částí těla ve shodě s osvojovanými cvičebními tvary. - zvládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích. - dovede samostatně nebo s dopomocí zacvičit osvojované cviky. - dovede z osvojovaných cviků	Gymnastika	Akrobacie - kotoul letmo - kotoul vzad do vzporu roznožného, spojného - váha předklonmo - stoj na rukou samostatně - skoky na místě s doprovodnými pohyby pažemi - sestava ze známých prvků Přeskoky	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice

připravit krátké sestavy a zacvičit je		- roznožka přes kozu našíř – zvýšené nářadí - roznožka přes kozu nadél – zvýšené nářadí - roznožky na zvýšeném nářadí s oddáleným můstkem - skrčka přes kozu našíř s oddáleným můstkem - skrčka přes kozu našíř – zvýšené nářadí - skrčka přes bednu našíř (- 1 díl) Hrazda (po ramena a po hlavu) - výmyk do vzporu odrazem jednož nebo snožmo - přešvih únožmo do vzporu jízmo a zpět - podmet ze svisu stojmo - sestava Kladina – výška 1 metr (dívky) - náskok přešvihem únožmo do sedu vzadu - seskok přímý, prohnutý s čelním roznožením, ze sedu roznožného dohmatem před tělo zákmihem - chůze a její obměny - chůze s doprovodnými pohyby paží - obraty ve výponu měrném ve stoji, v podřepu - rovnovážné polohy ve stoji - vazby a sestava Kruhy (doskočné) - komíhání - přednos - předkmihem svis vzesmo - svis střemhlav - zákmihem seskok - sestava	
- vysvětlí význam sportovních her	Sportovní hry	Košíková	PT 1 - Sociální rozvoj

- pro rozvoj herních dovedností. – vyjmenuje základní pravidla sportovních her. – vysvětlí základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřiště. – používá správně pojmy. – vysvětlí základní role při hře. – dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování. – zvolí za pomoci učitele taktiku a dodržuje ji. – zvládá herní činnosti jednotlivce. – zná základy herních systémů. – zná herní kombinace. – zvládá utkání podle pravidel.		– uvolňování s míčem bez vizuální kontroly míče – výběr místa – střelba po dvojaktu – střelba ze střední vzdálenosti – útočná herní kombinace při přečíslení – osobní obrana – utkání Florbal – vedení míčku, přihrávky a zpracování míčku v klidu a za pohybu – krytí protihráče s míčkem a bez míčku – odebírání míčku – založení protiútku – hra brankáře – utkání Odbíjená – odbití obouruč vrchem (z místa, po pohybu, nad sebe, před sebe, za sebe, na určenou vzdálenost) – odbití spodem (z místa, po pohybu, před sebe) – kombinace - s nahraváčem u sítě (přihrávka + nahrávka + odbití k soupeři) – spodní podání – utkání podle modifikovaných pravidel (dopad) Ringo Branbal Softbal Friesbie Malá kopaná	- Kooperace a kompetice - Mezilidské vztahy PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika
– dovede pojmenovat osvojované činnosti.	Úpoly	– význam úpolových cvičení pro tělesný rozvoj	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace

- dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních a chová se v duchu fair play. - zvládá základní postoje, úchopy, odpory a pády. - předvede základní jednoduché cviky pro zpevnění a uvolnění těla a části těla. - uvědomuje si následky zneužití bojových umění. - uvědomuje si své možnosti při střetu s protivníkem. - uvědomuje si význam sebeobránných činností.		- zásady organizace práce a bezpečnosti - význam pádové techniky pro úrazovou zábranu - přetahy a přetlaky - úpolové odpory v různých polohách - pád vzad (do kolébky, přes rameno, stranou, převalem, navazování pádů) - střehové postoje a odpory v nich - držení soupeře na zemi, únik z držení	- Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice
- chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty. - používá aktivně základní osvojené pojmy. - používá základní průpravná cvičení pro osvojení základních atletických činností. - vysvětlí význam běžecké abecedy. - umí připravit doskočiště. - umí vydat povely pro start běhu. - zvládá základy techniky osvojovaných disciplín. - předvede základní techniku hodu, skoku dalekého, skoku vysokého, nízkého startu, běhu, štafetové předávky, vrhu. - zvládne souvislý 20 minutový běh terénem. - je schopen předvést maximální výkon v jednotlivých disciplínách běhu, skoku a hodu se zlepšením oproti minulému školnímu roku.	Atletika	- základní charakteristika techniky cvičení stanovených disciplín - základy odborné terminologie atletiky - zásady organizace práce a bezpečnosti - zásady hygieny a úrazové zábrany - průpravná běžecká cvičení - běžecká abeceda - běžecká technika - sprint – běh na 60 m - vytrvalostní běh – 800 m, 1 000 m, 1 500 m, - terénní výběhy vytrvalostní - štafetové běhy - skok daleký - skok vysoký - hod míčkem - hod granátem - koulařská abeceda - vrh koulí – konečná fáze, odvrh	PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice
- chápe spojení kondičně a dovednostně náročné činnosti na	Lyžování	Lyžařský výchovně výchovný zájezd - pojmy související s osvojovanými	PT 1 – Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika

lyžích s účinky zdravotními, rekreačními, poznávacími. – zná nejdůležitější pravidla pohybu v zimní krajině a chování na společných zařízeních - vleky, sjezdovky, běžecké tratě - a řídí se jimi (převážně samostatně). – ví, jak se připravit na horskou túru, koho a jak informovat o zamýšlené cestě – zvládá mazání lyží – umí ošetřit běžné úrazy v improvizovaných podmínkách (na základě znalostí a dovedností z jiných předmětů) – zvládá dovednosti na běžeckých a sjezdových lyžích, které mu umožní bezpečný pohyb ve středně náročném terénu – chápe význam a způsoby ochrany krajiny při zimních sportech a respektuje je		dovednostmi, výstrojí a výzbrojí pro různé lyžařské disciplíny – základní pravidla lyžařských disciplín – zásady orientace v zimní krajině podle mapy, zásady bezpečnosti při pohybu v neznámém terénu, chování na sjezdových a běžeckých tratích, pokyny HS – ošetření i těžších poranění v improvizovaných podmínkách, improvizovaný svoz raněného – péče o výstroj a výzbroj – stravovací a pitný režim při lyžování a zimní horské túře Běžecký výcvik – běh střídavý – běh s odrazem soupaž – bruslení – jízda ve středně náročném terénu Sjezdový výcvik – základní snožný oblouk střední a dlouhý – modifikované oblouky – přejíždění terénních nerovností – jízda na sjezdovce a vlekem	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena PT 1 - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 5 – Vztah člověka k prostředí
---	--	--	--

Tělesná výchova

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– rozumí rozdílům mezi pohybovou činností různých skupin lidí a respektuje je – zná pojmy (terminologii) osvojovaných činností na úrovni cvičence, cvičitele v části rozcvičky a umí je správně používat – zaujímá správné cvičební polohy a nástupové tvary – pochopí význam přiměřené pohybové aktivity a výživy jako základního předpokladu zdraví – dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva – umí připravovat a používat tělocvičné nářadí, výstroj, výzbroj a tělocvičné prostory – ve funkci velitele družstva vede své spolužáky při organizaci části cvičební jednotky – uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí – zvládá praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nepříznivé klimatické a ekologické podmínky) a upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší – odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím – aktivně vstupuje do organizace	Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu	– pojmy osvojovaných činností – názvosloví, pořadová cvičení – rozvoj taktického myšlení, rozbor taktických variant – ošetření zranění a život ohrožujících poranění (i v nestandardních podmínkách) – odsun raněných, využití improvizovaných pomůcek – drogová problematika a prevence – doping ve sportu	PT 1 - Sociální rozvoj - Poznávání lidí - Komunikace PT 1 - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 5 – Vztah člověka k prostředí

svého pohybového režimu – aktivně spolupracuje při organizaci tělovýchovné činnosti ve škole			
– chápe a zdůvodní význam přípravy organismu před cvičením – dokáže vysvětlit účinky jednotlivých nejčastěji používaných cvičení – dovede se samostatně připravit pro různou pohybovou činnost – rozpozná své pohybové přednosti a nedostatky a s pomocí učitele a spolužáka je ovlivňuje – dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu – vytváří vlastní pohybové představy – zná z každé osvojované oblasti několik cviků a dovede je seřadit do ucelené sestavy – ve spolupráci s učitelem připraví a předvede kondiční cvičení – pomůže spolužákovi při kompenzačních cvičeních – zná základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně s pomocí učitele využívat – umí si vytvořit vhodné prostředí pro cvičení a relaxaci – předvede šplh na tyči a na laně a opakovaně vyšplhá 4,5 metru	Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení	– základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení, osvojovanými činnostmi, základními polohami a pohyby – základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití – význam soustředění při cvičení a prožívání cviků – konkrétní účinky jednotlivých druhů cvičení a jejich technika – způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů – základní význam rozcvičení jako přípravy organismu před pohybovou aktivitou – příprava organismu pro různé pohybové činnosti – správné držení těla při činnosti vsedě a ve stoje – cvičení pro správné držení těla v různých polohách – protahovací a napínací (strečinková) cvičení – cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti (flexibility) a pohybové obratnosti – cvičení dechová – rychlostně silová cvičení po dobu 10 minut s maximální intenzitou – vytrvalostní cvičení po dobu 15 minut mírnou intenzitou – cvičení vyrovnávací – korektivní – cvičení motivační, tvořivá – kreativní, dobrodružná, aj. – cvičení psychomotorická	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita - Psychohygiena

- zná aktivně osvojované pojmy odvozené od cvičební polohy, postoje a pohybu částí těla ve shodě s osvojovanými cvičebními tvary - zvládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích - dovede samostatně nebo s pomocí zacvičit osvojované cviky - dovede z osvojovaných cviků připravit krátké sestavy a zacvičit je - dovede využívat gymnastické cviky pro rozvoj své zdatnosti a pro správné držení těla	Gymnastika	- šplh na tyči a na laně Akrobacie - kotoul vzad do zášvihů - stoj na rukou s krátkou výdrží - skoky z místa - přemet stranou - sestava ze známých prvků Přeskoky - skrčka přes kozu nadél - skrčka přes kozu nadél s oddáleným můstkem a na zvýšeném nářadí - skrčka přes bednu našíř - skrčka přes bednu našíř – oddálený můstek - kotoul vzklopmo na bedně našíř (- 1 díl) - roznožka přes bednu nadél Hrazda (po hlavu, dosažná) - výmyk zvolna do vzporu - ze vzporu jízmo spád vzad a vzepření závěsem v podkolení - toč jízmo vpřed a vzad - podmet ze svisu stojmo - sestava Kladina – výška 1 metr (dívky) - chůze s doprovodnými pohyby rukou a nohou - rovnovážné polohy v postojích, kleku, sedu - seskoky se skrčením přednožmo, přednožením roznožmo - poskoky - obraty ve dřepu měrném - vazby a sestava Kruhy (doskočné) - svis vznesmo vzadu - předkmihem překot vzad	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice
--	------------	---	---

		roznožmo – sestava	
– vysvětlí význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení – vyjmenuje základní pravidla sportovních her – vysvětlí základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřiště – používá správně pojmy – vysvětlí základní role při hře – dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování – zvolí za pomoci učitele taktiku a dodržuje ji – zvládá herní činnosti jednotlivce – zná základy herních systémů – zvládá herní kombinace – zvládá utkání podle pravidel	Sportovní hry	Košíková – založení rychlého protiútoku – clonění protihráče – obranné přebírání protihráče – utkání Florbal – obranný systém – vykrývání prostoru – útočná kombinace – přečíslení – utkání Odbíjená – odbití obouruč vrchem (z místa, po pohybu, nad sebe, před sebe, za sebe, na určenou vzdálenost) – odbití spodem (z místa, po pohybu, před sebe) – podání spodní a vrchní – příjem podání – přihrávka na nahrávače u sítě – nahrávka před sebe – herní kombinace - s nahrávačem u sítě (přihrávka + nahrávka + odbití k soupeři) – utkání podle pravidel odbíjené Házená – uvolňování bez míče a s míčem (dribling) – přihrávka jednoruč vrchem krátká a dlouhá v klidu a za pohybu – chytání míče v klidu a za pohybu – střelba z místa, za pohybu – činnost brankáře – osobní obrana – utkání Branbal Softbal	PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice - Mezilidské vztahy PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktické etika

		Friesbie Malá kopaná	
– dovede pojmenovat osvojované činnosti – dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních a chová se v duchu fair play – zvládá základní postoje, úchopy, odpory, pády a vyproštění z držení – předvede základní jednoduché cviky pro zpevnění a uvolnění těla a části těla – vysvětlí pravidla 2 úpolových her – uvědomuje si následky zneužití bojových umění – uvědomuje si své možnosti při střetu s protivníkem – uvědomuje si význam sebeobránných činností	Úpoly	– význam úpolových cvičení pro tělesný rozvoj – zásady organizace práce a bezpečnosti – význam pádové techniky pro úrazovou zábranu – přetahy a přetlaky – úpolové odpory v různých polohách – pád vzad (do kolébky, přes rameno, stranou, převalem, navazování pádů) – střežové postoje a odpory v nich – držení soupeře na zemi, únik z držení – obrana proti objetí zepředu – obrana proti škrcení – obrana proti úchopu zápěstí	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace - Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice
– chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty – používá aktivně základní osvojené pojmy – používá základní průpravná cvičení pro osvojení základních atletických činností – vysvětlí význam běžecké abecedy – umí připravit doskočiště – umí vydat povel pro start běhu – změří a zapíše dosažený výkon v jednotlivých disciplínách. – zvládá základy techniky osvojovaných disciplín – předvede základní techniku hodu, skoku dalekého, skoku vysokého, nízkého startu, běhu, štafetové předávky, vrhu	Atletika	– základní charakteristika techniky cvičení stanovených disciplín – základy odborné terminologie atletiky – zásady organizace práce a bezpečnosti – zásady hygieny a úrazové zábrany – průpravná běžecká cvičení – běžecká abeceda – běžecká technika – sprint – běh na 60 m – vytrvalostní běh – 800 m, 1 000 m, 1 500 m, – terénní výběhy vytrvalostní – štafetové běhy – skok daleký – skok vysoký – hod míčkem	PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice

- zvládne souvislý 25 minutový běh terénem - je schopen předvést maximální výkon v jednotlivých disciplínách běhu, skoku a hodu se zlepšením oproti minulému školnímu roku - zná pravidla atletických soutěží		- hod granátem - koulařská abeceda - vrh koulí	
---	--	--	--

Tělesná výchova

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– rozumí rozdílům mezi pohybovou činností různých skupin lidí a respektuje je – zná rozdíly mezi rekreačním, výkonnostním a vrcholovým (profesionálním) sportem v podmínkách, zaměření, tréninku – rozliší vhodné a nevhodné pohybové činnosti – zná pojmy (terminologii) osvojovaných činností na úrovni cvičence, cvičitele v části rozcvičky a umí je správně používat – pochopí význam přiměřené pohybové aktivity a výživy jako základního předpokladu zdraví – dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva – připravuje, používá a uklízí veškerý potřebný materiál tak, aby neohrozil zdraví své a svých spolužáků – uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí a aktivně působí při zjištěných nedostatcích – umí změřit tepovou frekvenci a ví, jak využít údaj pro úpravu pohybové zátěže – umí vystupovat v roli soupeře, rozhodčího, zapisovatele, diváka při sportovní činnosti. – zná základní informace z dějin a	Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu	– Rekreační sport, výkonnostní a vrcholový sport, tréninkové metody pro rozvoj výkonnosti – základní poznatky z anatomie a fyziologie – pojmy osvojovaných činností – názvosloví, pořadová cvičení – význam hodnot srdeční frekvence při TV a sportu a její praktické využití pro úpravu zátěže – přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele – pravidla her, zápisy utkání – historie a vývoj sportu, principy olympismu, novodobé OH, úspěchy českých sportovců, úspěchy regionálních sportovců	PT 1 - Sociální rozvoj - Poznávání lidí - Komunikace PT 1 - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 5 - Vztah člověka k prostředí

současnosti TV a sportu – zvládá praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nepříznivé klimatické a ekologické podmínky) a upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší – odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím – aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu. – usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti pravidelnou pohybovou aktivitou – aktivně spolupracuje při organizaci tělovýchovné činnosti ve škole			
– chápe a zdůvodní význam přípravy organismu před cvičením – dokáže vysvětlit účinky jednotlivých nejčastěji používaných cvičení – dovede sebe i ostatní připravit pro různou pohybovou činnost – rozpozná své pohybové přednosti a nedostatky a s pomocí učitele a spolužáka je ovlivňuje – dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu – vytváří vlastní pohybové představy – připraví a předvede kondiční cvičení – zacvičí dle svých představ kondiční sestavu – pomůže spolužákovi při kompenzačních cvičeních	Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení	– základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení, osvojovanými činnostmi, základními polohami a pohyby – základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití – význam soustředění při cvičení a prožívání cviků – konkrétní účinky jednotlivých druhů cvičení a jejich technika – způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů – podstata únavy jednostranné zátěže a svalové nerovnováhy – základní význam rozcvičení jako přípravy organismu před pohybovou aktivitou – příprava organismu pro různé pohybové činnosti – správné držení těla při činnosti	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita - Psychohygiena

- zná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat - dovede využít v denním režimu cviky a sestavy pro různé účely - umí si vytvořit vhodné prostředí pro cvičení a relaxaci a využít hudebního nebo rytmického doprovodu - předvede šplh na tyči a na laně a vyšplhá opakovaně 4,5 metru		vsedě a ve stoje - cvičení pro správné držení těla v různých polohách - protahovací a napínací (strečinková) cvičení - cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti (flexibility) a pohybové obratnosti - cvičení dechová - rychlostně silová cvičení po dobu 15 minut s maximální intenzitou - vytrvalostní cvičení po dobu 15 minut střední intenzitou - cvičení vyrovnávací – korektivní - cvičení motivační, tvořivá – kreativní, dobrodružná, napodobivá aj. - cvičení psychomotorická - šplh na tyči na laně	
- zná aktivně osvojované pojmy odvozené od cvičební polohy, postoje a pohybu částí těla ve shodě s osvojovanými cvičebními tvary - zvládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích - dovede samostatně nebo s dopomocí zacvičit osvojované cviky - dovede s osvojovaných cviků připravit krátké sestavy a zacvičit je - dovede využívat gymnastické cviky pro rozvoj své zdatnosti a pro správné držení těla	Gymnastika	Akrobacie - stoj na rukou s výdrží - kotoul vzad do stoje na rukou - sestava ze známých prvků Přeskoky - kotoul vzklopmo na bedně našíř - roznožka přes bednu nadél - skrčka přes bednu nadél Hrazda (dosažná, doskočná) - komíhání ve svisu - výmyk - výšin - podmet - toč vzad - sestava Kladina – výška 1 metr (dívky) - náskok do vzporu dřepmo - váha předklonmo - sestavy ze známých prvků	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice

		Kruhy (doskočné) - překot vzad - sestava	
- vysvětlí význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení a improvizace - vysvětlí základní pravidla sportovních her - vysvětlí základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřiště - používá správně pojmy - vysvětlí základní role při hře - dovede zpracovat zápis o utkání a rozhodovat utkání - zvolí taktiku hry a dodržuje ji. - zvládá herní činnosti jednotlivce - zvládá základy herních systémů - zvládá herní kombinace a uplatňuje je při hře - zvládá utkání podle pravidel	Sportovní hry	Košíková - vedení zápisu o utkání - role časoměřiče, rozhodčího - zónová obrana - utkání Florbal - územní obrana - obranné zdvojování - obrana trestných úderů - nácvik zahrávání trestných úderů - přesilová hra - utkání Odbíjená - odbití spodem a vrchem obouruč přes hlavu - údery jednoruč – smeč, lob - jednoblok, dvojblok - vrchní podání z výskoku - kombinace s nahrávačem v II zóně - utkání Házená - střelba z výskoku, z náskoku do brankoviště, po uvolnění - územní obrana - rychlý a postupný protiútok - útočná kombinace založená na přebíhání - hra brankáře - hra pivota - utkání Branbal Softbal Friesbie Malá kopaná	PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice - Mezilidské vztahy PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika
- dovede pojmenovat osvojované	Úpoly	- význam úpolových cvičení pro	PT 1 - Osobnostní rozvoj

činnosti - dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních a chová se v duchu fair play - zvládá základní postoje, úchopy, odpory, pády a vyproštění z držení - předvede základní jednoduché cviky pro zpevnění a uvolnění těla a části těla - uvědomuje si správně polohu svého těžiště i těžiště protivníka - dokáže při činnosti správně dýchat a přenášet energii - vysvětlí pravidla 2 úpolových her - uvědomuje si následky zneužití bojových umění - uvědomuje si své možnosti při střetu s protivníkem - uvědomuje si význam sebeobránných činností		tělesný rozvoj - zásady organizace práce a bezpečnosti - význam pádové techniky pro úrazovou zábranu - přetahy a přetlaky - úpolové odpory v různých polohách - pád vzad (do kolébky, přes rameno, stranou, převalem, navazování pádů) - střežové postoje a odpory v nich - držení soupeře na zemi, únik z držení - obrana proti objetí zepředu - obrana proti škrcení - obrana proti úchopu zápěstí - obrana proti seku shora - obrana proti přidržení paže (výkruty, vytočení zápěstí) - podraz ógoši - karate – přímý úder, kop zepředu, vrchní a vnější kryt	- Seberegulace a sebeorganizace PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice
- chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty - používá aktivně základní osvojené pojmy - používá základní průpravná cvičení pro osvojení základních atletických činností - vysvětlí význam běžecké abecedy - umí připravit doskočiště - umí vydat povel pro start běhu - změří a zapíše dosažený výkon v jednotlivých disciplínách - je schopen připravit jednoduchou atletickou soutěž - zvládá základy techniky	Atletika	- základní charakteristika techniky cvičení stanovených disciplín - základy odborné terminologie atletiky - zásady organizace práce a bezpečnosti - zásady hygieny a úrazové zábrany - průpravná běžecká cvičení - běžecká abeceda - běžecká technika - sprint – běh na 60 m - vytrvalostní běh – 800 m, 1 000 m, 1 500 m, - terénní výběhy vytrvalostní - štafetové běhy	PT 1 - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice

- osvojovaných disciplín - předvede základní techniku hodu, skoku dalekého, skoku vysokého, nízkého startu, běhu, štafetové předávky, vrhu - zvládne souvislý 30 minutový běh terénem. - je schopen předvést maximální výkon v jednotlivých disciplínách běhu, skoku a hodu se zlepšením oproti minulému školnímu roku - zná pravidla atletických soutěží		- skok daleký - skok vysoký - hod míčkem - hod granátem - koulařská abeceda - vrh koulí	
---	--	--	--

5.16. PRACOVNÍ ČINNOSTI

5.16.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU PRACOVNÍ ČINNOSTI

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět **Pracovní činnosti** se vyučuje v 1. až 5. ročníku po jedné hodině týdně.

Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Výuka předmětu Pracovní činnosti probíhá formou práce jednotlivců nebo skupin ve třídě, atelieru, v přírodě nebo ve školní kuchyňce.

Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. Pěstitelské činnosti

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro stolování
- příprava jednoduchého studeného pokrmu

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Průřezová témata

V předmětu Pracovní činnosti jsou realizována tato témata:

PT 1 Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Kreativita
- Sociální rozvoj – Komunikace
- Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PT 4 Multikulturní výchova

- Lidské vztahy
- Etnický původ

PT 5 Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Problémy životního prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, učíme je používat vhodné nástroje, nářadí i pomůcky při práci i v běžném životě
- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- sledujeme a hodnotíme pokrok u jednotlivých žáků

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- promýšlíme se žáky pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- snažíme se rozvíjet u žáků tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům rozšiřování slovní zásoby v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učíme je popsat postup práce
- vedeme žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k práci ve skupině, vytváření společné práce, při které je učíme spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snažíme o dosažení kvalitního výsledku
- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci, vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce

- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti a výsledky
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- vedeme žáky ke správnému a bezpečnému zacházení s pracovními pomůckami a nástroji
- ukazujeme žákům správné způsoby užití materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáháme
- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny práce včetně používání ochranných pracovních prostředků

5.16.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU PRACOVNÍ ČINNOSTI

Pracovní činnosti

1. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů – pracuje podle slovního návodu a předlohy	Práce s drobným materiálem	Práce s papírem a kartonem – trhání, stříhání, lepení, překládání, tvarování – práce podle šablony Práce s textilem – stříhání, lepení, aranžování Práce s přírodninami – sběr, třídění, navlékání, aranžování Práce s modelovací hmotou – hnětení, válení, stlačování, tvarování	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání – Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace PT 5 - Ekosystémy PT 5 - Základní podmínky života PT 5 - Životní prostředí
– zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti	Práce se stavebnicí – montáž a demontáž podle vlastní fantazie a předlohy	ČJS – rostliny – péče o zdraví – bezpečnost práce Vv – estetické cítění – lidové zvyky a tradice
– pozoruje přírodu – pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské činnosti	Péče o pokojové rostliny – otírání listů, zalévání	
– připraví tabuli pro jednoduché stolování – chová se vhodně při stolování	Příprava pokrmů	Stolování – základy správného stolování – prostírání na stůl – seznámení se zásadami hygieny a s pracovním oblečením	

Pracovní činnosti

2. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby - průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy	Práce s drobným materiálem	Práce s papírem a kartonem - trhání, stříhání, skládání, lepení, práce podle šablony - vytváření jednoduchých prostorových modelů Práce s textilem - stříhání, lepení, aranžování - výroba jednoduchého textilního výrobku Práce s přírodninami, recyklovatelným materiálem - sběr, třídění, barvení - navlékání, lepení, opracování, dotváření - práce podle slovního návodu	PT1 - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání - Kreativita PT1 - Sociální rozvoj - Komunikace PT5 - Ekosystémy PT5 - Základní podmínky života <i>ČJS</i> - člověk a zdravá výživa - první pomoc při drobných úrazech <i>Vv</i> - estetické cítění - lidové zvyky a tradice
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti	Práce se stavebnicí - montáž a demontáž podle vlastního návodu i podle předlohy - poznávání různých typů stavebnic - podle materiálu, funkčnosti	
- provádí pozorování přírody - pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské činnosti	Péče o pokojové rostliny - opakování péče o pokojové rostliny - rozlišení péče podle typu rostlin - přesazování rostlin	
- připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	Příprava pokrmů	Stolování - vhodné chování při stolování - příprava tabule pro jednoduché stolování - servírování a podávání jídla - zásady zdravé výživy - smyslové vnímání vlastností pokrmů	

Pracovní činnosti

3. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů – pracuje podle slovního návodu a předlohy	Práce s drobným materiálem	Práce s papírem a kartonem – trhání, stříhání, skládání, lepení – samostatná práce se šablonou, výroba šablony – polepování – výroba papírových modelů a maket podle návodu Práce s textilem – stříhání, lepení, aranžování – navlékání jehly, samostatné zvládnutí uzlu – nácvik předního stehu – práce s jednoduchým střihem – šití jednoduchého výrobku – vlastnosti látek Práce s přírodninami, s netradičními materiály – sběr, třídění, barvení, lepení, polepování, opracování – kombinace různých druhů materiálu – zacházení s dostupným jednoduchým nářadím	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace PT 5 - Ekosystémy PT 5 - Základní podmínky života <i>ČJS</i> – <i>člověk a zdravá výživa</i> – <i>první pomoc při drobných úrazech</i> – <i>podmínky života</i> <i>Vv</i> – <i>estetické cítění</i> – <i>lidové zvyky a tradice</i>
– zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti	Práce se stavebnicí – práce podle předloženého modelu – stavba výrobku podle vlastního námětu – jednoduché grafické zpracování námětu	
– provádí pozorování přírody, zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování – pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské činnosti	Péče o pokojové rostliny – opakování péče o pokojové rostliny, seznámení se škůdci – znalost základních podmínek pro	

		pěstování rostlin - vypěstování rostliny ze semene (v místnosti) - pozorování a zápis jednotlivých etap růstu	
- připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	Příprava pokrmů	Stolování - prostírání stolu ke slavnostní příležitosti (Vánoce, Velikonoce, narozeniny) - seznámení se základním vybavením kuchyně - udržování pořádku a čistoty v pracovním prostoru - výběr a nákup potravin - chování v restauraci	

Pracovní činnosti

4. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu – volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu – udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu – využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Práce s drobným materiálem	Práce s papírem a kartonem – zdokonalování zvládnutých činností – vyřezávání, polepování, tapetování – výroba složitějšího papírového modelu Práce s textilem – šití předního a zadního stehu, nácvik ozdobného stehu – příprava drobných oprav oděvu - přišívání dvoudírkového knoflíku – práce se stříhem, výroba jednoduché textilní dekorace Práce s přírodninami, s netradičními materiály – aranžování různých druhů přírodnin – opracování materiálu (řezání, broušení), konečná úprava výrobku – práce s vhodnými nástroji a náčiním vzhledem k použitému materiálu	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání – Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace PT 1 - Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT4 - Lidské vztahy PT4 - Etnický původ PT5 - Ekosystémy PT5 - Základní podmínky života PT5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí ČJS – člověk a zdravá výživa – prevence sociálně nežádoucích jevů – první pomoc při drobných úrazech – podmínky života Vv – estetické cítění – lidové zvyky a tradice Využívání dostupných námětů a návodů z časopisů, médií, rodinných tradic a zvyklostí
– provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž – pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Konstrukční činnosti	Práce se stavebnicí – stavba náročnějších stavebních prvků – příprava vlastního modelu a jednoduchého náčrtu k němu	
– provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	Pěstitelské činnosti	Péče o pokojové rostliny – samostatné ošetřování a pěstování pokojových rostlin	

- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu		- pěstování rostlin ze semen v místnosti (pozorování, zápis) - množení rostlin odnožemi a řízkováním - výběr vhodných pomůcek, nástrojů, nářadí - poznávání jedovatých rostlin (alergie, otravy)	
- orientuje se v základním vybavení kuchyně - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - připraví samostatně jednoduchý pokrm - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	Příprava pokrmů	Stolování - prohlubování znalostí a dovedností z předcházejícího období - využití techniky v kuchyni - historie a význam, bezpečnost práce s ní - udržování pořádku a čistoty pracovní plochy, dodržování hygienických zásad - příprava jednoduchého pokrmu studené kuchyně - správné stolování a společenské chování - tradiční jídla, krajové a etnické zvyklosti	

Pracovní činnosti

5. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu – volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu – udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu – využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Práce s drobným materiálem	Práce s papírem a kartone – zdokonalování zvládnutých činností – vyřezávání, polepování, tapetování, děrování – kombinace papíru s jinými materiály – skupinová práce při vytváření náročnějšího modelu Práce s textilem – opakování základních stehů, přišívání knoflíků – seznámení s látáním nebo tkaním (osnova, útek - jednoduchý výrobek) – povrchová úprava textilu (barvení, malování, batika, koláž) – seznámení s historií výroby textilu Práce s přírodninami, s netradičními materiály – využití dřeva, kovu a seznámení s technikami jejich úpravy (broušení, vyhlazování, rytí, tvarování, vypalování) – poznávání vlastností materiálů – seznámení s historií zpracování těchto materiálů (řemesla) – moderní trendy zpracování materiálů, včetně odpadových – práce s vhodnými nástroji – dodržování bezpečnosti a hygieny práce	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – Komunikace PT 1 - Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 4 - Lidské vztahy PT 4 - Etnický původ PT 5 - Ekosystémy PT 5 - Základní podmínky života PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí ČJS – člověk a zdravá výživa – prevence sociálně nežádoucích jevů – první pomoc při drobných úrazech – podmínky života Vv – estetické cítění – lidové zvyky a tradice Využívání dostupných námětů a návodů z časopisů, médií, rodinných tradic a zvyklostí
– provádí při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti	Práce se stavebnicí	

– jednoduchou montáž a demontáž – pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu		– stavba náročnějších stavebních prvků podle předlohy – příprava a realizace modelu ve skupině – historie a vývoj stavebnic	
– provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování – ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny – volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Pěstitelské činnosti	Péče o pokojové rostliny – samostatné ošetřování a pěstování pokojových rostlin – péče o řezané rostliny – příprava květinové vazby – pěstitelské pokusy dle možností, včetně pozorování a záznamu – volba vhodných pomůcek a nářadí – bezpečnost a ochrana proti infekcím při práci s půdou – seznámení s jedovatými rostlinami - drogami, jejich vliv na lidský organizmus	
– orientuje se v základním vybavení kuchyně – dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování – připraví samostatně jednoduchý pokrm – udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce – poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	Příprava pokrmů	Stolování – upevňování znalostí a dovedností z předcházejícího období – sestavování jídelníčku - zásady zdravé výživy – nevhodná jídla, diety – výběr a nákup potravin – samostatné zhotovení a servírování studeného pokrmu – správný výběr a bezpečné použití kuchyňského náčiní – udržování pořádku a čistoty pracovní plochy, dodržování hygienických zásad – zajímavosti ze světových kuchyní	

5.17. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5.17.1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Časová dotace

Ročník	Počet hodin
6.	1
7.	1
8.	1
9.	1

Formy realizace předmětu

Vyučovací hodina: v 6., 7., v 1. pololetí 8. ročníku a ve 2. pololetí 9. ročníku je třída dělena na 2 smíšené skupiny, ve 2. pololetí 8. ročníku a v 1. pololetí 9. ročníku se třída nedělí.

Výuka probíhá v odborných učebnách – školní dílny, kuchyňka - nebo ve třídách podle obsahu probíraného učiva.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu **Člověk a svět práce** jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k práci podle návodu
- vede žáky k plánování činnosti při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- předkládá žákům dostatečné množství příkladů pro pochopení technické dokumentace
- učí žáky poznávat vlastností materiálů a jejich použitelnost

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- motivuje žáky k uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problémů
- vede žáky k aplikaci řešení při obdobných zadáních a hledání nových způsobů využití dovednosti při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů
- předkládá dostatečné množství příkladů nutnosti být schopen prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce
- seznamuje žáky s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia a profesní orientace

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k účinné komunikaci při práci s technickými materiály
- seznamuje žáky s přesným významem pojmů se vztahem k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů

- vykládá žákům pojmy související s volbou povolání
- předkládá dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- umožňuje spolupráci žáků ve dvojici a v malé skupině
- přiřazuje žákům různé role v pracovní skupině
- umožňuje žákům zážitek uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

Učitel:

- otevírá prostor pro pochopení různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- umožňuje žákům tvořivý přístup k plnění zadaných témat

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů
- vede žáky ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě
- předkládá srovnání hospodárnosti různých postupů, které vedou k témuž cíli
- vede žáky k vyhledávání možných rizik při různých činnostech a hledání cest k jejich minimalizaci
- seznamuje žáky s konkrétními podnikatelskými aktivitami od záměrů až po jejich realizaci
- vytváří prostor pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci

Průřezová témata

Předmět **Člověk a svět práce** zahrnuje tato průřezová témata:

PT 1 Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita
- Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice
- Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PT 3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Objevujeme Evropu a svět

PT 5 Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

PT 6 Mediální výchova

- Receptivní činnosti - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti
- Produktivní činnosti - Tvorba mediálního sdělení

5.17.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Člověk a svět práce

6. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– zná a dodržuje základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách – vyjmenuje základní body řádu školní dílny – poskytne první pomoc při úrazu – provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň – řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí – připraví si vlastní náčrt výrobku	Práce s technickými materiály	Technické kreslení – čtení jednoduchého technického výkresu – pojmy: kóta, kótovací čára, pozice – zhotovení jednoduchého náčrtku výrobku	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace – Psychohygiena – Kreativita PT 1 - Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
		Práce se dřevem – první pomoc při úrazu nářadím, materiálem – základní vlastnosti dřeva – měření a orýsování – jednoduché řezání – povrchová úprava (rašplování, broušení) – vrtání – spojování hřebíky, lepení – zvolený výrobek	
		Práce s plasty – základní vlastnosti a způsoby výroby plastů – měření a orýsování – řezání a stříhání – pilování – lepení – zvolený výrobek	
		Práce s kovem – základní vlastnosti a způsoby výroby kovů – měření a orýsování – řezání a stříhání, ohýbání – zvolený výrobek	

– dodržuje základní pravidla bezpečnosti a hygieny práce ve cvičné školní kuchyni – používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče – provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí, bezpečně zachází se základními čistícími prostředky – ovládá základní principy kulturního stolování a společenského chování při stolování – má představu o zdravé výživě člověka – ovládá základní postupy při přípravě pokrmů a připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	Příprava pokrmů	Kuchyně – zásady hygieny provozu – zásady bezpečnosti provozu – základní vybavení kuchyně (nádobí, náčiní, elektrické a plynové spotřebiče) Stolování – úprava stolu – principy stolování – společenské chování při stolování Zdravá výživa – zásady správné výživy – bílkoviny, tuky, cukry vitamíny – sestavování jídelníčku – recepty, kuchařské knihy Potraviny – výběr, nákup a skladování – cena, jakost, – rozlišování potravin: druhy masa, ovoce a zeleniny Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, studená kuchyně – základní způsoby tepelné úpravy pokrmů – základní postupy při přípravě pokrmů – úprava pokrmů	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí – Kreativita PT 1 - Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 6 – Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií ve společnosti
---	------------------------	--	---

Člověk a svět práce

7. ročník

Školní výstupy (ročníkové)	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– Žák: - zná a dodržuje základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách - poskytne první pomoc při úrazu - vyjmenuje základní body řádu školní dílny - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - užívá technickou dokumentaci - připraví si vlastní náčrt výrobku - určí základní vlastnosti materiálů - zná úlohu techniky v životě člověka - uvědomuje si důležitost ochrany životního prostředí v rámci těžby dřeva, výroby plastů a jejich likvidace	Práce s technickými materiály	<i>Technické kreslení</i> - zásady pravoúhlého promítání - čtení jednoduchého technického výkresu <i>Práce se dřevem</i> - dlabání - hoblování - plátování - čepování - moření a lakování zvolený výrobek <i>Práce s plasty</i> - lepení - tvárování teplem - vrtání zvolený výrobek <i>Práce s kovem</i> - pilování - vrtání - řezání závitů - nýtování - lakování zvolený výrobek	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Kreativita PT 1 - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 5 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- zná a dodržuje základní pravidla bezpečnosti a hygieny práce ve cvičné školní kuchyni - správně používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí, bezpečně zachází se základními čistícími prostředky	Příprava pokrmů	<i>Kuchyně</i> - zásady hygieny provozu - zásady bezpečnosti provozu - moderní domácnost: mikrovlnná trouba, horkovzdušná trouba, fritovací hrnec aj. <i>Stolování</i> - úprava stolu a bytu - podávání základních druhů pokrmů a	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace - Kreativita PT 1 - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací

– poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni: opaření, popálení, polití rozpáleným tukem, řezné rány – kulturně stoluje, společensky se chová při stolování a podává jídlo a nápoje – ovládá základní postupy při přípravě pokrmů a umí připravit jednoduché pokrmy – na základě znalostí zásad zdravé výživy dokáže sestavit jídelníček		nápojů – slavnostní stolování, aranžování květin Zdravá výživa – zásady správné výživy – vyživovací hodnota – životospráva a jídelníček – kuchařské knihy Potraviny – nové výrobky: polotovary, zmrazené a konzervované potraviny, výrobky racionální výživy – sestavování jídelníčku Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena – tepelná úprava pokrmů – snídaně a přesnídávky, předkrmy, polévky, příkrmy, – přílohy, úprava masa, krémy, moučníky, nádivky, saláty, ovoce, nápoje, aj. – evropská a světová kuchyně	dovednosti PT 3 - Objevujeme Evropu a svět
---	--	--	---

Člověk a svět práce

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- zná a dodržuje základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách - vyjmenuje základní body řádu školní dílny - poskytne první pomoc při úrazu včetně úrazu elektrickým proudem - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - řeší technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - užívá technickou dokumentaci. - orientuje se v návodech k obsluze domácích spotřebičů - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím - odhalí a odstraní drobné závady s ohledem na bezpečnost činnosti - zvládá jednoduché postupy ručního šití - používá vhodné pomůcky a materiály - orientuje se v návodech a obsluze šicích strojů - dodržuje zásady ochrany a bezpečnosti při práci - zvládá základy pletení a háčkování - ovládá jednoduché pracovní postupy při údržbě oděvů a textilií	Provoz a údržba domácnosti	Jednoduché elektronické obvody - čtení a kreslení základních elektronických značek a schémat - elektronické součástky, vlastnosti, užití, nářadí a pomůcky - jednoduché elektronické obvody - sestavení	PT 1 - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Kreativita PT 1 - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 3 – Objevujeme Evropu a svět PT 6 – Receptivní činnosti - Fungování a vliv médií ve společnosti
		Elektrická instalace v domácnosti - modelová montáž základních obvodů: vypínač, jistič, osvětlení, zásuvka, prodlužovací kabel, zvonek - zjišťování a odstraňování drobných poruch - první pomoc při zasažením elektrickým proudem	
		Šití - základy ručního šití - druhy stehů – vzorník - materiál a pomůcky pro vybraný druh činnosti nebo výrobku - návlek spodní a vrchní nitě - zapojení šicího stroje - bezpečnost při šití - výroba dekorativního bytového doplňku - obsluha žehličky a žehlení	
		Pletení a háčkování - základy činností a jejich význam - základní oko, hladce, obrace - výroba módního doplňku	
		Údržba oděvů a textilií prací a čistící prostředky	

		– praní a žehlení prádla – ošetřování podle vyznačených symbolů – uložení a skladování – drobné ruční opravy	
– orientuje se v systému dalšího vzdělávání – orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí – orientuje se v nabídce a poptávce na trhu práce – umí posoudit své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě – orientuje se v profesní nabídce a v informačních zdrojích pro volbu povolání	Svět práce	<i>Možnosti vzdělávání</i> – vzdělávací soustava ZŠ, SŠ, SOU, VOŠ, VŠ – náplň učebních a studijních oborů – informace a poradenské služby <i>Trh práce</i> – povolání lidí – charakter a druhy pracovních činností – požadavky kvalifikační, zdravotní, osobnostní – rovnost příležitostí na trhu práce	PT 1 - Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí – Kreativita PT 1 - Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy – Komunikace – Kooperace a kompetice PT 1 - Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 6 – Receptivní činnosti – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Člověk a svět práce

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové)	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– Žák: - Využívá poznatků z oblasti sebepoznávání, rozhodování a plánování vlastní budoucnosti při vytýčování a dosahování životních cílů - Uvědomuje si podstatný podíl vlastní odpovědnosti při rozhodování o volbě budoucího profesního zaměření - Pochopí souvislost mezi požadavky na výkon vybraného povolání a osobními předpoklady - Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - dokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Svět práce	Volba profesní orientace - sebepoznávání - sebehodnocení - rozhodování - akční plánování a adaptace na životní změny - možnosti absolventa ZŠ - informační základna pro volbu povolání Podnikání - druhy a struktura organizací - formy podnikání Svět práce a dospělosti - přijímací řízení uchazečů o studium - přijímání do zaměstnání	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita PT 1 – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 6 – Receptivní činnosti - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality PT 6 – Produktivní činnosti - Tvorba mediálního sdělení
- zná a dodržuje základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách - vyjmenuje základní body řádu školní dílny - poskytne první pomoc při úrazu včetně úrazu elektrickým proudem - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - řeší technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí - užívá technickou dokumentaci - orientuje se v návodech k obsluze	Provoz a údržba domácnosti	Elektrické spotřebiče v domácnosti - základní spotřebiče pro domácí práce - volný čas, sdělovací technika, funkce a užití - ovládání a bezpečnost provozu - ekonomika provozu spotřebiče Drobná domácí údržba - zámečnické práce: zámek, vložka zámku - instalatérské práce: vodovodní ventil, kohoutek, splachovadlo, odpad - zednické práce: práce se sádkou, hmoždinka, tmelení - malířské práce: oprava malby,	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Psychohygiena - Kreativita PT 1 – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 5 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí PT 6 – Receptivní činnosti - Fungování a vliv médií ve společnosti PT 5 – Vztah člověka k prostředí

domácích spotřebičů – správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím – umí si zorganizovat a naplánovat svou pracovní činnost – prokáže uživatelské dovednosti v používání základních elektrických spotřebičů v domácnosti – ovládá jednoduché řemeslnické pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti – ovládá základní hygienická pravidla při úklidu – ví, jak se s ohledem na životní prostředí likviduje odpad domácnosti.		nátěry, tapetování Úklid domácnosti a údržba – postupy úklidu – čisticí prostředky Domácnost a životní prostředí – odpad a jeho ekologická likvidace	
– ovládá jednoduché operace platebního styku – sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje – rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje – zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření v domácnosti – objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti – na příkladech ukáže vhodné využití nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení – uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení – vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	Finanční gramotnost	Hospodaření a ekonomika domácnosti – Rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní Banky a jejich služby – Aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků Tvorba ceny Inflace	PT 1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti PT 1 – Sociální rozvoj – Komunikace

– uveďte a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu – na příkladu chování kupujících a prodávajících vyložte podstatu fungování trhu, objasněte vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukážete tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíšte vliv inflace na hodnotu peněz – rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané			
---	--	--	--

5.18. UČEBNÍ OSNOVY VOLITELNÝCH PŘEDMĚTŮ

Volitelné předměty rozšiřují a doplňují základní nabídku povinných předmětů a jsou zakotveny ve vzdělávacích oblastech daných Rámcovým vzdělávacím programem. Žáci vybírají z jejich nabídky tak, aby splnili závazný počet vyučovacích hodin v daném ročníku. Z toho důvodu je nabídka volitelných předmětů širší pro žáky bez estetického zaměření.

Soustavu volitelných předmětů tvoří:

Cvičení z matematiky – vzdělávací oblast Matematika a její aplikace

Cvičení z českého jazyka - vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace

Práce s textem - vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace

Konverzace v anglickém jazyku

Informatika - vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie

Sportovní výchova - vzdělávací oblast Člověk a zdraví

Sborový zpěv - vzdělávací oblast Umění a kultura

Soustava volitelných předmětů může být dále rozšiřována a upravována podle možností a potřeb školy.

5.18.1. *CVIČENÍ Z MATEMATIKY*

5.18.1.1. **Charakteristika vyučovacího předmětu Cvičení z matematiky**

Předmět Cvičení z matematiky doplňuje vzdělávací oblast Matematika a její aplikace. Je založen výhradně na aktivních činnostech.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Cvičení z matematiky je nabízen v 8. a 9. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah navazuje na obsah předmětu Matematika, doplňuje a prohlubuje ho.

Výuka je organizována ve vyučovacích hodinách ve třídě nebo v počítačové učebně. Při výuce jsou využívány různé formy práce. Mezi ty upřednostňované patří skupinová a samostatná práce žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků – obdobné jako u předmětu Matematika.

5.18.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Cvičení z matematiky

Cvičení z matematiky

8. – 9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– hledá a nalézá různé postupy řešení úloh, aby rychleji dospěl k výsledku – samostatně řeší aplikační úlohy se zlomky – řeší praktické úlohy s „velkými“ a „malými“ čísly	Reálná čísla	Číselný výraz – hodnota Racionální čísla – početní operace se zlomky Druhá mocnina a odmocnina Úlohy na užití druhé mocniny a odmocniny. Třetí mocnina a odmocnina n- tá mocnina čísla Sčítání a odčítání mocnin s přirozeným mocnitelem Násobení a dělení mocnin s přirozeným mocnitelem Mocnina součinu a podílu umocňování mocnin Zápis čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin	
– řeší aplikační úlohy s využitím Pythagorovy věty (případně obrácené Pythagorovy věty)	Pythagorova věta	Aplikační úlohy na Pythagorovu větu, zejména z technické praxe	
– řeší aplikační úlohy pomocí sestavené rovnice – řeší aplikační úlohy logickou úvahou a kombinačním úsudkem	Lineární rovnice	Lineární rovnice Rovnice s neznámou ve jmenovateli Slovní úlohy Slovní úlohy o pohybu Slovní úlohy o společné práci Ostatní aplikační slovní úlohy	
– řeší konstrukční úlohy s využitím poznatků z hodin matematiky	Konstrukční úlohy	Množiny bodů daných vlastností Konstrukce trojúhelníku a čtyřúhelníku	
– provádí základní početní operace s jednoduchými lomenými výrazy – matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	Výrazy	Mnohočleny – rozklad na součin Lomené výrazy Krácení a rozšiřování lomených výrazů. Společný jmenovatel lomených výrazů	

– rozloží mnohočlen na součin		Základní početní operace s lomenými výrazy – sčítání, odčítání, násobení a dělení	
– řeší soustavy dvou rovnic o dvou neznámých – řeší jednoduchou soustavu tří rovnic o třech neznámých – řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic – řeší aplikační slovní úlohy vedoucí k soustavě dvou rovnic o dvou neznámých	Soustavy rovnic	Složitější soustavy dvou rovnic o dvou neznámých Soustava tří rovnic o třech neznámých Slovní úlohy	
– určí definiční obor a obor hodnot dané kvadratické funkce – sestrojí graf kvadratické funkce – určí souřadnice vrcholu paraboly a souřadnice průsečíků paraboly s osami souřadnic – užívá kvadratickou funkci při řešení úloh z praxe	Funkce	Kvadratická funkce – rovnice tvaru $y = x^2$, $y = ax^2$, $y = ax^2 + c$, $y = ax^2 + bx$	
– řeší slovní úlohy vedoucí k aplikaci výpočtů povrchů a objemů jehlanu, kužele a koule	Tělesa	Hranol, válec, kužel, jehlan Aplikační úlohy	

5.18.2. Cvičení z českého jazyka

5.18.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Cvičení z českého jazyka

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu

Předmět Cvičení z českého jazyka vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková výchova, navazuje na předmět Český jazyk a literární výchova.

Předmět je určen žákům 8. a 9. tříd jako volitelný.

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodina týdně, výuka probíhá ve třídách.

Obsah učiva je zaměřen především na oblasti **jazykové výchovy**, které žákům činí obtíže, tj. zejména na pravopis, mluvnici a skladbu. Žákům tak umožňuje procvičovat, prohlubovat a upevňovat znalosti z jazykové výchovy.

Formy a metody práce v předmětu vycházejí z forem a metod výuky českému jazyku a jsou v souladu s charakterem učiva a cílů vzdělávání. Učitel při jejich výběru vychází ze zájmu a schopností žáků.

Formy práce:

- frontální výuka
- skupinová práce
- samostatná příprava žáků.

Metody práce:

- motivace, rozhovoru, problémových otázek
- aplikační a procvičovací
- studijní
- opakovací spojené s hodnocením a klasifikací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák:

- samostatně řídí svoje učení, připravuje se na výuku;
- vyhledává informace a využívá je při výuce;
- používá odborné jazykové názvosloví;

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- samostatně řeší problémy a při jejich řešení využívá různých informačních zdrojů;

Kompetence komunikativní

Žák:

- kultivovaně prezentuje svůj názor či výsledky své práce před kolektivem;
- využívá komunikaci při spolupráci s ostatními spolužáky;
- hodnotí výsledky své práce;

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje ve skupině, spoluvytváří pravidla práce v týmu;
- prohlubováním učiva upevňuje své sebevědomí;

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje základní pravidla chování ve třídě a ve skupině;
- je si vědom svých povinností;

Kompetence pracovní

Žák:

- organizuje a plánuje své učení;
- pro svou práci využívá pomůcek, tabulek a přehledů mluvnice;
- pracuje se slovníky a Pravidly českého pravopisu;

Učitel při rozvíjení klíčových kompetencí:

- motivuje žáky k aktivnímu přístupu a zapojování se do vyučovacího procesu;
- zadává žákům problémové úkoly;
- vede žáky ke spolupráci při vyučování;
- zařazuje skupinové vyučování;
- učí žáky prezentovat výsledky jejich práce;
- posiluje zdravé sebevědomí žáků;
- poskytuje žákům jazykové příručky pro použití v hodinách.

Hodnocení žáků v předmětu Cvičení z českého jazyka:

Žáci budou hodnoceni průběžně během celého klasifikačního období prostřednictvím pravopisných cvičení, diktátů, desetiminutovek či testů. Hodnocena bude také jejich domácí příprava, domácí úkoly a aktivita v hodinách.

Při hodnocení vyučující přihlédne k individuálním vlastnostem a schopnostem žáků a případně také k jejich vývojovým poruchám učení.

Výsledná známka se nemusí shodovat s klasifikačním hodnocením z předmětu Český jazyk a literatura a v žádném případě nemusí vycházet pouze z aritmetického průměru známek, neboť některé známky mohou mít pouze motivační úlohu. Učitel vždy seznámí žáky s důvody pro udělení známky za klasifikační období.

5.18.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Cvičení z českého jazyka

Cvičení z českého jazyka

8. – 9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– správně zdůvodní pravopis hláskoslovný a slovotvorný – zdůvodní pravopis velkých písmen	Pravopis	i/y po obojetných souhláskách; skupiny bě, bje, pě, vě, vje, mě, mně; souhláskové skupiny při odvozování; předpony s-, z-, vz; předložky s, z. Pravopis velkých písmen.	
– správně určuje slovní druhy podle funkce slova ve větě – určí mluvnické kategorie u ohebných slov – zdůvodní morfologický pravopis; – správně stupňuje adjektiva a správně tvoří souhláskové skupiny při jejich stupňování – správně užívá kolísavé a duálové tvary ohebných slov; – určí všechny mluvnické kategorie sloves – rozliší a určí druhy neohebných slov – stupňuje příslovce, správně tvoří souhláskové skupiny při jejich tvoření, stupňování a u příslovečných spřežek	Tvarosloví	Slovní druhy. Ohebná slova (podst. jména, příd. jména, zájmena, číslovky, slovesa). Koncovky ohebných slov a jejich pravopis. Stupňování adjektiv, souhláskové skupiny. Duálové číslo u substantiv, zájmen a číslovek, kolísání tvarů substantiv. Slovesa, osoba, číslo, čas, způsob, rod, vid, třída, nepravidelná slovesa. Neohebná slova (příslovce, předložky spojky částice a citoslovce), jejich funkce ve větě. Příslovce, jejich tvoření, stupňování, příslovečné spřežky a jejich pravopis.	
– rozezná základ věty, větu jednočlennou a dvojčlennou – vyhledá podmět, určí jeho druhy – vyhledá přísudek, určí jeho druhy – rozliší přívlastek a jeho druhy – určí další rozvíjející větné členy – rozliší souvětí souřadné a podřadné – zakreslí graficky stavbu věty	Skladba	Větný základ, věta jednočlenná a dvojčlenná. Podmět, druhy podmětu, vedlejší věta podmětná. Přísudek, druhy přísudku, VV přísudková. Přívlastek, jeho druhy, VV přívlastková. Předmět, VV předmětná; příslovečné	

jednoduché a souvětí – zdůvodní interpunkci ve větě jednoduché a v souvětí – rozebere zadaný text po stránce pravopisné, významové, slovotvorné a skladební		určení, jeho druhy, VV příslovečné; doplněk, VV doplňková. Souvětí souřadné a podřadné, spojovací výrazy souřadnicí a podřadicí. Stavba věty jednoduché a souvětí. Interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí. Všestranné jazykové rozborů.	
---	--	--	--

5.18.3. PRÁCE S TEXTEM

5.18.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Práce s textem

Předmět **Práce s textem** je zařazen jako volitelný předmět pro žáky 6. – 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Skupiny žáků se mohou spojovat v rámci ročníku nebo s nejbližším ročníkem (např. 6. - 7. ročník a 8. - 9. ročník).

Je určen především žákům bez rozšířené výuky estetických předmětů.

Cílem předmětu je podněcovat v žácích zájem o uměleckou prózu, poezii, dramatické žánry a publicistiku, a to jak prostřednictvím četby, tak i prostřednictvím samostatné tvořivé práce s jazykem, rozšiřovat slovní zásobu žáků, zkvalitňovat jejich schopnost vyjadřovat se písemně i ústně spisovným jazykem, získávat a rozvíjet jejich čtenářské návyky, posuzovat formální stránku textu a jeho výstavbu.

Obsah předmětu navazuje na předmět Český jazyk a literatura, a to zejména na část literární a slohovou. Jde v podstatě o jazykové semináře založené na aktivní činnosti dětí. Žáci na základě přečteného textu tvoří samostatné projevy mluvené či psané.

Součástí učiva jsou také jazykové hry a hříčky, tvořivé psaní, nácvik krátkých scének tak, aby si jejich prostřednictvím žáci rozvíjeli slovní zásobu a zdokonalovali své vyjadřovací schopnosti. Obsah učiva se tedy nezaměřuje na procvičování jevů pravopisných nebo mluvnických, ale spíše na praktické užívání jazyka.

Učivo 6. a 7. ročníku je zaměřeno na jednotlivé literární druhy a žánry, na jazyk literárního díla, učivo ve vyšších ročnících je zaměřeno spíše literárně – historicky.

Hodnocení v předmětu Práce s textem vychází především z literární a jazykové úrovně žákovských prací v písemném i mluveném projevu.

Předmět Práce s textem je úzce propojen s průřezovým tématem **Osobnostní a sociální výchova**, zejména s tematickým okruhem **Kreativita**.

5.18.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Práce s textem

Práce s textem

6. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- srozumitelně čte, nahrazuje slova synonymy - předvede obsah bajky, recituje - pracuje se Slovníkem cizích slov	Bajka	Forma bajky, jinotaj, mravní ponaučení, přísloví, autoři bajek	
- vypravuje pohádky - rozlišuje druhy pohádek	Pohádky	Formy a druhy pohádek, pohádkový hrdina, pohádka kouzelná a novelistická, autoři pohádek	
- plynule čte veršovaný text - orientuje se v textu - vyjadřuje své názory na přečtený text adekvátně věku	Balady a romance	Forma balady a romance, autoři balad, ruská bylina	
- vypravuje báj, nakreslí ilustraci, komix podle známé báje	Příběhy z dávných dob	Forma kroniky, legenda, báj,	
- rozliší dobrodružnou a fantazijní literaturu - vytvoří vlastní nonsensovou báseň	Svět fantazie	Autoři fantazijní literatury, nonsensová poezie	
- vytvoří vlastní text popisující krajinu a přírodu	Literatura s přírodní tematikou	Literatura s přírodní tematikou a její autoři, líčení, personifikace	
- zpracuje osnovu příběhu - charakterizuje literárního hrdinu - popíše prostředí vyprávění - vypráví vlastní zážitek	Příběhy o dětech a pro děti		
- srozumitelně čte - odlišuje postavy v dialogu intonací - tvoří vlastní komix	Divadlo a film	Divadlo, drama, dějství, dialog, monolog, komedie, tragédie, inscenace, film, animovaný film	

- doporučí spolužákům literaturu podle vlastního zájmu	Čtení pod lavicí	Zábavná literatura na prázdniny	
--	------------------	---------------------------------	--

Práce s textem**7. ročník**

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- čte nahlas plynule - vypravuje báje a pověsti	Pověsti	Pověst, české a regionální pověsti	
- samostatně vypráví epos - charakterizuje hlavní hrdiny	Epos	Epos, hrdinové eposů	
- vyjmenuje rozdíly mezi pohádkou a bajkou - vyvodí mravní poučení - vytvoří vlastní bajku	Bajka	Forma bajky, hlavní znaky, autoři bajek, přísloví, mravní ponaučení	
- vypravuje pohádky - jmenuje rozdíly mezi původním zněním a filmovým zpracováním pohádky	Klasická pohádka	Charakteristické znaky klasické pohádky, autoři klasických pohádek, dialekt, filmové zpracování pohádky	
- rozliší klasickou a moderní pohádku - vyjmenuje nejznámější autory moderních pohádek podle probraných ukázek	Moderní autorská pohádka	Charakteristické znaky moderní pohádky, hrdina moderní pohádky	
- recituje báseň - určí druh rýmu - vytvoří vlastní krátkou báseň na zadané téma	Básně	Rým, verš, strofa, druhy rýmu	
- srozumitelně a s náležitou intonací čte jednotlivé repliky ve scénáři - zpracuje vlastní scénář krátké scénky - vytvoří scénář k části filmové scénky	Divadlo a film	Drama, dialog, monolog, řecké drama, scénář, filmový scénář	

- na základě vlastní četby charakterizuje literárního hrdinu - vytvoří referát o svém oblíbeném autorovi	Příběhy o dětech a pro děti	Autoři dětské literatury	
---	-----------------------------	--------------------------	--

Práce s textem**8. ročník**

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- plynule a výrazně čte poezii - vytvoří vlastní grafickou podobu básně	Moderní podoba básně	Typogram, kaligram, poetismus	
- vytvoří vlastní báseň vyjadřující pocity	Setkání se starší literaturou	Villon, Cervantes, Krylov, balada, parodie,	
- rozliší lyrickou a epickou báseň - vyjmenuje znaky balady, epigramu, lyriky, epiky	Lyricko-epická báseň	Goethe, Mácha, Erben, Borovský, epigram, balada, epika, lyrika	
- zná běžná česká přísloví, - vyjmenuje znaky povídky - vyjmenuje znaky románu	Humor v literatuře	McDonaldová, Kraus, Vančura, Svěrák, Rosten	
- vyjmenuje rozdíly mezi literární předlohou a filmovým zpracováním	Film	Groom, Svěrák, Jirotka	
- srozumitelně a s náležitou intonací čte jednotlivé repliky ve scénáři - zpracuje vlastní scénář krátké scénky - vytvoří scénář k části filmové scénky	Divadlo	F. Hrubín, Plautus	
- vyjmenuje znaky cestopisu - napíše krátký popis své vlastní	Cestopis	K. Čapek, Zikmund, Hanzelka, Holub	

cesty po cizí zemi nebo po České republice			
Práce s textem			9. ročník
Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- žák plynně a výrazně čte - porozumí literárním pojmům - vyjmenuje rozdíly mezi literární předlohou a filmovým zpracováním	Česká literatura 1. pol. 20. stol.	J. Werich, V+W, K. Čapek, J. Hašek	
- žák plynně a výrazně čte - porozumí literárním pojmům - vyjmenuje znaky sci-fi literatury - vytvoří krátké sci-fi vyprávění	Světová literatura 20. stol.	G. Orwell, D. Keyes, A. C. Clark, G. Meyrink, sci-fi, utopická literatura	
- žák plynně a výrazně čte - porozumí literárním pojmům - vytvoří vlastní báseň na dané téma, popř. písňový text - vyjmenuje rozdíly mezi literární předlohou a filmovým zpracováním	Setkání se současnou českou prózou a poezií	Seifert, Nezval, Kainar, Hrabě, Wolker, Suchý, Šlitř, Kryl, Skácel Hrabal, Otčenášek, Pavel, Viewegh, Křest'an, Smetanová, Vyskočil	

5.18.4. *KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYKU*

5.18.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Konverzace v anglickém jazyku

Předmět Konverzace v anglickém jazyce doplňuje vzdělávací oblast Cizí jazyk. Je založen na aktivních činnostech.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Konverzace v anglickém jazyce je nabízen jako jeden z povinně volitelných předmětů v 8. a 9. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně. Vzdělávací obsah navazuje na obsah předmětu Anglický jazyk, doplňuje a prohlubuje ho.

Výuka je organizována ve vyučovacích hodinách ve třídě nebo v počítačové učebně.

Obsah učiva je zaměřen především na rozvoj receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností v anglickém jazyce v souladu se Společným evropským referenčním rámcem pro jazyky. Žákům tak umožňuje procvičovat, prohlubovat a upevňovat jazykové znalosti a dovednosti.

Formy a metody práce v předmětu vycházejí z forem a metod výuky cizímu jazyku a jsou v souladu s charakterem učiva a cílů vzdělávání. Učitel při jejich výběru vychází ze zájmu a schopností žáků.

Formy práce:

- frontální výuka
- skupinová práce
- samostatná příprava žáků.

Metody práce:

- motivace, rozhovor, problémové otázky
- aplikační a procvičovací
- studijní
- opakovací spojené s hodnocením a klasifikací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák:

- samostatně řídí svoje učení, připravuje se na vyučování;
- vyhledává informace a využívá je při výuce.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- samostatně řeší problémy a při jejich řešení využívá různých informačních zdrojů.

Kompetence komunikativní

Žák:

- využívá komunikaci při spolupráci s ostatními spolužáky;
- hodnotí výsledky své práce.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje ve skupině, spoluvytváří pravidla práce v týmu;
- prohlubováním učiva upevňuje své sebevědomí.

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje základní pravidla chování ve třídě a ve skupině;
- je si vědom svých povinností.

Kompetence pracovní

Žák:

- organizuje a plánuje své učení;
- pro svou práci využívá pomůcek, tabulek a přehledů mluvnice;
- pracuje se slovníky překladovými i výkladovými.

Učitel při rozvíjení klíčových kompetencí:

- motivuje žáky k aktivnímu přístupu a zapojování se do vyučovacího procesu;
- zadává žákům problémové úkoly;
 - vede žáky ke spolupráci při vyučování;
- zařazuje skupinové vyučování;
- učí žáky prezentovat výsledky jejich práce;
- posiluje zdravé sebevědomí žáků;
- poskytuje žákům jazykové příručky pro použití v hodinách.

Hodnocení žáků v předmětu Konverzace v anglickém jazyce:

Žáci budou hodnoceni průběžně během celého klasifikačního období. Hodnocena bude schopnost používat základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích, schopnost tvořit a používat jednoduchá sdělení, schopnost orientovat se ve slovní zásobě probíraných tematických okruhů, schopnost vybavit si probíranou slovní zásobu, používání správného pravopisu slov. Žáci budou hodnoceni ústně i písemně. Hodnocena bude také jejich domácí příprava, domácí úkoly a aktivita v hodinách.

Při hodnocení vyučující přihlédne k individuálním vlastnostem a schopnostem žáků a případně také k jejich vývojovým poruchám učení. Výsledná známka se nemusí shodovat s klasifikačním hodnocením z předmětu Anglický jazyk a v žádném případě nemusí vycházet pouze z aritmetického průměru známek.

5.18.4.2. Vzdělávací obsah předmětu Konverzace v cizím jazyku

Konverzace v cizím jazyku

8.- 9. ročník

Školní výstupy Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– aplikuje známou sl. zásobu a rozšiřuje sl. zásobu spojenou s cestováním – popíše mapu, rozezná cest. trasu v cizojaz. mapě krajiny a města	Cestujeme Evropou a za její hranice. Zeměpisné pojmy.	– názvy světadílů, oceánů, měst a dalších zeměpisných jevů	PT4 - Kulturní difference PT4 - Multikulturalita PT3 - Objevujeme Evropu a svět.
– objasní cizojazyčnými prostředky podle svých možností cestu k cíli – vyhledá v jízdním řádu důležité informace	Orientace ve městě (doma i v cizině).	– formální i neformální promluvy – zdvořilé oslovení – vykání a tykání v CJ	PT1 - Morální rozvoj – Řešení problémů
– rozliší a posoudí informace z médií (rozpozná informace z amplionu na nádraží, letišti, v obchodním centru atd.)	Funkce médií na důležitých místech lidských setkání.	– seznámení s hovorovým jazykem, popř. dialekt. prvky v CJ – vzájemné ovlivňování evropských jazyků	PT6 – Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení. – Fungování a vliv médií ve společ.
– vyhledá informace o počasí, silničním provozu atd. v rádiu, novinách, televizi	Počasí. Silniční provoz.	– rozšíření slovní zásoby – k vyjádření a pochopení informací k tématu	PT6 – Receptivní činnosti – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
– objasní zdravotní potíže – určí části lidského těla – aplikuje své znalosti při žádosti o pomoc – užívá popisu částí těla při jednoduchém popisu osoby a jejích charakteristických rysů	Lidské tělo. Zdraví a nemoc. Nehoda, úraz. Popis osoby.	– slovní zásoba týkající se lidského těla, nemocí – vyjádření potíží, bolesti pomocí jednoduchých frází – popis lidské postavy pomocí adjektiv v přívlastku (stupňování)	PT1 - Osobnostní výchova – Sebepoznání a sebepojetí – Psychohygiena PT1 - Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
– vyhledá v nabídce zboží, v jídelním lístku zjistí nabídku – vysvětlí své přání, posoudí ceny, odhadne útratu v cizí měně – objasní své stanovisko k nabídce	Stravování na cestách. Nákupy. Restaurace.	– zdvořilé fráze potřebné pro vyjádření žádosti, objednávky při stravování – číslovky do 1 000 – formální a neformální pozdravy, poděkování vyjádření negativního stanoviska	PT4 - Multikulturalita PT4 - Lidské vztahy

– seznamuje se s reáliemi cizojazyčné oblasti – porovnává společné a odlišné etapy historického vývoje v rámci EU	Reálie EU.	– jednoduché typy promluvy a konverzačních schémat k tématu zemí EU – schémata jednoduchých vyprávění a popisů	PT4 - Lidské vztahy PT3 - Objevujeme Evropu a svět
--	------------	---	---

5.18.5. *SPORTOVNÍ VÝCHOVA*

5.18.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Sportovní výchova

Předmět je organizován jako volitelný v časovém rozsahu 1 hodina týdně. Výuku je možné koedukovat nebo v ní sdružovat žáky různých ročníků, pokud to neodporuje charakteru pohybové činnosti, potřebám žáků nebo jejich bezpečnosti.

Cíle předmětu:

- odhalovat a uspokojovat specifické pohybové potřeby žáků v oblasti tělesné výchovy a sportu
- zdokonalovat specifické dovednosti a schopnosti žáků dle jejich sportovního nadání, zájmů a potřeb nad rámec povinné tělesné výchovy

Obsah předmětu:

- individuální a kolektivní sporty nebo sportovní a jiné pohybové činnosti jednotlivých tematických celků předmětu tělesná výchova v prohloubené nebo rozšířené podobě,
- kondiční, kompenzační, relaxační a regenerační činnosti jako doplněk některého sportu.

5.18.4.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Sportovní výchova

Sportovní výchova

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vyjmenuje základní pravidla sportovních her - vysvětlí základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřiště - používá správně pojmy - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování - volí za pomoci učitele taktiku a dodržuje ji - zvládá herní činnosti jednotlivce - zná základy herních systémů - zná herní kombinace - zvládá utkání podle pravidel	Sportovní hry	Košíková - útočná herní kombinace při přečíslení - osobní obrana - utkání Florbal - krytí protihráče s míčkem a bez míčku - odebírání míčku - založení protiútoku - hra brankáře - utkání Odbíjená - kombinace - s nahraváčem u sítě (přihrávka + nahrávka + odbití k soupeři) - spodní podání - utkání Házená - útočná herní kombinace při přečíslení - osobní obrana - utkání Branbal Softbal Friesbie	PT 1 – Sociální rozvoj - kooperace a kompetice - mezilidské vztahy PT 1 – Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktické etika
- vysvětlí význam běžecké abecedy - umí připravit doskočiště	Atletika	- základy odborné terminologie atletiky - zásady organizace práce a	PT 1 – Sociální rozvoj - kooperace a kompetice

- zvládá základy techniky osvojovaných disciplín - předvede základní techniku hodu, skoku dalekého, skoku vysokého, nízkého startu, běhu, štafetové předávky, vrhu - zvládne souvislý 20 minutový běh terénem - je schopen předvést maximální výkon v jednotlivých disciplínách běhu, skoku a hodu se zlepšením oproti minulému školnímu roku		bezpečnosti - zásady hygieny a úrazové zábrany - průpravná běžecká cvičení - běžecká abeceda - běžecká technika - sprint – běh na 60 m - vytrvalostní běh – 800 m, 1 000 m, 1 500 m, - terénní výběhy vytrvalostní - štafetové běhy - skok daleký - skok vysoký - hod míčkem - hod granátem - koulařská abeceda - vrh koulí	
--	--	---	--

Sportovní výchova

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- vysvětlí základní pravidla sportovních her - používá správně pojmy - vysvětlí základní role při hře - dovede zpracovat zápis o utkání a rozhodovat utkání - zvolí taktiku hry a dodržuje ji - zvládá herní činnosti jednotlivce - zvládá základy herních systémů - zvládá herní kombinace a uplatňuje je při hře - zvládá utkání podle pravidel	Sportovní hry	Košiková - vedení zápisu o utkání - role časoměřiče, rozhodčího - zónová obrana - utkání Florbal - územní obrana - obranné zdvojování - obrana trestných úderů - nácvik zahrávání trestných úderů - přesilová hra - utkání Odbíjená - odbití spodem a vrchem obouruč přes hlavu - údery jednoruč – smeč, lob - jednoblok, dvojblok - vrchní podání z výskoku - kombinace s nahrávačem v II zóně - utkání Házená - střelba z výskoku, z náskoku do brankoviště, po uvolnění - územní obrana - rychlý a postupný protiútok - útočná kombinace založená na přebíhání - hra brankáře	PT 1 – Sociální rozvoj - kooperace a kompetice - mezilidské vztahy PT 1 – Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktické etika

		- hra pivota - utkání Branbal Softbal Friesbie Malá kopaná	
- je schopen připravit jednoduchou atletickou soutěž - zvládá základy techniky osvojovaných disciplín - předvede základní techniku hodů, skoku dalekého, skoku vysokého, nízkého startu, běhu, štafetové předávky, vrhu - zvládne souvislý 30 minutový běh terénem - je schopen předvést maximální výkon v jednotlivých disciplínách běhu, skoku a hodů se zlepšením oproti minulému školnímu roku - zná pravidla atletických soutěží	Atletika	- průpravná běžecká cvičení - běžecká abeceda - běžecká technika - sprint – běh na 60 m - vytrvalostní běh – 800 m, 1 000 m, 1 500 m, - terénní výběhy vytrvalostní - štafetové běhy - skok daleký - skok vysoký - hod míčkem - hod granátem - koulařská abeceda - vrh koulí	PT 1 – Sociální rozvoj - kooperace a kompetice

5.18.6. *INFORMATIKA*

5.18.6.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika

Předmět **Informatika** rozvíjí vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie a je zařazen jako volitelný předmět ve 3., 8. a 9. ročníku ZŠ s časovou dotací 1 hodina týdně.

Ve 3. ročníku je vzdělávací obsah rozdělen na 3 tematické okruhy:

1. **Základy práce s počítačem**

Žáci si osvojují a upevňují základy ovládání počítače a jednoduchých výukových programů. Naučí se obsluhovat počítač s operačním systémem Windows.

2. **Vyhledávání informací a komunikace**

Žáci si uvědomují význam informací pro poznávání světa. Učí se využívat internetu k získávání a zpracování informací a zdrojů informací.

3. **Zpracování a využití informací**

Žáci využívají informací z internetu, třídí je a zpracovávají ke studijním účelům. Učí se základům práce s textovým a grafickým editorem.

Výuka probíhá v počítačové učebně, předmět prolíná všemi ostatními předměty, jeho hlavním úkolem je naučit žáky vyhledávat a zpracovávat informace, využívat internetové komunikace mezi školou a rodinou.

V 8. ročníku je vzdělávací obsah rozdělen do pěti tematických okruhů:

- Počítačová sestava a další hardware
- Internet a počítačové sítě
- Vyhledávání informací a komunikace
- Operační systémy a platformy
- Výukové programy

V 9. ročníku je vzdělávací obsah rozdělen do pěti tematických okruhů:

1. Práce s bitmapovou grafikou
2. Práce s vektorovou grafikou
3. Práce s textovým editorem
4. Práce s tabulkovým procesorem
5. Tvorba webových stránek

Formy a metody práce:

- praktická a samostatná činnost žáků
- skupinová práce
- krátkodobé projekty, prezentace

Průřezová témata:

PT 1 – Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita
- Sociální rozvoj – Komunikace
- Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PT 6 – Mediální výchova

- Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti
- Produktivní činnosti – Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k porozumění toku informací, klást dotazy při vyhledávání informace

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tvořivému využívání počítače při prezentaci výsledků, podporujeme rozvíjení komunikačních dovedností

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování práv k duševnímu vlastnictví, k zaujetí zodpovědného a etického přístupu k nevhodným obsahům na internetu.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k šetrnému nakládání s výpočetní technikou

Hodnocení žáků v předmětu Informatika:

Žáci budou hodnoceni průběžně během celého klasifikačního období prostřednictvím vyhodnocení praktických činností a testů, případně ústního zkoušení. Hodnocena bude také jejich domácí příprava, domácí úkoly a aktivita v hodinách.

Při hodnocení vyučující přihlédne k individuálním vlastnostem a schopnostem žáků a případně také k jejich vývojovým poruchám učení.

Výsledná známka nemusí vycházet pouze z aritmetického průměru známek, neboť některé známky mohou mít pouze motivační úlohu. Učitel vždy seznámí žáky s důvody pro udělení známky za klasifikační období.

5.18.6.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika

Informatika

3. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– umí zapnout počítač a přihlásit se pomocí svého profilu – zná své přístupové heslo a ví, na koho se obrátit v případě, že ho zapomene – Rozlišuje odhlášení uživatele a vypnutí počítače – ví, na koho se obrátit v případě závady počítače – Zná pojem operační systém a využívá jeho základní funkce – pojmenuje základní periferie počítače a vysvětlí jejich funkci – využívá základní funkce počítače k procvičování učiva – respektuje pravidla bezpečné práce s počítačem	Základy práce s počítačem	Přihlášení do počítače, heslo, práce s okny Základní informace o struktuře a činnosti počítačových sestav. Péče o počítač, zásady hygieny práce s počítačem. Seznámení se základními periferiemi počítače (klávesnice, myš, tiskárna, CD-ROM, flashdisk, atp.).	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
– zná různé způsoby ukládání informací a využívá je pro svou potřebu – umí otevřít webový prohlížeč – zná alespoň dva internetové portály a umí je nalistovat – umí používat některý z internetových portálů – seznámí se s některými způsoby komunikace na internetu (e-mail, diskuzní fóra, Skype)	Vyhledávání informací a komunikace	Přístup na internet, vyhledávání informací na internetu. Internetové portály –Google.cz, Seznam.cz, Centrum.cz, stránky pro děti www.zsazus.cz –stránky školy- vyhledávání informací, orientace a pohyb v nich Vyhledávání stránek dle adresy, zadáním názvu nebo klíčového slova do vyhledávače. Internetová komunikace - chat, e-mail, Skype Internetové mapy-orientace v mapách, různé způsoby zobrazení, vyhledávání	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Kreativita PT 1 – Sociální rozvoj – Komunikace PT 1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

		cílů Práce s obrázky- vyhledávání, třídění do složek, přesun a mazání obrázků, prezentace obrázků Přehrávače hudby a videa v počítači Práce s CD a DVD nosiči a jejich ochrana a autorská práva	PT 6 – Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti
– objasní pojem „operační systém“ – využívá základní funkce operačního systému – vytvoří vlastní složku, uloží do ní svůj dokument a opětovně ji vyhledá	Operační systém	MS Windows – základní orientace Otevření programu (textový editor) Vytvoření dokumentu Vytvoření složky Uložení dokumentu do složky (adresáře) Smazání dokumentu (práce s košem)	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Kreativita
– vytvoří jednoduchý obrázek v grafickém editoru – vytvoří vlastní jednoduchý textový dokument – vloží obrázek do textového editoru	Textový a grafický editor	Základní funkce a nástroje grafického editoru (např. Malování) MS Word Základní principy a zásady formátování textu (zarovnání textu, velikost a druh písma., úprava písma, kopírování textu, klávesové zkratky) Vkládání obrázku do textového dokumentu Ukázka tisku ve Wordu	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Kreativita PT 6 – Produktivní činnosti – Tvorba mediálního sdělení – Práce v realizačním týmu
– vyhledá a otevře v počítači zadaný výukový program – využívá výukové programy k procvičování učiva jiných předmětů	Výukové programy	Ukázky výukových programů a jejich obsluhy. Procvičování učiva pomocí výukových programů Rozvíjení práce s výukovými programy ve 3. ročníku – v předmětech, kde je to možné	PT 1 – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání

Informatika

8. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- má přehled v oblasti základního interního i externího hardware - ví, jak řešit nejčastější poruchy a jak jim předcházet - zná základní druhy tiskáren a jejich vlastnosti - tiskne, skenuje a vhodně si nastaví tiskové parametry	Počítačová sestava a další hardware	Hardware interní – jaké součásti obsahuje počítač a jejich funkce, možnosti rozšiřování a vylepšování Hardware externí – rozšíření počítače o různé periferie Řešení základních problémů – co dělat, když... Tiskárny – základní druhy, náplně, výhody a nevýhody z hlediska kvality i ceny Tisk – nastavení tiskárny, druhy tiskových médií, úspora a likvidace spotřebního materiálu (tonery, inkousty, atp.)	PT 5 – Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí
- orientuje se v nabídkách internetového připojení - vysvětlí problematiku internetu z obsahového hlediska - rozumí základním vlastnostem, typům a účelům počítačových sítí	Internet a počítačové sítě	Internetové připojení – podrobnější rozbor jednotlivých druhů (DSL, Wi-Fi, přímé, GSM) a jejich výhody/nevýhody Internet – k čemu všemu slouží – užitečné informace vs. počítačová kriminalita Sítě – základní vlastnosti, typy a účely počítačových sítí	PT 1 – Osobnostní rozvoj 3 Kreativita
- vyhledává na internetu pomocí rozšířených voleb vyhledávání - bezpečně odhadne věrohodnost zdroje určité informace - chápe přednosti i rizika internetové komunikace - má základní přehled o autorském zákoně	Vyhledávání informací a komunikace	Rozšířené vyhledávání – kritéria, filtry apod. WebQuest „Cesta za informací“ – cílené brouzdání po webu za určitou informací závisí na správném odhadu důvěryhodnosti odkazů, které nás k informaci vedou Komunikace otázka anonymity, věrohodnost ostatních uživatelů, trestná činnost spojená s anonymitou internetové Autorský zákon – základní seznámení s právy uživatele i autora v oblasti ICT komunikace	PT 1 – Sociální rozvoj - Komunikace PT 6 – Receptivní činnosti - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Fungování a vliv médií ve společnosti
vysvětlí rozdíly mezi základními platformami a operačními systémy a	Operační systémy a platformy	Platformy a operační systémy - (používané) – PC, Apple – jejich využití při různých činnostech	PT 1 – Osobnostní rozvoj Kreativita

umí zvolit správné řešení pro určitou činnost – orientuje se v měření kapacity dat – rozpozná základní formáty souborů (a jejich přípon): zvukových, grafických, textových, aplikací atp. – ukládá soubory do různých formátů		měření kapacity dat – jednotky bit / Byte a jejich násobky – Kilo, Mega, Giga atd. a jejich převody formáty souborů – rozpoznání druhu souboru dle přípon a ukládání souborů do různých formátů	PT 6 – Receptivní činnosti - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Fungování a vliv médií ve společnosti
– zná základní výukové programy dostupné ve škole – využívá výukové programy k procvičování učiva jiných předmětů	Výukové programy	Ukázky výukových programů a jejich obsluhy.	<i>Rozvíjení práce s výukovými programy ve všech ročnících 2. stupně – ve všech předmětech, kde je to možné (především M, Čj, Aj, Nj, Fy, Př, Z)</i>

Informatika

9. ročník

Školní výstupy (ročníkové) Žák:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- dovede upravit velikost obrázku pro různé účely - dovede upravit barevnost obrázku nebo jeho částí - dovede vložit výřez obrázku do jiného grafického pozadí - umí vytvořit výřez grafiky s průhledným pozadím - exportuje grafiku do různých formátů a chápe jeho vlastnosti	Práce s bitmapovou grafikou	Rozšířený bitmapový editor (např. Adobe Photoshop, Gimp ad.) Úprava velikosti obrázku – - pro použití na webu - menší velikost a rozlišení - pro tisk - větší velikost a rozlišení Úprava barev – změna odstínu pomocí posunu barevného spektra při aplikaci výběru (část obrazu se mění, část zůstává) Výřez – vložení části obrázku do jiného grafického pozadí nebo jeho export s průhledným pozadím Export – výstup grafiky do různých formátů a rozlišení jejich vlastností	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Kreativita
- umí aplikovat grafiku s průhledným pozadím ve vektorovém programu - umí nakreslit vlastní vektorový objekt a měnit jeho vlastnosti - vytvoří esteticky hodnotný dokument obsahující vektorovou i bitmapovou grafiku	Práce s vektorovou grafikou	Vektorový grafický program (např. Open Office - Draw, MS PowerPoint ad.) Vložení grafiky s průhledným pozadím z bitmapového programu Kresba vlastního objektu pomocí křivek, linek a dalších nástrojů Úpravy vektorových objektů Aplikace různých nastavení a atributů Tvorba prezentace na dané téma s použitím výše uvedených dovedností	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Kreativita PT 6 – Produktivní činnosti - Tvorba mediálního sdělení
- respektuje při psaní textů základní typografická pravidla - bezpečně přenáší data z programu do programu pomocí schránky - vytvoří esteticky i typograficky hodnotný textově-grafický dokument - vytvoří interaktivní obsah	Práce s textovým editorem	Textový editor (např. MS Word, Open Office Writer ad.) rozšířené formátování textu, nastavení dokumentu, formátovací styly atp.	PT 6 – Produktivní činnosti - Tvorba mediálního sdělení - Práce v realizačním týmu

dokumentu - umí využívat styly			
- vytvoří tabulku s výpočtem a vloží jí do textového editoru - seřadí data dle různých kritérií (vzestupně/sestupně) - umí použít základní typy automatických funkcí	Práce s tabulkovým procesorem	Tabulkový procesor (např. MS Excel, nebo Open Office Calc) Rozšířené funkce - např. automatické funkce (součet, průměr ad.) Práce s daty - řazení dle různých kritérií Export dat - například vložení tabulky do textového editoru	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Kreativita <i>Z (M) – zpracování statistických údajů (9. ročník)</i>
- umí založit, strukturovat a spravovat webové stránky	Tvorba webových stránek	Založení webových stránek - pomocí automatizovaných služeb (např. Webnode.cz nebo webzdarma.cz) Tvorba struktury – menu, textový, grafický a multimediální obsah Úprava grafiky – přizpůsobení grafického vzhledu k dané tématice stránek	PT 1 – Osobnostní rozvoj - Kreativita PT 6 – Produktivní činnosti - Tvorba mediálního sdělení

5.18.7. SBOROVÝ ZPĚV

5.18.7.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Sborový zpěv

Předmět Sborový zpěv je zařazen do 8. a 9. ročníku jako volitelný předmět s časovou dotací 1 hodina týdně.

Je určen nejen žákům s rozšířenou hudební výchovou, ale také ostatním žákům se zájmem o zpěv v pěveckém souboru školy.

Vyučovací hodina je vždy spojena s vyučovací hodinou sborového zpěvu v ZUŠ a tvoří dvouhodinový blok. Žák, který si tento volitelný předmět vybere, se povinně zúčastní obou vyučovacích hodin.

Cílem výuky je praktická činnost žáků v oblasti intonace a zpěvu, žáci si osvojují a upevňují pěvecké návyky, uplatňují své znalosti z hudební nauky a prostřednictvím nácviku jednotlivých skladeb získávají také znalosti o dějinách hudby. Při výuce se nacvičují písně lidové i umělé, jedno-, dvou-, tří- a čtyřhlasé.

Žáci se podílejí na přípravě veřejných vystoupení a koncertů.

Hodnocení: Žák je hodnocen na základě svých pěveckých dovedností a schopností s ohledem na jeho aktivní přístup k účasti na vystoupeních pěveckého sboru na veřejnosti.

5.18.7.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Sborový zpěv

Sborový zpěv

8. a 9. ročník

Školní výstupy Žák dle svých možností:	Téma	Učivo	Přesahy a vazby – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
– používá základy dechové techniky, měkké a opřené nasazení tónu, zásady správné artikulace a hlasové kultury – dále rozšiřuje hlasový rozsah a vyrovnává rejstříky. – uplatňuje zásady správné hlasové hygieny – interpretuje základní dynamiky a agogiky dle svých možností – zpívá a capella – zpívá s doprovodem	Vokální činnosti	Hlasová, intonační a vokálně-rytmická cvičení Hudební výrazové prostředky při zpěvu	
– zpívá píseň jednohlasou, dvojhlasou, tříhlasou i vícehlasou v homofonním i polyfonním vedení hlasů		Píseň lidová a její podoby, umělá a populární Píseň jednohlasá, dvojhlasá, tříhlasá i vícehlasá	
– osvojí si alespoň 10 písní charakteristických pro různá hudební období a žánry – uvědoměle využívá grafický záznam písně při zpěvu		Píseň lidová a její podoby, umělá a populární Grafický záznam písně	

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení žáků je na škole upraveno směrnicí číslo 5 „Pravidla hodnocení a klasifikace žáka ZŠ a ZUŠ“, která je součástí Organizačního řádu školy.

Upřednostňovaným způsobem hodnocení žáka je jeho klasifikace, doplněná o ústní slovní hodnocení výkonu. Žáci jsou vedeni k vlastnímu sebehodnocení, ke kritickému posouzení vlastního výkonu. Usilujeme o to, aby dokázali postihnout a uvědomit si své silné, ale i slabé stránky.